

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 1

2012 YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE KANUNU TASARISI İLE 2010 YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİNHESAP KANUNU TASARISI PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU GÖRÜŞME TUTANAKLARI

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)
BAŞKAN VEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)
KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----O-----

31.10.2011

İ Ç İ N D E K İ L E R

- Bütçe ve Kesinhesap Kanunu Tasarılarının Tümü Üzerinde Görüşmeler

S Ö Z A L A N L A R

BİRİNCİ OTURUM.....	3
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	3
BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	6
MEHMET GÜNAL (Antalya).....	8
MÜSLİM SARI (İstanbul).....	11
ADİL KURT (Hakkâri).....	14
İKİNCİ OTURUM	17
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	17
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	20
NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır)	23
SÜMER ORAL (Manisa).....	24
ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa)	27
HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir)	29
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	30
SALİH KOCA (Eskişehir).....	34
KAZIM KURT (Eskişehir)	34
RECAİ BERBER (Manisa).....	37
MUSA ÇAM (İzmir).....	42
AHMET ARSLAN (Kars).....	46
ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep)	47
RAHİM AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	48
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	52
HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa).....	53
MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli).....	54
SORULAR ve CEVAP	54
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul)	55
ERKAN AKÇAY (Manisa).....	55
AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul).....	55

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 2

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara).....	56
RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir).....	56
MUSTAFA KALAYCI (Konya).....	56
KAZIM KURT (Eskişehir)	56
MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman).....	56
Kapanma Saati: 20.26	65

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 3

31 Ekim 2011 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.08

BAŞKAN : Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKAN VEKİLİ : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ : Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP : Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

-----0-----

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, çoğunluk var mı acaba?

BAŞKAN – Çoğunluğumuz var efendim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Nasıl var? Sayar mısınız iktidar milletvekillerini.

BAŞKAN – 17 kişi efendim, çoğunluk için 14 kişi gerekiyor, gerekli çoğunluğumuz var.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli yetkilileri, basınımızın çok değerli mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İkinci Yasama Yılımızın Üçüncü Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde 2012 yılı Merkezî Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ve 2010 yılı Merkezî Yönetim Kesinhesap Kanun Tasarılarının tümü üzerindeki görüşmelerimiz vardır.

Alınan karar gereğince ve öncelikli olmak üzere, komisyon üyelerine yirmi dakika ve diğer milletvekillerine ise beşer dakika olmak üzere söz vereceğim.

Söz almak isteyenler...

Sayın Ayaydın, sizden başlayalım efendim.

Buyurun Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Divan, Sayın Bakan, kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli parlamenterler, basınımızın değerli temsilcileri; 2012 yılı bütçesi, AKP hükümetlerinin onuncu ve yeni kamu mali yönetim anlayışına uygun olarak hazırlanan yedinci bütçesidir, maalesef, Hükümetin yasalara ne kadar özensiz yaklaştığının da yeni bir göstergesi olmaya devam ettiğini görmekteyiz.

AKP iktidarında, yeni kamu mali yönetim anlayışını tespit etmek üzere Aralık 2003'te, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilerek yürürlüğe girmiştir.

5018 sayılı Kanun, kamu mali yönetiminde özel bir süreç ve takvim öngörmektedir. 5018 sayılı Kanuna göre; merkezî yönetim bütçe hazırlama süreci, Bakanlar Kurulunun mayıs ayının sonuna kadar Kalkınma Bakanlığınca hazırlanan Orta Vadeli Programı kabul etmesiyle başlar ve kabul edilen bu program, yine mayıs ayı sonuna kadar Resmî Gazete'de yayımlanır. Orta Vadeli Program'la uyumlu olmak üzere, gelecek üç yıla ilişkin toplam gelir ve gider tahminleri ile birlikte hedef, açık ve borçlanma durumu ile kamu idarelerinin ödenek teklif tavanlarını içeren ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan orta vadeli malî plan, haziran ayının 15'ine kadar Yüksek Planlama Kurulu tarafından karara bağlanır ve Resmî Gazetede yayımlanır. Bu doğrultuda, kamu idarelerinin bütçe tekliflerini ve yatırım programını hazırlama sürecini yönlendirmek üzere; Bütçe Çağrısı ve Bütçe Hazırlama Rehberi Maliye Bakanlığınca, Yatırım Genelgesi ve eki ile Yatırım Programı Hazırlama Rehberi ise Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığınca hazırlanarak, haziran ayının sonuna kadar Resmî Gazete'de yayımlanır.

Görülüyor ki, bütçenin hazırlanmasında kanuni bir prosedür vardır. Oysa AKP Hükümeti, her yıl yaptığını ne yazık ki bu yıl da tekrarlamaya devam etmiştir. Zira, Orta Vadeli Program 5018'in öngördüğü süreden yüz otuz beş gün sonra; Orta Vadeli Mali Plan yüz yirmi gün sonra, Bütçe Çağrısı ve Bütçe Hazırlama Rehberi ise tam yüzde beş gün sonra, 13 Ekim 2011 tarihinde Resmî Gazete'de birlikte yayımlanmıştır.

Sayın Bakana sormak istiyorum: 5018 sayılı Kanun'a neden uyulmamaktadır? Madem uymayacaksınız bu Kanun'u neden çıkardınız? Bu Kanun neden yürürlüktedir? Eğer Hükümet kanuna uymazsa vatandaşın kanunlara uymasını nasıl bekleyeceksiniz?

Ancak, burada bütçeyi hazırlayan Maliye Bakanlığımızın güzide bürokratlarını da tebrik etmek istiyorum. 13 Ekimde bütçe çağrısı ve rehberi yayımlanıyor, Bütçe Kanunu ise Anayasa gereği 17 Ekimde Meclise sunuluyor. Demek ki, kamu kurum ve kuruluşları, tüm çalışmalarını dört gün gibi olağanüstü kısa bir sürede tamamlamış ve Maliye Bakanlığımıza göndermiştir. Maliye Bakanlığı da, aynı dört gün içinde Bütçe Kanun tasarısını hazırlayarak Başbakanlığa gönderebilmiştir. Sanırım böylesi bir hız, dünyada sadece ve sadece bizim Maliye bürokrasimizde bulunmaktadır. Zira, Bütçeyi dört gün içinde hazırlama başarısı sadece bizim Maliye Bakanlığının bürokrasisine ait bir başarı olsa gerek. Anlaşılan odur ki, Maliye Bakanlığımız bütçeyi 5018 sayılı Kanun'dan tamamen bağımsız, onun öngörülerini hiç dikkate almadan hazırlamıştır.

Sayın Bakan, 26 Ekimde Komisyonumuzda yaptığı 2012 Bütçesi sunuş konuşmasında; bütçenin 2012 Orta Vadeli Programı'nda yer alan gerçekçi hedeflerle hazırlandığını belirtmiştir. Evet, Orta Vadeli Program'ın işlevi, kalkınma planları, stratejik planlar ve genel ekonomik koşulların gerekleri doğrultusunda makro politikaları, ilkeleri, hedef ve gösterge niteliğindeki temel ekonomik büyüklükleri içeren bir yol haritası olmasıdır. Ancak, korkarım ki, Hükümet önünü pek göremiyor. Zira, Orta Vadeli Program'daki öngörülerin gerçeklikle hiçbir ilgisi bulunmamaktadır. Sadece kâğıt üstünde kalan sözde gerçekçi hedeflere birkaç örnek vermek istiyorum:

- 2011 yılında yayınlanan Orta Vadeli Program'da yüzde 5,3 olarak öngörülen 2011 yılı TÜFE, 2012 Orta Vadeli Program'da yüzde 7,8 olarak revize edilmiştir. Merkez Bankası, geçen hafta yaptığı açıklamada yılsonu enflasyonun

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 4

yüzde 8,3 olarak gerçekleşmesini beklediğini belirtmiştir. Bu durumda, yüzde 50 den büyük bir sapmayı vardır. Yüzde 50'lik sapma nedir, biliyor musunuz? Bu dünyada hiçbir yerde olmayan bir tahmin ve hedeftir.

- 2011 yılı Orta Vadeli Program'da cari işlemler açığının yıllık 42,2 milyar dolar olarak gerçekleşeceği belirtilirken aynı cari açık ocak-ağustos döneminde 54 milyar dolara ulaşmış, on iki aylık dönemde ise 75 milyar dolara ulaşması beklenmektedir.

- 2011 yılı Orta Vadeli Program'da yıllık ithalatın 199 milyar dolar olarak gerçekleşeceği belirtilirken, ithalat sadece ocak ve eylül döneminde 182 milyar dolara, son on iki aylık dönemde ise 237 milyar dolara ulaşmıştır.

İktidarda onuncu yılına giren ve dokuz yıldır ülkeyi tek başına yöneten bir Hükûmetin ekonomi kadrosunun önünü daha iyi görmesi gerekmez mi? Umarım, 2012 bütçesi de bu şekilde, örneklerini verdiğimiz sözde gerçekçi hedefler doğrultusunda hazırlanmamıştır.

Bütçe, Orta Vadeli Program'a göre hazırlandığına göre insan kendine şunu söylemekten alıkoyamıyor: Madem Orta Vadeli Program geç yapılıyor, bari gerçekçi yapınız da hiç olmazsa buna değse.

2011 yılındaki bütçe performansına gelirsek; Maliye Bakanı dokuz aylık bütçe sonuçlarını açıkladığı basın toplantısında, bütçenin bu sürede uzun yıllardan sonra fazla verdiğini övünerek söylüyor. Evet, ancak biliyoruz ki bütçe, on iki aylık bir belgedir ve gerçek performansı on iki aylık sonuçlara göre değerlendirilmektedir. Dokuz aylık sonuçlarla övünmek hem erkendir hem de halkı yanıltmaktır. Zira, 2011 bütçesinin yıl sonunda 21 milyar TL açık vermesi beklenmektedir. Ama ille de dokuz aylık sonuçlara yoğunlaşacaksak ben de Sayın Bakana şunu hatırlatmak isterim ki, bu sonuçların nasıl ortaya çıktığına bakılmalıdır. İlk dokuz aylık performans, esas itibarıyla iki temel nedenden kaynaklanmaktadır. Bunlardan birincisi, ithalden alınan KDV'deki artışlar; ithalde alınan KDV geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 40 oranında artarak 36 milyar TL'ye ulaşmıştır. İkinci neden ise vergi alacaklarının yeniden yapılandırılması, yani af kanunu kapsamında Eylül sonu itibarıyla elde edilen 11 milyar Tür Liralık gelirdir.

İyi analiz edildiğinde görülecektir ki, bütçe performansına etki eden bu iki unsur, aslında Türkiye ekonomisinin sağlıklı yapısının bir işaretidir ve görünürde, bütçenin gelir yapısını düzeltiyor gibi gözükmesine karşın çok temel sorunlar yaratmaktadır. Ne demek istediğimi biraz daha açmak istiyorum: Halen Türkiye ekonomisinin en kırılgan alanı yüksek cari işlemler açıklarıdır. Bunu yaratan etken ise, yanlış faiz ve kur politikaları nedeniyle gereğinden fazla değerli olan Türk Lirasının ithalatı coşturmasıdır. Bu denli artan ithalat, doğal olarak ithalden alınan KDV'nin de beklentilerin üzerinde artışına yol açmakta ve bütçede gelir rakamlarını düzeltmektedir. Buna sevinmek değil, üzerinde kara kara düşünmek gerekir. Vergi alacaklarının yeniden yapılandırılması, yani af tamamen ekonominin zayıflığından kaynaklanmaktadır.

Şimdi, izninizle, 2012 bütçe büyüklüklerine ilişkin bazı görüşlerimi paylaşmak istiyorum: 2012 yılı için bütçe gelirleri 329,8 milyar Türk Lirası, vergi gelirleri ise 300,9 milyar Türk Lirası olarak öngörülmüştür. İlginç olan 2011 yılı Orta Vadeli Program'da 2012 için öngörülen vergi gelirleri tutarının 276 milyar olarak öngörülmesidir yani Hükûmet 2012 bütçesi ile karşımıza 25 milyarlık yeni bir vergi artışıyla geliyor.

Vergi gelirlerinin kompozisyonuna baktığımızda ise bu tutarın 86,7 milyarının gelir üzerinden, 7 milyarının servet üzerinden ve geri kalan 207 milyarının ise harcama üzerinden alınacağını görüyoruz.

Beyana dayalı gelir vergisi toplamı sadece 3,5 milyar Türk Lirasıdır. Bu, öngörülen vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 1,25'ine tekabül etmektedir. Kayıt dışı ekonominin sonucu olan bu durum, maalesef ülke olarak vergi sistemimizin ne kadar sorunlu olduğunu gözler önüne sermektedir.

Daha düşündürücü olan ise vergi gelirlerinin yaklaşık yüzde 69'unun dolaylı vergilerden oluşmasıdır. Geriye doğru artan oranlı olduğu için adil olmayan, gelir dağılımındaki adaletsizliğe hizmet eden dolaylı vergiler, AKP İktidarı döneminde artarak, bütçenin temel finansman aracı hâline gelmiştir. AKP Hükûmeti, 2002 yılında yüzde 64 olarak devraldığı dolaylı vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki oranını 2012 yılında yüzde 69'a çıkaracağını bu bütçe kompozisyonuyla bizlere ilan etmektedir. Bir başka deyişle, halkın vergi yükünün artacağı, düşük ve orta gelirlielerin bu yük altında çok daha fazla ezileceği ilan edilmektedir.

Üstelik, 2011 yılı Orta Vadeli Program'da 2012 için öngörülen dolaylı vergiler 186,3 milyarken, 2012 bütçesi karşımıza 207 milyarlık bir dolaylı vergi yükü ile çıkmıştır. AKP Hükûmeti diyor ki: "Ben işin kolayını buldum, harcamalarımı dolaylı vergilerle finanse edeceğim ve bu vergileri daha da artıracam." Son ÖTV güncellemesinin de Hükûmetin bu sözünü yerine getirme konusundaki kararlılığı olduğunu düşünüyorum.

Vergi yapısını dolaylı vergiler ağırlıklı bu denli çarpık bir yapıya dönüştürürseniz bütçe disiplininin sağlanmasında sorunlarla karşılaşmanız işten bile değildir. Konjonktürün yükseldiği dönemlerde, dolaylı vergiler hasılatında da yanıltıcı artışlar olabilir ama konjonktürün düştüğü yıllarda buna paralel olarak düşen vergi hasılatı, bütçe giderlerinin finansmanını güçleştirecektir. 2012 yılında bir yandan yükselen kurlar nedeniyle ithalatın yavaşlayacak olması ve büyüme hızının düşecek olması nedeniyle 2011'de ulaşılan dolaylı vergi hasılatına ulaşmak mümkün olmayacaktır. Bunu 2008 krizinde de yaşamıştık. Yapılan bu ölçsüz ÖTV artışları işte bu korkunun sonucudur. O nedenle, Maliye Bakanlığımızın bu yanıltıcı sonuçlarla övünmek yerine, vergi sisteminin çarpık yapısını düzeltici önlemler alması daha hayırlı olacaktır.

Vergi sistemimizin çarpık yapısından söz etmişken en son yapılan ÖTV zammı nedeniyle muhtemelen yalnızca bize özgü bir başka çarpıklığa da dikkat çekmek istiyorum: Bilindiği gibi, dolaylı vergiler içinde yer alan KDV genel tüketim vergisidir ve tüm mal ve hizmetleri kapsar. Buna karşın, ÖTV ise adı üstünde özel tüketim vergisidir ve bazı mal ve hizmetleri kapsar. Dolayısıyla tüm mal ve hizmetleri kapsayan bir vergi hasılatının bazı mal ve hizmetleri kapsayan vergi hasılatından, doğal olarak yüksek olması gerekirken, bizim ÖTV hasılatı, dahilde alınan KDV hasılatından çok fazladır. Bu, vergi teorisine de, vergi mantığına da ters bir durum teşkil ediyor. Bu dahi, bizim vergi sistemimizin AKP'nin dokuz yıllık iktidarı döneminde ne denli bozulduğunun bir göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 5

Maliye Bakanlığı, bir süredir üzerinde çalıştığı bilinen kayıt dışılıkla mücadelede sözünü ettiği bu nedenlerle başarısız olduğunu da itiraf etmiş bulunmaktadır. Gelir vergisi toplayamayan bir vergi idaresinin başarısından söz etmek mümkün değildir. Dolaylı vergilere bu denli yüklenmek başarısızlığın bir göstergesi olduğu gibi, aynı zamanda kolayca kaçma anlamına da geliyor. AKP Hükümeti kümese girme gafletinde bulunan hep aynı kazların tüylerini yolmaya devam etme alışkanlığından vazgeçip kayıt dışılıkla kararlılıkla mücadele ederek vergi tabanını genişletmeye çalışsa çok daha hayırlı bir iş yapmış olacaktır.

Refah içinde bir ülke olmak istiyorsak, çağdaş bir vergi sistemi kaçınılmazdır. Acilen vergi sistemimizin reforme edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, Maliye Bakanlığına istişare amacıyla önceki Maliye Bakanları döneminde oluşturulan Vergi Konseyi, şimdiki Sayın Bakanımız tarafından pasifize edilmiştir. Bu konseyin, Sayın Bakanın teveccühüne neden bir türlü mazhar olamadığını da anlamakta güçlük çektiğimi belirtmek istiyorum. Düşünce olarak doğru kurulan bu Konsey, konusunun uzmanı vergiciler, akademisyenler ve sektör temsilcilerinden oluşuyordu ve Bakanlığa pek çok vergi tasarısı ve düzenlemeleri konusunda önemli istişari katkı sağlıyordu. Nedense Sayın Bakan, bu Konseyden pek hoşlanmamış olacak ki, yıllardır başarılı çalışmalar sergileyen Vergi Konseyini gözden çıkardı. Sayın Bakan bu konuda bir açıklama yaparsa biz de bunun nedenini öğrenmiş oluruz.

AKP Hükümeti, günü kurtaran, adaletsiz vergi ve ekonomik politikalar izlemekte, yapısal anlamda somut hiç bir adım atmamaktadır. Örneğin, ithalata bağımlı büyüme modeline ilişkin, kayda değer bir adım atılmamıştır, Sayın Cumhurbaşkanımızın Meclis açılışında yaptığı konuşmada da dile getirdiği gibi, bugüne kadar cari açıkla ilgili sorunlara çoğu kez döviz kuruyla çare aramaktadır. Oysa, döviz kuruyla ilgili tartışmalar, yapısal sorunların ötelenmesine ve çözümlerin geciktirilmesine neden olmaktadır. Zira, imalat sanayimizin ithalata bağımlılığı yüzde 82 civarındadır, ihracatımızın ithalata bağımlılığı da bir o kadar yüksektir. 1 dolarlık ihracat yapabilmemiz için 82 sentlik ithalat yapmak durumunda olan bir ülkeyiz. İşin ilginç yanı, böyle bir ihracatla da övünen bir hükümetimiz var.

Çok önemli bir başka hususa da dikkatinizi çekmek istiyorum: Türkiye'nin tasarrufları gittikçe azalmaktadır. Türkiye'deki tasarrufların gayrisafi millî harcanabilir gelire oranı 2002 yılında yüzde 18,6 iken, 2011 yılında bu oran yüzde 13,3'e düşmüştür. Gelişmekte olan ülkemizin sağlıklı, kalıcı büyümesi için zaruri olan tasarruf hacmi AKP döneminde ne yazık ki, küçülmeye devam ediyor.

İşte, bu da temel yapısal alanlarda AKP Hükümetinin kayda değer bir şey yapmadığının bir diğer göstergesidir. İzlenmesi gereken yol; tasarrufları artırarak, ülkenin ekonomisine sürdürülebilir büyüme imkânı sağlamak iken, ne yazık ki AKP Hükümeti, günü kurtarmaya yönelik politikalarına devam etmektedir.

AKP iktidarının işsizliği 2002 yılında yüzde 10,3'te devralmasına rağmen, on yıllık iktidarı döneminde yüzde 14'lere tırmandığı bu işsizlik oranını yeniden yüzde 14,4'e çekmesiyle övünmesi büyük bir talihsizliktir. İstihdam yaratmayan bir program uygulayan AKP Hükümeti bu yolda ilerlemeye de ne yazık ki devam ediyor. Sanırım işsizlik, AKP açısından, halkımızın kaderi, takdiri ilahi olarak görülmektedir. Nasıl olsa yandaşlara iş bulma konusunda AKP Hükümetinin başarıları somut örneklerle ortada. Yandaşlara iş yaratmakta maharetli olan AKP Hükümetinin ne yazık ki, fakir fukaraya, eğitilmiş gençlere iş bulma konusunda aynı mahareti göstermeye pek de niyetli olmadığını görüyoruz.

Kangren hâline gelen sözleşmeli çalışanların kadroya atanmalarına yıllardır kulak tıkayan AKP Hükümeti, nedense Cumhuriyet Halk Partisinin seçim programında ayrıntılı bir şekilde yer alması sonucu, seçim sonrası ani bir kararla, sözleşmeli personel olarak çalışanlara memur kadrolarına atanma hakkı verdi. AKP Hükümetine bu konuyu hatırlatıp ve uygulamaya geçirmelerine sebep olan CHP'nin bir ferdi olarak mutluluğumu da ifade etmek istiyorum. CHP'li bir parlamenter olarak, seçim beyannamemizde yer alan emeklilerin intibak sorununa da el atmasını ve bu konuda TBMM Başkanlığına verilmek üzere imzaya açılan tekliflerimizi de desteklemelerini bekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, süreniz doldu ama ilave süre vereceğim; lütfen toparlar mısınız.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Hemen toparlıyorum.

İktidarının onuncu yılında olan AKP Hükümetinin hâlâ uzun dönemli personel planlaması bulunmamaktadır. Personel sorununa kısa vadeli siyasi ihtiyaçlara göre düzenlenmektedir ve verdiği cevap da pek tatmin edici değildir.

Üniversite öğretim eleman kadroları özellikle büyük şehir üniversitelerinde yetersizdir. Bu konuda kaynak ayrılması gerekmektedir.

Son günlerde sıkça tartışılan bir konuya da izninizle değinmek istiyorum: 1999 depremi sonrasında dönemin Hükümeti 4481 sayılı Kanun'la ek vergiler getirmiştir. Bu kapsamda; bir defaya mahsus olmak üzere yüzde 5 oranındaki ek gelir ve kurumlar vergisi, bir defaya mahsus olmak üzere ek emlak vergisi, bir defaya mahsus olmak üzere ek motorlu taşıtlar vergisi, özel işlem vergisi, özel iletişim vergisi ve çeklerin Değerli Kâğıtlar Kanunu kapsamına alınarak çeklerden bedel alınması hayata geçirilmiş idi.

Tüm bu düzenlemelerden bugüne kadar yaklaşık 48 milyar Türk Lirası gelir elde edildi. Bugün itibarıyla bu düzenlemelerden sadece iki tanesi yürürlüktedir; özel tüketim vergisi ve çeklerden değerli kâğıt bedeli alınması.

4481 sayılı Kanun'un gerekçesinde, deprem vesilesi ile ihdas edilen vergilerin deprem çalışmalarının finansmanı için değil, deprem sonrası ortaya çıkan gelir kaybının telafisi amacıyla ihdas edildiği görülmektedir. Ancak burada düşündürücü olan özel iletişim vergisinin geçici olarak, bir defaya mahsus olarak düşünülüp kalıcı hâle getirilmesidir. Böylelikle, zaten ağır olan dolaylı vergiler yükü kervanına özel iletişim vergisi de katılmıştır. AKP Hükümeti, zor ama adil olan gelir ve servet üzerinden vergi alma yerine vergiyi iletişimden alma kolaycılığına kaçmakta ve adaletsizliğe hizmet etmektedir.

İnşallah 2012 yılı bütçesinde bu eleştirilerimiz dikkate alınır ve birtakım yeni değişiklikler yapılır. 2012 yılı bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Ayaydın.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 6

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, cumhuriyet törenlerinin iptal edilmesini kınıyorum. Özellikle bunu söylemek istedim; çünkü çok önemli bir konu olarak görüyorum. Allah bir daha bize cumhuriyet kutlamalarını iptal ettirecek gerekçeler vermesin, yöneticiler göstermesin.

17 Ekim 2011 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan, 26 Ekim 2011 tarihinde de Komisyonumuza Sayın Bakan tarafından sunulan 2012 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2010 Kesin Hesap Kanunu Tasarısı üzerine konuşmaya başlamadan önce, emeği geçen bütün arkadaşlara, bürokratlara teşekkür etmek istiyorum. Bugün burada bir bütçe metni; çünkü bana göre, birçok ekonomiste göre anayasadan sonra en önemli hukuk belgesidir bütçeler. Bugün burada bunu tartışıyor olmamız da güzel. Tabii ki, eksikleri var. Daha nitelikli bir şekilde gelmesi, daha ayrıntılı bir şekilde tartışılmasını arzu ederdim ama yine de bu hâliyle de emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanın da işaret ettiği gibi, bu bütçe AKP hükümetlerinin 10'uncu bütçesi ama cumhuriyet tarihinin galiba 88'inci ya da 89'uncu bütçesi olması lazım. Yani biz, bütçe yapmasını bilen bir ülkeyiz, devletiz; böyle bir tecrübeye sahibiz ve Maliye Bakanlığı da bu konuda tecrübeli bir bakanlıktır. Maliye Bakanlığının seçkin, deneyimli bürokratları bu konuda yıllardan beri bu işi en iyi şekilde yapmaktadırlar. Maliye Bakanlığı, gelenekleri olan, iyi yetişmiş bir kadroya sahiptir.

Bunları söylerken şunu söylemek istiyorum: Yani bütün bunlar varken, çok iyi bir yetişmiş kadroya sahip durumda olmanıza rağmen Orta Vadeli Programın, Orta Vadeli Malî Plan'ın gecikmesini bir türlü anlayamıyorum. Bunlar eleştirildi. Bundan sonra da eleştirilecek, ben de eleştireceğim. Çünkü bunlar çok önemli hususlardır. Özellikle 2006'dan beri stratejik bütçe hazırlama gerekçesiyle bunları getirdik ama bunları da yapmamız lazım.

Bütçe, demin de söylediğim gibi, anayasadan sonra en kutsal metindir. Hukuki değeri olan en önemli metindir, en önemli kanunlardan bir tanesidir. Bu buraya geliyor, biz de bürokratlar ve siyasiler olarak toplanıyorsak, bununla ilgili olarak kuralları muhakkak harfi harfine yerine getirmemiz lazım. Çok önemlidir bu konu. Usulle ilgili bu eleştirim çok önemlidir. Birçok arkadaşımız da bunu eleştirmektedir ama bu konuya muhakkak dikkat etmemiz lazım.

Bütçe, sonuç olarak; vatandaşın gelir alma, onlardan gelir alma hakkı veren, harcama yapma hakkı veren bir belgedir. Çok önemlidir. Onun için kurallarına muhakkak uymamız gerekiyor.

Sayın Bakanım, siz de Türkiye'nin iyi okullarından birinden yetiştiniz. En iyi okullarından birinden yetiştiniz ve yurtdışı tecrübeniz de var. Bu konuları size anlatmamıza gerek yok, en iyi şekilde bilen birisiniz. Böyle bir kadronuz da var. Bunun gerekçesi olmaması lazım. Ama eğer var ise, bir mazeret var ise haklı bir mazeret, yasama organı olarak yapmamız gereken neyse yasama erki olarak yapalım. Neden bunlar zamanında çıkmıyor? Neden aksamalar oluyor? Çünkü 2006'dan beri, yasalaştığı hâlde bunlar yerine gelmiyor. Bunu çok önemsiyorum. Bunun bundan sonra muhakkak çıkması gerektiğini düşünüyorum. Bizim de üzerimize düşen görevler varsa yerine getirmeye hazır olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Bütçe tekniği ve usulü açısından eleştirmek istediğim bu konunun dışında bir de 2010'la ilgili olarak biliyorsunuz aşağı yukarı 15 milyar liralık bir ödenek üstü bütçe harcaması var.

Ödenek üstü harcama son yıllarda gelenek hâline geldi, alışkanlık hâline geldi. Şimdi, Sayıştay raporuna göre 14 milyar 900 milyon küsur liralık bir 2010 yılı için ödenek üstü harcama var. Bunun da gerekçesini anlayamıyorum. Yani iktidarın çoğunluğu vardır. Ek bütçe her zaman yapılabilir. Neden bu konularda bütçe prensiplerine uymuyoruz, kurallara uymuyoruz, usul açısından yapılması gerekenleri yapmıyoruz? Hakikaten bunu anlamakta zorluk çekiyorum. Bunların önemiyle ilgili olarak benim çok fazla konuşmama gerek yok. Siz ve kadronuz en iyi şekilde buna vakıf olan bir tecrübeye sahipsiniz biraz önce de belirttiğim gibi. Bunlar çok önemli konulardır. Bu konularla ilgili gereken hassasiyetin gösterilmesi gerektiğine inanıyorum.

Yani, ödenek üstü harcama, şimdi bütçenin galiba yüzde 5,5-6'sına yakın 2010 bütçesinin tutuyor. Yani bunu Maliye Bakanlığı yapıyorsa, o zaman Adalet Bakanlığının da mahkûmları serbest bırakma yetkisi olması lazım. Ona benzer bir şey bu ya da Millî Eğitim Bakanlığının da tutup okula gitmeyenlere diploma verebilmesi lazım. Böyle garip bir şey; yani bunu özellikle örnekten yola çıkarak anlatmak istedim. Ama bu, çok önemli bir konudur ödenek üstü harcama da. Bununla ilgili olarak da gereken hassasiyetin gösterilmesini özellikle rica ediyorum.

Bu konularla ilgili olarak açıklama yapabilirsiniz. Evet "Hukuki olarak bir sakınca yoktur." diyebilirsiniz "Müeyyidesi yoktur." diyebilirsiniz. Sonuç olarak "Usule uygundur." diyebilirsiniz ama bunlar bütçe prensipleri açısından doğru konular değildir. Genel yaklaşım açısından, dünyada kabul edilmiş kurallardan, bizim de mevzuatımız açısından aslında detayda müeyyidesi olmasa da bizim kabul ettiğimiz konular değildir. Yani başka bir alandan gelseydiniz gerçekten bunların gerekçelerini anlayabilirdim ama sizin biraz önce söylediğim nitelikleriniz nedeniyle bunları anlamakta zorluk çekiyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; bütçenin şekli ve usule ilişkin konularına yönelik eleştirilerimdi bunlar. Şimdi müsaade ederseniz, esasla ilgili eleştirilerimi yapmak istiyorum:

Bir konunun başlangıcı çok önemlidir; yani bir örnek verdim. Düğmeyi yanlış ilikten başlayarak iliklerseniz gömlek düğmesini, sonuna kadar öyle gider; hakikaten öyledir: Bir gömlek düğmesini çözer tekrar iliklerseniz ama bazı konularda, özellikle ekonomiyle ilgili konularda aynı maliyet söz konusu değildir, çok büyük maliyetler söz konusu olabilir.

Sayın Bakan, sunumunuzda 2008 yılından beri dünyanın bir kriz içerisinde olduğunu belirtiyorsunuz. Ancak şöyle bir açıklamada bulunmuşsunuz: "Küresel kriz sonrasında alınan olağanüstü tedbirler sonucunda toparlanma sürecine giren dünya ekonomisi son aylarda artan risklerle karşı karşıya kalmıştır. Bu riskler üç ana kaynaktan

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 7

beslenmektedir. Avro bölgesindeki kamu borç krizi, bankacılık sisteminin zayıf yapısı ve gelişmiş ülkelerdeki kamu borç krizinin bankalara sirayet etme ihtimali, başta ABD olmak üzere gelişmiş ülkelerde büyümenin zayıf kalması ve yeterince istihdam yaratılmamasıdır.”

Bunlar doğru konular, doğru tespitler ama bunlar, aslında bir anlamda da krizi hafife almaktır. Aslında biz, 1929 Buhranı da dâhil olmak üzere şu anda dünyanın yaşamakta olduğu en derin krizi yaşıyoruz. Yapısal bir krizi yaşıyoruz; yani devre yönelik kriz değil, kondratiyef teoreminde olduğu gibi belli dönemlerde yükseliş, alçalış trendi yaşamıyoruz. Bu dönem, yani burada belirttiğiniz şekilde, sanki geçicidir, bir iniş dönemini yaşıyormuşuz gibi bir algı var. Hâlbuki biz çok derin bir kriz yaşıyoruz, yapısal bir kriz yaşıyoruz ve bunun yapısal sonuçları olacak. Önümüzdeki dönemi etkileyen sonuçları olacak. Olmaya da başladı; dünyadaki yönetim, liberal ekonomi anlayışı değişti, prensipler değişti. Önümüzdeki dönemde de çok şey değişecektir ve bizim bunu özellikle bütçe yaparken ve Maliye Bakanlığı gibi bir kadroya sahip, deneyime sahip bir bakanlığın çok daha farklı bir şekilde irdelemesi, ayrıntılı tablolar hazırlaması ve muhakkak ki, bu bütçemize, dolayısıyla yönetimimize yansıtacaktır. Maliye Bakanlığından başlayarak bütün yönetim anlayışımızın bu yapısal kriz doğrultusunda değişmesi gerektirdi.

Ben özellikle Maliye Bakanlığından sizin sunuşunuz sırasında çok daha derin, rakamlara dayanan bir tahlil beklerdim. Dolayısıyla da o tahlil, analiz sonucu önümüzdeki dönemin nasıl Türkiye'ye yansımaları olacağıyla ilgili olumlu tespitler yapabildik. Özellikle bundan sonrasında ilgili olarak bunları yapabilirsek çok daha makul olacağını düşünüyorum.

Tabii, krizi çok iyi tahlil etmemek bazı verileri de şimdiden anlamsız kılmaya başladı. Mesela, döviz kuruyla ilgili olarak 1,73 tespiti yapılmış; yani 1,73 benim çalışmama göre döviz kuru esas alınmış ve şimdiden anlamsız hâle gelmiş.

Tabii, Merkez Bankasının geçen hafta yaptığı bazı çalışmalar söz konusu oldu. Bundan sonra da bu hafta içerisinde de olacak, önümüzde de olacak ama bunlar dalgalı kur rejimine de darbe vuran konulardır. Yani bunları da öngörerek bu çalışmanın yapılması lazımdı. Bu Orta Vadeli Programın, Orta Vadeli Mali Planın ve bütçenin daha sağlam temellere oturtulması gerektirdi.

Avrupa'yla ilgili, avro bölgesiyle ilgili bir tespitte bulunmuşsunuz, çok detaylandırmamışsınız ama Almanların bizimle ilgili bir tespiti var. Geçenlerde -Bilmiyorum belki dikkatinizi çekmiştir- bazı kanallarda da yer aldı, Berlin merkezli bir Alman vakfı, Bertelsmann Vakfı Türkiye üzerine, Türkiye'nin büyümesinin hızlı olması, Çin'den sonra en hızlı gelişen ekonomi olmamız üzerine bir araştırma yapmış "Acaba, Türkiye'de ne oluyor?" diye. Enteresan bazı bulguları var bu düşünce kuruluşunun. Gelir dağılımı bakımından OECD ülkeleri içerisinde Türkiye'yi sonuncu sırada gösteriyor. OECD ülkeleri arasında sonuncu sıradayız; 31 ülke arasında. Türkiye'nin sonunculuğuna gayrisafi millî hasılanın sadece binde 2'sinin erken yaşlardaki çocuk eğitimine para harcamıyor olması ve genç nüfus, işsizlik yüzdesinin de yüzde 25'lere çıkması gerekçe gösterilmiş özellikle ve özellikle de gelir dağılımında yüksek adaletsizlik olan ülkelerin başında yine biz yer almışız maalesef.

Evet, esasla ilgili yine bazı eleştirilerim var. Sayın Ayaydın da belirtti, tasarruf oranımız çok düşük. Bu konuyla ilgili olarak siz de değinmemişsiniz sunumunuzda. Sadece kamu tasarruflarının artmakta olduğundan bahsetmişsiniz ama o da hatırladığım kadarıyla yüzde 2,8 gibi çok düşük bir düzeyde. Hâlbuki cari açığın ilacı tasarrufların artmasıdır. Kendi tasarruflarımızı artırmadığımız sürece, bu konuyla ilgili bir şeyler yapmadığımız sürece cari açıkla ilgili olarak her zaman riskle karşı karşıya kalırız. Özellikle bu konuda hassasiyet gösterilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Yine kayıt dışılıkla ilgili olarak da -çok önemli bir konu- yapılması gerekenler var. Yıllardan beri bu konuyu söylüyoruz ama Maliye Bakanlığının bütçesinin görüşülmesi sırasında biraz daha ayrıntıya gireceğim. Ama kayıt dışılıkla ilgili olarak da bu dönem özel, geçen dönemlerden farklı herhangi bir çabamız söz konusu değil.

Mesela, gıda bankacılığı yapan derneklere, vakıflara şimdiye kadar ne kadarlık bir muafiyet tanıdık? Bundan dolayı bir kayıt dışılık artışı söz konusu mudur bilemiyoruz. Mesela, bununla ilgili de yine Maliye Bakanlığı bütçesi sırasında biraz daha ayrıntılı sunum yapacağım ama merak ediyorum, gerçekten kayıt dışılığa bir katkısı olmuş mudur?

Sayın Bakanım, enflasyon konusunda da bir başarısızlığımız var yani bu Hükûmet döneminde özellikle. Normal enflasyon yüzde 3'ün altındaki enflasyondur; uluslararası bir kabuldür bu. Ama biz bunu, maalesef yüzde 37'den aldığımız hâlde bir türlü yıllar içerisinde yüzde 5'in altına düşüremedik, 6'lara düşüremedik. Bu yıl da hatırladığım kadarıyla 5,2'lik bir enflasyon hedefimiz var; bu da yüksek. Enflasyonu muhakkak 3'ün altına indirmemiz gerekiyor. Enflasyon 3'ün altına inmezse hiçbir zaman sönmüş olmaz, hiçbir zaman istikrarla ilgili olarak istikrarlı bütçe yapmamız mümkün olmaz, ne özel sektörün ne kamunun önünü görmesi mümkün olmaz. Her an için enflasyon patlayabilecek, çıkabilecek hâldedir. Kuru bastırmakla enflasyonla mücadele etmek mümkün değildir tabii. Enflasyon konusuna özellikle hassasiyet gösterilmesi gerekir diye düşünüyorum.

Yine denetim konusu, bu yıl özellikle bir kanun hükmünde kararnameyle getirilen, yılların birikimi olan Maliye Bakanlığındaki kurulların kaldırılmasını hakikaten kınıyorum eski bir mensubu olarak. Bu kurullar sadece denetimle uğraşmıyordu, başarılıydılar. Denetim konusunda başarılıydılar ama sadece denetimle uğraşmıyorlardı. Bunlar, aynı zamanda devlete de adam yetiştiren, yönetici yetiştiren, kamu ve özel sektöre yönetici yetiştiren kurumlardı; başarılıydılar. Kaldırılmalarını biliyorum ki, siz de kadronuz da tasvip etmedi ama buna mecbur kaldınız. Fakat sizin döneminizde olması sizin adınıza güzel olmadı maalesef.

Yine vergi konusuna değinmişken, Maliye Bakanlığı bütçesinde daha ayrıntıya gireceğim ama mükellef sayılarında artışımız yok. Mükellef sayılarında, gelir ve kurumlar vergisi mükellef sayıları; işte birisi, gelir vergisi mükellefleri 1 milyon 700 binlere takıldı -1 milyon 600-1 milyon 700 arasında- kurumlar vergisi mükellefleri de 600 küsurlarda; sürekli olarak o civarda. Bir artış söz konusu değil. Diğer rakamlarla, ticaret ve sanayi odası rakamlarıyla karşılaştırıldığında bir farklılık da var, birbirini çok doğrulayan rakamlar da değil. Maliye Bakanlığı bütçesi sırasında bu konuya gireceğim ama mükellef sayısını bir türlü artıramıyoruz; sebebi nedir merak ediyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 8

Vergi afları da son yıllarda çok moda olmaya başladı. Yine bu yıl içerisinde evet, önemli bir tahsilat söz konusu oldu ama vergi affı, sonuç olarak, bizim vergiciler olarak ya da ekonomistler olarak çok tasvip etmediğimiz bir konudur. Çok doğru değildir, yanlıştır. Eleştirmemiz gerekir, sizin de aynı şekilde bakmanız gerekir. Evet, gelir açısından bütçeye önemli bir destek olmuştur, gelir getirmiştir ama prensip olarak yanlıştır. Uzun vadede bunun zararlarını, sıkıntılarını çekeceğiz.

Son olarak da şunu söylemek istiyorum: Hane halkı harcamaları açısından Türkiye'yi, ekonomiyi ele aldığımız zaman, aşağı yukarı 2002 yılında yüzde 4 civarında olan, örneğin 100 liranın içerisindeki borç payı son yıllarda artarak, 100 lira içerisinde 40 küsur liraya çıkmıştır. Bu yılki rakamı tam olarak bilmiyorum, onun hesabını yapmamız lazım ama özellikle hane halkının borcunda, özel sektör borcunda ekonomide çok büyük bir artış var. Bütçe yaparken bu konulara dikkat etmek gerekir. Bütçenin bu konularla ilgili olarak bir maliye politikası aracı olarak kullanılabilmesi gerekir. Değişmekte olan bir dönemdeyiz hem dünyada hem Türkiye'de. Rutin bütçeler değil de bu değişikliğe paralel bütçeler hazırlamamız lazım, bu mantık içerisinde olmamız lazım.

Ben bu duygularla, 2012 bütçesinin hayırlı, uğurlu olmasını diliyorum. Tekrar katkıda bulunanlara teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Günal, buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum ve bütçe tasarısının milletimiz, ülkemiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. Ancak bu temennimi maalesef biraz buruk bir şekilde yapabiliyorum. Arkadaşlarımız bütçenin geneline ilişkin rakamsal değerlendirmelere başladılar, Sayın Bakanımız da geçen hafta sunumunu yaptı. Ama bazen öyle zamanlar geliyor ki, böyle rakamlar üzerinde konuşmak pek fazla bir anlam ifade etmeyebiliyor. Çünkü hakikaten bu süreçte arka arkaya, terör felaketinin arkasından deprem felaketi yaşadık. Ben bütün şehitlerimize ve hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, Türk milletine ve yakınlarına başsağlığı diliyorum. Yani öyle bir şeye geldik ki, arkadaşlar, bazen hep nasıl ki, gündelik televizyonlardaki belli programlara takılıp kalıp sürekli onlarla uğraşıyorsak, birtakım rakamların peşinde koşarken günlerimiz geçiyor. Yani bunun insanlar için yapıldığını, bu bütçenin Türk milletinin refahı için, onun refahını artırmak için, Türkiye Cumhuriyeti devletini lider ülke yapmak için, belli amaçlarla, sosyal boyutu da olan bir bütçe olarak yaptığımızı bazen unutuyoruz. Karşılıklı tartışmalarda da bu, maalesef arada kaynayıp gidiyor.

Aslında tam da böyle bunun arkasından, Allah'ın verdiği felaketin arkasından bir dayanışma, birlik, beraberlik ruhu gelmişken, az önce Sayın Kuşoğlu da söyledi, bunu bir birlik, beraberlik ruhu vesilesi kılabileceğimiz Cumhuriyet Bayramı törenlerinin iptali de gerçekten beni şaşırttı, ben anlayamadım. Yani burada davullu zurnalı bir şeyler yapılmıyor; tam tersine millî günler ve bu bayramlar millet olarak birlik beraberlik oluşturmaz, beraberlik oluşturmaz bir nişanesidir. Bunları o birliği güçlendirmeye vesile edecek tarzda kutlayarak, oraya tam tersine iktidarıyla muhalefetiyle, partisiyle, sivil toplumuyla bütün millet olarak kucaklaşarak çıkmamız ve zor günlerde o birlik, beraberliği göstermemiz gerekirdi diye düşünüyorum. Yani ona bakarken, bu yoğunluğun arasında, bir de baktık “terördü, depremdi” derken, bir anda Deniz Feneri sanıkları tahliye edilmiş; arada onlar da kaynadı.

Ee şimdi, hukukun sıkıntılı bir duruma düştüğü, hukuk adına hukukun katledildiği bir ortamda, bizim şimdi bu rakamları çok da tartışmamızın bir anlamı olduğunu aslında düşünmüyorum. Bazı rakamları yine de söyleyeceğim ama özüne ilişkin bazı şeyler söyleyeceğim. Asıl şu anda birlik ve beraberliğe ihtiyacımız var. Bunları bir vesile edelim. Diyoruz ki, gelin öncelikle bizlere anlatın. Alacağımız bütün tedbirleri iktidarıyla muhalefetiyle, ekonomik, sosyal, siyasi ne alacaksak bir birlik içerisinde yapalım. Bunu dışarıdan destek arayarak yapacağız diye uğraşmayın. Bunun çözüm olmadığını dokuz yıldır gördünüz.

Özet olarak; öncelikle, Adalet ve Kalkınma Partisi Hükûmetinin çözümü BOP Eş Başkanlığından değil, Türk milletinin has başkanlığından, has Başbakanlığından geçtiğini düşünmesi lazım. Eğer bu tarzda çalışma yaparsanız, biz, Sayın Genel Başkanınızın da ifade ettiği gibi, MHP olarak bütün çözümlerin arkasında olacağız. Sizlerin alacağı önlemlerin hepsinde, Türk milletinin çıkarına olanların hepsini destekleyeceğimizi baştan söylemek istiyorum.

Şimdi, biraz da yine esasa ilişkin olmayan ama esas ilgilendiren şeyler var. Sayın Bakanla sohbetimizde söylemiştim; o da şikâyetçi ama biz her seferinde hatırlatacağız ki, en azından onun eli güçlensin, iktidar grubundan arkadaşlarımız da kendisine destek versinler. Bu sefer üç gün daha gecikti değil mi Sayın Bakanım? 13 Ekim'e kaydı geçen seneden. Herhâlde 16 Ekim falan bir dahaki sefer. Önümüzdeki bütçe de ben zannediyorum, 17'sinde vermeden önce 16'sında çıkacak; bir günde de biz bütçeyi çatmış olacağız diye düşünüyorum.

Yine aynı şekilde bizim size kanun teklifimiz var; gelin biz verelim, siz bizimkini çıkarmış olun. Öbür bakanlar razı olmasa da burada nasıl olsa Maliye Bakanlığı yetkilileri bize destek verir, kaldıralım bu şeyi. Yani hazırda yapamayacağımız şeyi sürekli olarak orada tuttukça millet bize gülüyor. Birinci teklifim bu. Ya kaldıralım ya da eğer yetiştiremiyorsanız o zaman haziran değil de temmuz, ağustos falan yapalım, hiç olmazsa orta yolu bulalım. Yani, bir şekilde söylediğimize kendimiz uyalım. Siz şimdi bunu yapamazken bana “Bütçe disiplini sağladık. Mali kural olmadan da mali disiplini sağlıyoruz.” dediğiniz zaman o olmuyor. O biraz, açıkçası, inandırıcılığını kaybetmiş oluyor.

Şimdi, diyorsunuz ki: E, nasıl olacak? Şimdi, burada, “Bütçe de OVP gibi gerçekçi makroekonomik çerçeveye dayanıyor.” 4'üncü sayfada, başında, bir genel çerçeve çizmişsiniz. Baştan nasıl gerçekçi oluyor anlamadım. Madem bu kadar gerçekçi de şimdi, bu güncellemeleri niye yaptınız? Biz de “güncelleme” diyoruz artık, uyduk modaya. Biz “Bu gelir hedefleri gerçekçi değil.” demiştik size, “Bu özelleştirmeden de bunları yapamazsınız.” Kayıtlar burada, önümüzde, ben çıkardım geçen sene konuştuklarımızı da. “Bu tarzda gelir ve gider hedefleri gerçekçi değil.” diye söylemiştik. Şimdi yine

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 9

buna bakarak, yine aynı varsayımlarla yaptığınız OVP'ye dayanarak yine bir gelir hedefi koyuyorsunuz. Bu şartlarda yeni güncellemeler mi olacak?

Şimdi, dünyadaki talep daralmasından bahsetmişsiniz, revizelerden bahsetmişsiniz, hepsi güzel. Sonra bakıyoruz. Peki, o talep daralmasının Türkiye'ye etkisi bununla sınırlı mı kalacak? Arap Baharından bahsetmişsiniz. Bizim ticaret partnerlerimizden en önemlileri, işte, Avrupa'da sıkıntı var, işte, dün İtalya'dan geldik, önceki şeylerde Almanlarla oturup konuştuk, yükünü çeken Avrupa'nın, şu anda tartışmaların devam ettiği kilit ülkelerden... Bakıyoruz oralarda sıkıntı devam ediyor. Arkasından, üstüne üstlük bir de Orta Doğu'daki ticaret partnerlerimiz anlamında ciddi sıkıntı var. Şimdi, dış talep düşerken, içerideki talebi de siz sürekli "Ayağınızı yorganınıza göre uzatın, fazla harcamayın." derken nasıl olacak da bu gelir hedeflerini tutturacaksınız? Yani bu kadarlık vergi artışı, yine, geçen yılkiye bakıp, o belli bir oranda "Efendim biz bir yeniden değerlendirme oranı belirledik, efendim yüzde 10 –az sonra oraya geleceğim- ona göre bütçeyi de belli ölçüde artıralım. "deyip otomatik artışa mı bağladınız? Geçen, sayın bakanlardan bir tanesi "Otomatik pilottaydık, manuele geçiyoruz." dedi de ondan aklıma geldi yani otomatik olarak her şey... O zaman bırakalım, bürokrasi zaten yapıyor.

Şimdi, yine orada, demişsiniz ki: "Gerçekçi şekilde yatırımları –son maddede- ülkemizin ihtiyaç duyduğu yatırımlara yeterli kaynak ayıran bir bütçe." Bütçenin son tanımı bu. Şimdi, bakıyorum 2012 yılına, sizin rakamınıza, sizin verdiğiniz oran, 2012 için yüzde 0,8 kamu yatırımları artışı, verdiğiniz şeyin içerisinde, burada, OVP'ye ilişkin bütçe büyüklüklerinin içerisinde. Şimdi, siz, o enflasyon artışını öngörüyorsunuz, bu büyüme artışını öngörüyorsunuz ama kamunun artışı 2012 yılında yüzde 0,8. "Nasıl yetecek bu?" diye sormak lazım.

Tabii, Sayın Bakanım, asıl şeyi de, siz hakikaten o konularda iki yıldır dürüst bir şekilde söylüyorsunuz. Belli şeyleri pozitif tablo çizdikten sonra, geliyor, diyor ki Sayın Bakan: "İşsizlik yapısal sorununu çözemedik, cari açık yapısal sorunu çözemedik." veyahut birkaç tane şeyden bahsediyor. Peki, şimdi, bu şartlarda, bu büyümeyle siz de en sonuna 9,9 –yanlış hatırlamıyorsam- koyduğunuz, son, üçüncü yılın sonunda, o da psikolojik olarak 10'un altında olsun diye, herhâlde 9,9. Doğru bir şey yani psikolojik olarak beklentileri yönlendirmek lazım da yapısal sorunu da sadece beklenti yönlendirmesiyle maalesef çözemiyoruz. Yani, arka arkaya bakıyoruz ve "2002 yılında aldığımız oran 10,3." diyor. Hâlen daha, bu kadar büyüme, bu kadar şamata, patırtı, kütürtüye rağmen, "Efendim şu kadarlık iş gücüne katılımımız var." Katılacak tabii, onu da hesaplayacaksınız yani nüfus artışı belli, Türkiye'ye gökten zembille bir sürü adam transferi yapıyoruz. Her ne kadar ara sıra bazı olaylardan dolayı mülteciler gelse de, onların bir kısmını barındırsak da bizim kendi iş gücü artışımızda olağanüstü bir nüfus patlaması yok. Onları öngörüyoruz, ona göre de istihdama katılımları öngörüyoruz ve buna göre de işsizlik oranının çıkması lazım. Ben bakıyorum, son yıllarda, işte, şu kadar, 2007'den bugüne şu kadar milyon istihdam artışı sağlamışız. Peki, buna hiç bakıyor musunuz, bunun ne kadarı tarımda, ne kadarı imalat sanayisinde? İmalat sanayisindeki istihdamda ne kadar artışımız var. Yüzde oran artmış mı? Ne kadar artmış? Ve "Tarımda arttı." dediğiniz şey gerçekten artmış mı yoksa insanlar köyüne döndüğü için, işi bırakıp, bunlar tarımda istihdam olarak mı bize yansıyor? Şimdi, yaptığımız çalışmalar maalesef son birkaç yıldır sürekli olarak tarımdaki istihdamda ciddi bir artış öngörüyor ve nasıl oluyor da tarımsal büyüme normal büyümenin altında kalırken tarımdaki istihdam normalin birkaç katı nasıl artar Sayın Bakanım?

Şimdi, rakamlara baktığımız zaman, tarımın son yıllardaki durumuna bakın, bir iki yılda veya bir iki çeyrekteki düzeltmeler hariç, bakıyoruz, o zaman ya bu istatistiklerde bir şey var ya bizim tanımlamalarımızda bir şey var. Oturup onu, yeni TÜİK Başkanımızla da demek ki konuşmamız lazım. Yani, burada bir garabet var.

Şimdi, kendi nüfusunu sayamayan, kendi iş gücünü tam olarak analiz edemeyen bir ülkeden ben, bu tür rakamlar, analizler, bilmem ne beklemenin anlamlı olduğunu düşünmüyorum. Seçmen sayısını birkaç yıl kesinleştiremeyen, arkasından açıklayıp, sonra "4 milyon fazlaydı, nüfus düştü." derken burada istatistikler konusunda dikkatli olmamız lazım.

Şimdi, başka bir şey, demin söylediğim güncellemelerle ilgili. Sayın Bakanım, burada size çok önemli bir teklifim var. Siz dediniz ki: "Bunlar güncelleme." Zamlardan sonra ve bunu, masum bir şekilde, yeniden değerlendirme oranımız var. 10,2 miydi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Onu düzelttik.

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Peki, ben onun üzerinden bir teklifte bulunacağım. Sizin düzeltmelerinizi, biz sizin o üslubunuzu biliyoruz. Söylediğiniz zaman, hakikaten hakkınızı teslim ediyoruz da konuştuğunuz zaman. Ama, burada bir şey var. Sizin bunun dikkate alacağınızı düşünüyorum. Şimdi, siz bu güncellemeleri, yeniden değerlendirme oranını neye göre belirliyorsunuz? ÜFE'ye göre, üretici fiyatlarına göre, değil mi? Peki, memura maaş zammı verirken neye göre belirliyorsunuz? TÜFE'ye göre. Şimdi, Sayın Bakanım, az önce Güneş Bey de söyledi, "Siz, önemli bir okulda okudunuz, öğrendiniz bunları." diye. Siz benim okul arkadaşısınız, Mülkiye'de de iktisattan...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bu okul hangi okul? Bunu da bilelim Mehmet Bey.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Önemli değil, işte, şimdi söylüyorum. Yani, iktisat okuduğu için biliyorum. Şimdi, bunları onun için...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) - Bu önemli okulu biz de öğrensek mutlu olacağız.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Mülkiye...

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Şimdi diyor ki, burada... Sayın Bakanım, üretici fiyatları, bize öğretilen iktisat bilgisi ve bizim de sonradan akademisyen olarak öğrettiğimiz şey, tüketici fiyatlarına birden yansımaz ama belli bir gecikmeyle, iki üç aylık bir süre sonra, sektöre göre, üretici fiyatlarındaki maliyetin tüketici fiyatlarına da yansması lazım. Şimdi, bakıyoruz, burada hakikaten bir garabet var. Nedenise, bir türlü, bu üretici fiyatlarındaki artış tüketici fiyatlarına yansımıyor. Bir ay değil, beş ay değil, on iki, yıllık ortalamalara baktım. En son ayınkini de 6'ya 12 gibi bir oran var; 12,1, 2 misli. Ya "Bir aylık şey yanıltıcı olabilir." dedim, on iki aylık ortalamaya bakıyorum, TÜFE yüzde 6, ÜFE yüzde 10, küsur. Her şey nasıl oluyor da, bir yıl boyunca... Üreticiler demek ki üstleniyor maliyeti, üstleniyor, bir türlü tüketim

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 10

fiyatına yani malın fiyatına yansımıyor demek. E şimdi, peki, siz bize yüzde 10,2'den güncelleme yapıyorsunuz, bizim maaşlar yüzde 4-5'ten güncelleme oluyor. Gelin, o zaman yani memurun maaşını da ya ÜFE'ye göre yapalım ya da güncellemeleri TÜFE'ye göre yapalım ki vatandaş tufaya düşürmeyelim. İşin özeti bu. "ÜFE, TÜFE" derken biz tufaya geliyoruz gibi geliyor. Hangisi doğruysa, bakın ya güncellemelerinizi TÜFE'ye göre yapın ya da memur maaş artışlarını veya asgari ücret artışlarını da o zaman ÜFE'ye göre yapalım. Arada ciddi fark oluşuyor ve bu konuda da siz ekonomiden sorumlu bakanlarımız, TÜİK'i de yeniden uyarıp bir şey yapalım yani böyle bir şekilde bir yanlışlık var...

SÜMER ORAL (Manisa) – Hangisi yanlış?

MEHMET GÜNAL (Devamla) - Çünkü altı ay boyunca değil, bir sene geçmiş, on iki aylık ortalamaya bakıyorum yani ne olur ne olmaz, hani haklarını yemeyelim, mevsimlik bir şey olur diye. Bu kadar geçiş etkisinin gecikmesi mümkün değildir. İnsanlar geçici olarak o maliyete katlanır ama uzun süre katlanamaz diye düşünüyorum.

Şimdi, sizin tabii ki burada hane halkının borç yükünden bahsetmişsiniz. "Efendim, AB'ye göre bizimki düşük." Son, 2009'u almışsınız. Önceki yıllar kaç? Bir de Avrupa Birliğinde millî gelir düzeyi nedir? Bizimkiyle arada ne kadar oynamış? Yani, şimdi, bunlara bakmadan sadece orana bakıp... Bir de mutlaka olarak ne kadar artmış? Hane halkı ciddi anlamda sıkıntıda. Burada anlayamadığım, bir de tabii, siz dış borç oranına mı bakıyorsunuz yani döviz cinsinden herhâlde şeyleri söylüyorsunuz ama TL cinsinden de ciddi anlamda hane halkının borçluluk oranı son yıllarda arttı. Kredi ve kredi kartı borçluluklarına baktığımız zaman 180 milyarın üzerinde bir şeye çıktığını görüyoruz ve hızlı bir artış var. Önemli olan sadece oran değil bizim için, geçen yıldan bu yana eğer anormal bir artış varsa, bunun hem BDDK tarafından hem diğer yetkililer tarafından üzerinde durulması gerekiyor. Sadece limit koymak bu işi çözmiyor. Vatandaş ona öyle şeyler buluyor ki, dokuz on tane kredi kartı geliyor, birininkini ona, diğerininkini ona... Hatta, şimdi, sektör oluşmuş, kredi kartı borcundan nakit çekip, insanlar oradan belli bir şey alıp, kredi kartı üzerinden -esnaf duvarına asmış- yani bazı adamlar diyor ki: "Biz şeyinizi ödeyelim, minimumunu, siz devam edin." gibi, yavaş yavaş sektörler oluşmaya başlamış. Bu, ciddi bir şey.

Tabii, en önemli şey de, siz kendiniz yine söylemişsiniz, katılıyorum, 20'nci sayfada diyorsunuz ki: "Peki, her şey güllük gülistanlık mı? Tabii ki değil. Ülkemizde cari işlemler açığı önemli bir yapısal sorun olmaya devam etmektedir." "Yapısal" sözcüğünün altını ben yeniden vurguluyorum. "Cari işlemler dengesindeki bozulma kısmen yapısal, kısmen konjonktürel sebeplerden kaynaklanmaktadır." Sayın Bakanım, biz beş yıldır burada söylüyoruz, ondan öncesinde de akademisyen olarak yine yazılarımızda söyledim. Peki, şimdi, dokuz yıldır bunu niye çözümüyorsunuz? Bu yapısal sorun, iki yıldır, kriz çıkınca mı oldu? "Kısmen" derken, ne kadarı kısmen? Bunun çok önemli bir kısmı, sizin de söylediğiniz gibi, konjonktürel olan, dışarıdaki talep daralmasından dolayı dış ticaretimizde yaşadığımız bir kırılmadır. Onun dışındaki kısmı, bizim ısrarla söylediğimiz fakat sizin ısrarla kulak tıkadığınız, bu kur rejiminden ve buna bağlı olarak uygulanan kur politikasından kaynaklanıyor. Düşük kur, yüksek faize dayalı sistemden kaynaklanıyor yani bize "Yapısal sorunu çöz." dersiniz, çözelim. Şimdi, burada "Arap Baharı" demişiz, ondan sonra, daha da dış taleple ilgili düşüşler olacak -az önce de söyledim, sadece ticaret partnerlerimiz olduğu için- burada ciddi anlamda... Ama sorunun yapısal olduğunu söylemek bile en azından bazı şeyleri kabul ettiğinizi gösterir. Tekrar söylüyorum: Böyle bir ortamda, Sayın Bakanım, ihracatımızın yüzde 82'sinin ithal olduğu bir ortamda, katma değerimizin, sadece yüzde 18, ki onun da ne kadarının gerçekçi ne kadarının istihdama yansiyabilir tarzda olduğunu bir düşünmemiz lazım. Böyle bir ortamda zaten bizim sağladığımız büyümelerin hiçbirinin istihdama da katkısı olmaz, refahımıza da katkısı olmaz. Bizim katma değeri yüksek, yüksek teknolojili, yüksek teknoloji tabanlı üretim sektörlerini özellikle desteklememiz lazım. Yapısal sorunlar... Sizin ta önceki hükümet döneminde, bu hükümet değil bir önceki hükümet döneminizdeki programınızda biz alışıldık, sektörel teşvik vardı, hâlen daha bu uygulamaya geçmedi. Dar bölge teşvik sistemi uygulamak lazım, öncelikli sektörler belli. Daha önce de söyledim, bakın, çok fazla böyle sihirli formüllere falan ihtiyacımız yok. Sayın Bakanım, bu tarafta bakın -şimdi Kalkınma Bakanlığı oldu- DPT'den arkadaşlarımız var. Sadece onların belirlediği öncelikli sektörleri, ihtisas komisyonlarının ve beş yıllık planın içinden seçin, bunların içerisinde on tane, on iki tane sektör var, sekiz tanesini, yedi tanesini destekleyin, bu sorunu önemli ölçüde çözmüş olursunuz. Yani, kaynaklarımızı doğru yere harcama... Ha, biz kalkıp da "İşte, bir ithal ikameci politika izleyelim." demiyorsunuz ama burada üretilebilecek mallar, uygulanan kur rejimi nedeniyle "örtülü sabit kur rejimi" diyorum ben buna maalesef her şey yurt dışından ithal edilir hâle geldi, tüketim malları da kısmen... Çünkü o kur rejimi bu işi teşvik ediyor. Şimdi, bakıyoruz Merkez Bankası yukarı doğru giderken yine müdahale ediyor. Ben hep soruyordum: Aşağıya giderken niye müdahale etmiyorsunuz? E, bu kadar doları buraya satıyorsun, aşağıya giderken de alın. Dolayısıyla bu, örtülü bir sabit kur rejimidir. Sizler bunu, hepiniz, Hükümet üyeleri olarak söyleyemiyorsunuz, samimi sohbetlerde, belli yerlerde konuşuyorsunuz ama bunun geçici olarak enflasyonu düşürmekten ve dışarıdan borçlanmayı kolaylaştırmanın dışında fazla bir katkısının olmadığını gördük. Bizim, kontrollü bir dalgalı kur politikasına geçmemiz gerekiyor, kur rejimine geçmemiz gerekiyor. Aksi takdirde, böyle bir sonuçla karşılaşılıyor.

Bir de çok, rakamlar yine abartmaya başladı, fazla gelmeye başladı. Ocak-Temmuz dönemine bakıyoruz. Tamam, cari açığı siz de söylediniz, onun üstünde durmuyorum ama net hata ve noksan kalemimiz var, 10,6 milyar olmuş. Yani, böyle bir şey olamaz yani bu kadar gelişmiş teknolojinin olduğu, her şeyin kaydedildiği bir ortamda... Bu, böyle bir para girişi değildir, giriş ve çıkış arasında tespit edemediğiniz, istatistiksel hatadır yani öyle olması gerekir daha doğrusu. Şimdi, kaynağı belli olmayan bir para giriyor, nereden geliyor bilmiyorsunuz, çıkıyor, nereye çıktığını bilmiyoruz. Bu konuda da özellikle, sizin de sorumluluğunda olan MASAK'ın ciddi şekilde bazı çalışmalar yapması gerekiyor. Daha önce, arkadaşlarımızla biz, yurt dışında belli projeler yapmıştık, hangi yöntemlerin kullanıldığını onlar gayet iyi biliyorlar.

Eksik olan şey, birazdan onu söyleyeceğim, zamanım daralıyor, oraya da bakayım... Son bir şey daha söyleyip eksik olanı ondan sonra söyleyeyim. Siz, kur riskiyle ilgili konuştuğunuzda "Çok yüksek değil, hane halkının da çok fazla borçlanması yok." demişsiniz. Şimdi, bu ortamda -deminki söylediğimiz yüzde 82'lik- imalat sanayisinde yan girdide ortaya

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 11

çıkan ihracatın ithalata bağımlı olduğu bir ortamda özel sektörün aldığı borcun miktarından çok, artık, borcunu geri ödeyemez hâle gelmesi önem kazanıyor çünkü aldığı borcu ithalatın finansmanında kullanıyor büyük ölçüde yani miktarı artıyor, o ayrı ama önümüzde çok büyük bir risk var. Kurdaki artış sonrası, özel sektörün kur riski ciddi anlamda arttı. Şimdi, “Kamunun dış borcu şu kadar, burada tehlikeli bir şey yok.” diyerek bizim kenara çekilme şansımız yok. Onlar borcu ödeyemediği zaman Avrupa’daki gibi ciddi bir krizle karşı karşıya geliriz.

Burada, Sayın Bakanım, dolayısıyla özel sektör...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Evet, buyurun Sayın Günal.

MEHMET GÜNAL (Devamla) – Toparlıyorum, çok teşekkür ederim.

Özel sektörün kur riski ciddi oranda arttı. O da onların borçlanma yapısından kaynaklanıyor. Onun da nedeni – demin söylediğim gibi- düşük kur, yüksek faize ve sıcak paraya dayalı olarak geçici yaşadığımız baharlardan kaynaklanıyor. Artık buna neşter vurmanın zamanı geldi. “Yapısal” dediğimiz şeyin özü budur. “Yapısal” deyince, öncelikle bunu yapmanız lazım. Eğer siz bunu yaparsanız da, baştan söylediğim gibi, biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak yaptığınız doğruların her zaman arkasında olacağız.

Aslında, hakikaten de siz burada güzel bir şey söylemişsiniz, ben onunla tamamlamak istiyorum. Söylediğiniz güzel şeylerden faydalıyoruz ama bazen üzerindeki şeylerde, ifadelerde farklılıklar olabilir. Ben, baştan bir tablo çizdim size “Fazla bunları konuşmak istemiyorum.” diye, hakikaten biraz canımız yanıyor, içimiz buruk ama bunların çözümü var. Az önce dediğim gibi, öncelikle sorunun temelinde anlaşmamız gerekiyor. Sayın Bakanın dediği gibi, bu yapısal sorunların çözümleri de aslında üç aşağı beş yukarı belli, çok sihirli formül gerekmiyor. Ne eksik? Diyor ki Sayın Bakanımız, onun sözüyle devam edeyim, 15’inci sayfada: “Dünyadaki hiçbir sorun çözümsüz değildir. Ancak, dünya ekonomisinin karşı karşıya olduğu problemlerin çözümü güçlü siyasi irade gerektirmektedir. Bugün dünyadaki temel sorun bu irade eksikliğidir.” Ben Türkiye’de de olan şeyin bu olduğu kanaatindeyim. Hep birlikte yaparsak, hep birlikte bu siyasi iradeyi, sadece iktidar gücü olarak değil, bütün milletle beraber, sivil toplum kuruluşlarıyla, muhalefet partileriyle, bürokrasisiyle beraber yaparsak ben bunu çözebileceğimiz kanaatindeyim. Onun için, “Sorunlar çözümsüz değil, Türk milleti büyük millettir, Türkiye Cumhuriyeti devleti de, her ne kadar bazı konularda aşındırılsa da köklü bir devlettir; yeter ki buna niyetlenelim, hep birlikte bunu çözelim.” diyorum. İnşallah bu söylediklerimiz politika uygulama sürecinde ve bütçeden yapılacak harcamalarda dikkate alınır, gelecek kanun tasarı ve tekliflerinde dikkate alınır. Bizler de sizleri destekleriz. Hep birlikte ülkemizi 2023 yılında, bizim ortaya koyduğumuz ve sizin de benimsediğiniz lider ülke yapma yolunda beraber gayret ederiz diye düşünüyor, bütçenin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Günal, çok teşekkür ediyorum.

Komasyon üyelerimize bir hatırlatma yapmak istiyorum. Bütçe sürecinde, pazartesi günleri saat 11.00, diğer günler saat 10.00’da başlayacağız görüşmelere. Gün içerisinde ise, yemek arasını saat 13.00 ile 14.00 arası vereceğiz öğlen, akşam ise 19.00 ile 20.00 arası vereceğiz. Yani, bundan sonra, tüm arkadaşlarımız programlarını buna göre yaparsa iyi olur diye düşünüyorum.

Sayın Sarı, buyurun lütfen.

MÜSLİM SARI (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli Komasyon üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; herkese “günaydın” demek istiyorum, aslında saat 12.00’yi de geçti, “tünaydın” demek lazım.

Sayın Bakan, geçen hafta, Türkiye ekonomisine ilişkin bir değerlendirme yaptı, bütçe sunuşunu yaparken. Bu değerlendirmenin aslında mümkün olduğu kadar objektif olmasını beklerdim. Tabii, Hükümet kendi bakış açısından bir değerlendirme yaptığı için, biraz durumu eşitlemek gerekiyor diye düşündüm ve biraz da bardağın boş tarafına vurgu yapmak istiyorum ve genel bir ekonomik değerlendirme yapıp durumu eşitledikten sonra belki bütçenin bu çerçevede nereye oturduğunu daha iyi anlamlandırabiliriz diye düşünüyorum.

Sözlerime başlamadan önce, bürokrasiden gelen biri olarak Maliye Bakanlığının ve diğer bürokratları, bütçe sürecine katkı sağlayan tüm bürokratları tebrik ediyorum. Hepsinin emeğine sağlık.

Şimdi, bütçeyi anlamlandırabilmek için bütçenin nasıl bir makroekonomik konjonktürde oluştuğunu ve bunun nereye oturduğunu tam olarak kavrayabilmek gerekiyor. O yüzden, bir genel ekonomik analiz yapmaya ihtiyaç var.

Şimdi, esasen, ben ekonomi konusundaki düşüncelerimi, genel makro analizler konusundaki düşüncelerimi bir sunuş olarak hazırlamıştım ancak Plan Bütçe Komisyonunun geleneğinde sunuş yapmak olmadığı hatırlatıldı bana. Bunun üzerine, ben de arkadaşlarımdan rica ettim, sunuşumun çıktılarını çoğalttık ve sizlere ulaştırdık, geldikçe de ulaştıracağız.

Şimdi, öncelikle, bazı gerçeklerden bahsedelim. Bunlardan biri büyüme. Şimdi, son zamanlarda çok ciddi ve üst üste gelen birtakım açıklamalar oluyor: “Türkiye ekonomisi çok hızlı büyüdü. Türkiye ekonomisi 2000’li yıllar itibarıyla çık hızlı büyüdü.” diye. Şimdi, öncelikle bunun doğru olmadığını söylemek isterim. Türkiye ekonomisinin tarihsel büyüme ortalamaları yüzde 5’tir ve AKP hükümetleri dönemi boyunca, 2010’da büyüme gerçekleştirmelerinin esas olduğunu, oraya ulaştığımızı kabul etsek bile Türkiye ekonomisi yüzde 5 büyüyecektir. Dolayısıyla Türkiye ekonomisinin AKP hükümetleri dönemi boyunca çok hızlı büyüdüğü bir mitostan ibarettir. Bunu açıklamak isterim. Kaldı ki 2000-2009, onar yıllık dönemler itibarıyla büyümelere baktığımız zaman 2000-2009 büyüme ortalaması sadece 3,8’dir. 90’lı yıllar, “istikrarsızlık yılları” olarak anılan, “çok fazla hükümetlerin değiştiği yıllar” olarak anılan ve “kayıp on yıl” olarak anılan 90’lı yıllarda Türkiye’nin büyüme ortalaması yüzde 4’tür. Öncelikle bunu dikkatinize sunmak istiyorum.

İkincisi: Bu büyüme istikrarsızdır ve dünyadaki gelişmelere karşı çok sert tepkiler veren, dünyadaki gelişmelere karşı savunulan bir ekonomik modelle karşı karşıyayız. Şimdi, bakın, 2002 yılından itibaren Türkiye ekonomisinde görece

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 12

bir yüksek bir büyüme dönemi yaşanmıştır ama peşinden, 2009'da bir yıkım yaşanmıştır. 2010 ve 2011'de bir toparlanma yaşanmıştır ama anlaşılıyor ki 2012'den sonra Türkiye, ekonomisinde yeniden bir düşme trendi yaşayacaktır, ekonomik performansta. Yani, düşme süreçleri arasındaki mesafeler giderek kısalmaktadır. Dolayısıyla Türkiye, yeterince büyümeyen, aynı zamanda büyüme hızı da istikrarsız olan bir ülkedir. Bu tespiti de yapmak istiyorum.

Üçüncü olarak söylemek istediğim şey: Krizden sonra Türkiye'nin dünya ekonomilerinden ayrıştığına ilişkin birtakım açıklamalar oldu. Krizden sonra Türkiye ekonomisinin çok hızlı büyüdüğü doğrudur ancak bu büyümeyi anlamlandırabilmek için, krizden önceki sert düşüşle birlikte değerlendirmek gerekir. Sizlere dağıtılan dokümanlarda gördüğünüz üzere, bütün gelişmekte olan ülkelerin ortalamasının çok daha fazlasına tepki vermiştir Türkiye ekonomisi. Şimdi, Hindistan'ı hariç tutsanız bile, bütün gelişmekte olan ülkelerin ortalamasından çok daha sert düşmüştür. Dolayısıyla kriz bize teğet geçmemiştir. Türkiye krizi çok yoğun yaşamıştır ve bu yüksek büyümeyi de, kriz sonrasındaki yüksek büyümeyi de baz etkisi üzerinden, kriz öncesindeki bu sert düşüşle birlikte değerlendirmek daha doğru olur diye düşünüyorum.

Bir başka tespit: Yine -dağıtılan dokümanlara bakarsanız- gelişmekte olan ülkeleri kendi içerisinde ayrıma tabi tuttuğunuz zaman -zira, Sayın Bakan yapmış olduğu sunuşta, geçen hafta, gelişmekte olan ülkelerle Türkiye kıyaslaması yaptı ama- gelişmekte olan ülkeleri "Avrupa, Latin Amerika ve Asya" diye ayırdığınız zaman bütün bunların içinden en sert tepkiyi de yine Türkiye ekonomisinin verdiğini görürsünüz. Yani, uluslararası istatistikler açısından Türkiye böyle bir noktadadır.

Yine Sayın Bakan, geçen hafta bütçe sunuşunda, Türkiye'nin kriz öncesi seviyeleri ile kriz sonrası seviyelerini karşılaştırdı. Evet, doğrudur, 2008'i 100 kabul edersek, Türkiye kriz öncesi seviyelerinin üzerindedir, büyüme performansı açısından ancak, gelişmekte olan ülkelerle bir karşılaştırma yaparsanız, gelişmekte olan ülkelerin altında kaldığını görürsünüz. Yani, aynı endeksi gelişmekte olan ülkeler için de kullandığınız zaman Türkiye kriz öncesi seviyesinin üzerine çıkmıştır ama gelişmekte olan ülkeler kendi seviyelerinin çok daha üzerine çıkmıştır. Bunu da görmek gerekiyor.

Yine, bu gelişmekte olan ülkeleri kendi içinde ayrıma tabi tuttuğunuz zaman, yani yine "Asya, Latin Amerika ve Avrupa" olarak, kriz öncesi seviyelerle kriz sonrası seviyeler arasında bir ilişki kurduğunuz zaman, Türkiye'nin sadece gelişmekte olan Avrupa ülkelerinden daha iyi performans sergilediğini görürsünüz. Yani, bu yaşadığımız krizin de Avrupa'da, Avrupa merkezli bir kriz olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, "Müsaade edelim de bu kadar olsun." diye düşünüyorum.

Bu büyüme modeli yani istikrarsız ve yeterince yüksek olmayan bu büyüme modeli, Türkiye'nin birçok yapısal sorununa da çözüm bulmaktan uzaktır. Bunun en iyi göstergelerinden biri istihdam. Yine, size dağıtılan slaytlarda işsizlik rakamlarını görüyorsunuz. Bakın, 1980-1989 işsizlik oranı Türkiye'nin 8,3'tür. 1990-1999, yine kayıp on yıllar, hani Hükümetin hep "İstikrar sürsün, Türkiye büyüsün." dediğinin tersi olan yıllar, Hükümetin zaviyesinden bakacak olursak, 90'lı yıllarda Türkiye'de işsizlik oranı 8,2'dir. Kriz yılında, 2001 yılında Türkiye'deki işsizlik oranı 10,8'dir. Tırnak içinde, yüksek büyüyen bütün 2000'li yıllar boyunca Türkiye'de işsizlik tek haneli rakamlara düşürülemedi. 2009 yılında yüzde 14'e çıkmıştır, sonra bir normalleşme yaşamıştır, 2011 yılında yüzde 10,5 olarak kapatacağız. Dolayısıyla, 80'li yıllar, 90'lı yıllar ve 2001 krizine göre Türkiye'de işsizlik oranı azaltılamamıştır, yüksek büyüme hikâyesi içinde.

Bir başka şey: İşsizlik oranı, daraltılmış bir havuz üzerinden azaltılamamıştır. Ne demek istiyorum? Şunu demek istiyorum: 1980 yılında Türkiye'de istihdam oranı yüzde 55,7'dir Sayın Bakan, bugün yüzde 44,7. Yani, çalışabilir nüfusun yüzde 55'ine iş verirken Türkiye, bugün sadece yüzde 44'üne iş vermektedir ve bu yüzde 44'ün içinde yani daraltılmış bir havuz içinde Türkiye işsizliği düşürememektedir. Bunu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Buna paralel olarak iş gücüne katılım oranı da giderek azalmaktadır. 80'li yıllarda yüzde 57'dir Türkiye'de iş gücüne katılım oranı. 90'lı yıllarda, yine kayıp on yılda yüzde 52'dir. 2001 krizinde yüzde 47'dir, 47,9'dur, AKP hükümetleri dönemi boyunca ortalaması 47,2'dir. Yani, iş gücüne katılım oranı azalmaktadır, istihdam oranı azalmaktadır. Bütün bunlara rağmen -tırnak içinde- yüksek büyüme döneminde işsizlik 80'li ve 90'lı yılların seviyesinin üzerindedir. Yani, bu gerçekleri tartışmadan 2011 yılı bütçesini anlamlı kılamayız diye düşünüyorum.

Bir başka husus: Türkiye ekonomisi giderek daha fazla dış kaynağa bağlı, yurt içi tasarruflara bağlı bir ekonomi hâline dönüşmüştür. Yurt içi tasarruf hacmi ciddi şekilde düşmektedir. Özellikle özel sektör tasarrufları ciddi biçimde düşmektedir ve Türkiye'de özel sektör ve kamu sektörü kendi yatırımlarını finanse edebilmek için giderek daha fazla dış kaynağa, giderek daha fazla dış sermayeye ihtiyaç duymaktadır. Bu, çok yapısal bir problemdir, Türkiye ekonomisinin yumuşak karnıdır ve bu, çok ciddi bir şekilde Türkiye'nin cari işlemler açığı vermesine neden olmaktadır. Bu konuyu dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Türkiye ekonomisi, büyümek için cari işlemler açığı vermek zorunda olan bir ekonomidir. Dünyada çok az böyle ekonomi var ve çok, başka bir şey daha söyleyeyim: Bu aslında 24 Ocak kararlarından beri gelen bir süreçtir, AKP hükümetlerinin yarattığı bir süreç değildir ancak bu, 2001 yılından sonra daha da derinleşmiştir. Bir birim büyüme başına vermek zorunda olduğunuz cari işlemler açığı sürekli olarak artmaktadır. Mesela -elinizdeki çıktıya bakarsanız- 90'lı yıllar boyunca da Türkiye istikrarlı sayılabilecek birkaç yıllık bir büyüme dönemini, mutedil ya da sürdürülebilir cari işlemler açığıyla da sürdürebilmiştir. Ancak, 2001 yılında büyümek için vermek zorunda olduğumuz cari işlemler açığı artmıştır. Orta vadeli plandaki cari işlemler açığıyla büyümeyi birbiriyle ilişkilendirirseniz önümüzdeki dönem bunun daha da derinleşeceğini göreceğiz. Yani bu büyüme, cari işlemler açığı yaratmaktadır ve bir büyüme başına vermek zorunda olduğumuz cari işlemler açığı sürekli büyümektedir. Bu, Türkiye'nin yapısal ekonomik sorunlarının giderek derinleşmekte olduğunu göstermektedir.

Böyle bir ekonomik model içinde Türkiye'nin uluslararası rekabet gücü, artmak bir yana düşmektedir. Nereden anlıyoruz? Bir sonraki sayfaya bakacak olursanız, Türkiye ihracatının dünya ihracatı içindeki payı düşmekte, son

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 13

dönemde, Türkiye ithalatının dünya ithalatı içindeki payı artmaktadır. Bu, Türkiye'nin rekabet gücünün de ciddi şekilde zayıflamış olduğuna bir karinedir. Bunu da dikkatlerinize sunmak istiyorum.

Çok söylenen bir slogan var: "Cari işlemler açığı yapısaldır. Daha çok enerji fiyatlarından kaynaklanmaktadır. Bizim petrolümüz olsa ya da enerjide dışa bağımlı olmasak aslında cari işlemler açığı vermiyoruz." söylemi de bir mitostur. Zira, elinizdeki bir sonraki slayta bakacak olursanız, enerji fiyatları hariç, cari işlemler açığının da derinleşmekte olduğunu ve büyümekte olduğunu görürsünüz. 2011 yılı ikinci çeyrek itibarıyla 9,2 olan cari işlemler açığının millî gelire oranı -enerji fiyatları hariç- 4,2'dir ve giderek derinleşmektedir, bu, yapısal sorunun büyümekte olduğunun bir başka göstergesidir.

Cari işlemler açığıyla ilgili son söyleyeceğim husus, cari işlemler açığının finansmanının kalitesinin bozulduğudur. Biz, milyon tane işlemler açığımız var, her geçen gün vadesi kısalan yabancı sermayelerle finanse etmeye başlıyoruz. Bu çok tehlikelidir, bu Türkiye'de çok ciddi bir finansal bir kırılganlık yaratmaktadır, içinden geçtiğimiz türbülansın Türkiye ekonomisinde daha şiddetli hissediliyor olmasının nedenini burada aramak gerekir diye düşünüyorum. Sürekli olarak cari işlem açığı veren ve cari işlemler açığını da borç yaratıcı kalemlerle finanse eden bir ekonomik modelde dış borçların birikmesi kaçınılmazdır. Faiz dışı fazla politikaları sebebiyle kamu borçlanamazken bu dönem içinde, ekonominin borç yaratma dinamiği devam ettiğinden bu görev özel sektöre düşmüştür ve özel sektörün dış borçları 96 yılındaki 26 milyar dolar seviyesinden bugün 202 milyar dolar seviyesine çıkmıştır, yaklaşık 10 kat ve en büyük ivmelenme 2001 krizinden sonra olmuştur. Bu kaçınılmaz bir süreçtir, cari işlemler açığının borç yaratma dinamiğinin bir göstergesidir. Bunun doğal bir sonucu olarak özel sektör çok ciddi bir şekilde kur riski altındadır, bunu da yok sayamayız. Bir üst pozisyon açıkları özel sektörün 2003'te 20 milyar dolardan bugün 6 kat artarak 120 milyar dolara ulaşmıştır. Bu şu açıdan önemli: Döviz cinsinden yükümlülüklerimiz, döviz cinsinden varlıklarımızdan fazlaysa kura karşı korunaksızsınız demektir. Bildiğiniz üzere biz 2001 krizini bankacılık sektörünün açık pozisyonlarından çok daha derin bir şekilde hissettik. BDDK kurulduktan sonra bu konuyla ilgili kayıtlamalar burada neredeyse dengeli bir pozisyon benim için de izlenmesini sağladı, ancak reel sektörde herhangi bir kısıt ya da kayıtlama bulunmadığı için reel sektör firmaları kur avantajından da yararlanarak yurt dışı borçlanmalara gittiler yatırımlarını finanse etmek için, bu reel sektör firmalarının çok ciddi şekilde kırılganlık içinde olmalarına neden oldu, pozisyon açığı vermelerine neden oldu. Bugün kur riski bankacılık sektörünün üzerinde değil, reel sektörün üzerindedir ve biz eğer bir kriz yaşayacaksak bu krizi bankacılık sektörü üzerinden reel sektöre değil, reel sektör üzerinden bilanço etkisiyle bankacılık sektörüne yansımalarını göreceğiz, o yüzden bunu çok önemsiyorum, bunu da dikkatlerinize sunmak istiyorum bir kırılganlık göstergesi olarak.

Böyle bir dönemde fiyatlar genel seviyesi ne oluyor diye baktığımız zaman da şunu görüyoruz: Uzun bir aradan sonra yani birkaç yıllık bir aradan sonra ilk defa Merkez Bankasının enflasyon hedefinin üzerinde bir gerçekleşmeyle karşı karşıya kalacağız 2011 yılında ve Merkez Bankasının son güncellemesine göre 2011 yılı enflasyonu neredeyse hedefin yüzde 60'ı üzerinde gerçekleşecek, 8,3. Son gelişmeler kurdaki pass through effect, ÜFE'nin TÜFE'den fazla oluşu, Türkiye'de yüksek büyümeyle ilgili çıktısı açığının kapanıyor olması gibi birtakım faktörleri de göz önünde bulundurursak önümüzdeki dönem fiyatlar genel seviyesi üzerindeki baskının devam edeceğini ve 2012, 2013 ve 2014 hedeflerinin de gerçekçi olmadığını söylemek isterim. Yani fiyatlar genel seviyesi açısından da sıkıntılı bir döneme giriyoruz.

Fiyatlarla ilgili olarak şunu da söylemek gerekir: AKP hükümetleri dönemi boyunca yüzde 20'lerden, yüzde 30'lardan tek haneli rakamlara inmiş bir enflasyon var. Bu bir başarıdır, bunu kabul ediyoruz, ancak bu Türkiye'de bir ayrışma hikâyesi yaratmıyor. Bütün gelişmekte olan ülkelerin enflasyonlarına baktığımız zaman Türkiye'nin ancak onların seviyesiyle yarıştığını görüyoruz. Yani Türkiye ayrıksı bir durumdan normal bir duruma gelmiştir, yoksa ayrılmamıştır, sui generis durumunu yaratmamıştır, onu da bir sonraki yansıda görüyorsunuz.

Sonuç olarak Türkiye'de 2012 yılı bütçesi şöyle bir ekonomik konjonktürde önümüze getiriliyor: Büyüme oranları düşecek Türkiye'de. Hükümet her ne kadar orta vadeli planda ortama 4,7 büyüme öngörüyorsa da IMF başta olmak üzere bütün uluslararası kuruluş raporlarına baktığımız zaman büyümelerin çok daha düşük miktarlarda olacağı anlaşılıyor. Dolayısıyla böyle bir konjonktür var elimizde, bir.

İki: Bu zaten düşünülmemeyen işsizliğin daha da artması demek, çünkü yapılan çalışmalar yüzde 4-4,5 büyümenin altında kaldığımız her dönemde işsizliğin arttığını ortaya çıkartıyor bazı duygusal sebeplerde dolayı. Dolayısıyla işsizlik açısından da nahoş bir politika önümüzdedir. Cari açık, cari işlemler açığı büyümedeki fedakârlığa rağmen yeterince hızı düşmeyecektir. Öyle anlaşılıyor, zaten Hükümetin projeksiyonlarında da bunlar var ve fiyatlar genel seviyesi yükselecektir. Şimdi, böyle bir ekonomik konjonktür içinde 2012 yılı bütçesini tartışıyoruz. 2012 yılı bütçesi bu konjonktüre ne kadar uygundur? Bu konjonktürün sorunlarını ne kadar azaltmaktadır? Bu konjonktörü ne kadar iyileştirmektedir? Yoksa 2012 yılı bütçesi bu konjonktürdeki tabloyu daha mı ağırlaştırmaktadır?

Şimdi, bütçeyle ilgili düşüncelerimi aktarmak istiyorum. İlk başta şunu söyleyeyim müsaade ederseniz: 2012 yılı bütçesi daha sıkı bir bütçe, daha sıkılaştırılmış bir bütçe. Nereden anlıyoruz? Faiz dışı fazlaların millî gelire oranı artırılıyor, merkezî yönetim bütçe açığının millî gelire oranı azaltılmıyor. Şimdi, daha sıkı bir bütçe. Peki, bu sıkı bir bütçe Türkiye'nin içinden geçtiği bu ekonomik konjonktür için anlamlı mı? Hükümet ne yapmaya çalışıyor? Hükümet şunu yapmaya çalışıyor: "Dünyada borçla ilgili, kamu borçlarıyla ilgili tartışmaların olduğu bir ortamda Türkiye ekonomisinin borç sorunu yoktur. Kamu maliyesinde bir problem yoktur. Türkiye yatırım yapılabilir bir ülkedir. Türkiye'ye yatırım yapın. Türkiye'ye yatırım yaptığınızda sermayeyi kediye yüklemesiniz. Bakın, işte, bütçelerimiz son derece sıkı." diyerek yabancı sermayeye mesaj vermeye çalışıyor. Aslında yapılmak istenen şey: Geçmiş dönem ekonomik model içinde yaşadığımız gibi Türkiye'ye mümkün olduğu kadar hem cari işlemler açığı açısından hem de büyüme açısından ihtiyaç duyulan yabancı sermaye akışında bir akametinin oluşmamasını savunmak ve kamu maliyesi tamamen bu çerçevede tasarlanmış gibi görünüyor bana. Fakat bu daraltıcı maliye politikası, Türkiye'nin büyüebilmesi için, önümüzdeki dönem ya da orta ve uzun dönem büyüebilmesi için konjonktür yaratmıyor. Bunu tespit etmek istedim. Bazı bütçe

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 14

rakamlarına baktığımız zaman bunun ipuçlarını görüyoruz. Mesela sermaye giderleri kalemi yüzde 8 deflatörle deflate edildiğinde 2012 yılında yüzde 15 düşecektir reel olarak. Yani Hükümet geçmiş yıla göre yüzde 15 daha az reel olarak yatırım yapacak ve Hükümet yüzde 19 daha az mal ve hizmet alımı yapacak. Yani piyasada üretilmiş mal ve hizmetlere yüzde 19 reel olarak daha az talepte bulunacak demek bu. Bu önümüzdeki dönem yurt içi talebe kamu maliyesi açısından bir katkı olmadığı anlamına geliyor. Dolayısıyla orta ve uzun vadeli büyüme açısından bir sıkıntılı durumu ifade ediyor. Faiz giderlerine baktığımız zaman ise reel olarak faiz giderlerinin yüzde 10'a yakın arttığını görüyoruz. Yani bir Hükümetin önümüzdeki dönem faizlerde ciddi şekilde artış olacağı beklentisinin bir itirafı aslında. Yani faiz oranlarının, faiz giderlerinin yüzde 10 reel olarak artırılıyor olması 2012 yılı bütçesinde önümüzdeki dönem faiz ödemelerini artıracığını, dolayısıyla faizin önümüzdeki dönem artacağı anlamına geliyor ki bu da küresel dalgalanmalardan ya da küresel ekonomik krizlerden Türkiye ekonomisinin tahminlere yansıdığından çok daha fazla etkileneceğinin itirafı olarak gözüküyor. Vergi gelirleri açısından baktığınız zaman meseleye örneğin kurumlar vergisi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜSLİM SARI (Devamla) – Bir iki dakika daha alırsam toparlayacağım.

Örneğin kurumlar vergisi reel olarak yüzde 4 düşüyor. Bu önümüzdeki dönem kurum kârlarının düşeceği anlamına geliyor. Dolayısıyla Türkiye'deki şirketlerin firmaların ekonomik krizden çok ciddi şekilde etkilenecekleri anlamına geliyor, ben böyle de bir itiraf görüyorum.

İthalat alının katma değer vergisi... İthalat hedeflerinin tutarlı olmadığını düşünüyorum. Yüzde 3,8'lik reel katma değer vergisi artışı ithalat hedefleriyle tutarlı değildir ya buradaki ithalat hedeflerinde bir sıkıntı var ve buradaki vergi hedeflerinde bir sıkıntı var. Vergi dışı gelirlerdeki yüzde 17'lik reel artışı da, ayrıntılarına girmedğim için anlamlandıramıyorum, bunun ne olduğunu Sayın Bakan bize izah ederse memnun oluruz.

Sonuç olarak toplam kamu harcamaları açısından Türkiye zor bir döneme girecek, toplam kamu harcamalarının merkezî yönetim içindeki payı sürekli olarak azalacak. Zira, merkezî yönetim içinde sermaye giderlerinin payı 2011 yılında yüzde 2,5'ken 2012 yılında yüzde 1,9 seviyesine düşüyor ve önümüzdeki dönem de devam ediyor. Yani şunu görüyorum ben: Türkiye'nin yapısallaşmış birtakım problemleri var ve bu yapısallaşmış birtakım problemleri kamu maliyesinin etkili bir biçimde kullanılmasını gerekli kılmakta ve birlikte içinden geçtiğimiz dar boğazda bazı üretken kamu harcamaları dediğimiz harcamaların kısılmaması gerektiği bir dönem yaşıyoruz. Eğitim harcamaları, sağlık harcamaları, ARGE harcamaları ve fiziki sermaye harcamaları burada son derece önemli. 2012 yılı bütçesini bu anlamda olumlu görmüyorum. Aslında kamu maliyesinde ciddi bir manevra alanı da var. Son yansıya bakarsanız, Sayın Bakan da bunu kullanmıştı, bunu bir önünme meselesi olarak kullanmıştı, gerçekten de adil tanımlı genel Hükümet borç stokunun millî gelir içindeki payında çok ciddi bir azalma var, bunu ben de olumlu görüyorum. Ancak yapısal sorunlara yönelik olarak kamu maliyesinde ciddi manevra alanlarının olduğunu ben düşünüyorum, bu borç stoklarına baktığımız zaman ve Türkiye'nin yapısal sorunlarını merkeze alan orta ve uzun vadeli yeni bir programa bir an önce geçilmesi gerektiğini düşünüyorum. Borç stoklarının millî gelire oranını yüzde 32'lere kadar çekmenin de yani kamu maliyesini bu kadar sıkılaştırmanın da çok doğru olmadığını düşünüyorum.

Bu vesileyle tekrar bütçe yapım sürecinde katkı sağlayan ve emeği geçen herkesi tebrik ediyorum, saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Sarı.

Buyurun, Sayın Kurt.

ADİL KURT (Hakkâri) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli bürokratlarımız, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu Tasarısı'nın tümü üzerine görüşlerimizi sizlerle paylaşmak üzere söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, Sayın Şimşek'in Komisyonumuza sunmuş olduğu detaylı bilgilendirmeden dolayı kendisine teşekkür ediyorum.

Sayın Şimşek, Komisyonumuzdan katkı ve ilerletici eleştiri beklentisi içinde oluşundan yani bu tutumundan dolayı memnuniyetimi de ifade ediyor ve ayrıca şahsım ve partimiz adına bütçeye bakış açımızı paylaşmaya çalışacağım. Bizler de elimizden geldiğince katkı sunma gayreti içinde olacağız. Dilerim Sayın Bakan ve değerli bürokratlarımız, yapacağımız eleştirileri ayrıntılı not alır ve Türkiye ekonomisinin geleceğini önceliklendirdiğimizi göz ardı etmezler.

Temel önceliğimiz, Parlamentomuzun takdirine sunacağımız bütçenin reel toplumsal yaşamla örtüşen, insanımızın öncelikli ihtiyaçlarını başa alan bir bütçe oluşturmaktır. Sayın Bakanımın sunumundaki ayrıntıları göz ardı etmeksizin belirtmeliyim ki umut verici bulmadım. Özellikle küresel kriz üzerine yapılan değerlendirmeleri sağlıklı ve gerçekçi bulmadığımızı ifade etmek isterim. Şöyle ki: tüm iyimser tahmin ve tespitlere rağmen reel veriler bizim ülke olarak mevcutta kriz yaşayan ülkelerden çok daha geride olduğumuzu herhâlde gizlemiyor. Ekonomimizin dışa bağımlılığı nedeniyle her ne kadar küresel kriz "Teğet geçecek." denmişse de reel durum böyle değildir. Küresel kriz bizi teğet geçmedi, tersine son üç yılın kur dalgalanmasını göz önünde bulundurduğumuzda, örtülü bir devalüasyon durumu yaşadığımız gerçektir. Bugün itibarıyla dolar, avro ve altın fiyatlarını göz önünde bulundurduğumuzda gerçek durum Sayın Şimşek'in sunumundan farklıdır. Gerçekten krizin teğet geçmiş olması mümkün olmuşsa dolar, avro ve altın fiyatları nasıl oluyor da bu kadar yükselmiştir? AKP hükümetleri bütçe dengelemelerinde şark kurnazlığı yaparak gerçek tabloyu halktan gizlenmeyi başarmıştır. Eğer hükümetlerin bir başarısından söz edilecekse, o da manipülasyonu çok iyi yaptığıdır. Sıcak para döngüsü üzerine kurgulanan piyasa değerleri, reel ekonomi verilerinin göz ardı edilmesini sağlamıştır. Aslında Sayın Bakanın tabiriyle "güncelleme" denilen durum devalüasyonun kendisidir. Evet, son bir yıl içinde TL'deki değer düşüşü devalüasyondur. Ekonomi dilinde bunun başka bir karşılığı yoktur. Zira cari açık da bunun en bariz kanıtıdır. Uzun süre sağlanan sıcak para akışı nedeniyle kısmi iyileştirme gayreti içinde olunmuş, ancak reel ekonomideki gerileme nedeniyle TL'yi dolar ve avro karşısında ağır yenilgiye uğratmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 15

Öncelikle, küresel krizin asıl nedeni olan büyümedeki gerilemenin nedenleri üzerinde durulmadan gerçeğe ulaşma şansı bulunmamaktadır. Kabul etmeliyiz ki küresel krizi dinamitleyen gerçeklik gelişmekte olan ülkeler ile geri kalmış ülkelerde yaşayan insanların satın alma kapasitesinin gerilemiş olduğudur. Çok uzağa gitmeye gerek yok, 2000 yılından bu yana reel verileri önümüze koyduğumuzda hiçbirimizin satın alma gücünde bir artış söz konusu olmamıştır, tersine bariz bir gerileme durumu söz konusu olmuştur. Örneğin, 2002 yılında AKP Hükümeti ilk iktidara geldiğinde doların o günkü kur fiyatı 1.670'tir, bugün 1.742'dir. Bugünkü güncel veriye bakmadım, cuma günkü veri itibarıyla bunu söylüyorum, bugünkü dalgalanmayı bilmiyorum. Avro da hakeza 1.6661'dir 2002 verisi, bugünkü veri 2.465 cuma günkü veri itibarıyla bunu da söylüyorum. Benzin fiyatlarında bir örnekleme yapmak istiyorum. 2002 yılında 1 litre benzini 1.641 lira yani o günün değerleriyle 1 dolara alma şansımız varken, bugün 4.230 yani 2,5 dolara alıyoruz. İstihdam verileri de benzer bir tablo koyuyor. İşsizlik oranı 9,1 olarak verilmiş Sayın Bakanın sunumunda, tarım dışı işsizlik oranı 11,8, genç nüfus itibarıyla 18,3 değerleri veriliyor. Tabii, bu belirlemeler yapılırken kırsal alanda yaşayan ve Hükümetin özelleştirme politikaları nedeniyle temel geçim kaynakları kurutulmuş köylü kesim hesabı dâhil edilmemektedirler. Örneğin, Tekel fabrikalarının özelleştirilmeleri sebebiyle Muş, Bitlis, Batman, Adıyaman, Malatya ve Diyarbakır illerimizde yaklaşık 155 bin aile açlığa mahkûm edilmiştir. Tabii, verilerini tespit ettiğim illerdir bunlar. Benzer örnekler Türkiye'nin batı illeri için de geçerlidir. Ancak, işsizlik oranları tespit edilirken genelde bunlar hesaba dâhil edilmezler. Onların tamamı yani bu kırsal alanda iş gücünden yoksun bırakılmış insanların tamamı bu tür veriler hesaplanırken, işsizlik verileri hesaplanırken çalışır var sayılır, oysaki tablo o değil. Sonra da "İşsizlik verileri giderek düşmüştür." denir, gerçek tablo da bu değil.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; kaynağı belli olmayan paralar ekonomimizin başlıca sorunlarından bir tanesidir. Kaynağı belirsiz gelen paralarla ekonomimizi ayakta durdurma şansına sahip değiliz, zira oluşturulan tablo gerçekçi olmuş olsaydı Amerika ekonomisi hapsi kırınca bizim ekonomimiz grike yakalanmamış olurdu. AKP hükümetleri krizden kurtulmanın yolunu Arap ülkelerinden sıcak para akışını sağlamakta buluyor. Merkez Bankasının açıkladığı ocak-temmuz dönemi –yani bu yılın- ödemeler dengesi rakamlarının "net hata noksan" kaleminde 10.6 milyar dolarlık kaynağı belirsiz para gidişatına dikkat çekmektedir. Merkez Bankası ödemeler dengesi verilerine göre temmuz ayında kaynağı belirsiz 1 milyar 442 milyon dolar giriş yaptı. Yılın ilk yedi ayında Türkiye'ye giriş yapan kaynağı belirsiz paranın tutarı 10 milyar 603 milyon dolara ulaşmış. Geçen yıl aynı dönemde bu kalemden 228 milyon dolarlık giriş yaptığımız ifade ediliyor. Net hata noksan kaleminde 2011 yılı Ocak ayında 1 milyar 584 milyon dolar, Şubat ayında 932 milyon dolar, Mart ayında 951 milyon dolar giriş yaşanırken, Nisan ayında bu rakam 247 milyon dolar olarak tespit edilmiş, 2011 Mayıs ayında net hata noksan kaleminde giriş yapan kaynağı belirsiz para 4 milyar 90 milyon dolara ulaşmış. Haziran ayında ise 1 milyar 851 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiş, haziran ayındaki net hata noksan kaleminde yaşanan bu giriş, şimdiye kadar bir ayda oluşmuş en büyük net hata noksan girişi olarak dikkat çekmiştir. Temmuz ayında gizemli para girişi geçen aya göre bir miktar gerilemişse de, 1 milyar 442 milyon dolara ulaşmış, bunlar dikkat çekicidir.

Şimdi, AKP hükümetlerinin son dokuz yıllık hükümetleri döneminde altın fiyatlarındaki oynamaları da bir iki örnekle ifade etmek isterim. AKP Hükümeti 2002 yılında iktidara geldiğinde yani 3'üncü ay itibarıyla altının gram fiyatı 12.935, bugün altının gram fiyatı 96.100.

Gerçek şu ki: Ekonomik krizin etkisinden kurtulmaya çalışırken eksen kayması içine sürüklendik. Ekonomimiz totaliter rejimlerle yönetilen ülkelerin güdümüne girdi. Gelişmiş ülkelerdeki rejimlere güvenimizden kaynaklı olarak bunu söylemiyoruz, tersine küresel kapitalizmin iflas bayrağını çektiğine tanıklık ediyoruz bu süreçte. Kapitalist modernitenin sadece mali boyutuyla ilgili değerlendirme içinde değildir.

Gelişimini geri kalmış dünyaya boyunduruk eden kapitalist modernite geliştirmekte olan ülkeler ile geri kalmış ülkelerdeki satın alma gücündeki düşüşle birlikte kaçınılmaz sonunu görmektedir. Bu mutlak sonun içinde olmak istemiyorsak kendi gerçekliğimizi görmek durumundayız.

Komisyonun bilgisine ve onayına sunulan bütçe tasarısının kendisi büyümede gerileme sürecine girildiğini itiraf ediyor zaten. Ancak sunulan tedbirler çözümleyici değildir. Mevcutta ısrar Hükümeti örtülü devalüasyonu itirafa zorlayacaktır. Geride bıraktığımız iki yılla birlikte önümüzdeki yılın değerlendirmesi içindeyiz. Eğer verili durumu tozpembe bir ortam olarak değerlendirsek istikrarlı bir büyüme oluşturmak mümkün olmayacaktır. Önümüze konulan tablo kaderci bir tablodur. Gelişmiş dünya ekonomilerinin hastalık hâlinde kurtulması için duacı olmaktan öteye bir gayret görülmemektedir. Hâl böyleyken, bizim ekonomimizin hapsi kırktan etkilenip grike yakalanmış olmasını görmezden gelemeyiz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; elbette ki çaresiz değiliz. Ama önce kendi gerçekliğimizi analiz etmek durumundayız. Gelişmiş ülkeler gibi biz de ülkemizi ağır sanayi çöplüğüne dönüştürmüş olmakla övünmemeliyiz. Uygar dünya ağır sanayiden kurtulmaya çalışırken biz de ağır sanayi gelişimi içinde kendimize övünç vesileleri yaratma gayreti içindeyiz. Aslında, Sayın Bakan da ifade ediyor; gayrisafi yurt için hasıla oranı itibarıyla bütçe açığı yüzde 6,5'ten yüzde 9,4'e ulaşacağını ifade ediyor. Bu dengeleme sorunu önümüzdeki bir yılda ciddi güncellemelere ihtiyaç duyulacağını ifade etmektedir. Hükümetin tüm gayreti doları 1 TL limitinin altında tutmaya dönüktür, aksi takdirde örtülü devalüasyon açık ve ilan edilmiş devalüasyona dönüşecektir. Harcama kabiliyetinin düşüşü üzerine kurgulanan düşük enflasyon politikası bizi deflasyon sürecine itmektedir. Bunun olmaması için Hükümet kemer sıkma politikasını esas alıyor. Kemer sıkma politikası 80'li yıllardan 90'lı yıllara geçişte iki devalüasyon süreci bahsetti. Bunu görmemiz gerekiyor. Ayrıca 1946, 1958, 1970, 1980, 1994 ve 2001 yıllarında devalüasyon ilan edilirkenki veriler ile bugünkü Türkiye verileri birbirlerine çok uzak değiller. Hükümet ağırlıklı olarak Kemal Derviş politikalarının üzerine oturarak yarayı pansuman etme gayreti içerisinde oldu. Bugün kapitalist modernitenin yaşadığı küresel krizi biz ülke olarak 2000'in başından itibaren yaşamaya başladık. Yani bu küresel krizi, aslında iki yıldır dünyanın yaşadığı, gelişmiş ülkelerin yaşadığı küresel krizi biz 2000 yılının başından itibaren zaten yaşıyoruz. Bu süreç, bugün devam eden bir süreçtir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 16

Ekonomik krizden kurtulmanın yolu olarak dışa bağımlılıktan kurtulmayı önüne koymuştur Hükümet. Mantalite olarak böyle bir yaklaşımı doğru bulmaktayız. IMF ile kredibilite anlaşmalarını imzalamaktan imtina etmiş olması doğru bir tutumdur. Ancak önümüze konulan reçeteye bakılacak olursa, palyatif çözümlerin esas alındığı görülmektedir. Belirttiğim üzere sıcak ve kaynağı gizemli paralara umut bağlayarak çözüm arayışları içinde olmak çözümsüzlüktür. Nasrettin Hoca'nın deyişle "Parayı veren düdüğü çalar." misali sıcak para sahipleri bizi kendilerine benzetme arayışı içinde olacaktırlar. Biraz önce eksen kaymasından söz ederken kastettiğim buydu.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; oluşturduğunuz ekonomik düzen aynı zamanda nasıl bir adalet sistemi oluşturduğunuz da gösterir. Devletin vatandaşa karşı sorumluluğunu, daha çok vatandaşın sorumlu davranış beklentisi üzerine kurguladığınızda güçlü bir hazineye sahip olabiliriz, ancak sizin güçlü hazineniz vatandaşın zenginliğini ifade etmeyecektir. Mevcut hâliyle sürekli olarak vatandaşın anlayış ve fedakârlık beklentisi içinde olan bir hükümet vardır. Hükümet yetkilileri açıkça beyan ediyorlar, vatandaşın kemer sıkma politikasına davet ediyorlar. Son dönemde yapılan güncellemeler ve gelecekteki yapılacak muhtemel olan güncellemeler açıkça gösteriyor ki Hükümet Özal döneminin kemer sıkma retoriğine sıkça başvuracaktır. Vatandaşın eşit hizmet algısı, ihtiyaç normuyla güçlendirilmediği sürece adaletli bir paylaşımdan söz etmek mümkün olmayacaktır, bu adalet olmayınca demokrasi de olmayacaktır. Önümüze konulan bütçe tasarısı demokratik normların güçlendirilmesine katkı sağlayamayacaktır. Demokrasinin bugüne kadar yapılmış pek çok tanımlamasını okuduk. Hükümet programının önemli argümanlarından birisi de ileri demokrasi vurgusuydu. Ancak, eğer ki demokrasiyi toplumsal yaşamın doğal bütünlüğü içinde yaşama vurgusu içindeyse, önümüzdeki tasarımın buna tekabül etmediği kolayca görülür. Doğa tahribatını kanıksayan, bireyin doğayla ilişkisini hiçleştiren, para kazanma uğruna doğa ve tarih tahribatını kabule zorlayan bir tasarı ile karşı karşıyayız. Hidroelektrik santrallerinin kurulması böylesi bir gayretin ürünüdür. Özelleştirme politikalarının ana fikrini oluşturan devleti istihdam yaratan değil, istihdamın yaratılmasına öncü konumuna getirilmesi politikası devleti en büyük işletme olmaktan kurtaramamıştır. Hükümetin özelleştirme politikalarıyla oluşturduğu büyük işsiz kitlenin yeniden küçültülmesi için yeniden devlet baba kapısında sıraya zorluyor. Madem devlet işten çıkardıklarını, özelleştirme politikalarıyla işsiz bıraktıklarını yeniden kendi kapısında sıraya sokacaktı, o zaman neden aşından ekmeğinden etti bu kadar insanı? Bunu sormak gerekiyor. HES'ler politikası bu söylediğimize en açık örnektir. Kendi tarihi ve doğal zenginliklerimizi tahrip etmeden onlardan yararlanma yolunu tercih etmek yerine, doğa katliamı üzerine kurgulanmış bir politika esas alınıyor.

Tarım politikasında da benzer bir yaklaşımla yüz yüzeyiz. Tekel fabrikaları uluslararası sermayeye peşkeş çekilirken, istihdamda bir daralma olmayacağı söylendi. Fabrikalar özel sektör eliyle daha rantabl çalışacaktı, ancak olmadı. Fabrikaları satın alan uluslararası sermaye fabrikaların kapılarına kilit vurdu. Öyle Sayın Başbakanın dediği gibi kimse sigara içmekten vazgeçmedi, tersine sigara içicileri oranında değişen bir şey olmadı. Sadece insanların cebindeki sigaranın ambalajı değişti. Daha önce çoğunlukla kendi ürettiğimiz sigarayı içerdik, şimdi Amerika'nın ürettiği sigarayı içiyoruz. Yani kovboyluk bize yakıştırdı. Hükümetin özelleştirme politikası bizleri iyi birer kovboy yaptı. Bir botumuz, şapkamız, halatımız ve bir de atımız eksik kaldı. Sadece Tekel mi, hayır, şeker politikasında da öyle. Fabrikalarımız sıraya konuldu, bir bir satılacaklar.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; önemli bir konu başlığına daha değindikten sonra görüş ve önerilerimizi sıralamaya çalışacağım. Hükümetin önümüze koyduğu tasarı vesilesiyle demokratik normların geliştirilmesi gibi bir niyetlerinin olmadığını da görmekteyiz.

Öncelikle, bölgeler arası gelişmişlik farkını gözeten bir tasarı değil önümüzdeki tasarı; bölgesel kalkınma projeleri, bölgeler arası dezavantajlar gözetilerek hazırlanmış değil. Daha önceleri de olduğu gibi, bölgeler arası gelişmişlik farkının asgariye indirilmesi adına bu dengesizliği büyütecek politikalar güdülmüştür.

Kürt sorunu, yıllardır ekonomik kalkınmışlık sorunu olarak nitelendirilmektedir. Her bütçe dönemi vesilesiyle sıkça vurgu yapılan bu durum karşısında hiçbir zaman bu teze denk düşen ekonomik politikalar geliştirilmedi. Önümüzdeki bu tasarı da öncekilerden hiç farklı değil. Elbette ki, Kürt sorununu, ekonomik geri kalmışlık sorunu olarak algılamak doğru değildir. Kürtlerin yaşadığı coğrafya bilinçli bir politikayla geri bırakıldı. Kürtler açlık politikasıyla kapıkulu edilmek istendi. Şimdi Kürt halkının üzerinde yaşadığı coğrafya, tarih ve kültürel boyutlarıyla yok edilmek istenmektedir. Bu coğrafyada birlikte yaşamış halkların ortak mirası yok edilmek isteniyor. İlisu Barajı bunun en bariz örneğidir.

Bir örnek de Hakkâri'den vermek istiyorum Sayın Başkan: Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde daha önce istihdam yaratmak amacıyla Et Balık kombinesi kurulmuştu, 1980'li yıllarda. Ancak bu fabrika, tam yirmi yıldır, geçici görevle Hakkâri'ye, Yüksekova'ya giden askerlerin kışlası olarak kullanılıyor. Hükümetlerin, tüm hükümetlerin sadece AKP Hükümetinin değil, bugüne kadar tüm hükümetlerin ekonomik politikalarında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADİL KURT (Devamla) – Eğer iki, üç dakika verirseniz Sayın Başkan, tamamlayalım.

BAŞKAN – Sayın Kurt Buyurun.

ADİL KURT (Devamla) – Bütün hükümetler benzer vurgular yaptı, ancak hiçbirini çözülmeçici olmadı bu konuda. Kürtlerin tarihî ve kültürel değerlerini yok etme gayreti içinde olan bir Hükümetin Kürt sorununu çözme gayreti içinde olması elbette ki beklenemez. Bütçe tasarısında da böyle bir şeyin olmayacağını zaten görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; birkaç maddede önerilerimizi sunduktan sonra konuşmama son vereceğim. Önümüzdeki bütçe tasarısı, Türkiye gerçekliğiyle örtüşen, vatandaşın hizmet üretici, istihdam alanlarını genişleten, sosyal devletten beklenen politikaları geliştirici bir bütçe tasarısı değil. Demokratik normları güçlendirici bir bütçe tasarısı hiç değil. Merkezden para politikalarını yöneten, sıcak para döngüsüne umut bağlayan, üretmeyi değil tüketmeyi esas alan, tüketimi esas alırken de vatandaşa "Aman ha!" diyen bir bütçe tasarısıdır. Bu bütçe tasarısıyla Hükümetin zevahiri kurtarma şansı yoktur.

Bunun yerine;

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 17

1) Hükümetin, Ankara'dan Hakkâri'nin, Artvin'in, Antalya'nın, İzmir'in, İstanbul'un ihtiyaçlarını belirleme anlayışından vazgeçmesi gerekiyor. Türkiye'nin idari ve siyasi yapısının değişimini öngören merkezden ihtiyaç önceliklerini belirlemekten vazgeçip, yerelin kendi önceliklerine karar verici pozisyonda olmasını sağlayıcı bir politikaya yönelinmelidir.

2) Demokratik yaşamın normlarını güçlendirme esasına dayanan ve bunun altyapısını kurma gayreti içinde olan bir bütçe tasarısı hazırlanmalıdır.

3) Doğa tahribatı üzerinden ekonomik değer üretmek yerine, doğanın kendisini ekonomik değer olarak görüp ondan yararlanma yoluna gidilmelidir. Örneğin, hidroelektrik santrali kurup ondan para kazanma gayreti içinde olmak yerine, doğa ve turizm kaynaklarını güçlendirerek daha az masrafla hem de doğayı katletmeden daha fazla para kazanmak mümkündür.

4) Ülkemizi ağır sanayi çöplüğüne dönüştürmek yerine, bilgi üretimine yatırım yapmayı öngörmeliyiz.

5) Tarım ve hayvancılık politikaları yeniden gözden geçirilip kalkınmaya önem vermeliyiz. Dağınık hayvancılık ve tarımsal üretimi birleştirici politikalara önem vererek daha az maliyetle daha güçlü bir üretimi esas almalıyız.

6) Savunma sanayisi yerine sosyal devletin ihtiyaçlarına yatırım yapan bir ülke durumuna gelmeliyiz. Bunun için sosyal devletin önceliklerini doğru tespit edip ona göre bir bütçe planlaması yapmalıyız.

7) Demokrasiyi esas alırsak ölmeye ve öldürmeye yatırım yapmamıza gerek kalmayacağını göreceğiz. Bunun için, öncelikli olarak Kürt sorununun demokratik ve barışçıl yollarla çözümünü hedef almalıyız.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; ümit ediyorum ki Sayın Bakan ve değerli bürokratlarımız görüş ve önerilerimizi yabana atmaz. Oluşturdıkları tasarının Türkiye ekonomisinin sorunlarını çözücü bir reçete olmadığını göreceklidir.

Bu duygu ve düşüncelerle hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Saat 14.00'e kadar ara veriyorum.

Tüm katılımcılar yemekte Bakanlığımızın misafiridir, afiyet olsun efendim.

Kapanma Saati: 13.06

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.03

BAŞKAN: Lütfi ELVAN (Karaman)

BAŞKANVEKİLİ: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

SÖZCÜ: Ahmet ÖKSÜZKAYA (Kayseri)

KÂTİP: Vedat DEMİRÖZ (Bitlis)

--- 0 ---

BAŞKAN - Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri; 3'üncü Birleşimimizin İkinci Oturumunu açıyorum.

İlk sözü Sayın Aslanoğlu'na vermek istiyorum.

Buyurun Sayın Aslanoğlu.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlarımız, değerli basın; hepinize saygılar sunarım.

Sayın Bakanım, bir kere bu bütçemizin ülkemize hayırlı olması dileklerle başlıyorum, ilk sitemimi size ediyorum. Siz Plan ve Bütçe Komisyonunu atlattınız. Maliye müfettişleri, hesap uzmanları, gelirler kontrolörleri ve vergi denetim elemanlarını buraya getirdiniz. Burada görüşülürken, Plan ve Bütçe üyelerinin hepsi buna karşı çıktı ama siz ne hikmetse kanun hükmünde kararname ile arkadan dolanıp bunu çıkardınız Sayın Bakan. Bir kere Plan ve Bütçe üyeleriyle burada tek tek konuşuldu. İçimizde bu görevden gelen arkadaşlarımız var. Plan ve Bütçe Komisyonun her bir üyesi bunun yapılmaması yönünde görüş serdetti ve o günlerde ilgili kanundaki ilgili maddeyi çektiniz. Ama, ne yazık ki siz kanun hükmünde bir kararname ile Meclis iradesine ipotek koydunuz Sayın Bakan. Bizi kandırdınız. Bizim irademizin dışında siz irade beyanı yaptınız. Meclis iradesinin üstüne çıktınız Sayın Bakan. Burada meslekten gelen arkadaşlarım var. Onlar söylesin, onların vicdanına sunuyorum. Bir hesap uzmanını, bir maliye müfettişini, bir gelirler kontrolörünü, bir denetim memurunu yetiştirmeleri açısından, yaptığı işler açısından aynı çatı altında nasıl eritebilirsiniz, aynı çatı altında nasıl hepsini ortak noktada birleştirebilirsiniz? Yazık ettiniz. Siz kanuna karşı, Anayasaya aykırı işlem yaptınız Sayın Bakan. Bu Anayasaya aykırıdır. Aldığınız 646 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede 6223 sayılı Yetki Kanunu Anayasanın 91'inci maddesine aykırıdır Sayın Bakan.

Sayın Bakan, bu hatanızdan, bu Meclis iradesine karşı işlediğiniz Anayasaya aykırı olan yaptığınız bu işten kısa sürede vazgeçin Sayın Bakan. Vergi denetim elemanlarının huzurunu bozdunuz, mutluluğunu yok ettiniz. Hepsini tek çatı altında mutsuz olacaktır Sayın Bakan. Her birinin yetiştirme koşulları, her birinin aldığı eğitim, her birinin iş deneyimleri çok farklı farklıdır. Ama siz hepsini kül yaptınız, bir potaya koydunuz. Orada bu erimez Sayın Bakan. Bu Maliye Bakanlığı teşkilatı birbirine saygılı, birbirine sevgiyle dolu çalışan bir teşkilattır. Ama orada huzursuzluk yarattınız. Orada insanları mutsuz ettiniz. Orada çalışanların görüşlerini dikkate almadınız.

Sayın Bakan, bundan geri dönün. İçinizde bu görevi yapan arkadaşlarım var. Ben banka müfettişi idim. Banka müfettişi ile bilmem bir başka denetim elemanı aynı promosyona tabii değildir, aynı işi yapmamıştır, aynı şeyi yapmaz Sayın Bakan. Ama hele bu Maliyede yılların bir deneyimi var. Demin iki arkadaşım sizin bir okul kültürünüzden bahsetti. Böyle bir kültürden gelen bir insanın ben böyle bir kültürü yok etmesine de hayretler içinde kalıyorum. Hayretler içinde kalıyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 18

Sayın Bakan bu derin bir yaradır, Maliye teşkilatında büyük bir yara açmışsınızdır. Bu suçu size kim işletti ise, sizin şahsınızın bunu yapacağına inanmıyorum. Kim yaptırdıysa bundan vazgeçin Sayın Bakan. Arkadaşlarım makro konuştu, ben biraz mikro konuşmaya çalışacağım.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Bakan, bu ülke bizim. Bu ülkede asla sizin teşviklerle ilgili olmamanız gerektiğini ben geçtiğimiz her iki dönemde, gerek 2007'de ki o zaman siz yoktunuz gerekse 2009'da defalarca söyledim. Maliye vergi demek değildir, Maliye ancak almasını bilir, halktan vergi toplamasını bilir, para ödemesini sevmez Maliye. Bu Maliyenin kültürüdür. Siz teşvik işinden çıkmalısınız. Bu ülkede hiçbir teşvik yoktur. Bu ülkede ülke ekonomisine, bu ülkedeki üreten insana şu anda devlet olarak biz sahip çıkmıyoruz. Herkese kendi başına, kendi mücadelesini vermeye çalışıyoruz.

Daha önce çok benimsememe rağmen, farklı illerde uyguladığınız teşvik sistemlerinde ki o da yeterli olmadı. Nitekim bugün çoğundan vazgeçtiniz, bölgeleri sonra dörde böldünüz, bu dört bölge de yine adaletsizdir. Siz Hakkâri ile siz Van ile siz Bingöl ile siz Bitlis ile Trabzon'u, Malatya'yı aynı kefeye korsanız, bunun adı teşvik değildir. Böyle bir teşvik olmaz. Böyle bir teşvik sistemi olmaz. Kimse gitmez oralara. Nitekim daha önce verdiğiniz teşviklerde kimse gitmedi, birkaç il dışında. Antep'teki sanayici hemen Antep'in Yavuzdereli'nin bir kilometre bu tarafından geldi Besni'ye fabrika kurdu. Antep'ten geldi, Adıyaman'a gitti, Adana'dan Osmaniye'ye gitti. Böyle bir teşvik yanlış bir teşvikti çünkü üretime veriliyordu. Bir tek enerji teşviki doğru bir teşvikti çünkü ne kadar üretirsen o kadar enerji kullanıyorsun. O teşvik doğru bir teşvikti. Ama sektörler arasında haksız rekabet yarattı. Sektöre teşvik verin. Yine söylüyorum. Bu ülkenin sanayisini ön plana çıkaracak bir teşvik sistemi sıfır. Sanayi kuramıyorsunuz, kullanıyorsunuz, üretime yönelik hiçbir şekilde bütçenizde tek bir kelime yoktur. Bu ülkenin geleceği üretimdir, bu ülkenin geleceği istihdamdır. Eğer biz bu ülkede üreten kim olursa olsun herkese destek oluyorsak, istihdam yaratan herkesi baş tacı ediyorsak, bu ülkede her şeyi çözeriz.

Ben yine söylüyorum. Bir ülkenin bağımsızlığı o ülkenin ekonomik bağımsızlığıdır. Artık bağımsızlık kelimesini böyle anlamalıyız. Ülkenin ekonomik bağımsızlığı varsa, o ülke bağımsızdır. Bu nedenle, teşviklerde Maliye Bakanlığı olarak teşvikin tamamen dışına çıkan ama siz geçen dönemlerde hep içinde oldunuz ve yanlış uygulandı. Enerji teşviki veriyorsunuz, almayan adamdan parasını. Hayır, önce adam gidip ödüyor, bir sene bekletiyorsunuz. Bu teşvik teşvik değildir Sayın Bakan

MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Biz teşvikin içinde değiliz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) - Teşvikin hep içinde oldunuz Sayın Bakan, hep içinde oldunuz, hep elinizi koydunuz yani bu işin sahibi Sanayi Bakanlığı ise bırakın onlar yapsın ama her seferinde siz Maliye Bakanı olarak ülkede uygulanan teşvikin içinde oldunuz. Maliye Bakanlığı teşvikin dışına çıksın. Ama söylüyorum, bu ülkede sanayici, bu ülkede üretim mutlak teşvik edilmeli. Ulusal sanayii geliştirmek için, dünya ile rekabet edebilmek için mutlaka teşvik verilmeli. Mutlaka verilmeli diyorum, ama bu enerji girdileriyle, bu maliyetlerle bu ülkede rekabeti yarıştırmak çok zordur Sayın Bakan.

Sayın Bakan, hep söyledim yapmadınız yine. Leasing: Hâlâ bir leasing kanunu çıkartmadınız. KOBİ'lerin, küçük sanayicinin defalarca söyledim, zatıalınıza özel rica ettim, bir KOBİ, küçük bir esnaf gidip bir makine alacak, direkt alırsa sıfır KDV, teşvikliden bahsediyorum, leasing ile alırsa on sekiz idi sonra lütfettiniz sekize düşürdünüz ama bazıları.

Sayın Bakan, küçük sanayiciyi, KOBİ'yi bu ülkede koruyacaksak, onlara istihdam yarattıracağız, bunların KDV'sinin teşvikli mallarda sıfır olması lazım. Ama yapmıyorsunuz. Defalarca rica ettim, leasing parası olmayan adamın tek gittiği kapıdır. Bankalar kredi vermez ama leasingde mal sahibi leasing olduğu için kolayca kredi veriyor çünkü en kötü halde borçlu borcunu ödemezse gidip leasing malını geri alabiliyor yani onu haciz etmesine, onun hakkında kanuni takip yapmasına gerek kalmaksızın. Ama, özellikle küçük sanayicinin, küçük işletmelerin beş kişi, on kişi, yirmi kişi çalıştıran kurumların tek gittiği kapıdır Sayın Bakan. Ama her ne hikmetse hangi el bunu kaldırdı, bilmiyorum. Ne istiyoruz? Siz büyük yatırımcının teşvik aldığı tüm malları KDV'siz veriyorsunuz yani gariban leasing küçük şirketlerden ne istiyorsunuz Sayın Bakan? Kabahat sizde değil de, Sanayi Bakanlığının ise, kabahat Sanayi Bakanının. Gelip masanıza vuruyor. Sayın Bakan, bir kez daha bunu dikkatinize getiriyorum. Bu ülkede teşvik küçük sanayicinin üretime yönelmesi yönünde bütçede pek bir önemi yok.

Bir başka konuya geleceğim. Belediyeler: Sayın Bakan, büyük haksızlık yapıyorsunuz, aynı haksızlığa devam ediyorsunuz. Yine size örnek veriyorum, Kanun diyor... Hayır efendim siz bir Maliye Bakanlığısınız, parayı ödeyen kurumsunuz, haksızlıklara karşı sizin göğüs germeniz lazım. Haksızlıkları önlemeniz lazım. Şanlıurfa'nın şu anda yerleşim alanı olarak nüfusu altı yüz bin ama elli kilometre büyüttüğünüz Adapazarı Büyükşehir, Erzurum Büyükşehir, Samsun Büyükşehir, Akyazı ilçesi elli kilometre. Ben vermeyin demiyorum ama haksızlık yapmayın. Elli kilometre büyüttünüz bu illeri, tüm o nüfusu büyük şehir kapsamı içerisine aldınız, oldu nüfus beş yüz bin oldu. Şanlıurfa'nın mücavir alanı daha altı yüz bin Sayın Bakan. Onlara yılda 250 milyon para veriyorsunuz. Gariban Şanlıurfa'ya verdiğiniz para 80 bin lira. Bu hak midir, adalet midir?

Şimdi yeni bir şey duyuyorum. Büyükşehirde yapı değiştiriliyor, sekiz, on il büyükşehir kapsamına alınacak, yeni bir uygulama. Siz Manisa'dan ta Manisa'nın Soma'sını büyükşehir kapsamına alacaksınız. Büyükşehirden Soma'yı yürüteceksiniz. Böyle bir şey olur mu arkadaşlar? Sayın Bakanım bire dört fark var. Bir alıyorsa normal bir belediye hasbelkader büyükşehir ilan edilmiş, bire dört fark var. Bire dört...

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – İspat et.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – İspat ederim.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Kocaeli'ye de gel.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Kocaeli'ne de geleceğim, oraya da geleceğim.

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Oraya kadar gelme.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 19

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Şimdi, ben niye alıyor demiyorum beyefendi, niye ödüyorsunuz... Hayır, bizim de hakkımızı verin diyorum, diğer şehirlerin de hakkını verin. Şanlıurfa'nın hakkını verin, Denizli'nin hakkını verin.

RECAİ BERBER (Manisa) – Niye Manisa diyorsun da İstanbul demiyorsun?

MUSTAFA ŞAHİN (Malatya) – Malatya'yı niye söylemiyorsun?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Ben İstanbul Milletvekiliyim Beyefendi.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Malatya... Tabii kimin hakkıysa diyorum, Türkiye'de hangi belediyenin hakkıysa diyorum. Bakın Şanlıurfa örneğini verdim. En çarpıcı örnek, en çarpıcı diye verdim. Denizli'si de böyle, Balıkesir'i de böyle, Trabzon'u da böyle, Malatya'sı da böyle.

Sayın Bakan, haksızlık yapmayın. Haksızlık yapıyorsunuz. Bire dört... Birine 80 bin lira vereceksiniz, 600 bin nüfuslu bir ile, beş yüz bin nüfuslu bir yere yılda 250 bin lira veriyorsanız, bunun adı haksızlıktır. Bu haksızlığı gidermek sizin görevinizdir.

Geleyim şimdi il genel meclislerine. Burada bir kanun çıkardınız. Şimdi bir koyundan dört tane post alıyor bu büyükşehirler biliyor musunuz Sayın Bakan? Bir koyundan dört post olur mu? Dört tane post... Bir tane köy kalmadı bu büyükşehirlerde. Özel idareler genelde o illerin köylere yönelik yoludur, elektriğidir, suyudur işte başka şeyleridir bunları yapmak üzere bu bütçeler bunun için vardır, hep yıllarca ama şimdi ama şimdi büyükşehire pay olarak bire dört veriyorsunuz bir de özel idare payı veriyorsunuz, özel idare payını artık orada lüks şeylere harcıyor. Ama öbür illerin yol sorunu var, su sorunu var, her türlü sorunu var. Bir Balıkesir'in dokuz yüz köyü tane köyüne, bir Sivas'ın bin yüz tane köyüne bilmem verdiğiniz bütçe şu kadarcık ama büyükşehirden çok para, oradan hizmet geliyor. Aynı parayı bir de özel idare payından veriyorsunuz. Allah yeme de yanında yat...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Kocaeli'de öyle değil.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Kocaeli için konuşmuyorum, bir şey deme bana böyle. Hepsi öyle arkadaşlar. Onun için Sayın Bakan...

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – O toplanan paraları hizmet sektöründe kullanıyoruz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Efendim, bizde hizmet edelim. Efendim bize de bu hizmeti nasip edin diyorum. Ben niye alıyorsunuz demiyorum Beyefendi. Bursa daha fazla alsın, gözüm yok. Ama bizde bu hizmeti yapalım sizin gibi. Ne güzel söylüyorsunuz...

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Nüfusu paralel veriliyor o paralar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Hepsini ben biliyorum, merak etmeyin ama nüfusu paralel veriliyor da, ne kadar aldıklarını bir incellerseniz haksızlığa siz de isyan edersiniz.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – KÖYDES ile o açığı kapatıyoruz zaten.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Kapanmıyor efendim kapanmıyor, buyurun inceletin.

Şimdi bir başka konu: Sayın Bakan, bir gecede ithalden alınan vadelide KDV yüzde 3 idi hemen yüzde 6'ya çıkardınız, Kaynak Kullanımı Destekleme Fonunu. Bir gecede... Önce yüzde 3'e indirdiniz ve her ne hikmetse aynı gece yüzde 6'ya çıkardınız. Şimdi, peşin ithalat yapandan bunu almıyorsunuz. Peşin ithalat yapıyor, aynı malı getiriyor. Aynı malı bir firma peşin getiriyor, bir firma vadeli getiriyor. Parası yok, banka kredi vermiyor, peşin parası yok. Bu haksızlık, rekabet koşullarına haksızlık, üretime haksızlık. Sayın Bakan bunun sıfırlanması lazım. Her ne hikmetse niçin yükselttiniz, arkadaşlarıma deyin kardeşim bunu biz bunun için yükselttik. O zaman aynı şeyi, eğer ülke için ithalatı kısma yönünde bir şeyiniz varsa, böyle yandan dolanmanın önüne geçin. Biri bir şekilde gidip bir başka yerden bir başka kredi alıyor, biri vadeli kredi alıyor, biri bir şekilde sanki peşin para ödemiş gibi nakit kredi alıyor. Ona yüzde sıfır, öbürüne yüzde 6, bir aylık ithalatla bile, vadeli ise. Büyük bir haksızlık Sayın Bakan.

Libya Türkiye için çok önemli bir pazardı, ta 1980'li yıllardan beri. Türk müteahhitlik sektörünün en önemli pazarı idi. Bir gecede her şey yok oldu ama bu konuda Hükümetimiz özellikle Libyalı müteahhitlerin korunması, kollanması... Onların yıllarca orada yaptıkları, bıraktıkları yatırımları bir gecede yok oldu. Yanında çok yer almadınız. Onları vergi açısından hiçbir şekilde desteklemediniz, onlara yardım etmediniz. En basitini söylüyorum: Libya'da bir müteahhit kazandığı paranın yüzde 44'ünü vergi olarak ödüyor. Libya'da yüzde 44 vergi ödüyor. Paralarını Türkiye'ye getirmiyorlar Sayın Bakan. Size bir para kapısı aralayayım. Paralarını Türkiye'ye getirmiyorlar. İsviçre'ye götürüyorlar ancak geçimlerini sağlayacak payı borç olarak şirketine sokuyorlar. Eğer bunlar kâr dağıtırken -yüzde 44 vergi ödüyor- şirket ortaklarına gelir vergisi kestiğiniz için hiç kimse parasını getirmiyor. Sadece Libya değil. Şu anda Libya'da işler biraz karıştı ama hâlâ Libya'da çalışan müteahhitlerin yurt dışında birkaç milyar doları olduğu söyleniyor. Bakın burada milyar dolardan bahsediyorum. Sırf Libya'da ödenen vergiyi dikkate almayıp, yüzde 44'ü, kâr dağıtırken gelir vergisi aldığınız için parayı getirmiyorlar. Libyalı müteahhitlere özellikle Libya'da iş yapan müteahhitlere yardım etmelisiniz. Hele şu süreçte herkesin işi bozuldu, son derece güç durumdadır özellikle bunların gelir ve kurumlar vergisinde ne sorunu varsa, mutlaka Libya'da belli bir süreye kadar ertelemelisiniz. Maliye bunu yapmadı.

Sayın Bakan, bir taşeron işçi çıkardınız. Tüm kamu ve kurumlarını perişan ettiniz. Bir tarafta kamuya hizmette eleman alımını yasaklıyorsunuz, norm kadro uyguluyorsunuz belediyelere ve her tarafa, üniversitelere uyguluyorsunuz, bütçesini sınırlıyorsunuz, öbür taraftan haydi yallah hizmet satın al. Bunlar o kurumların başına bela oldu. O işçiler dolandırıldı. Devlet hiç kimseye aracılık edip, dolandırılmalarına aracılık etmemeli. Biz devletiz ama ne yazık ki bu insanların hepsi dolandırıldı. Bir sezon çalıştırıldı, hiçbir kadem tazminatları ödenmedi, o şirketler yok oldu. Başka...

BAŞKAN – Sayın Aslanoğlu ek süre veriyorum.

Buyurun.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Başka şirketler kuruldu maalesef devlet eliyle insanları dolandırdık. Bu taşeron uygulamasına eğer bir kurum hizmet veriyorsa. Kendi örgütüyle, kendi elemanı, kendi değerleriyle hizmet

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 20

vermeli. Siz hâlâ hastanelerde bir hasta bakıcı, hastanelerde bir yemek ikram eden insanların ve hatta hatta hastanelerdeki güvenlik görevlileri o eğitimi almamış, o hizmeti bilmiyor, o hizmetin özelliğini bilmeyen insanlara siz bu işi yaptırırsanız, başımıza çok iş gelir. Sayın Bakan, devlet kimseyi dolandırtmaz ama maalesef birçok kamu kurum ve kuruluşu açılacak tüm davaları kaybetti. O verdiği, alamadığı kıdem tazminatlarını kamu kurum ve kuruluşlarına bir şekilde yeniden ödemek zorunda kalacak. Onun için bu taşeron uygulamasını kaldırın.

Sayın Bakan, Türkiye'de yaklaşık üç büyük şehirde elli bin taksi plakası var. Acaba hiç ekibiniz baktı mı, bunların kaç tanesi taksi şoförlerinin elinde, bilfiil çalışan taksi şoförünün elinde? Bir bakın. Acaba bunların kaç tanesi vergi ödüyor, kaç tanesi vergi mükellefi?

1- Bu nedenle, Türkiye'de bunların günlük alış verişine bir baktırın. Ne kadar alış veriş yapılıyor? İstanbul'da bir taksi plakası sekiz yüz bin lira. Bunların sahipleri kimlerdir? Bunlar gelir vergisi mükellefi mi? Vergi ödüyorlar mı? Bunlar kaç kişi çalıştırıyor? Çalışanların sosyal güvenliği var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) - Sayın Başkanım, beş dakika daha süre lütfeder misiniz?

Bu, Türkiye'deki kayıp kaçığın bir numaralı yerlerinden biridir, gerek çalışanlar açısından gerekse kayıtlı ekonomi açısından. Siz eğer şunu başlatırsanız, bir defalık taksi plakası sahibi taksicilere, bilfiil başında çalışan, emeğiyle çalışan insanlara bir defalık arabalarının değiştirilmesinde "Ben ÖTV ve KDV almayacağım." dediğiniz zaman tüm bunları kayıt altına alırsınız. Gerçek şoförler, gerçek esnaf ortaya çıkar. Yüz tane, yüz yirmi tane arabası olan kişi olmuş, ilgisiz ve alakasız. Dikkatine sunuyorum.

Sayın Bakan, Türkiye'de bir altın borsası var, trafik memurluğu yapıyor, ekonomiye hiçbir katkısı yoktur. Türkiye'de altın bankacılığını başlatan kişilerden biri benim, tek kişi, ilk kişiyimdir bu konuya kafa yoran. Ama maalesef, altın bankacılığı Türkiye'de gerçek işlevini yapmıyor, tabii bu SPK'yla ilgili de ama, altın bankacılığının gerçek işlevini yapması hâlinde Türkiye'de çok önemli bir yastık altındaki altının ortaya çıkacağını söylüyorum, bu konuyu da bir kez daha dikkatinize sunuyorum. Ama hiçbir çalışması yoktur, sadece İsviçre'den ithal gelen altınlara mühür basıyor, başka bir şey yapmıyor.

Sayın Bakan, özelleştirmeden sorumlu bakansınız. Tekelin durumu ortada, yok oldu, fabrikalar kapandı, artık üretim yok hepsi kapandı. En son Samsun vardı, o da bir vardiyaya düştü arkadaşlar. Malatya, Adana, Bitlis, Tokat, Akhisar var mıydı bilmiyorum, Cevizli hepsi kapandı, hepsini kapattılar, makinelerini sattılar hepsinin, işçiler yok oldu. Tütün eken insanlardan tütün alınmıyor. Alternatif tarım uygulanmadı ve bir kez daha bundan bir ders alınmıyor, şimdi sıra geldi şekere.

Sayın Bakan, Türkiye bir tarım ülkesi. Cumhuriyet tarihinde bu kurumlar kurulurken ülkenin kendi değerlerini kendi yaratma olarak bakılmış olaya tarımdan ta fabrikaya kadar, ama biz hepsini yok ettik. Şeker fabrikalarını özelleştirmeyin Sayın Bakan.

İki, yine söylüyorum, Gelir İdaresi Başkanımızla konuştuk, ama bir Tütün ve Alkol Piyasası Kurulu Başkanlığı var Türkiye'de, amacı nedir bilmiyorum. Sarmalık tütün, hâlâ daha sarmalık tütünde bunu kayıt içine alın Sayın Bakan, ama taşırken 50 bin lira siz ceza uygularsanız, bu bir gerçek, Türkiye gerçeği, Adıyaman'da, Malatya'da, Bitlis'te insanlar sarmalık tütün içiyor, bunu yasaklayamıyorsunuz ama taşırken 50 bin lira ceza. Daha sonra lütfettiler, lütfettiler, burada büyük kavgadan sonra, geçen dönem torba yasada, satana 5 bin lira cezayı 500'e düşürdü. Sayın Bakanım, tütün içene ceza uygulayamazsınız, ben sarmalık tütün içmek istiyorum nasıl ceza uygularsınız? Bunu kayıt altına alın, tütün satan esnafı vergi mükellefi ilan edin onlar size vergi ödesinler.

Sayın Başkanım bitiriyorum, daha çok da, hangi birini sayayım, inşallah...

RECAİ BERBER (Manisa) – Daha bir ay zamanımız var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) – Nerede bulacağım?

Sayın Bakan, emeklilere acımanız yok mu? Bu insanlara acıyın, acınacak hâldeler. İntibak yasası her ne hikmetse hep lafta kalıyor. Türkiye'de bir emeklinin aldığı, dört kişilik bir ailede emeklinin aldığı maaşı siz benden daha iyi biliyorsunuz, tek bir şey diyemiyorum, sadece onlar adına utaniyorum. Altını çiziyorum, utaniyorum. Bu konuda başka hiçbir şey söylemek istemiyorum, âdeta utaniyorum. Kazanılmış haklarını ve millî gelirden doğan enflasyon farklarıyla ilgili kazandıkları davaların parasını bile vermiyorsunuz, bu mahkeme kararı uygulanmıyor. Yazık oluyor bu insanlara, yazık oluyor.

Sayın Başkan teşekkür ediyorum, daha çok var ama herhâlde sabrınızı zorlamayayım, yine bir ara bulursam...

BAŞKAN – Estağfurullah.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (Devamla) - Efendim çok teşekkür ediyorum, ama Recai Başkanım, geçen dönem sizinle burada, en azından ülke adına, ortak nokta adına çok güzel çalışmalar yaptık. Katılmadığımız çok şey oldu ama, vergi denetim elemanlarının birleştirilmesi, bu kanun hükmünde kararname benden çok sizin vicdanınızı yaralaması lazım. Sizin vicdanınızı Sayın Berber, sizin vicdanınızı yaralamıyor mu?

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aslanoğlu.

Sayın Akçay buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Maliye Bakanlığının değerli bürokratları, mensupları, değerli basın mensupları; muhterem heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, artık iyice kronikleşen siyasi, ekonomik ve sosyal sorunların yumağında 2012 yılı bütçesinin görüşmelerini yapıyoruz ve maalesef, bugün Türkiye'nin huzur ve refahı, esenliği, öz güveni, gururu ve gelecek umudu tahrir edilmektedir, sokaklar öfkeli, insanlar bezgindir. Yine maalesef ülkemizin bazı beldelerinde devlet otoritesi

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 21

kalmamıştır. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarlarının onuncu bütçesini görüşüyoruz ve ben de bu beşinci bütçe görüşmelerine iştirak ediyorum ve Hükûmete, çok önemli gördüğüm bir soruyu yöneltmek istiyorum. Dokuz yıllık AKP iktidarı süresince ülke ekonomisinin hangi temel sorunu çözülmüştür veya hangilerinden bir tanesi çözülmüştür? Bu sorunun cevabı önemlidir. Üretim, işsizlik, dış ticaret açığı ve cari açık, yoksulluk, gelir dağılımındaki adaletsiz yapı ve refah artışı konularındaki bütün sorunlar devam etmektedir. Türk halkı âdetâ borç batığına batmış ve çaresizlik içindedir.

Yine 2003 yılından bu yana iktidarın uyguladığı politikalarla ekonomi üretimsiz hâle gelmiştir. Ekonomiye, düşük üretimin getirdiği sorunlar hakimdir. Dolayısıyla Adalet ve Kalkınma Partisinin ekonomi anlayışı, üretim yerine tüketimi, ihracat yerine ithalatı, istihdam yerine işsizliği, rekabet yerine tekelleşmeyi ve tasarruf yerine de borçlanmayı öngörmektedir. Sanayici, çiftçi, esnaf, işçi, memur, kısaca herkes borç altında ezilmektedir, kazandığının çoğunu faiz olarak ödüyor. Yeni yatırımlar yapılamıyor, tasarruf da yapılamıyor.

Benden önceki değerli konuşmacı arkadaşlarımız, gerek hane halkı borçlarının hane halkı geliri içindeki borçluluk durumlarına ve yurt içi tasarruf oranları üzerinde yeterince durulduğu için ayrıntılı durmayacağım, fakat şunu söylemek isterim ki, hane halkı borçlarının hane halkı geliri içerisindeki payı gün geçtikçe artmaktadır ve şu an itibarıyla da yüzde 40'lara dayanmıştır. Yine tasarruf oranları da her yıl itibarıyla düşmektedir. Bunun anlamı şudur değerli milletvekilleri: Yeterince üretemiyoruz ve satamıyoruz. Neden üretemiyoruz? Çünkü, girdi maliyetleri yüksek, uygun yatırım ortamı hâlâ yaratılamamış, yatırım yapmak cazip hâle getirilememiş, yatırımların önündeki engeller kaldırılamamıştır ve maalesef, rantyecilik ve paradan para kazanma hâlâ caziptir.

Hükûmetin bütçe sunuşunun başında, 2012 bütçesinin orta vadeli programda öngörülen varsayım ve hedeflerin esas alınarak hazırlandığı ifade edilmektedir. Bu nedenle, öncelikle biraz orta vadeli programdan bahsetmek istiyorum.

Orta vadeli program, AKP Hükûmetinin Dokuzuncu Kalkınma Planıyla başlattığı plansızlığın bir yansımasıdır. Geçen yılki orta vadeli programda 2011 yılı için büyüme oranı hedefi yüzde 4,5'ti; şimdiki orta vadeli programda gerçekleşme tahmini yüzde 7,5. Yani 3 puanlık bir sapma ve öngörüsüzlük var. 2012 yılı için geçen yıl yüzde 5 büyüme öngörülmüştü, şimdi yüzde 4 büyüme öngörülüyor. Ne zaman orta vadeli program açıklansa, bir önceki orta vadeli programla yakından uzaktan hiçbir alaka ve bağ göremiyoruz. Hükûmetin "Bu dönem için şöyle bir hedef koymuştuk, ancak şu nedenlerden dolayı bu hedeflerden sapıldı" demesi gerekir. Programlarda lehte veya aleyhte bununla ilgili hiçbir izaha yer verilmiyor, yıllardır bu böyle, mevcut iktidar dönemi itibarıyla. İnanılmayacak kadar ciddiyetten uzak bir yaklaşımla bu çalışmalar yapılmaktadır. Oysa, önceki programlarıyla hesaplaşmayan, geçmişteki öngörülerinin gerçekleşip gerçekleşmediğini tartışmayan bir belgenin ve programın geleceğe dönük projeksiyonları ciddiyetten uzak kalır. Sanki bir önceki programın sahibi bu Hükûmet değilmiş gibi bu belgeler hazırlanıyor ve Hükûmeti ciddiyete davet ediyoruz. Eskiden hedefler saptığında, hükûmetler, neden sapma oldu, hangi faktörler etkili oldu diyerek bir sonraki dönem bunun muhasebe ve sorgulamasını yaparlardı. O zamanın dokümanları kütüphanelerde durmaktadır. Özellikle 1980 öncesi dönemde de bunlar radyolarda ve basında sıklıkla yer alırdı. Bütün bunlar maalesef planın ciddiye alınmamasından kaynaklanmaktadır.

Yine orta vadeli programa kısaca göz attığımızda, bu programın amacı, büyümeyi sürdürmek, cari işlemler açığını azaltmak ve böylece makro ekonomik ve finansal istikrarı korumak olarak açıklanmıştır. Orta vadeli programın perspektifinde noksan olan en temel konu üretimdir. Maalesef üretim konusu orta vadeli programda yer almamaktadır, ancak etrafı dolaşarak bazı bölümlerde yüzeysel de olsa bahsedilmektedir. Türkiye'nin en temel ekonomik sorunu, yeterli üretim yapılamaması ve ürettiğinden fazla tüketmesidir. Yerli üretim yabancı üretimle rekabet edemediğinden dış ticaret açığı da alıp başını gitmektedir.

Yine, Türkiye ekonomisi başlığı altında 2010 ve 2011 yılları itibarıyla faiz oranlarının düşük seviyelerde kaldığı ifade edilmektedir ancak bu doğru değildir. Türkiye'deki reel faizler uluslararası faizlere göre yüksektir. O yüzden de ki hâlen dışarıdan sıcak para girişi vardır.

Cari açığa programda yer yer değiniliyor ancak cari açığın finansmanındaki ana unsur olan bankaların aldığı sendikasyon kredilerinden ve hata noksanlarından hiç bahsedilmiyor ve orta vadeli programda, dış açıkları düşürmeye niyetinin de, kararlılığının da olmadığını görüyoruz.

Yine, refah seviyesinin artırılmasından, istihdamın artırılmasından, yurt içi tasarrufları artırmaktan bahsediliyor ancak üretimden yine bahsedilmiyor. Katma değeri yüksek ürün üretimini artırmaktan bahsedilmiyor ve yatırımların artırılması temel amaç olarak sayılmıyor.

Yine, kamuda ve özel kesimde israfı azaltmaya yönelik politikaların uygulanacağı ifade edilmektedir. Acaba israf nerelerde nasıl var, Hükûmet bu konuda bir tespit yapmış mıdır ve nasıl bir politika uygulayacaktır israfın önlenmesi konusunda?

Yine, kamu harcama politikası olarak sosyal yardım sisteminin bir bütün olarak ele alınacağı ve yardımlardan mükerrer yararlanmanın önleneyeceği belirtiliyor. Demek ki devletin sosyal yardımlarında mükerrer yararlanmalar var. Bu bir itiraf gibi ifade ediliyor ancak AKP Hükûmeti, yıllardır sosyal yardım sistemini bir ve bütün olarak yapılandıracağını söylemesine rağmen bu konuda bir adım atılmamıştır.

Kamu yatırım politikasında ARGE yok, yüksek katma değerli ürün üretimi yok, kamu gelir politikasında vergi adaleti üzerinde durulmuyor, vergi sisteminin en temel sorunlarından biri olan dolaylı ve dolaysız vergi üzerinde hiç durulmuyor.

Yine, kamu mali yönetimi ve denetiminde iç ve dış denetimin etkin ve koordineli bir şekilde çalışmasından bahsediliyor ancak kanun hükmünde kararnameyle ihdas edilen vergi müfettişliği kamu mali yönetiminin denetimini boşlukta bırakmıştır ve bunun dışında, özellikle son haftalarda, muhasebat kontrolörlüğü ve muhasebe denetmenliğini kapatma ve uzmanlığa dönüştürme gayretleri görüyoruz ve kamu mali yönetimi ve denetimine darbe vuracak bu gayretleri çok yanlış buluyoruz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 22

Ayrıca, kamudaki iç denetçi kadrolarının büyük çoğunluğunun hâlâ boş tutulmasını hangi gerekçeyle izah ediyor Hükûmet bunu da bilemiyoruz.

Yine, programda tarımsal yapının etkinleştirilmesinde birçok konu sayılmış ancak en önemli konulardan birisinden hiç bahsedilmiyor; o da, yerli tohumdan, yerli tohumun korunup geliştirilmesinden ve desteklenmesinden hiç bahsedilmiyor. Bu anlayışla tarımı nasıl düzelteceksiniz?

Yine, bu programın ekindeki temel ekonomik büyüklükler tablosu var, 1 nolu tablo. Bu büyüklüklere ilişkin dikkatimi çeken bir iki hususu da dikkatlerinize sunmak istiyorum. 2012 yılında, 2011 yılına göre toplam sabit sermaye yatırımları gerek kamu gerekse özel olarak ciddi oranda düşmektedir. Kamu yatırımlarının ciddi oranda azaldığını görüyoruz. Ayrıca, iş gücüne katılma oranı 2011'de yüzde 49,9'dan 2012, 2013 ve 2014'de yüzde 49,7'ye düşüyor. Bunun yanında istihdam oranı yüzde 44,7'den yüzde 44,5'a düşüyor üç yıl itibarıyla, ama bu arada nüfusta da 935 binlik bir artış var. Ancak, garip bir şekilde işsizlik oranları da düşüyor. Burada izaha açık bir durum ve çelişki olduğunu düşünüyorum. Hem nüfus artacak hem istihdam ve iş gücüne katılma oranı düşecek ama diğer taraftan işsizlik de düşecek, bu nasıl olacak?

Yine, bütçe sunuşunda, büyümenin yüksek oranda istihdam yarattığından bahsediliyor ve "2007 yılından bu yana 4,2 milyon yeni istihdam yaratıldı" deniyor. Orta vadeli programdaki göstergelerle birlikte bütçe sunuşundaki 2007'den bu yana yaratıldığı söylenen 4 milyon 200 bin kişilik istihdamı bir güzel Hükûmetin bize izah etmesi gerekecek. Bırakın 2007'den bu yana 4 milyon 200 bin istihdam artışını da, 2002'de Türkiye'nin nüfusu yaklaşık 68 milyon 500 bin, istihdam 20 milyon 287 bin; yıl 2011, nüfus 72 milyon 421 bin, istihdam 24 milyon 953 bin. Dokuz yılda nüfus 4 milyon artmış, istihdam ise 3 milyon 600 bin.

TÜİK'in işsizlik hesaplamaları gerçekleri yansıtmamaktadır. Ülkemizde gerçek işsizlik açıklamasının neredeyse iki katıdır ve öyle ki, çeşitli kurslarda bir aylık veya iki aylık kurs ücreti alanlar dahi işsiz kategorisine alınmıyor.

Değerli milletvekilleri, yapılan son vergi zamları için literatürümüze yeni kavramlar kazandırıldı ve "Güncelleme" denildi. O kadar farklı bir programla bombardıman yapıldı ki, zamlar için vatandaşlar neredeyse Kızılay'da kutlama yapacaktı! Sayın Başbakan zamlara yönelik eleştirileri karşılarken neredeyse milleti azarladı "Sigara içmeyin, alkolü az tüketin, lüks araca binmeyin" dedi. İyi de o zaman Hükûmet bu zamları neden yaptı? Bütçeye gelir artışı sağlamak istemiyor musunuz?

Değerli arkadaşlar, güncelleme nispi oran artırılarak yapılmaz, maktu oran artırılarak güncelleme yapılır. Örneğin, araçlardaki oran yüzde 68'den yüzde 80'e çıkarılıyor, cep telefonu ithalatında ÖTV hem maktu hem nispi artıyor. Bu oranlar enflasyona göre yüksektir. Bu nasıl bir güncellemedir? Madem yıl içinde bütçenin fazla vermesiyle övünüyorsunuz bu zamlar niye, neden halktan fazla vergi alımına gidiyorsunuz? Zamların yapıldığı 13 Ekimdeki Bakanlar Kurulu kararıyla hafif ticari ve ticari araçlarda ÖTV artışı yapıldı. Lütfen dikkat buyurun değerli arkadaşlarım, hafif ticari ve ticari araçlarda ÖTV artışı yapıldı. Otomotiv sektörünü incelediğimiz zaman, ÖTV artışı yapılmayan binek otomobillerin, yani 1.600 cc altı otomobillerin neredeyse tamamına yakını ithal iken, hafif ticari araçların çoğu ülkemizde üretilmektedir. Bu ticari araçlar da üretim ve iktisadi faaliyetlerde kullanılıyor.

Cari açığın ana nedeni olan dış ticaret açığını kapatmak için üretimi artırmak ve üretimi desteklemek gerekmiyor mu? Üretimi böyle mi artırıp destekleyeceksiniz? Bu, çift taraflı bir hatadır, yerli üretim çift taraflı vurgun yemektedir. Cari açığı yerli üretimin vergisini artırarak mı kapayacaksınız? Lüks binek araçlarının ÖTV'sine zam yaptığınızı söylemek, biraz demagoji ve sapkırmadan ve halkı yanıltmaktan başka bir anlam taşımamaktadır.

Sigaraya yapılan vergi zammından yaklaşık on beş gün sonra Özel Tüketim Vergisi 2012 yılının sonuna kadar yüzde 69'dan yüzde 65'e geri çekildi. Sonradan öğreniyoruz ki devreye Merkez Bankası giriyor, sigaraya vergi zammının enflasyonu 2 puan artıracağı tespit ediliyor. Bu durum enflasyon hedefinin de aşılması olacağından hesaplar yeniden gözden geçiriliyor ve enflasyon hedefi aşılsa memur ve emeklilere yapılacak enflasyon zammının miktarının gelecek fazla vergiyle karşılaştırması yapılıyor ve enflasyon artışının çok yönlü maliyeti olacağı ve alternatif maliyetlerle birlikte getirden fazla götüreceğini düşünüyor Hükûmet ve 2012 zammı da bu zamlı ücretin üzerine yapılacak ve maliyet yükselecek diye düşünüyor. Hükûmet memura ek enflasyon zammı yapmamak için sigaradaki ÖTV'yi yüzde 65'e çekmiştir. Tabii bu arada memura zam yapmaktansa sigara firmalarını kollamayı yeğlemiştir.

Gelelim değerli Maliye Bakanımızın "Kaçak sigara içmeyin, parası teröre gidiyor" sözlerine. Elhak doğru bir uyarıdır, katılıyorum. Ben de buradan bütün vatandaşlarımıza bir çağrıda bulunmak istiyorum: Sadece sigara bakımından değil, bütün tüketim unsurları bakımından da kayıt dışı veya kaçak mal tüketmeyiniz diyorum. Fakat değerli arkadaşlar, Türkiye, bu kaçak sigara ve mal tüketimi konusunda yeni bir politika uygulamak zorundadır. Hükûmet olarak, hem sigara kaçakçılığının terör örgütüyle bağlantılı olduğunu, Türkiye'de en düşük sigara fiyatı 3 dolar iken komşularımızda 1 dolar olduğunu söyleyeceksiniz hem de sigaraya vergi zamlarını bindireceksiniz. Kamuoyuna sigara kaçakçılığını artıran harita olarak yansıyan Türkiye ve komşu ülkelerin haritasına bir de gönül gözüyle, madalyonun öbür yüzüne de bakalım. Bir kere sigara, örneğin Marlboro 8 Türk lirası, bu da 4,57 dolar yapıyor. Bu 4,57 doların 3,70 doları vergidir, ÖTV artı KDV. Sadece bu vergi bile çevre ülkelerin satış fiyatının üç katıdır. Siz, Hükûmet olarak kaçakçılığı âdeta teşvik ediyorsunuz. Bu durum sadece sigarada değil, akaryakıtta, otomobilde, cep telefonunda ve konuşma ücretlerinde komşu ülkelerde bizdeki kadar pahalı değil. Türkiye'de akaryakıt 2 doların çok çok üzerindeyken komşularımızın hiç birinde 1 doların üzerinde değil.

Kamuoyunda deprem vergisi olarak ifade edilen vergilerin nasıl ve nereye harcandığına ilişkin açıklamalar yapıldı Hükûmet tarafından. Buna sadece vergi ve bütçe tekniği bakımından açıklık getirmiş olsaydınız tabii sizleri tebrik edecektim Sayın Bakan, ancak siz bunun yerine, kamuoyunda yansıdığı kadarıyla, daha çok siyasi propagandaya yönelik sözler ifade ettiniz "Deprem nedeniyle alınan vergiler duble yollara, sağlık ve eğitime harcandı" diyorsunuz. O zaman aynı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 23

mantıkla ben de devam etmek istiyorum; bu vergiler sadece yol, sağlık ve eğitime gitmedi, bu vergilerin bir kısmı aynı zamanda Sayın Başbakana uçaklar, lüks makam arabaları alınmakta kullanıldı...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Yapma ya!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Evet Sayın Baştopçu.

...bir kısmı Ali Dibo'culara gitti, bir kısmı şu anda Van'daki depremde çöken ve enkaz altında öğretmenlerin can verdiği okul ve öğretmenevi ve kamu binalarının müteahhitlerinin hak edişlerine de gitti. Ha bir de şunu da hatırlıyoruz, tabii söz bu şekilde ifade edilince...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet Sayın Akçay, ilave süre veriyorum; buyurun.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

...bu vergilerin bir kısmı da, Sayın Cumhurbaşkanı Çankaya Köşkünde oturmayıp hâlen Dışişleri konutunda oturmaya devam ettiği için, Sayın Dışişleri Bakanına aylığı 39 bin Türk liradan yıllık 468 bin Türk liralık Dışişleri Bakanına konut kiralamasına da gidiyor.

Bunların başka değişik örnekleri de var; İşsizlik Fonunun paralarının amacı dışındaki yerlerde kullanıldığını da bu arada unutmuyoruz.

Değerli arkadaşlar, şimdi de biraz vergi gelirlerine bakmak istiyorum. Süremiz elvermedi, inşallah onu da Maliye Bakanlığı bütçesinde dile getiririz. Yalnız son sözümü şu şekilde bağlamak istiyorum: 2010 yılı vergi gelirleri gerçekleşmesi 210,5 milyar Türk lirası artı 2011 yılı büyüme oranının gerçekleşme tahmini de yüzde 7,5 artı enflasyon gerçekleşme tahmini de yüzde 7,8. Bunları dikkate alırsak 2011 vergi gerçekleşme tahmini en az 247 milyar Türk lirası çıkıyor. Bu yılki bütçede Hükümet bunu 2 milyar fazlasıyla 249 milyar lira olarak alıyor. Ancak burada, 6111 sayılı borç yapılandırmasından öngörülen 5,5 milyar Türk lirası yok, son yapılan ÖTV zamları yok. İthalat çok arttı, döviz kuru arttı ancak vergiler artmadı. Ezcümle şöyle diyebiliriz ki; 2011 yılı vergilerinin çok daha fazla olması gerekirdi.

Bu düşüncelerle, diğer bütçe rakamlarında, Maliye bütçesinde görüşmek üzere görüşlerimi bu şekilde ifade ediyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Evet Sayın Akçay çok teşekkür ediyorum.

Sayın Aslanoğlu yok herhâlde değil mi? Evet, bizi biraz canlandıracaktı, baklava ikramı yapacağını söyledi ama.

Ben sözü Sayın Aydoğan'a vermek istiyorum, kusura bakmayın biraz geciktik ama.

Buyurun Sayın Aydoğan.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Bakanlığımızın değerli bürokratları ve değerli basın emekçileri; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

2012 yılının bütçesini konuşmaya başladığımız bugün, Türkiye'de yüzde 50 civarında oy alarak iktidara gelen fakat parlamentosu sistemi bir vitrinden öte tasavvur edemeyen ve giderek devletleşen bir AKP Hükümeti gerçekliğiyle karşı karşıyayız. Bu nedenle, burada yapacağımız eleştiri, öneri ve değerlendirmeleri muhalefetteki partiler de konuşsunlar. Konuşsunlar ki ülkede demokrasi olduğu anlaşılсын dışında AKP Hükümeti açısından bir anlam ifade etmeyeceğini bizler biliyoruz, ama her şeye rağmen Türkiye halklarına duyduğumuz sorumluluk ve saygı gereği 2012 bütçesine yönelik görüş ve düşüncelerimizi paylaşmak istiyorum, yanılmayı da çok istiyorum Sayın Bakan.

Bugün tarihsel olarak en üst aşamasını yaşayan finans kapital sistem, yüz yıllardır halkların her türlü sosyal, kültürel ve ekonomik birikimini kendi bekası için manipüle ederek araçsallaştırmış, aynı zamanda da krizlerin, savaşların, katliamların ana aktörleri olarak karşımıza çıkmıştır. 20'nci yüzyılda ulus devlet modelleri ile katliam ve zulüm araçlarını tarih sahnesine çıkararak halkların tarihini kana bulamıştır. 21'inci yüzyıla girerken neredeyse tüm dünyada hakimiyetini kuran IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlarla önündeki engelleri aşan sistemin bugün girmedikleri yer, uygarlığın ve kadim kültürlerin beşiği ve kapitalist moderniteye hiçbir şekilde geçit vermemiş Orta Doğu'dur ve bugün Orta Doğu'ya sistem girmeye çalışıyor ve kapitalist sistem girdiği Orta Doğu'da ulus devlet hastalığını ve totaliter yapıların yayılmasının da tek sorumlusu olarak bugün karşımızdadır. Yine, bugün "Demokrasi götürüyoruz." adı altında Orta Doğu'yu yavaşlayanlar da yine bu ülkelerdir. Bütün bu yağma tarihine rağmen Orta Doğu insanını ve kültürünü rehin almayı başarmayan kapitalist sistem bugün bunu bu bölgenin Truva atlarıyla yapmaya çalışıyor ve bu Truva atları da kendilerini çok iyi biliyorlar.

Değerli üyeler, kapitalist sistem bildiğiniz gibi kriz üretmektedir. Başta Yunanistan, İtalya, İspanya olmak üzere yüksek orandaki borçluluğa paralel olarak ödeme gücünün ortaya çıkardığı kriz bütün euro bölgesini etkilemekte ve başta ABD olmak üzere Yunanistan ve benzeri ülkelerde halk hareketleri ve direnişleri ortaya çıkarmaktadır. 17 Eylülde New York'ta Wall Street karşıtı eylemler 15 Ekim Küresel Eylem Günü nedeniyle dünyanın pek çok ülkesine yayılmış kapitalizme karşı başka bir dünyanın mümkün olduğunu haykırarak direnişlerde ve eylemlerde de küreselleşebileceğini kanıtlamışlardır. Dünyanın pek çok ülkesini saran bu hava âdeta yeni Tahrir'leri de selamlamaktadır.

Değerli komisyon üyeleri, Hükümetin söylediğinin aksine dünyada ortaya çıkacak kapitalist sistemin krizinin Türkiye'yi etkileyeceği kesindir ve etkilemeye de başlamıştır, aksi zaten doğanın tabiatına aykırıdır. Her krizle yoksullaşan Türkiye halkları şimdi de sosyal, siyasal birçok sorun yetmiyormuş gibi Hükümetin neoliberal uygulamalarıyla bir de ekonomik krizle baş etmeye çalışıyor. Kamu-Sen'in 2011 Eylül araştırmasına göre açlık sınırı 1.004 Türk lirasıdır ve Türkiye'nin yarısından fazlası açlık sınırının altında çalışıyor. Türkiye'yi ekonomisi gittikçe büyüyen bir ülke hâline getirdiğini söyleyen AKP Hükümetinde işçilerin ve ezici çoğunluğu da on-on iki saatlik çalışma karşılığı aldığı asgari ücrettir. Büyüyen ekonomiye rağmen işçilerin bu durumda hak ettiği payı alamamaları da açığamaya muhtaç bir konudur.

Hükümet sözcüleri ülkeyi ne kadar tozpembe sunmak isterlerse istesinler gerçekler biraz farklıdır arkadaşlar. Türkiye'de 10 milyondan fazla insan düşük ücretle ve güvencesiz çalışıyor. Toplam 23 milyon çalışanın da 10 milyonu sosyal güvenlik kapsamında çalışıyor, sadece 10 milyonu. 1998'de sendikalaşma oranı yüzde 9,1 iken bugün bu oran yüzde 5'lere kadar düşmüştür. Asgari ücret insanca yaşam için gerekli olan asgari gelirin de dörtte 1'idir ve asgari ücrete

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 24

bağımlı yaşayan da bu ülkede 10 milyondan fazla insan vardır yani tablo gördüğünüz gibi çok da pembe değildir. Sayın Başbakan geçen krizin teğet geçtiğini söylemişti ama aynı Başbakan teğet geçen bu krizin milyonlarca insanımızı yoksullaştırdığını gerçekliğinden de hiç söz etmemiştir.

Değerli komisyon üyeleri, hepinizin bildiği gibi yoksullaşmanın en önemli nedenlerinden biri de Kürt sorununun çözümsüzlüğünden kaynaklı oluşturulan savaş bütçesidir ve bu bütçe Türkiye halklarının geleceğini tehdit eder bir noktaya da gelmiştir. Millî Eğitim Bakanlığımız 55 öğretmeni alamadığı için öğretmenlerden özür dilemişti ama diğer yandan 50 bin özel paralı askerin alınmak istendiğini ve alınmaya başlandığını da unutmayalım. 2007 rakamlarına göre bir F-16 savaş uçağının bir saatlik havada kalma maliyeti 25 bin dolardır -2007 rakamıdır bunlar- bir F-4'ün ise 30 bin dolardır. Son üç ay içerisinde Kandil'e yönelik yapılan hava harekâtının maliyeti bugün için 100 milyon dolarları aşmıştır. Bu bir abartı değildir. Bu zamana kadar Türkiye'de "terörle mücadele" adı altında Türkiye'nin bütçesinden ayırdığı rakam 300-400 milyar dolardır, Sayın Başbakanın kendi rakamlarıdır, ağızından çıkan rakamlardır.

Yine, son olarak Kazan Vadisi'nde kullanıldığı iddia edilen kimyasal silah ve napalm bombalarının maliyetiyle birlikte insanlığın vicdan ve onurunda yarattığı tahribatın sizlerin açısından karşılığı nedir bizler onu da bilmek isteriz.

Soğuk kış günlerine girerken doğal gaz, elektriğe yüksek düzeyde zam yapıldı. Bu, memura ve emekliye yapılan zammın önemli bir kısmını da aynı zamanda geri almaktır. Zamların siyasal risklerini alamayan Hükûmet elektrik ve doğal gazı özel sektöre devrederek bundan kurtulmak istiyor. Bu, AKP Hükûmetinin sosyal devlet ve toplum lehine sosyal politika anlayışından tamamen soyutlandığının da bir göstergesidir.

Değerli komisyon üyeleri, en stratejik ve önemli komisyonlardan biri de Plan ve Bütçe Komisyonudur. Ben bu komisyonuna almayan, kadınlara karar mekanizmalarında veya organlarında yer vermeyen ve bu anlamda bir zihniyet ve algı değişikliği yaratmayan siyasi parti ve iktidarların toplumsal cinsiyete duyarlı olması beklenemez. Kadının tarihsel ezilmişliğinin sınırları bugün rakamlarla ölçülebilecek bir durumda değildir. Eğer bir toplumun gelişmişlik düzeyi kadının gelişmişlik düzeyiyle ölçülüyorsa bu bütçede erkek egemenlik anlayışının ürünü olan savaş giderlerini Kürt meselesini çözerek toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe oluşturmada kullanabilirsiniz. Hükûmetin on yıllık iktidarı boyunca benimsediği ve ekonomik yaklaşımın temel özelliği piyasa ilişkilerinin geliştirilmesi, genişletilmesi, özelleştirme, kamu hizmet alanının daraltılması, ticarileştirilmesi olarak kendini göstermiştir. Bu yaklaşım kadınların maruz kaldığı gelir ve servet eşitsizliğinden dolayı açık olarak cinsiyetçidir. Parasız sağlık, parasız eğitim gibi politikalar da cinsiyetçi politikaların bir sonucudur değerli arkadaşlar.

Şimdi, kadınlara toplumsal cinsiyet rollerine göre görev veren, kadın kotasını ve cinsiyet kotasını tüzük ve programlarına almayan, kadınlara karar mekanizmalarında veya organlarında yer vermeyen ve bu anlamda bir zihniyet ve algı değişikliği yaratmayan siyasi parti ve iktidarların toplumsal cinsiyete duyarlı olması beklenemez. Kadının tarihsel ezilmişliğinin sınırları bugün rakamlarla ölçülebilecek bir durumda değildir. Eğer bir toplumun gelişmişlik düzeyi kadının gelişmişlik düzeyiyle ölçülüyorsa bu bütçede erkek egemenlik anlayışının ürünü olan savaş giderlerini Kürt meselesini çözerek toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe oluşturmada kullanabilirsiniz. Hükûmetin on yıllık iktidarı boyunca benimsediği ve ekonomik yaklaşımın temel özelliği piyasa ilişkilerinin geliştirilmesi, genişletilmesi, özelleştirme, kamu hizmet alanının daraltılması, ticarileştirilmesi olarak kendini göstermiştir. Bu yaklaşım kadınların maruz kaldığı gelir ve servet eşitsizliğinden dolayı açık olarak cinsiyetçidir. Parasız sağlık, parasız eğitim gibi politikalar da cinsiyetçi politikaların bir sonucudur değerli arkadaşlar.

Eğitim hizmetlerinin büyük ölçüde ticarileşmiş olması ve ailelerimizin önemli bir bölümünün, özellikle bölgede var olan olanaklarını erkek egemen kodlar doğrultusunda erkek çocukları için kullanmaları kız çocuklarımızın daha yaşamın ilk yıllarında ayrımcılıkla karşı karşıya kalmalarına neden olmaktadır.

Yine, kadınların ev içi emeğinin değerlendirilmesine, ev kadınlarının emeğinin sosyal güvenlik kapsamına alınmasına yönelik 2012 bütçesinde bir yer alması da -ki bu konuda kesinlikle ev kadınlarına bir devlet desteği gereklidir- biz kadınlar açısından eleştirilmesi gereken başka bir konudur.

Yine, kadının iş gücüne katılım oranı Türkiye'de çok düşüktür. Bakın, 1990'larda bu 34,1'dir ama AKP iktidarı döneminde yüzde 26'ya düşmüş, şu anda da bize sunduğunuz raporda yüzde 30 civarındadır. Oysa, girmeye çalıştığımız Avrupa Birliğinde kadınların iş gücüne katılım oranı yüzde 50 civarındadır. Evet, bu hâliyle biz kadınlar olarak bu bütçeyi cinsiyet körlüğü içeren bir bütçe olarak tanımlıyoruz ve Türkiye'nin toplumsal cinsiyete duyarlı bir bütçe modeline önümüzdeki dönem mutlaka geçmesi gerektiğini belirtmek istiyoruz. Bu modelde yani cinsiyete duyarlı bütçeleme modelinde devlet bütçesinin çalışma yaşamında, ailede veya çeşitli toplumsal yapılarda kadının eşitsiz konumunun değiştirilmesine yönelik çağdaş bir yaklaşımla hazırlanması, onaylanması, uygulanması ve denetlenmesi gerekmektedir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye, 1995'te Pekin'de gerçekleştirilen 4'üncü Dünya Kadın Konferansı'nda alınan kararlara imza altmış bir ülkedir. Gerek bu belgede gerekse de Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi düzeyinde toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme konusunda önemli gelişmeler kaydedilmiştir. Önümüzdeki yıl yani 2013 bütçesinin hazırlıkları aşamasında ve tartışılması aşamasında kadına bakışın öncelikle algıda, zihniyette, daha sonra yaşamda ve elbette ki 2013 bütçesinde değişikliği görmek istediğimizi ifade ederken 2013 bütçesinde toplumsal barışın tesis edilmesinde yapılması gerekenlerle ilgili kalemlerin olmasını arzu ettiğimi belirtir -fakat bunları göremediğimi de ifade etmek istiyorum- yine çatışmaların devam ettiği, her gün ölümlerin yaşandığı ülkemizde hazırlanacak en iyi bütçenin bile huzur ve refah getirmeyeceği, bu nedenle 2012 bütçesinin barış bütçesi olması temennisiyle hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Aydoğan.

Sayın Oral, buyurun efendim.

SÜMER ORAL (Manisa) – Sayın Başkan, sizi, komisyon üyesi değerli arkadaşlarımı, Maliye Bakanımızı saygıyla selamlıyorum. Maliye Bakanlığının ve diğer devlet kadrolarında yer alan değerli arkadaşlarıma en iyi dileklerimi sunuyorum.

Sayın Başkan, bütçeler kuşkusuz ülkelerin en büyük belgeleridir. Devletin bütçeden daha önemli belgesi de yoktur. Gayrisafi millî hasılanın hemen hemen yüzde 30'una tekabül eden bir büyüklüğe sahip olan bütçeler, içinde bulunduğumuz konjonktürden etkilendiği gibi, içinde bulunduğu konjonktürü de etkilemektedir. Bütçeleri sadece yıllık bir

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 25

bütçe hareketi olarak değil, içinde bulunulan şartların ağırlığı ile öngörülen hedeflerin telifi dikkate alınarak hazırlanmış bir yol açıcı mali projeler olarak görmek gerekir.

Bütçe ile ilgili görüşlerimi ifade etmeden önce Van'da cereyan eden depremde kaybettiğimiz vatandaşlarımıza rahmet, yaralılarımıza acil şifa, kederli ailelerine ve milletimize sabır diliyorum.

Bu arada deprem vergileriyle ilgili son zamanlarda yapılan açıklamalar bir miktar meseleyi net olmaktan çıkarmıştır. 1999 yılının ağustos ve aralık ayında meydana gelen ve Türkiye'nin vergi gelirlerinin yüzde 15'inin tahsil edildiği bir bölgede meydana gelen depremden sonra ihdas edilen vergilerin çıkarıldığı dönemde görev almış bir arkadaşınız olarak çok kısa olarak bir iki açıklamada bulunmak istiyorum.

Sabahleyin Sayın Ayaydın arkadaşımız da ifade etti, bunların bir bölümü yani beş adet vergi, ek gelir vergisi, ek kurumlar vergisi, ek motorlu kara taşıtlar vergisi ve ek emlak alım vergisi bir defaya mahsus vergilerdi, alındı ve kapandı, onların devam etme gibi bir durumu yoktu. Bunun dışında özel iletişim ve özel işlem diye diğer iki vergi de 2002 yılının sonuna yani 31/12/2002 tarihine kadar uygulamada kalacak şekilde ihdas edildi. O arada tabii gerek depremin meydana getirdiği tahribatın tamiri ve bir de yüzde 15'lik verginin tahsil edildiği bölgede meydana gelen vergi azalmasını telafi etmek için çıkarılmıştı. 2002'nin sonuna gelindiğinde bu her iki vergi yani 2002'nin sonunda yürürlükten kalkacak olan verginin 2002 yılının sonuna kadar uzatılmasına karar verildiği ve bununla ilgili de kanun çıktı. Ondan sonra 3 Kasım 2002'de yeni iktidara gelen parti ve onun hükümeti onu sanıyorum önce bir yıl daha uzattı ve bilahare tamamen kaldırarak o iki vergiyi devamlı bir vergi hâline getirilmiştir yani olay bundan ibarettir ve bizim bütçe ve vergi sistemimizde de tahsisatı varidat sistemi yoktur, ademi tahsis prensibi vardır, normal olarak hazineye gelmiştir. Yani olay esasında son derece net fakat yapılan açıklamalar biraz olayı daha sanki çarpışık, daha karışık bir durummuş gibi gösterdi.

Değerli Başkan, 2012 yılı bütçesi son derece hassas bir dönemde ve hassas bir konjonktürde hazırlanıyor. Burada önemli olan husus Türkiye'nin ve global dünyanın 2011 ve 2012 yılları konjonktürünün yani ekonomik konjonktürünün analizinin nasıl yapılmış olmasıdır, esas olan hassas nokta da budur. Eğer analiz gerçekçi ve isabetli ise, veri ve öngörüler sağlıklı ise bütçe ilk adımını sağlıklı atmış olur. 21'inci Asrın ilk on yıllık dönemi veya dilimi ortalarında yaşanan dört beş yıllık bir bahar havasını andıran konjonktürden sonra global ekonomi 2009 yılında derin bir finans ve ekonomik krizin içine girdi, farklı bir krizin içerisine girdi. Bu, aynı zamanda bir enerji krizi, aynı zamanda bir gıda krizi, aynı zamanda bir ekolojik kriz niteliğindedir. Hatırlanacağı üzere o kadar büyük etkileri oldu ki biraz hafızaları canlandırdığımızda dünya finans sistemi dahi tartışılmaya başlanmış ve bırakın, bu iki projesinden söz edilmeye başlanmıştı. Kriz kuşkusuz birçok ülkeyi etkiledi, global bir dünyadayız, bizi de etkiledi yani bazı arkadaşlarımız da ifade etti, bu krizin etkileri Türkiye'den teğet olarak geçmedi. Tabii, daha fazla etkilenenler olmadı mı? Gayet tabii oldu ama daha az etkilenenler de oldu. Nitekim 2008 yılında büyümemiz yüzde 0,7 olarak gerçekleşti, 2009'da da eksi 4,7 idi yani bu rakamlar gösteriyor ki teğet geçmedi. Nitekim Sayın Maliye Bakanımız Şimşek de geçen yıl bütçe konuşmasında, sayfa 10'da bu etkiyi dile getiriyorlar haklı olarak. Ancak şunu da ifade etmemiz gerekir, kriz öncesi dönemde de Türk ekonomisinde büyüme, istihdam ve cari işlemlerde ciddi bozulmalar kendisini göstermeye başlamıştı, hatta şunu da ifade edebilirim, biz bu krizi biraz algılamada geciktik ve alınan tedbirleri bir bütünlük içerisinde de almadık. Eğer bunlar yapılmış olsaydı belki etki alanı daha daralabilirdi. Bu krizden sonra ekonomiler yavaş yavaş kendilerini toparlamaya başlarken tekrar daha çok finansal nitelikte ciddi sorunlar baş göstermeye başladı. Okyanusun her iki yakasında, Amerika Birleşik Devletleri'nde ve Avrupa Birliğinde, Avrupa Birliğinin özellikle euro bölgesinde eksik büyüme, durgunluk, yüksek bütçe açıkları, kamu açıkları, taşınmaz kamu borçları ve banka zafiyetleri global ekonomiyi derinden etkilemeye başladı. Hepimizin de yakinen bileceği gibi Amerika Birleşik Devletleri aşağı yukarı 14,5 trilyon dolarlık bir ekonomiyle, hemen hemen dünya ekonomisinin dörtte 1'ine yakın bir büyüklük, onun seviyesinde veya onun biraz üzerinde Avrupa Birliğinin ekonomisi, burada meydana gelen sarsıntıların gayet tabii global ekonomide çok büyük etki yapacağı da kesin. Özellikle euro bölgesinde yaşanan bu krizin yayılmasını ve derinleşmesini önlemek için sarf edilen gayretler ortada, aşağı yukarı bir-bir buçuk aydır euro bölgesinin liderleri, özellikle Fransa ve Almanya eksenindeki çalışmalar hepimizin yakinen takip ettiği konular. Evet, bunlar nasıl sonuçlanacak, şimdiden kestirmek de çok zor; zorluklar var, karar almak zor, karar alınsa dahi uygulama aşaması zor, muhtemel yeni birtakım sıkıntılar gelebilir, kararlar gecikerek alınıyor, on yedi ülkeden meydana gelen euro bölgesi farklı farklı şartlarda, hepsinin ayrı hazinesi var, evet bir müşterek merkez bankaları var ama şartlar farklı, bunlar hepsi ekonomide kararların alınması geciktikçe olumsuzlukları da artmakta. Nitekim 6 Ekimde Obama, Beyaz Saray'da yaptığı açıklamada Avrupa'daki yöneticilere "Biraz çabuk, aceleci olun, özellikle Yunanistan'ı bir an evvel kurtarın." derken ama Amerika'nın da gerek borç tavanının artmasında gerek 447 milyar dolarlık yeni yatırım projesini uygulamada Kongrede belki de siyasi nedenlerle bir blokaja uğradığı da söz konusu. Yani bunları şunun için anlatıyorum: Zor bir dönemden geçiyoruz ve bugün içinde yaşadığımız krizin ne şekilde sonuçlanacağı çok net değil ama mutlaka bizi etkileyeceği kesin. Şimdi, bu olumsuz gelişmeler global dünyanın bir üyesi olarak kuşku yok ki bizi de yakından ilgilendiriyor ve sadece ilgilendirmekle kalmıyor, endişelendiriyor. Bu, sadece bir üye olmaktan öte, ticari ilişkilerimiz ve finansman kanallarımız yoluyla ABD ve Avrupa Birliğiyle yakın ilişkimizi göz önüne aldığımızda bu kuşkularımızın kat sayısı daha da artmaktadır.

Sayın Başkan, bütün bu gelişmeler olurken "Acaba Türkiye'nin yapısı ne durumda?" diye baktığımızda şöyle bir tabloyla karşılaşıyoruz: Cari açığımız fevkalade büyük yani gayrisafi millî hasılanın yüzde 9,5-10'una ulaşmak. Gerçi cari açığımız bugünün meselesi değil, ta 2004, 2005'lerden itibaren bunlar böyle gelişmeye başlamıştı. 2005'te yüzde 5 veya 6 civarındaydı ama bakın, bugün hemen hemen onun 1 misli hâline geldi, pek onu önleyemedik. Zaman zaman döviz rezervlerimizin, özellikle Merkez Bankasındaki döviz rezervlerimizin büyüklüğünden bahsediyoruz ama o döviz rezervlerinden bahsederken cari açığımızın da ne kadar olduğunu ve aynı zamanda dış dengede cari açıkla birlikte özel ve kamu kesiminin ödeyeceği borç miktarlarını birlikte mütalaa etmek lazım, tek başına döviz rezervi yeteri kadar güven vermiyor yani kırılğan bir yapıda olduğumuzu ifade etmek istiyorum. Dış finansman dengesinde kamu ve özel kesim

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 26

ödemeleri yüksek yani rakamları tek tek vermek, rakama boğmak istemiyorum ama gerek 2011'de gerek 2012'de bu rakamlar çok yüksek. Büyüme daha çok dış kaynağa dayanmakta ve kalıcı değil, geçici olarak yurda gelen dış kaynağın boyutu da çok yüksek. Bütün bunlar göz önüne alındığında krize karşı duyarlılığımız çok daha artıyor. Son derece kaygan bir zemin üzerinde bulunduğumuz ortada. Sözlerimin başında 2012 yılı bütçesini yaparken, Türkiye ve dünya zemininin analizini çok dikkati yapalım derken bunları ifade etmek istiyordum.

Sayın Başkan, küresel ekonomide ekonomik deprem üssünün nerede olduğu fazla önemli değil, son zamanlarda tabii depremden bol bol bahsediyoruz ve yaşıyoruz, global ekonomide de ekonomik depremin üssünün nerede olduğu fazla önemli değil, Avrupa'nın merkezinde veya Amerika'da olması hiç önemli değil, önemli olan yapıların sağlamlığı, tabii ki ekonomik yapıların dayanıklı olup olmamasından bahsediyorum. Şayet yapılarınız sağlam değilse tahribattan çok uzakta da bulunsanız hasarınız büyük olur, eğer yapılarınız sağlam ise deprem üssünde de olsanız çok az zarar görürsünüz. Nitekim 2009 krizinde bunun örneklerini dünyada hep birlikte gördük. Ekonomik yapıların sağlamlığı da büyük ölçüde reformlardan geçer.

Burada şunu ifade etmeliyim ki, ülkemizde özellikle kamu maliyesi ve kamu kesiminin finansmanı çünkü güçlü bir ekonominin temelinde güçlü bir kamu ekonomisi yatar, eğer güçlü bir kamu ekonomisi yoksa o ekonomi çok sağlıklı olmaz ve bugün Avrupa'da euro bölgesinde yaşanan olayların temelinde de bir ölçüde bu vardır. Kamu maliyesi ve kamu kesimi finansman alanında yapısal düzenlemeler son yıllarda ertelendi. Kabul edeceksiniz ki reformlar süreklilik ister. Bir defa reform yapıldıktan sonra onu uzun süre telafi etmezseniz, yeni reformlar yapmazsanız sonuç sıkıntılı olur. Yani nasıl sıkıntı olur? Elde ettiğiniz kazanımlar yavaş yavaş kaybolur.

Şimdi, son zamanlarda baktığımızda bütçelerin esnekliği gittikçe azalıyor, bu kesin, elastikiyetiniz azalıyor. Bunun yanında faiz dışı harcamaların faizlerdeki azalmalarla karşılanabilir yapısı da yavaş yavaş kaybolmaya ve o yapıdan uzaklaşmaya gidiyor yani faiz dışı harcamalarınızı faizdeki azalmalarla karşılamaz azalıyor. Vergi gelirlerinde de yapısal sorunlar var. Arkadaşlarımız değindiler, bir kere temelinde dolaylı ve dolaysız vergiler bu büyüklükte olunca o vergi sisteminin bir kere sağlıklı olması mümkün değil. Sayın Bakanın sunuşunda da var, OECD içerisinde, ister sosyal güvenlik primlerini ekleyin, ister eklemeyin dolaylı vergilerde aşağı yukarı Meksika veya bir iki ülkenin dışında en yükseğiz, dolaysız vergilerde de aşağıdayız. Esasen vergi idaresinin etkinliğini gösteren şey de eğer dolaylı vergiler çok fazlaysa vergi idaresinin etkinliğinden çok fazla bir şey de bahsedemeyiz. Belki büyüme bakımından dolaylı vergilere son zamanda fazla gittik ama dolaylı vergiye fazla gittiğiniz zaman hem vergi adaleti hem gelir dağılımı bozuk olur ama en önemlilerinden birisi de ekonomik dengeleri de tahrip eder. Onun için onlar üzerinde mutlaka değiştirmek lazım. Ben hatırlıyorum, 2003 yılının konuşmasını yaparken metninde Sayın Unakitan, 2002 yılında yüzde 65'ler ve 66'lar civarındaydı, bunun yüksek olduğunu ve bunun önümüzdeki günlerde aşağıya çekileceğini ve o gayret içerisinde olacağı metinde açıkça vardı, 2003 konuşmasında ama şimdi 2012 bütçesini görüşüyoruz, aşağı yukarı yüzde 70'lere çıktı, bunu tabii iyi bir gelişme olarak görmemiz kesinlikle mümkün değildir. 2008 ve 2009 global krizinde Türk bankacılık sektörünün sağlıklı kalmasında bu alanda daha önceden gerçekleştirilen ciddi yapısal düzenlemelerin katkısı büyük oldu. Örneğin, Bankalar Kanunu 2001'de 2 kez değiştirildi, kamu ve fon bankalarının finansman yapıları sağlamaştırıldı, görev zararları kamu bankalarından tamamen tasfiye edildi, hepsi ödendi, Merkez Bankası bağımsız hâle getirildi, bankanın kamuya kredi açması da önlendi.

Şimdi, Değerli Başkan, zaman zaman yetkili ağızlarca şu beyanlar çıkıyor: "Bak, biz para basmıyoruz, para bassaydık..." gibi. Zaten basamazsınız ki, kamuya kredi açma imkânı 2001 yılında çıkarılan kanunla önlendi ve o kanun da 5 Mayıs 2011'de Resmî Gazete'de yayımlandı, zaten basamazsınız. Yani o bakımdan bunlar hepsi o dönemde... Görüldüğü üzere ekonomi ve mali sektörün zeminini güçlendiren yapısal ve yasal düzenlemeler bir bütünlük içinde 2001 ve 2002 yıllarında gerçekleştirildi. Şimdi, zaman zaman -esasinda bu konulara hiç girmeyi sevmem ama- hep bu Sayın Bakanın da konuşmasına baktığımız zaman sanki bütün yapısal düzenlemeler hep 2003'ten sonra yapılmış gibi bir anlam çıkıyor. Hayır, bu çok açık şekilde geçmişte yapılan düzenlemelerden de bahsedilebilir, bilmiyorum ama bence çok önemli yani bir vefa ve şey bakımından. 2 Kasım 2010 tarihli gazetede Erdal Sağlam -ekonomiyle de çok ilgili bir arkadaşımız- aynen şunu söylüyor: "Başta Başbakan Yardımcımız Ali Babacan olmak üzere, ekonomide gelinek nokta konusunda aslan payını 2000-2001 reformlarına vermeme kızanlar olduğunu biliyorum." Şimdi, yani bunu da görmek gerekir diye düşünüyorum.

Değerli Başkan, ekonominin ihtiyaç duyduğu yapısal reformların zaman kaybetmeden hayata geçirileceğini ilgili sayın bakanların bazı açıklamalarında görüyoruz. Memnuniyet verici beyanlar. Sayın Bakanın 2011 yılı bütçe sunuşunun sayfa 26'da da aynen bu tür bir beyanı var ki, fevkalade olumlu karşılamak gerekir.

Ekonomiyi güçlü hâle getirecek, ekonominin güçlülüğünü sürdürecekt ve ekonomik denklemlerde ona bir dayanıklılık sağlayacak olan husus ve kazanımları kalıcı ve güçlü hâle tutacak olan şey reformdur. Bu da yapısal reformlardır.

Zaman zaman kullanılan bir deyim var: "Güneş ışıldarken çatı kapatılmalı." 2004 ve 2008 yılları arasındaki dönem yapısal ama yasal ve güçlü reformlar açısından önemli fakat kaçırılan bir fırsat idi.

Bütçenin sunuşunda dikkatimi çeken birkaç noktayı da biraz sonra belirteceğim metinden. Ama bir diğer husus da, sunuşta Avrupa Birliği-Türk ekonomisi ilişkilerinin yeteri kadar yer almadığını... Yani sadece ticari boyutuyla görmek lazım. Avrupa Birliği özellikle 1999 Helsinki Doruğu sonunda ve sanıyorum 3 Ekim 2005 tarihinde müzakerelerin başlama...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Oral

SÜMER ORAL (Devamla) – Bir iki dakikada bitiriyorum.

BAŞKAN – Sayın Oral, buyurun.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 27

SÜMER ORAL (Devamla) - Sonra çok önem kazandı. Ve Türk ekonomisi yönünden de önemli bir çapa olmuştur ve gene de o özelliğini koruyor. O konuda ki ilişkiler konusunda biraz daha bilgi olsaydı meseleyi sadece bir ticari ilişki yönünden veya finans yönünden görmesek daha iyi olurdu diye düşünüyorum.

Sayın Mevlüt arkadaşımız ve gerek Kuşoğlu arkadaşımız değindi. Sayın Bakan, ben bütün ömrünü Maliye Bakanlığı bürokrasisinde geçirmiş bir arkadaşınızım. Hakikaten bu kurulların birleştirilmesi doğru bir şey olmadı. Yanlış. Şimdi "Efendim, neresi yanlış?" deseniz, çok açık ifade edeyim, nereden başlayacağımı tespitte zorluk çekiyorum. Şimdi bir birleşme oldu ama birleşen hiçbir ünitenin -hepsi benim arkadaşım, sık sık temas ediyorum- memnun olanını dahi görmedim. Hatta bazıları, yani en memnun olması gereken kesim tarafından dahi "Ya biz bunun böyle olduğunu bilmiyorduk." denildi. Birtakım çarpıklıklar var; ücretler bakımından var, aynı ücreti alıyorlar ek gösterge olarak ama farklı farklı fonksiyonlar ifa ediyorlar. Hatta hâlâ eski görevlerini yapan şeyler var. Ve özellikle Maliye ve Teftiş Kurulu sadece bir denetim kurulu değildi. Bugün Fransa'da dahi maliye müfettişliği fevkalade güçlü bir meslek dalıdır ve Maliye Teftiş Kurulu da, bildiğim kadarıyla, geçen sene onlarla çok yakın ilişkiler içerisinde oldu. Ama ben çok samimi olarak söylüyorum. Daha önce, yıllar önce, yani üç dört sene önce Sayın Kemal Unakıtan'la birlikte İstanbul'da Marmara Üniversitesinde bir konferansımız vardı, bizi bir yemeğe çağırdı. Vergi Konseyi Başkanı vardı, o günün müsteşarı vardı, diğer Maliyeci arkadaşlar vardı. Uzun uzun konuşuldu. O da böyle bir şeyin gerçekleşmesini çok arzu etmediğini söylemişlerdi. Ben bakışlarından ve tavırlarından Sayın Bakanın da bunu kalpten benimseyeceğini hiç tahmin etmiyorum. Ama hele hele kanun gücünde kararnameyle olması hakikaten hiç hoş olmadı. Her hatadan dönülebilir. Ve beklediğiniz sonucu almanız da mümkün olmayacaktır. Yani motivasyon çok önemlidir. Maliye Bakanlığının bünyesinde huzursuzluğun olmaması gerekir. Bakın benim zamanımda da IMF benden bunu çok istedi. IMF'nin bünyesinde vergiyle ilgili kesim çok güçlüdür ve ağırlıklıdır. Ama ben kendilerine çok açık şunu ifade etmiştim: "Bu vergi denetim alanının birleştirilmesini benimle yapacağınız toplantıda kesinlikle getirmeyin. Getirdiğiniz zaman konuşmam." demişimdir. Sayın Akif Hamzaçebi de şahittir. Çünkü biraz da Türkiye'nin gerçeklerine bakmak lazım. O koordinasyon zaten sağlanıyordu. Ama her şey düzeltilebilir. İnşallah bunda da ortalama bir yolu bulabiliriz.

Ben sözlerimi bitiriyorum Sayın Başkan. Sadece bir iki dakikalık... Şu metinde dikkatimi çeken bazı konular oldu. Sayfa 58 ve 59. Deniliyor ki: "2002 yılında yüzde 14,8 olan faiz giderlerinin millî gelire oranı aynı düzeyde kalsaydı..." Sayın Bakanım, böyle bir varsayım olmaz ki, böyle bir denklem de olmaz. Ta 2002'deki o oran ta on sene sonra da aynı kalır mı? Yani vaki değil bu. "Kalsa bu olurdu." diyor. O zaman buna o kadar çok dikkat çekici ama anlamı pek olmayan örnekler verilebilir. Bu bir.

İkincisi, 2002'deki o faizin içerisinde sadece bütçenin finansmanı için alınan borcun faizi yok. Bakın, biz 2002 bütçesini sunarken burada konsolide bütçede özet olarak bir şey çıkarmıştık ve orada da şöyle bir ilave grafiğimiz vardı. Burada diyoruz ki: Borç faizlerinin gayrisafı millî hasılaya oranı..." Ama bir tane daha gösteriyoruz: "Kamu ve fon bankaları hariç." O zaman 2001'de kamu ve fon bankalarını güçlendirmek için hazine kâğıtları çok çıkarılmıştı. Onun faizleri bütçeye yük getirdi. Onu geçmiş yıllar faizleriyle mukayese ederseniz farklı bazıları mukayese edersiniz. Onun için biz burada gerek milletvekilleri ve gerek halk görsün diye...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Sayın Bakanım, o silindi komple biliyorsunuz.

SÜMER ORAL (Devamla) – Hayır, böyle kırmızıyla...

Yani 2002'nin sonundan evvel hazırlandığı için bu, 15,3 olarak öngörülmüş. Gerçi neticede buradan anlaşılıyor ki, 14,8 gerçekleşmiş. Ama eğer bankaların finansman yapısını sağlamlaştırmak için alınan borcun faizini düştüğümüzde o 14,8 9,9'a düşüyor. Yani bunları da görmek de mukayese bazı bakımından faydalı olur diye arz ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Bakan.

SÜMER ORAL (Devamla) – Bitiriyorum bir tek şeyle.

Onun ötesinde dolaylı vergilere dönük... Bir de, şimdi vergi kanunlarını sadeleştirmek... Çok güzel bir şey. Yani 73'üncü sayfada. Şimdi deniliyor ki: "Vergi kanunlarını sadeleştirdik." Altını okuyoruz, sadece sadeleştirilen kurumlar vergisi. Onun dışında çalışma var mı? O sadeleştirilmiş olmuyor. "Sadeleştirme çalışmamız da devam ediyor." Yani "sadeleştirdik" değil.

BAŞKAN – Daha Maliye Bakanlığı bütçemiz var efendim.

SÜMER ORAL (Devamla) – Evet efendim, bundan sonra Maliye bütçesi de var. Ben gösterdiğiniz anlayıştan dolayı size teşekkür ediyorum.

Bütçemizin Türk milletine, Türk ekonomisine ve halkımızın hem refah seviyesine katkıda bulunmasını hem de ona mutluluklar getirmesini diliyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Oral.

Sayın Gök, buyurun lütfen.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri ve Maliye Bakanlığının değerli bürokratları, basınımızın seçkin temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, benim işimin karşı taraf kadar kolay olmayacağını biliyorum. Onu da özellikle belirtiyim. Ama Sayın Bakanım duruyor karşıda, ben üniversitede öğretim üyesiydim ve geçen yıllarda da burada, aynen bu salonda bütçe görüşmelerinden bir iki tanesini izlemiştim. Bu manada baştan eğer heyecanımı... Ve anlatacaklarımı, kavramlarımı seçiyorum. Belki de haddimi aşarak kullandığım birtakım kavramlar varsa özür diliyorum.

Şu anda şunu özellikle belirtmek istiyorum: Ben açıkçası bütçe tekniğiyle ilgili ülkemizdeki planlama-programlama ve bütçeleme sistemiyle ilgili bir konuşma metni hazırlamıştım ve Sayın Bakanımın ilk sunuşundan yola çıkarak analiz yapmıştım. Sabahtan beri izlediğim konuşmalar çerçevesinde bir şeyler söylemek istiyorum.

Cumhuriyetimizin 88'inci yılını kutladığımız bu günde ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ekonomisine ilişkin küresel dünyayla beraber bizlerin neler yapabileceğine ilişkin bir ekonomik boyutu tartışıyor olmamız, bunları gündeme alıyor

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 28

olmamız aslında manidardır, bu günler açısından manidardır. Tabii ki bütçeler sadece bizim şu anda içinde bulunduğumuz durumu analiz etme metoduyla yapılan değildir. Bütçeler aynı zamanda önümüzdeki yılları, günleri, ayları planlama boyutunda da önemlidir. O manada muhalefete mensup sayın vekillerimin konuşmuş olduğu çerçevede aslında Hükümetimizin buradaki öngörülerini ana başlıklarıyla konuşmalar içerisinde belki biraz da cevap olmuş olur ama benim konuşmamın cevap kısmının ağırlıklı kısmına Sayın Bakanım sanıyorum detaylı bir şekilde cevap verecektir.

Örneğin 2012 yılı programının makroekonomik amaç ve politikalarına baktığımızda büyüme ve istihdam noktasında daha çok muhalefet milletvekillerinin tartışmaları ve konuşmaları burada sanki neler yapılması gerektiğine ilişkindir. Ama önümüzdeki dönemin başlıklarına baktığımızda, aslında "makro performans" başlığı altındaki verileri rahatlıkla yakalayabiliyoruz.

Para, maliye ve gelirler politikaları istikrarlı büyümenin desteklenmesi, istihdamın artırılması, fiyat istikrarı ile finansal istikrarın birlikte sürdürülmesi amaçları çerçevesinde ve eşgüdümün içerisinde birlikte yürütülmesi öngörülmüştür. Burada özellikle Sayın Ayaydın'ın konuşmasının başında dikkatimi çeken bir husus var. Evet, bütçe bir kanun metni olduğuna göre neden gecikti? Ben, tabii ki bu gecikmenin ana açıklamasını Sayın Bakanımın yapacağını düşünerek kendi düşüncemi de özellikle aktarmak istiyorum. Burada bakış açısıyla da ilgilidir. Bu ülke artık gelişmiş ülkelerin çok önünde ve bugün Avrupa Birliğine üye ülkelerin yapamadığını yapıyor. Bu ne? Orta vadeli bir plan hazırlıyor. Hükümetimizin de zaman zaman gelişmiş ülkelerin özellikle orta vadeli planını yapmaları gerekir noktasında ısrarları vardır. Bunu özellikle vurgulamakta yarar var. Yani biz orta vadeli bir planı yapma noktasında böyle bir gecikmeyi de yapmış olabiliriz. Bir de bardağın başka tarafından bir bakış açısını sergilemek istiyorum.

Bir diğeri, özellikle küreselleşen dünyayla beraber ve komşu ülkelerde yaşanan hadiseler ve kriz içerisindeki öngörülerle beraber bir gecikme de olmuş olabilir diye düşünüyorum. Diğer teknik açıklamaları ben de açıkçası Sayın Bakanım yapınca öğrenmeye çalışacağım.

Ve burada konuşmacılar vergi mükellefleriyle ilgili de bir kavram kullandılar. Ülkemizde şu andaki mükellef sayılarına ilişkin son verileri de siz değerli üyelerle paylaşmak istiyorum. Gelir vergisi mükellefi, 2011 yılı faal mükellef sayısı ekim itibarıyla 1.702.853. Kurumlar vergisi mükellefi, yine 2011 yılı faal mükellef sayısı ekim ayı itibarıyla 661.934. Gelir vergisi gayrimenkul sermaye iradı olarak değerlendirdiğimizde, yine 2011 yılı verileri, 1.042.837. Katma değer vergisi mükellefi 2.289.494. Potansiyel mükellef toplamına baktığımızda, 32.166.832. Rakamlar bize göstermektedir ki, AK PARTİ hükümetlerinin kendi içerisindeki rakamları analiz ettiğimizde, yani 2002 öncesi rakamlarla analiz değil, karşılaştırma değil, kendi içerisinde 2003 ve 2004 yıllarına baktığımızda, aslında bir yerlere doğru gittiğimiz ortadadır. Fakat bu yeterli mi? Yeterli değil. Yeterli olması noktasında da Hükümetimizin ve Sayın Bakanımızın buradaki sunuş konuşmalarında özellikle zaten buna ilişkin, yeterli olması noktasında, ideal noktaya taşınması noktasındaki görüşleri konuşma metninde de çerçeveli bir şekilde yatıyor.

Yeri gelmişken şunu da paylaşmak istiyorum. Yıllardır bütçe sunuş konuşmalarını analiz ederim. Bu konuda Maliye Bakanının bürokratlarını ve Sayın Bakanımı da özellikle çok teşekkür ediyoruz, kutluyoruz. Gerçekten detaylı ve kapsamlı bir sunuş konuşması ve küreselleşen dünyanın... Yani artık biz kapalı ekonomik modellerde kendimizi tek başımıza tartışarak yaptığımız bir bütçe tekniğinden bahsetmiyoruz. Bugün Orta Doğu ülkelerindeki geleceğinden tutun bugün Avrupa Birliğine üye ülkelere tutun, bugün Amerika Birleşik Devletleri ekonomisinden tutun, bunların da öngörüsünü kendi ülkemizde masaya yatırarak yeni bir bütçe tekniği hazırlamak zorunluluğunun bilinciyle bir bütçe hazırladığımız ortadadır.

Bir diğeri: Burada elbette ki eleştiriler yapıldığında açıkçası şunu da düşündüm. Gerçekten bu ülkede son yıllarda, kriz yılı hariç, bütçe hedeflerinin tamamını tutturduğumuzu rahatlıkla söyleyebilirim. Çünkü bu rakamlar üzerine yıllar itibarıyla da analiz yapmış, yazılar yazmış bir öğretim üyesi olarak değerlendiriyorum. Bunu şu gözle değerlendirmek istemiyorum. Tamamen her şey dört dörtlük anlamında, Hükümet savunma pozisyonunda, muhalefet de eleştiri pozisyonunda, "Ne varsa sunayım." anlamında bir değerlendirmede bulunmak istemiyorum. Bu noktada yanlış anlaşılma adına bu açıklamayı yapıyorum. Bu önemli.

Bir diğeri: Cari açıktan bahsedildi. Evet, ülkemizde cari açığın boyutları... Cumhuriyet Halk Partisinden konuşmacı arkadaşım vardı, şu anda göremiyorum, teknik bir analiz yaptı. Ben o teknik analizin rakamsal boyutunu iktisat boyutuyla değerlendirmeye girmeyeceğim. Orada şu da var: Bu ülke büyüyor ve koşuyor. Bu büyüme ve koşmanın içerisinde bu cari açığı bir yere kadar mantıklı görmekte fayda vardır. Fakat iktisat teknikleri açısından cari açıkla beraber bütçe açığı da aynı anda, eğer aynı trendde bir açık gösteriyorsa işte orada bir eşik var ve tehlike eşiği var demektir. Dolayısıyla, aslında bizi burada iktisat teknikleri açısından sevindiren olay da şudur: Son yılların bütçe açığının en düşük olduğu noktadayız. Bu da yine Hükümetimizin uygulamış olduğu temel politikalarla beraber ortaya çıkıyor. Elbette ki ben bu bütçe teknikleriyle bu ülkenin ekonomisinin nereye doğru geldiğini bir de bu iktisadi kavramın dışında vatandaşın bu Hükümeti değerlendirirken uygulamış olduğu temel bütçe politikalarıyla beraber de bilinçli bir şekilde izlediğinin farkındayım. Yani bugün asgari ücretten sıfıra yakın ve sıfır denilecek düzeyde vergiyi aşağıya çeken AK PARTİ iktidardır. Bunu burada vurgulamakta yarar vardır.

Özellikle birtakım analizler yapıldı. O analizleri not aldım. Haklı olan yerler vardır. Eleştiriler yaparken o eleştirileri çok güzel analizler olduğunun bilinciyle çok farklı bir şekilde not aldım. Bunlar elbette ki Sayın Bakanımın da notları içerisinde vardır ve değerlendireceğiz. Belki de haklı eleştirileri alıp bunları bir yere oturtmakta da fayda vardır. Ama bu ülkede artık asgari ücretle geçinen bir insanla, asgari ücret alan bir insanla Şanlıurfa'dan Ankara'ya, İstanbul'a gelirken havaalanında yan yana oturduğumuzu da rahatlıkla söyleyebilirim. Dolayısıyla, bizim geldiğimiz boyutlar yeterli midir? Yeterli değildir. Ancak, bu ülkenin içerisinde yaşadığı ekonomik gelişmişlik seviyelerini yıllar itibarıyla değerlendirdiğimizde çok iyi bir yerde olduğumuzu da özellikle vurgulamak istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 29

Sayın Bakanımın konuşmalarını, sunuşlarını değerlendirirken... Bölgesel gelişme politikalarını -benim de doktora tezimdi- "Bölgelerarası Dengesizliklerin Giderilmesinde Maliye Politikasının Rolü ve GAP Örneği" diye incelemiştim. Bugün bu ülkede artık ortadaki bir girişimcinin de ekonomik düzeyinin bir yerlere doğru gittiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bugün bölgeler arası dengesizliklerin politikasında... Şanlıurfa'nın Ceylanpınar ilçesinde 1 milyon 786 bin hektarlık Devlet Üretme Çiftliği artık modern bir tarım tekniğiyle, 1990'lı yıllarda üretmiş olduğu o temel potansiyelin ötesinde teknolojik tarım yapmaya başladı. Ayrıca, GAP kapsamındaki dokuz ildeki istihdam noktasında 2013'ten sonra yüzde 95'inin devreye girmesiyle beraber oradaki istihdam politikalarını düşündüğümüzde; ayrıca, bölgede turizme dayalı bir mekanizma sonrasında devreye girdiğinde, hemen yanı başında mayınlı arazinin temizlenmesiyle beraber bölgede organik tarıma dayalı bir gelişme trendinin artacağını da düşündüğümüzde aslında bölgesel gelişme politikalarında da -ideal bir yerde değiliz, bunu savunmuyorum- iyi bir yere doğru gittiğimizi rahatlıkla vurgulamakta fayda vardır.

Yine söylüyorum: İşsizlik noktasında kriz öncesi rakamı, yani yüzde 9,1'i yakalamış bulunuyoruz. Elbette ki bugün gelişmiş olan ülkelerde, yani bugün baktığımızda Amerika Birleşik Devletlerinin artık içerisinde çıkma adına hazırladığı bir bütçe tekniğiyle baktığımızda "bizim ülkemizde teğet bile geçmedi" desek rahatlıkla bunu savunmakta fayda vardır. Bunu salt siyasal manada bir savunmanın ötesinde rakamlarla, geçmiş yıllara dönüp baktığımızda çok rahat bir şekilde ortaya koyabiliriz.

Bir diğeri: Sıkı bir bütçe olduğu kavramını not aldım. Neden sıkı bir bütçe? Pek tabii rahatlıkla bölgemizin ve dünyanın şu anda yaşadığı küresel finans krizinden dolayı ihtiyatlı olmak zorundayız. Yani geleceği planlamak zorundayız. Dolayısıyla aslında bu bir eleştiri konusu da olmamalı. Yani biz burada bütçeyi analiz edip sıkı sıkıya daha kontrollü bir şekilde yaptığımızda bu da bizim gelecekle ilgili revize edeceğimiz rakamların arasının çok uçuk olmayacağını da belirtisidir. Yani bütçeyle ilgili öngörülebilirlik rakamlarını, gelecekle ilgili rakamları ortaya koyduğumuzda sapmanın da çok yüksek olmayacağını burada rahatlıkla söyleyebiliriz. Pek tabii ki burada bütçe ülkemizle ilgili planlamanın, yani planlama ve programlamanın parasal boyutunu oluşturduğuna göre, hükümetlerin zaman zaman bu parasal öngörülerini ve tercihlerini de rahatlıkla şu noktada ortaya koyabilirim ki, bunlar geçmişte de olmuştur, popülist politikalar içerisinde uygulanmıştır. Ancak, Sayın Bakan, konuşmasının son kısmında "Bunlar 2000 öncesi birtakım hazırlıkların, özellikle bankacılık alanındaki değişim ve dönüşümün de eseridir." dediği zaman bu noktada ben şahsi düşüncem olarak katılıyorum. Bunlar güçlü ekonomiye geçiş programının oradaki bir göstergesidir. Ama şunu da hatırlatmakta fayda vardır ki, alınan kararların ötesinde kararları uygulamanın çok daha zor olduğunun da altını çizmekte fayda vardır.

Ben şimdilik konuşmamın bu kısmını özellikle tamamlamak istiyorum. Sabrınızdan ötürü sizlere teşekkür edip saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Gök, çok teşekkür ediyoruz.

Sayın Gümüş, buyurun efendim.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli üyeler, değerli bürokratlar ve değerli basın temsilcileri; ben burada bütçeyi daha çok küresel hareketler açısından ele almak istiyorum.

İyi ve isabetli bir bütçe yapmak için içinde bulunduğumuz çevre ve dünya şartlarının daha iyi değerlendirilmesi ve bu sorunların gerçek nedenlerinin, dünyada beklenen gelişmelerin doğru şekilde tespit edilmesi gerektiği düşüncesindeyim.

Bütçe açıkları, kredi krizleri kendiliğinden olmaz. Bunlar neden değildir, sadece sonuçlardır. Bugün için içinde bulunulan dünya krizinin gerçek nedenlerini şu ana başlıklar altında toplayabiliriz: Krizin ana nedenlerinden biri, gelişmiş ülkelerin dünya ticaret hacmindeki paylarının gerilemesi, bir başka deyişle, büyüyen ihracat pastasından daha az pay almaları nedeniyle pazar kaybetmeleri ve dolayısıyla dünya pazarındaki göreceli ekonomik güçlerinin giderek gerilemesidir.

Gelişmiş ülkelerin dünya pazarındaki paylarının gerilemesinin arkasındaki neden ise rekabette giderek geri kalmalarıdır. Bunu açarsak, fiyat ve maliyet rekabetinde geri kalarak pazarlarını giderek artan oranda geliştirmekte olan ülkelere kaptırmalarıdır. Dünya mal ihracatı rekabetinde öne çıkan, uluslararası sermayeyi büyük bir hızla çekmekte olan ve dünya pazarında payını artırmakta rakipsiz olan Çin, geçen yıla kadar bu yükselişini ülkeler bazında karşılamıyordu. Bu ülke önümüzdeki yıllarda yapacağı rekabetin üç ana kıtaya olacağını hesap etmektedir. Özellikle diğer ülkeler arasında öne çıkan Çin'in ekonomik büyüklüğü satın alma paritesi hesabına göre ölçüldüğünde bu yıllarda ABD'yi yakalamak üzere olduğu söylenebilmektedir. Bazı verilen hesaplarda, özellikle 2006'dan bu yana, şimdi isimlerini söylemiyorum uluslararası kuruluşların, Çin'in satın alma paritesine göre yükselişi sanki durmuştur. Hâlbuki Çin'in yüzde 10'luk bir artış içerisinde olduğu bellidir. O hesabı yapıp bugüne geldiğimizde ABD'yi yakalamış veya geçmiş bir Çin görüyoruz.

Beş altı yılda ekonomik büyüklüğünü ikiye katlayabilme özelliğini kanıtlayan Çin'in normal şartlarda önümüzdeki yıllarda şimdiki gücünü ve dünya mal ihracatı piyasalarındaki payını daha da artıracağı açıktır. Kısaca bugün için satın alma paritesi hesabına göre ekonomik büyüklük olarak ABD'yi yakalamak üzere olan Çin, ekonomik olarak AB ve ABD'nin toplam gücüyle yarışmaya hazırlanmak isteyebilecektir. Yani bu yıllar da çok uzun değildir, çok uzakta değildir.

Bu küresel gerçekler karşısında Türkiye'nin ekonomik geleceğini planlarken ve bütçe yaparken göz önüne alınması gereken hususlar vardır. Çin'in yüzde 10-15 oranında yaşadığı ekonomik büyüme ve dünya pazarlarında öne çıkması elbette sadece gelişmiş ülkeler açısından rekabet zorlukları yaratmamaktadır. Bu durum aynı şekilde geliştirmekte olan ülkeler açısından da benzer sonuçlar doğurabilmektedir ve doğurmaktadır. Çin malları birçok ülkeye sadece Çin'den yapılan ithalatla değil, çok fazla ülkeden yapılan ithalatlar yoluyla nüfuz etmektedir. Ülkemizde ve birçok ülkede çok sayıda üretim alanı Çin'den gelen ürünler nedeniyle kapanmış ve piyasalar Çin'den gelen ürünlere teslim olmuştur. Sonuçlar gelişmiş ekonomiler için de, geliştirmekte olan sanayileşmiş ülke ekonomileri için de aynıdır. Gelişmiş ülkeler bundan yirmi-yirmi beş yıl önce şöyle bir kurguyu uygulamaya sokmuştur: "Biz gelişmişler yeni teknoloji ve buluşlarla kârımızı maksimize edelim. Bundan böyle hizmetler ve finansman sektöründe yoğunlaşalım." Bu, gelişmiş ülkelerin söylediği.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 30

“Gelişmekte olan ülkeler, periferi ülkeler bizim terk ettiğimiz alanlarda kârı düşen alanlarda üretim yapsınlar. Dünya bu sistem üzerinde yürüsün ve giderek bütün gümrük engellerini kaldıralım.” Ancak, o yıllarda kurgulanan ve uygulamaya sokulan bu formül zaman içerisinde 1,5 milyar nüfuslu Çin’in olağanüstü talep potansiyeli, bu temele dayanan ölçek ekonomisi ve düşük ücretler etkisiyle bozulmuştur. Geriye kalan bugün içinde olduğumuz küresel bir kaostur. Bu kaosun nasıl bir şekilde sonuçlanacağını veya nasıl bir şekilde çözülebileceğini göreceğiz, çok uzak değil.

Dünya ülkeleri açısından tek istisna, doğal kaynağa dayalı ham madde üretimlerinde yaşanan fiyat yükselişlerinden ve ithal ürünlerin ucuzlamasından memnun az gelişmiş ülkeler ile ekonomileri petrole dayalı sanayileşmemiş ülkelerdir, bu konu önemlidir. Bu ülkeler gelişmiş ülkeler ve sanayileşmiş gelişmekte olan ülkeler gibi ağır rekabet şartları altında değillerdir.

Buraya kadar söylediklerimizi kısa bir tespit ile değerlendirecek olursak şöyle bir sonuç ortaya çıkabilecektir: Dünyanın yaşadığı ekonomik değişim, rekabet şartlarının farklılaşması, sermaye ve ekonomik gücün küremizde yer değiştirirken yaptığı süratli ve güçlü hareketler istikrarsızlığın ve yaşanan krizlerin temelindeki kaynaktır. Bugün yaşamakta olduğumuz küresel ekonomik kriz, önümüzde küresel bir dengelenme hareketi henüz görülmediğinden dolayı kısa vadeli olmayacaktır. Krizin sonuçları ve etkileri açısından çeşitlenmiş, geniş ve derin nitelikte olma ihtimali yüksektir ve söylediğimiz bu kriz daha henüz Türkiye’ye çok yaklaşmamıştır ve meseleler daha henüz başlamış sayılmaz.

Dünyanın gelişmiş ülkeleri doğal olarak ekonomilerinin gelişmişlik özelliğinin sürdürülebilir bir yapıda olmasını arzu etmektedirler. Çin ve diğer gelişmekte olan ülkeler de geleceğin dünya şartlarında daha iyi, daha emin ve daha güçlü olacakları bir dünya zemini üzerinde varlıklarını devam ettirmeyi arzu etmektedirler. Bugün duyduğumuz Birleşmiş Milletler camiasında talep edilen değişikliklerin arka planında bu tür talepler vardır, doğaldır.

Dünya için sorulması gereken soru şudur: Dünyada yeni bir dengelenme ne zaman ve nasıl olacaktır? Bu, bütçemizle çok ilgilidir arkadaşlar. Bu dengelenme olmadığı sürece bundan böyle yapılacak bütçelerin isabetliliği şüphelidir. Gelişmişlerin ihracat ve ithalat dengesi bozuldukça bütçe açıkları büyüyecek, bizim gibi ülkelerin turizm ve ihracat gelirleri de istikrarsızlaşabilecek, bu durum dolaylı olarak sanayi üretimimize etki edebilecek, istikrarsızlık ve kriz kaçınılmaz olarak bulaşıcı bir hâl alabilecektir. Küresel dengelenme çözümleri düşünülürken çözümlere tüm ülkeler açısından bakılmalıdır. Bir veya birkaç ülkenin ekonomik yükselişinin diğerleri aleyhine çarpıcı ve yıkıcı değişiklikler yaratmayacak bir ortamda gerçekleşmesi ana hedef olmalıdır. Aksi durumda, ekonomiler arasında yaşanabilecek yeni, süratli ve büyük farklılaşmalar tüm dünyayı ve nihayetinde yükselişi yaşayan o ülkelere önemli maliyetler çıkarmak riski vardır bizzat o yükselen ülkeler için, sorun çözülmediği takdirde.

Dünyada küreselleşme zorunluluk olarak görülüyorsa -tırnak içinde- bugünkü şartlarda Çin küreselleşmenin en heyecanlı destekçileri arasındadır ve küreselleşmeyi savunmaktadır Çin. Eğer küreselleşme yeni bir dünya düzeni için zorunlu olarak görülüyorsa o zaman küreselleşmenin yıkıcı sonuçlarına karşı önlem almak da barış ve dünya istikrarı ve dünya barışı için bir zorunluluktur. Küreselleşmenin yıkıcı etkisinin azaltılması için görülen en iyi yol güçlendirilmiş bölgeselleşme hareketleri yaratmaktır. Bölgesel ekonomik entegrasyonların gelişmekte olan ülkeler arasında yaygınlaştırılıp geliştirilmesi gerekmektedir. Rekabet şartlarında güçlük çekmelerine rağmen ekonomik varlıklarını geliştirmeye çalışan sanayileşmiş gelişmekte olan ülkeler aralarında gerçekleştirecekleri gelişmiş entegrasyonlar ile kendi coğrafyalarında yeni nefes ve gelişim alanlarına kavuşacaklardır. Bu durum yani bölgeselleşmenin yayılması, Çin sermayesi dâhil uluslararası sermaye Çin’e alternatif olarak potansiyeli yüksek yeni coğrafyalarda yeni yatırım alanları sunabilecektir. Dolayısıyla Çin’de yoğunlaşmış uluslararası yatırımlar dünyanın bir bölgesindeki odaklanmayı dağıtarak etkisini daha dengeleyici biçimde yayabilecekler. Ortaya çıkacak yeni büyük pazar alanları içerisindeki yerel yatırımcılar bölgelerindeki yeni potansiyellere uygun ve uluslararası piyasalarda rekabet edebilecek yeni yatırımlara girişebileceklerdir. Dünya dengelerinin yalnızca parasal ayarlamaları ile kalıcı olarak sağlanması mümkün gözükmemektedir.

Yeni bir dünya dengesi için yatırımlar kürede daha dengeli bir dağılım içerisinde olmalıdır. Dünyanın bir bölgesindeki yoğunlaşma aşırı maliyet düşüklükleri ve yükselen rekabet gücü doğal olarak diğer coğrafyalardaki işçi istihdam piyasalarına olumsuz olarak yansımaktadır ister gelişmişlerde ister gelişmekte olan ülkelere olsun. Bunun sonuçlarını her gün biraz daha hissederek haberlerden öğreniyoruz ve görüyoruz. Bölgesel entegrasyonların çeşitlenip güçlenmesi, istihdam piyasalarının ve gelişmekte olan ülkelerin lehine sonuçlar doğurabilecek etkiye sahip olacağı düşünülmelidir. Türkiye bütçe hedeflerinin daha gerçekçi bir zemine oturtulabilmesi için kuzeyindeki ve Akdeniz’deki bölgesel entegrasyon girişimlerini güçlendirmeli ve bu konuya öncelik vermelidir.

Kısaca, küresel fırtınaların etkisi bölgesel kenetlenmelerle zayıflatılmaya çalışılmalıdır. Artık yalnız değiliz, Çin’de grip oluyor Türkiye’de domates fiyatları artıyor. Bu kadar hassas bir denge vardır.

Bütçe çalışmaları yapılırken biraz önce sözünü ettiğimiz dünya şartlarının yeterince analiz edilmediğini görüyoruz. Ne yazık ki Plan Bütçe Komisyonuna sunulan bütçe taslağının daha gerçekçi olması için söz konusu şartlar için de çalışmalar yapılması gerekiyordu. Ne yazık ki bu bütçenin uygulanabilirliği, küresel meselelerle ilgili analizler eksik olduğu için şüphelidir.

Çok teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Gümüş.

Sayın Kalaycı...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, Sayın Bakan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kamu kuruluşlarımızın çok değerli temsilcileri, saygıdeğer basın mensupları; cumhuriyetimizin 88’inci yıl dönümünü bir taraftan büyük bir şevk, heyecan ve gururla, diğer taraftan ise son günlerde meydana gelen terör hadiseleri ve deprem yıkımından dolayı hüznle idrak ettik. Bu çok anlamlı tarihin yıl dönümünde başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere tüm kurucu

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 31

kahramanları saygı ve minnetle yâd ediyorum, vatan uğruna gözlerini kırpmadan kendilerini feda eden aziz şehitlerimize ve depremde kaybettiğimiz bütün vatandaşlarımıza Cenabı Allah'tan rahmet diliyorum.

Bu arada, bir milletvekili arkadaşımız da vefat etti. Ben öncelikle ailesine, Adalet ve Kalkınma Partisine ve tüm sevdiklerine sabır diliyorum, Allah rahmet eylesin diliyorum.

Bütçe ile ilgili değerlendirmelerime geçmeden önce hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 2008 yılında başlayan küresel krizin ardından bir türlü toparlanamayan dünya ekonomisi çalkantılı bir süreçten geçmektedir. Son dönemde özellikle Amerika Birleşik Devletleri ve bazı Avrupa Birliği ülkelerinde, borç krizi ve ekonomideki yavaşlamayla ilgili kaydedilen olumsuz gelişmeler küresel dengesizliklerin ve risklerin hâlen yüksek düzeyde seyrettiğini göstermektedir.

Avrupa ülkeleri, 2010 Mayısı itibarıyla Yunanistan'da başlayan ve diğer çevre ülkelere yayılan borçlanma sorunu ile karşı karşıya kalmıştır. Yüksek borca sahip ülkelere kriz iyice derinleşmiş ve yapısal bir sorun olarak Yunanistan, İtalya, İspanya, Portekiz, İrlanda gibi Avrupa Birliği ülkelerini derinden etkilemiştir.

Dünya ekonomisindeki gelişmeler, yapısal sorunlarını çözemeyen Türkiye ekonomisi üzerinde çok önemli riskleri de barındırmaktadır. Avrupa finans piyasasındaki çalkantıların Türkiye ekonomisini başta sermaye hareketleri olmak üzere, reel sektörün daralması yoluyla olumsuz yönde etkilemesi kaçınılmazdır. Hazinesin borçlanma maliyetleri, döviz kurlarında yükselme nedeniyle risk primlerinde artışa bağlı olarak olumsuz etkilenecektir.

Diğer yandan, yurt dışı borçlanmalar zorlaştığı için bankalar daha az borçlanma yoluna gidecekler ve elde edilen sınırlı kaynağı daha yüksek faizle borç vermek isteyenlerden kredi faizleri de giderek yükselecektir.

Değerli arkadaşlarım, bugün itibarıyla toplam dış borcumuz 310 milyar dolara dayandı, Haziran 2011 ayı verilerine göre. Bu borcumuzun Merkez Bankası dâhil 107,4 milyar doları kamunun.

Daha vahim bir tablo var önümüzde; dış borcun yüzde 65'i özel sektörün, finansal kuruluşlar dışındaki reel sektörün döviz pozisyonu açığı 112 milyar dolar. Gerçekten özellikle kur riski yönünden kaygı veren bir durum söz konusu.

Geleneksel ihrac pazarımız olan Avrupa Birliğinde krizin varlığı ihracat potansiyelimizi tehlikeye düşürecek bir risk taşımaktadır. Son dönemde toplam ihracat içinde yüzde 50'ye yakın paya sahip olan Avrupa Birliğinde muhtemel bir durgunluk ve kriz ihracatımızı olumsuz etkileyecektir.

Yine Amerika Birleşik Devletleri, Çin ve Japonya ekonomilerinde daralma beklentilerinin artması, bunlara ilave olarak Orta Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerindeki politik belirsizliklerin sürmesi de ihracatımızı olumsuz etkileyebilecek olan unsurlardır.

Değerli milletvekilleri, bu gelişmeler ışığında yapısal bir problem olarak önemli bir kırılganlık unsuru olan cari açığa karşı önlemleri ve üretim ekonomisi açısından yapısal çözüm tedbirlerini uygulamaya koyması, iç talebi artırma ve tasarruf açığını kapatma yönünde önlemler alması gereken Hükümet yetkilileri bu konularla neredeyse hiç ilgilenmemektedir. İlgilenenlerin ise kafalarının karışık olduğu her açıklamalarından anlaşılmaktadır. Hükümet yetkililerinin yaptığı değerlendirmeler, açıklanan orta vadeli program ve 2012 yılı bütçesi de yaşanmakta olan endişeleri yavaşlatmak yerine daha da artırmaktadır.

Hükümetin benimsediği ithalata bağlı, bir başka ifade ile tarihî rekorlar kıran cari açığa bağlı büyüme stratejisinin iflas ettiği ve ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin lafla önlenemez hâle geldiği ortaya çıkmıştır.

Türkiye'yi önce büyüme rekortmeni ilan edip sonra da büyümeyi düşürme çabalarına girilmesi, esasen büyüme stratejisinin, her zaman bizim söylediğimiz gibi sağlıklı olduğunun ve bütün kesimleri ile ekonominin üretim yapısını bozduğunun ilanıdır.

Çalkantının ve ümitsizliğin artmasının nedeni ise üretim yapısının bozulmuş oluşundan ötürü üretim esaslı ihracata dayalı büyüme stratejisine geçecek takatin olmamasıdır.

Hükümetin ekonominin dengelerini takip etmek yerine ekonomik göstergelerle kendini ve kamuoyunu avutması sonucu değiştirmemektedir. Cari açığa bağlı büyüme, ucuz ithalata bağlı düşük enflasyon, buna bağlı bütçe gelirleri, ithalat yapmanın güçleşmesi hâlinde tersine döneceği biliniyordu.

Döviz fiyatları yükselişe geçince Hükümetin önemini küçümsediği özel sektör borçları birden bire ekonominin ciddi bir riski hâline gelmiştir.

Yükselen kuru kontrol altına alma konusunda Merkez Bankasının çabaları göstermiştir ki döviz rezervlerimiz bu gidişin önünü kesmek için yeterli değildir. Ekonominin temel dengelerinin sarsılmış olmasının döviz getirici üretim ve ihracat yapısının devreye girmesini geciktireceği de anlaşılmaktadır.

Üretim yapısı bozulurken seyretmiş olan iktidarın şimdi ithalatı kısmaktan başka yolu kalmamış görünüyor. Bu yüzden Avrupa'daki borç krizi, Amerika'daki büyüme sıkıntısı gibi gerekçelerden önce gerçekçi bir değerlendirmenin Türkiye ekonomisinin hayrına olduğunu kabul etmek gerekir.

Türkiye ekonomisinin nereye götürülmekte olduğu ve sonuçlarının ne olacağı konusunda önümüzde göstergeler var. Bunlardan biri orta vadeli program, Merkezî Yönetim Bütçe Tasarısı ve Hükümetin başlattığı zamlar ve bu konudaki aldığı tavır.

Diğer arkadaşlarım da değindi, 5018 sayılı Kanun'un 16'ncı maddesi, orta vadeli programın mayıs sonuna kadar yürürlüğe konulmasına amir olmasına rağmen, 2012-2014 dönemi orta vadeli program tam yüz otuz beş gün sonra, 13 Ekim 2011 tarihinde yayınlanmıştır. Yine haziran ayının 15'ine kadar yayınlanması gereken orta vadeli mali plan, haziran ayının sonuna kadar yayınlanması gereken Bütçe Çağrısı ve eki Bütçe Hazırlama Rehberi ile Yatırım Genelgesi ve eki Yatırım Programı Hazırlama Rehberi 13 Ekim 2011 tarihli aynı Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.

13 Ekim 2011 tarihinde yayınlanan Bütçe Hazırlama Rehberinde kamu idarelerinin 14 Ekim 2011 tarihine kadar yani bir gün sonra bütçe tasarılarını Maliye Bakanlığına teslim etmeleri istenmektedir. Gerçekten bu süreç bütçe hazırlanmasına ne kadar gayri ciddi bir anlayışın egemen olduğunu göstermektedir.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 32

Ekonominin bütün kesimlerine yol gösterici mahiyette olması gereken orta vadeli program ve mali plan, yasalara karşı suç işlenmesi göze alınarak zamanında açıklanmamaktadır. Bütçe tasarısı ile birlikte açıklanmasının bir izahı vardır, o da Hükümet kendi önünü göremiyor ki önünü görmek isteyenlere, ekonomi kesimlerine rehber olsun.

2012-2014 yılları orta vadeli programının "Temel amaç" kısmına baktığımızda bu amaçlara alışlagelmiş uygulamalarla ulaşılamayacağı nitekim önceden de ulaşılamadığı görülecektir.

Söz konusu bölümde sayılan cari işlemler açığına kalıcı çözüm getirecek yapısal düzenlemeler, ihracata dönük üretim, AR-GE ve yenilikçiliğin geliştirilmesi gibi tedbirlerin ithalat baskısı altında gerçekleştirilebilecek hususlar olmadığı biliniyor.

Hedeflenen temel ekonomik büyüklükler de Hükümetin içinde bulunduğu ümitsizliği yansıtmaktadır. Yüzde 5 üzerine çıkması tehlike kabul edilen cari açığın millî gelire oranının üç yılda yüzde 7'nin altına düşürülemeyeceği kabul edilmiş görünüyor.

Diğer taraftan 71,7 milyar dolar cari açık öngörüsü ile yüzde 7,5 kalkınma gerçekleştirilecek olan 2011 yılına karşılık, 2012 yılında 65,4 milyar dolarlık cari açıkla yüzde 4 büyüme bekleniyor. Sadece bu oranlar bile ihracata dönük üretim hedefinin havada kalacağını gösteriyor.

Maliye Bakanı 2012 yılı bütçesini, istihdam ve büyümeyi destekleyen, tasarrufları artırmaya ve cari açığı azaltmaya yardımcı olan bir bütçe olarak takdim etmiştir. Üretimde yapısal değişimler gerçekleşmeden hangi gelir ve tasarruf artışı kastediliyor ve bu durumda cari açık nasıl düşer, büyüme hızında düşüş öngörülürken bütçe büyümeyi nasıl destekliyor, bunlar pek belli değil.

Bütçede büyüme hedefi yüzde 4 olmasına rağmen gelirlerde yüzde 13,4 lük bir artış öngörülmüş olması, bütçenin bir refah bütçesi değil zam bütçesi olacağını işaretidir.

2011 yılı büyüme tahmini yüzde 7,5; 2012 hedefi ise yüzde 4. IMF'nin 2012 yılında dünya ekonomisinde büyüme tahmini yüzde 4, gelişmiş ülkeler için yüzde 2, gelişmekte olan ülkeler için yüzde 6. Ülkemizin 1981-2010 yıllarını kapsayan son otuz yıllık büyüme oranı ortalaması yüzde 4 civarında. Bu çerçevede, yüzde 4'lük hedefin iddialı bir hedef olduğu söylenebilir mi? Bu hedef vaziyeti idare etmek anlamına gelmektedir.

Büyüme hedefi iddiasız olunca işsizlik oranında da bir iyileşme öngörülmüyor. Demek ki Hükümet yüzde 10'luk işsizlik oranlarını artık makul buluyor.

Ayrıca şunu belirtmek lazım. Biliyorsunuz yüzde 10 işsizlik oranı içerisinde mevsimlik işçiler yok, ümidini kesmiş, çalışmaya hazır olduğu hâlde bekleyenler yok. Yani onları dâhil ettiğimiz zaman ki orana baktığımız zaman yüzde 15 seviyelerine çıktığını görüyoruz. Hele ki genç işsizlikte 20'lerin üzerine çıktığımızı görüyoruz.

Bütçe açığının millî gelire oranının 2012 yılında yüzde 1,5'larda kalması hedefleniyor. 20 milyar lira civarında bir bütçe açığı öngörülmüyor. Böylece kamu borcunun millî gelire oranı yüzde 40'ın altına geriliyor. Cari açık sorununa yapısal önlem almayan Hükümet bütçeyi sıkıya çalışıyor. Bir de sıkı bütçeyi finansman ihtiyacından değil, cari açık probleminin sıkı bütçeyi ifade ediyor.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; Türkiye ekonomisinin üretim yapısı bozulup yapısal kötüleşme derinleşirken seyirci kalan Hükümet, son gelişmeler karşısında yaptığı açıklamalarla vatandaşın ezilişine seyirci kalacağını hatta teşvik edeceğini göstermiştir.

Elektrikten doğal gaz, benzinden mazota, telefonda sigaraya, alkol ürünlerinden otomobil vergilerine kadar zamlar milletimize yağmur gibi yağmıştır. AKP Hükümeti, yapılan zamları bile gülerken geçiştiren ve bir şey olmamış gibi takdim eden bir acımasızlığı göstermiştir.

Sayın Maliye Bakanı yüksek vergi zamlarını, cari açığa yönelik bir tedbir olarak açıklamıştır. Yani AKP Hükümetinin beceriksizliğinin, başarısızlığının faturası vatandaşa çıkarılmaktadır.

Zamlara yönelik tepkilere hiddetlenen Sayın Başbakanın "Sigara içmezsen olur biter." türünden açıklamalara sığınması, bir başbakan yardımcısının milletimizle dalga geçer gibi, "Yapılan zamlarda bir hikmet aranmalı." diyebilmesi, ülkemizde haddinden fazla cep telefonu olduğunu diline dolması, Sayın Maliye Bakanının da bu vergileri "güncelleme" olarak takdim edebilmesinin nezaketten uzak olmasının yanı sıra bu zamların da arkasından geleceğinin haberini vermektedir. Nitekim, Sayın Maliye Bakanı güncellenmenin devamının geleceğini, 2012 için bazı vergilerde yüzde 10,2 güncelleme yapılacağını açıklamıştır. Böylece yılbaşından itibaren motorlu taşıt vergileri, veraset ve intikal vergileri, damga vergisi, trafik cezaları, pasaport harçları başta olmak üzere tüm harçlar, özel usulsüzlük cezaları, idari ve adli para cezaları güncellenecek.

Sayın Bakan "güncelleme" lafına daha sonra açıklık getirmiş, bütün ürünlerindeki ÖTV artışını, maktu vergiler üzerindeki artışları güncelleme olarak tanımladığını belirtmiştir. Teknik olarak doğru ancak netice itibarıyla güncellenmenin sonucu da vergi artışı yani zamdır. Halk arasında buna "kılıfına uydurmak" derler.

Sayın Bakan, tabii bütçe sunumunuzda memurlarımıza, emeklilerimize, dul ve yetimlerimize maaş artışıyla ilgili pek yer vermediniz. Tabii, bir toplu görüşme, toplu sözleşme süreci var herhâlde ondan. Sadece enflasyona ezdirmediğinden bahseden tablolar koydu. Şimdi tabloya baktığımız zaman... Bunu hemen hemen her bütçe döneminde karşımıza çıkarıyorsunuz ve Hükümetin Sayın Başbakan dâhil tüm bakanları bunu kullanıyor.

Şimdi bakıyoruz, hep diyorsunuz ki işte bazı örnekler vereyim, net asgari ücret yüzde 257 artışla 659 lira olmuş. İşte, en düşük BAĞ-KUR çiftçi emekli aylığı yüzde 647 artışla 492 lira olmuş. 65 yaş aylığı yüzde 347,8'le 110 liraya çıkmış. Muhtar aylığı yine 384 liraya çıkmış. Daha yeni TÜRK-İŞ'in açıkladığı aylık sınırı rakamları var Sayın Bakan. Yani bir baktığımız zaman gerek BAĞ-KUR emekli aylıklarının gerekse SSK emekli aylıklarının aylık sınırının altında rakamlar olduğunu çok net görüyoruz. Yani bundan övünecek bir şey çıkarmanıza hiç gerek yok. Yani bu bir aldatmaca. Halkın gerçek enflasyonuna göre yani temel tüketimleri baz alınarak hesaplanacak enflasyona göre yapılacak bir hesapta bu tablonun ne kadar yanlış olduğu ortaya çıkacak.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 33

Daha önce arkadaşlarım söylediler. Sayın Bakan emeklilerimiz, dul ve yetimlerimiz, memurlarımız, asgari ücretlilerimiz için de güncelleme yapacak mısınız yüzde 10,2 üzerinden, bunu ben de sorayım.

Bu arada AKP Hükûmeti 13 Ekim 2011 tarihinde yüzde 69'a yükselttiği tütün ürünleri ÖTV oranını sekiz gün sonra 21 Ekim 2011 tarihinde 2012 yılı sonuna kadar yüzde 65 uygulanması şeklinde değiştirmiştir.

Sayın Bakan da "Öngörülerimizin üzerindeki sektör zammı nedeniyle bu geçici oran indirimi yaptık." diye bir açıklamasını da basından okudum. Bilmiyorum, doğru mu? Bu doğruysa yani bu öngörüsüzlüğü kabulü demektir bu. Sayın Bakan, yani ben bürokrasiden gelen biriyim. Böyle durumlarla pek karşılaşmış değil. Yani durum AKP Hükûmetinin teknik kapasite yetersizliğinin, öngörüsüzlüğüne ve iş bilmezliğinin çok somut bir örneğini teşkil ediyor. Yani yaptığınız düzenlemenin, vergi artışının enflasyona etkisini hesap edemiyorsanız, yani artık diyebileceğim hiçbir şey yok. Enflasyon beklentisinin yükselmesi, faiz oranlarının artması gibi piyasaları doğrudan etkileyebilecek bu türlü hesapsız kararları almak hiç kimsenin haddine değil Sayın Bakan. Yani bilmiyorum, kendinizi inanıyor musunuz bu savunmaya. Ben bürokrat arkadaşlarımızın da bu hesapları çok rahatlıkla yaptığını ve yapacağını inanıyorum. Burada benim sorguladığım, siyasi iradenin niyeti, amacı, kastı neydi, yani sekiz gün arayla bu şekil git-gel yapmaktan amacı neydi, bunu soruyorum.

Yine deprem vergileriyle ilgili de ben birkaç şeyi söyleyeceğim, son günlerde tartışılan konu.

Sayın Bakan, siz bu vergilerin kendinizden önceki Hükûmet döneminde... Ki aynen ifadeyi söyleyeyim: "Maliye Bakanı bu vergilerin kendilerinden önceki Hükûmet döneminde geçici olarak çıkarıldığını daha sonra yine kendilerinden önceki Hükûmet tarafından kalıcı hâle getirildiğini anlatmış, kendi hükûmetleri döneminde 'deprem' adı altında bir vergiyi uygulamaya koymadıklarını, mevcut şekliyle vergi alımına devam ettiklerini, toplanan vergilerin sağlık, eğitim, duble yollar gibi 74 milyonun ihtiyacını karşılamak için kullanıldığını" söylemişsiniz.

Şimdi, tabii bu depremle ilgili harcanan harcanmadı boyutuyla ilgili söylenecek şeyler farklı ancak şunu belirtmek istiyorum. Tabii Sayın Maliye Bakanı deprem vergilerinin hangi dönemde kalıcı hâle getirildiğini bilmemesini o dönemde yurt dışında yaşamış olması nedeniyle yadırgamadım ancak bilmediği bir konuda ısrarla ahkâm kesmesini vatandaşa hem de vergi konusunda yanlış bilgi vermesinin bir Maliye Bakanına, hele ki samimiyetini, açık sözlülüğünü daha önce gördüğümüz ve takdir ettiğimiz Sayın Bakana ben yakıştıramadım. Yani ilk açıklamanızda bunu belirtiyorsunuz, daha sonra açıklama yapıyorsunuz, yine doğruyu söylemiyorsunuz Sayın Bakan. Basına yansıyan bilgilerden, ki çoğu da resmî toplantılar, UEP'nin tanıtım toplantısı, işte Tütün Eylem Planı toplantısında yaptığınız konuşmalardan bunu tespit ettim.

Şimdi, bir defa, kısaca kanunları size söyleyeyim. Biliyorsunuz, asrın depremi diye nitelendirilen bir deprem yaşadık. Marmara depremi sonrasında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, ek süre veriyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) – Toparlıyorum.

...deprem yaralarını sarmak ve depreme dönük çalışmalar için 26 Kasım 1999 tarihli 4481 sayılı Kanun ile ek kurumlar, ek emlak, ek motorlu taşıtlar vergisi 2000 yılı sonuna kadar uygulanmak üzere de özel iletişim ve özel işlem vergisi getirildi. Daha sonra 23 Kasım 2000 tarih 4605 sayılı Kanun'la özel iletişim, özel işlem vergilerinin süresi 2002 yılı sonuna kadar uzatıldı.

7/1/2003 tarih 4783 sayılı Kanun'la özel iletişim ve özel işlem vergilerinin uygulama süresi 2003 yılı sonuna kadar uzatıldı. 25/12/2003 tarih 5035 sayılı Kanunla da bu vergiler kalıcı hâle getirildi. Kimisi harçların içerisine dağıtıldı 5035 sayılı Kanun'la, ayrıntılarıyla bu vergileri görebilirsiniz. Yani bunların hangi dönemde, hangi hükûmet döneminde kalıcı hâle geldiğini söylemekten niye kaçınıyorsunuz? Yani bunu niye açıkça ifade etmekten çekiniyorsunuz, açıkçası anlayabilmiş değilim.

Yine bugünlerde bir başka kalıcı vergi tartışması var. Yine bu konuda da kamuoyunu bilgilendirirseniz Sayın Bakanım, doğruluk derecesini tam bilmiyorum. İstanbul 2010 Avrupa

Kültür Başkenti Ajansının harcamalarını finanse etmek için 1 Temmuz 2008 tarihinden geçerli olmak üzere benzin ve motorine ÖTV konulduğu –ki bu 20 Haziran 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanmış- benzinde litre başı 1,5 kuruş, motorlu taşıtlar ek vergi alındığı, vatandaşın cebinden üç buçuk yıllık sürede "kültür vergisi" olarak 581 milyon lira çıktığı, Ajansın bu 30 Haziran 2011 tarihinde tasfiye edilerek faaliyetlerine son vermesine rağmen ve aradan geçen dört aylık süreye rağmen bu ilave vergilerin kaldırılmadığı, ne zaman kaldırılacağına ilişkin de kamuoyuna bir bilgi verilmediği ifade ediliyor. Bu konuya bir açıklık getirirseniz, gerçekten bu vergi kalıcı hâle mi getirildi ve ajans kapandığı hâlde bu alınmaya devam ediyor mu? Ben kamuoyunun bilgilendirilmesi açısından önemli görüyorum.

Son olarak, bu deprem vergileriyle ilgili dün Sayın Başbakan Yardımcısı Beşir Atalay Bey'in yaptığı bir açıklama var. Gerçekten bana göre bir skandal. Ne diyor Sayın Başbakan Yardımcısı... Uluslararası yardımı biliyorsunuz ilk gün kabul etmediğimizi dünyaya duyurduk. Dün Sayın Başbakan Yardımcısı diyor ki: "Mevcut potansiyelimizi görmek istedik. O nedenle yardımları kabul etmedik, arama kurtarma ekiplerini kabul etmedik." Gerçekten bu skandal yani bu durum aynı zamanda şunun da ikrarı yani AKP Hükûmeti olarak âciz kaldık yani deprem enkazının altında kaldık ki daha sonra yurt dışından, İsrail dâhil dünyadan yardım etmek durumunda kaldık.

Şimdi, gelen sorulardan bakıyorum Hükûmet üyelerinin hepsi rahatsız. AKP yetkilileri de rahatsız. Sayın Hüseyin Çelik'in açıklaması var, Sanayi Bakanının açıklaması var, Sayın Bakanın açıklaması var, işte, deprem diye bir vergi yok, deprem diye bir vergi yok. İşte, bu "Vergi vergidir." diye hatta Sayın Bakanın veciz bir sözü de var. "Hepsi aynı havuza akıyor." diye. Ee tabii sorulacak Yani bir deprem yaşamışız ve ortaya çıkan rezaletleri hepimiz seyrederiz. Çürük malzemeden tut, denetim yapılar, kaçak yapılaşmalar. Yani böyle savunma yapacağınız ki ülkemizin önemli bir bölümü deprem riski altında. Bu konularda hangi icraatları yaptınız bunları anlatın. Yani niye bu kadar paniğe düştü Hükûmetin Sayın Bakanları ve AKP yetkilileri anlayabilmiş değilim. Yani hiç mi icraatınız yok. Deprem riskiyle ilgili yaptığınız çalışmalar konusunda hiç mi icraatınız yok yani bunu anlayabilmiş değilim. Gerçi bir icraatınız var: Ulusal Deprem

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 34

Konseyini kapatmışsınız. Bunu dile getiren hocayı da TRT’de susturmuşsunuz. Daha ne diyeyim. Yani bunlardan rahatsız olmamak lazım. İcraatınız varsa bunları anlatmak lazım. Vatandaş tabii ki soracak bir vergi ödüyorsa bununla ilgili ne yaptınız diye. Tabii ki sosyal paylaşım sitelerinde olsun, İnternet sitelerinde olsun bu konuda ağır eleştiriler gelecek. Önemli olan Hükümetin bu konumda neler yaptığını söylemesidir. Sayın Başbakanın dün değil önceki gün, açıklaması var: “Radikal tedbirler alıyoruz, düzenlemeler yapıyoruz.” diye. İyi, ben de soruyorum Sayın Başbakana: Dokuz yıldır neredeydiniz? Yani bu belli ki yine kamuoyundan gelen tepkileri yatıştırmaya yönelik bir açıklama.

Ben bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Son bir, iktidar tarafından bir milletvekili arkadaşımız, işsizlik oranlarında kriz öncesi seviyeyi yakaladık yani kriz teğet geçti lafına bir delil olarak söyledi. Yani kaldı ki şu an gerek kapasite kullanım oranında imalat sanayisinde, gerek sanayi üretiminde hâlen kriz öncesi döneme gelemedik. Gelmiş olsak bile şu çok açık: Üç yılı kaybetmişiz. Yani bu kriz nasıl teğet geçmiş. Yani üç yılda kendimize ancak geliyoruz, gelmekteyiz.

Ben teşekkür ediyorum. Bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Koca, buyurun lütfen.

SALİH KOCA (Eskişehir) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekillerimiz; ben de 2012 yılı bütçemizin ülkemiz için hayırlara vesile olmasını diliyorum. Tabii birtakım eleştirilerimizi yaparken bizler mevcut fotoğraflara bir bakmamız gerekiyor. Hükümetimizin iktidar olduğu 2001 yılından, 2002 yılından bu yana aradaki farkları elbette bahsedeceğiz ama burada 2001 yılı fotoğrafıyla 2011 yılı fotoğrafına da tam olarak bakıp değerlendirme yapmak istiyorum.

Değerli Başkanımızın sözleri kısa tutmamız ricası dolayısıyla direkt rakamlara girerek bir an önce sözlerimi de tamamlamak istiyorum.

2001 yılına baktığımızda dünya ekonomisinde bugünkü yaşadığımız krizler yok iken Türkiye’de bir Anayasa kitapçığının yer değiştirmesiyle birlikte ekonomik krizin baş gösterdiğini hepimiz biliyoruz ve o sürede otuz civarında bankanın sadece Türkiye’de battığını yine hepimiz biliyoruz. Yine o dönemde IMF’ye olan borcumuzun 25,6 milyar dolarlara çıktığını, enflasyonun yüzde 68’ler civarında seyrettiğini, ihracat rakamlarımızın 25 milyar dolarlarda olduğunu, yıllık ekonomik küçülmenin yüzde 9,4’e ulaştığını ve kişi başına millî gelirimizin 3 bin dolarlarda olduğunu, Merkez Bankası döviz rezervlerimizin 22 milyar dolarlarda seyrettiğini ve gecelik faizlerin de yüzde 7.500’leri vurduğu bir dönemi hep birlikte yaşadık. Oluşan bu fotoğraf, bu tablo sayesinde o gün kamu yatırımları sadece 8,7 milyar dolarlarda, eğitime ayrılan bütçenin 6,5 milyar dolarlarda ve sağlığa ayrılan bütçenin de 2,9 milyar dolarlarda olduğunu hepimiz biliyoruz.

Bugüne geldiğimizde, 2011’e geldiğimizde, bu rakamları tekrarlayarak 2011 rakamlarını da vermek istiyorum. IMF’ye borcumuz 25,6 milyar dolarlardan bugün 5 milyar doların altına indiğini hep birlikte görüyoruz. Enflasyonun yüzde 68’lerden yüzde 5’in altına düştüğünü hepimiz biliyoruz. Yine ihracat rakamlarının 25 milyar dolarlardan 114 milyar dolarlara çıktığını, yıllık 9,4 küçülmenin 8,9 büyümeye olarak yansıdığını, kişi başına millî gelirin 10 bin dolarlara çıktığını ve 22 milyar dolar olan Merkez Bankası döviz rezervlerimizin 85 milyar dolarlara çıktığını da görüyoruz. Bugüne baktığımızda gecelik faizler, 2011 Şubat ayı rakamları itibarıyla söylüyorum, yüzde 6,25 civarında olduğunu söylüyorum.

Şimdi, bu yapılan ekonomik çalışmalar sayesinde bir de yapılan yatırımlardan kısaca bahsetmek istiyorum. Kamu yatırımları 8,7 milyar dolarken bugün 35 milyar dolarlarda. Yine eğitime ayrılan bütçenin 6,5 milyar TL’den 34 milyar TL’ye, sağlığa ayrılan bütçenin 2,9 milyar TL’den 14 milyar TL’ye yükseldiğini hepimiz biliyoruz. Yine bu çalışmalar sayesinde devletimizin, Hükümetimizin yapmış olduğu çalışmalarla birlikte, cumhuriyet tarihi boyunca yapılmış olan 6.500 kilometre duble yolların 20 bin kilometreye ulaştığını, yine seksen yılda 43 bin toplu konut yapılmış iken bugün 500 bine yakın toplu konutun teslim edildiğini hep birlikte görüyoruz.

Bu ekonomik fotoğrafı hep birlikte paylaştıktan sonra bugün Maliye Bakanımız bu sunumlarıyla birlikte bize 2012 bütçesi anlamında gerçekten detaylı bir bütçe sunduklarını hep birlikte izledik, dinledik. Özellikle ülkemizin imkân, ihtiyaç ve orta vadeli hedeflerini esas alarak hazırlanmış olan bu bütçede mali disiplini güçlendiren, reel ekonomiyi destekleyen, toplumsal refahı gözetken ve ülkemizin ihtiyaç duyduğu yatırımlara kaynak ayıran bir bütçesi olması hasebiyle, özellikle IMF’ye bağlı olmadan hazırlanmış bir bütçe olması hasebiyle ve bizi cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik krizinden dünyanın 16’ncı büyük ekonomisine taşıyan bir bütçe olması hasebiyle bu başarıyı elde eden Bakanlığımıza, Hükümetimize ve elbette bu başarı milletimizin olduğuna inanıyorum ve milletimiz de bu başarıyı görerek 3’üncü dönem oylarını arttırarak tekrar desteklemiş olmasından dolayı da yüce milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Koca.

Sayın Kazım Kurt.

KAZIM KURT (Eskişehir) - Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Üyeleri, Sayın Bakanımız yok, bürokrasinin değerli temsilcileri; öncelikle terör olaylarında ve Van depreminde ölen vatandaşlarımız için Allah’tan rahmet diliyorum. İki gün önce kaybettiğimiz Ordu Milletvekili kardeşimiz için de yine aynı dileklerde bulunuyorum, AKP’li arkadaşlarımıza da baş sağlığı diliyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi adına ciddi bir faaliyet yürütecek olan Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine başarılar ve kolaylıklar diliyorum. Başta da Mustafa Balbay ve Mehmet Haberal olmak üzere tutuklulukları nedeniyle aramızda bulunamayan milletvekillerimize de sevgilerimi iletiyorum.

Önümüze getirilen bütçe tasarısı ile Sayın Bakanın sunuş konuşması ışığında değerlendirmeler yapmak istiyorum. Öncelikle bir hukukçu olarak tasarının hazırlanış, sunuş ve değerlendirmesini hukuki açıdan değerlendirmek istiyorum. Gerek bütçe tasarısı ve gerekse hazırlık aşamasını oluşturan orta vadeli plan, orta vadeli mali plan ile

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 35

kurumların hazırladıkları kendi bütçeleri yasanın aradığı koşullara uygun olarak hazırlanmamıştır. 5018 sayılı yasanın dikkatle incelenmesi ve buna uygun olarak hazırlanması gerekenler eski yıllarda yapılan eleştiriler de dikkate alınmadan yine ezbere olarak yapılmıştır. Geçen yıllarda Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılan eleştirilere baktığımızda da görüleceği üzere Hükümet bunu alışkanlık hâline getirmiştir. Önce bütçeyi hazırlamakta sonra bütçeye uygun olarak orta vadeli plan ve diğerlerini hazırlamaktadır. Yasalar ve kurallar uyulmak için koyulur. Öncelikle kuralı koyanlar bu kurallara uymak durumundadır. Demokrasi de böyle gerçekleşir.

Anayasa 161, 162 ve 163'üncü maddelerinde bütçe ile ilgili açıklamalar yapmış, mali saydamlık, hesap verme sorumluluğu, stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme mantığını da 5018 sayılı yasa 13'üncü maddesinde ilkeleriyle sıralamış. Aynı Yasa, 16'ncı maddesinde orta vadeli program, mali plan ve bütçe hazırlama rehberini düzenleyerek 17'nci maddesinde merkezi yönetim bütçesinin hazırlanmasında nelerin dikkate alınacağını yazmıştır. Ama ne yazık ki bu kurallara uyulmadan hazırlanan tasarı Sayın Bakanın sunumu ile komisyonun önüne gelmiştir. Şimdi Komisyonumuza düşen görev tasarıyı hakkıyla inceleyip şeffaf, katılıma elverişli ve demokrat bir hâle getirmektir. Eski yıllarda CHP sözcülerinin yaptığı eleştirileri dikkate almadık ve yanlışlar yapmaya devam etmişsiniz. Ancak eleştirdiğimiz her konuda da haklı çıkmışız. "Cari açık verirsiniz." demişiz, bu yıl en büyük sıkıntının temelini cari açık olduğunu söylüyorsunuz. "Dünya ekonomisi kötü, üretimi artırın." demişiz, siz cari açık verdiğiniz, üretimi artıramadığınızı ve o nedenlerle hedefleri tutturamadığınızı söylüyorsunuz. Ama buna rağmen, bu yıl geçen yılki orta vadeli program ile bütçeyi kopyalayıp yapıştırmışsınız. Bazı gerçekleri itiraf etmenin zamanı gelmiştir, sistem çökmek üzeredir. Siz de ekonomiyi yönetememektesiniz. Şimdiye kadar borç alarak sonunuzu ötelediniz. Ancak güncellenen gerçekler karşısında borç verecek Batı da kalmadı.

ABD ve AB'de de yaşanan kriz, alınan önlemlerin yetersiz kalması finansal piyasalar için önemli riskler oluşturmaktadır. Siz de bütçe tasarısında Türkiye'nin enerji bağımlılığı yüksek bir ülke olduğunu kabulleniyorsunuz. Geleceğe yönelik varsayımlarınızı yanlış, bu yanlışlığı kabul ederek ve "eğer olursa, işler düzgün giderse düzelir" mantığı ile program yapmışsınız. Küresel düzeyde artan risklere rağmen başta ABD ve AB olmak üzere gelişmiş ülkelerde bozulan güven ortamını yeniden sağlayacak yönde hızla tedbir alınması durumunda 2011 yılında küresel düzeyde yüzde 4 büyümeye mümkün" olacaktı diyorsunuz. Ya mümkün olmazsa ne olur? Mümkün olmayacağını da açıklamaların devamında kabul ediyorsunuz. Dünya ekonomisi tahillere göre doğru değil. Sizin görmediğiniz, görmek istemediğiniz başka gelişmeler var, bunların dikkate alınması gerekmektedir. Çin, Brezilya, Güney Amerika ekonomileri ciddi değerlendirilmesi gereken olgulardır.

Geçen yıl söylemişiz, bu yıl da söylüyoruz ve soruyoruz, bütçe kanunu tasarısı ve ekleri incelenirken bazı soruların yanıtlarının aranması gerekmektedir: Enflasyonu düşük tutabiliyor mu? Büyümeyi sağlayacak mı? İstihdamı artıracak mı? Çağdaş çalışma koşullarını yaratabilecek mi? Eşit rekabet ortamını yaratıp, geliri adil paylaştıracak mı? Küresel ölçekte rekabet gücünü yaratabilecek mi? Bilgi ekonomisini yaratabilecek mi? İnsanların, özellikle dar gelirli halkın yaşam kalitesini yükseltebilecek mi? Sosyal barışı sağlayıp, dengeli bir kalkınma yaratacak mı? Tarımda, sanayide ve hizmet sektöründe küresel rekabette öne çıkan bir Türkiye hedefliyor mu? Ülkede uzun dönem kalıcı, adil bir refah artışını hedefliyor mu? İncelediğimiz tasarıda bu sorulara olumlu yanıt bulmak oldukça iyimser olmayı gerektirmektedir. Peşin peşin yeniliği kabul etmiş bir takım izlenimi veren bütçe cari açık verecektir. Bunu kabul ederek başlamak zaten yenilmektir.

Verimliliği artıracak en önemli stratejik değerimiz olan insan gücümüzü ivedilikle üretim sürecine katacak, en büyük kaynak israfı olan işsizliğe son verecek, spekülasyona değil üretime ve üretime odaklanan bir program uygulama ihtimaliniz görülmemektedir. Aslında AKP'den böyle bir bütçe beklemek de mümkün değildir. Çünkü ekonomi yönetimini başkalarının inisiyatifine bırakmış durumdasınız. Bu bütçe kayıtlı bir ekonomi yaratamaz, insanları kayıt dışına itecek bir altyapıyı desteklemektedir. En büyük vergi adaletsizliği demek olan dolaylı vergiler üzerine dayalı bir gelir hedefi oluşturulmuştur. Millî gelirin kişiler, bölgeler ve üretim faktörleri arasında dengeli dağılımını sağlayacak bir yapı öngörülmemektedir. Emek ve emekçi örgütleri yok sayılmaktadır. Başta sağlık ve eğitim olmak üzere, adalet de dâhil her türlü hizmetin ailenin gelirine bağlı olmaksızın parasız sunmak devletin, sosyal devletin birinci görevi iken alanlar da dâhil olmak üzere tüm hizmetler paralı hâle getirilmektedir. İnsanları yoksullaştıran, yardıma muhtaç hâle getiren ve sadaka kültürü yaratan anlayış devam etmektedir. Piyasa ekonomisini kurumsallaştıracak hedefler bulunmamaktadır. Yine eskisi gibi yandaş kayırma, haksızlık ve adaletsizlik oluşacaktır. Bütçe açıkları enerji, ulaştırma, haberleşme gibi temel üretim giderlerinin vergilendirilmesi ile kapatılmaya çalışılmaktadır.

Küresel statükoyu korumaya yönelik bütçe; değişimci, yenilikçi, dinamik bir bütçe olarak sunulmaya çalışılmaktadır. Oysa esas tutucu ve gerici ekonomik anlayış buradadır. Yıllardan beri söylemiş olduğumuz hâlde dinlemediğiniz, dikkate almadığınız eleştirilerimizi bir kez daha yineliyoruz. Ama sadece tarihi not düştüğümüzü de biliyoruz. Çünkü yine dinlemeyeceksiniz. 2002'den beri yapılan bütçe görüşmelerinde CHP sözcülerinin eleştirilerini açık okumanızı bir kez daha öneriyorum.

Bu bütçede insan yok, hele hele kadın hiç yok. Kendi iş gücümüzü kullanmayan ithalata dayalı bir ekonomik yapı öngörüyorsunuz, böyle bir ekonomik yapı sürdürülemez. Hükümetin genel yapısından kaynaklanan bu yanlışlar komisyonumuzda da devam edeceğe benzer. Öncelikle komisyonun bütçeyi inceleme ve tartışması için gereken ortamın ve zamanın tanınması gerekmektedir. Bize bütçe dayanakları zamanından önce, yeterli inceleme yapabileceğimiz bir sürede verilmelidir. Arkasından yeterli tartışma ortamı yaratılmalıdır. Yasa, bütçeyi tartışmak için komisyona elli beş gün süre tanıdığı olmasına rağmen biz fiilen on altı günlük bir program hazırlamış bulunuyoruz. İşleri bu kadar kısa bir süreye sıkıştırmanın anlamı yoktur.

Bütçe tasarılarına baktığımızda gelirler neler, giderler neler? Bunların ayrıntısı sosyal hukuk devleti olup olmadığımızı gösterir. Bütçe esas olarak Hükümetin politikalarının göstergesidir. O hâlde bütçe incelenirken bu gözle

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 36

bakmak gerekmektedir. Devletlerin sosyal yaşam üzerine yaptıkları etki ve giriştikleri müdahalede kullandıkları en önemli araç bütçedir. Genel gerekçede bahsedilmesine rağmen bütçe ödenekleri, orta vadeli program ve orta vadeli mali planda yer alan politika hedef ve önerileri dikkate alınarak yapılmamıştır. Sadece geçen yıllardaki uygulamalar ve rakamlar revize edilmiştir. Klasik politik cümlelerle halk kandırılmaya çalışılmaktadır. Türkiye'nin acil çözüm bekleyen sorunlarına çözüm bulunamayacaktır.

Demokrasilerde hükümetler hesap verebilir olmalıdır. Hükümetlerin asıl hesap vereceği yer Meclistir. Mevcut Hükümet Meclisi bir noter dairesine döndürmeye çalışmaktadır. Muhalefetin söz hakkını ve denetleme yetkisini sınırlandırmak için uğraşmaktadır. Oysa kendine güvenen ve demokratik olan Hükümetler, başkanlığını ana muhalefetin yapacağı bir kesin hesap komisyonu kurmayı en temel görev sayarlar. Biz hükümet olduğumuzda ilk yapacağımız işlerden birisi budur.

Şimdi size sayın Bakanın sunuşundan bazı cümleleri alarak karşılıklarını sormak isterim. "Ülkemizde cari işlemler açığı önemli bir yapısal sorun olmaya devam etmektedir." diyor sayın Bakan. Ancak on yıla yakın süreden beri ezici bir çoğunlukla ülkeyi ve ekonomiyi yönettiğini ve sorunları çözmek durumunda olanın mevcut Hükümet olduğunu unutmaktadır. Bu yapısal sorunu kim çözecek?

"Çabalarımız sonucu olarak dünyanın önde gelen şirketleri ARGE merkezlerini Türkiye'ye taşımaktadır." diyor Sayın bakan. Peki, yerli ARGE çalışmalarını ne kadar destekliyor? Tasarının 28/3'üncü maddesiyle Anadolu Üniversitesinin kuracağı Ulusal Raylı Sistemler Mükemmeliyet Merkezi, Ulusal Havacılık Mükemmeliyet Merkezi, Ulusal Açık ve Uzaktan Öğrenme Araştırma Merkezi, Ulusal Özel Eğitim ve Teknolojileri Mükemmeliyet Merkezi adlı projeler için ayırdığınız paraları merkezi yönetim bütçesine aktarıyorsunuz. Böylece ARGE çalışmalarını desteklemek konusunda samimi olmadığınızı ortaya koyuyorsunuz. 165 üniversitenin 164'üne merkezi bütçeden para aktarıırken, Anadolu Üniversitesinin paralarını geri alıyorsunuz. Bu hangi mantıkla doğru olarak açıklanabilir?

"Hükümetlerimiz döneminde yapılan derslik sayısı toplam 163.612 olmuştur. Bu dönemde 238.889 kadrolu öğretmen ataması kapılmıştır." diyor yine Sayın Bakan. Oysa şu anda 100 binden fazla öğretmen ihtiyacı bulunmakta ve bu sayıdan daha fazla öğretmen atama beklemektedir. Hele hele 55 bin öğretmen seçim öncesi derhâl atanacak iken hâlâ atamayı beklemektedir.

"Yüksek istihdam artışlarına rağmen işsizlik oranlarının yüksek bir seviyede olması, iş gücü piyasamızın yapısal özelliklerinden kaynaklanmaktadır." dersiniz, ben yine on yıldan bu yana hükümet ederken ne yaptığınızı sorarım. Sorumlu ve başarılı olduğunu ileri süren bir Hükümet "Ne yapalım, işsizliği çözemiyorum çünkü benim piyasamın özelliği budur." diyemez. Derse o Hükümet iş gücü piyasasını düzeltmek istemeyen bir Hükümettir. Tam istihdamın sağlanmasına yönelik hiçbir önlem almaz ve özel sektörü de bu doğrultuda teşvik etmezseniz geleceğiniz yer burasıdır. Oysa emeğin vergi ve sigorta yükü azaltılarak, yatırım ve teknolojik yapılanma ortamı yaratılarak, ulusal kaynaklar verimli ve etkin olarak değerlendirilmek suretiyle özel istihdam programları harekete geçirilebilirdi. Gençlere, kadınlara, kalkınmada öncelikli yörelere ve tarıma özgü özel programlar üretilerek istihdamın artması sağlanabilirdi. Bunları yapmak yerine "Piyasamızın yapısal özelliği işsizlik üzerine kurulmuştur, yapacak bir şey yok." demek, beceriksizliğin itirafıdır.

"Cari açığı azaltmayı hedefliyoruz." demenize rağmen verdiğiniz tablolardan ihracat ile ithalat arasında 100 milyar dolar farklılık öngörmektesiniz. Bu sizin maça yenik başladığının göstergesidir. Yerel yönetimlere daha fazla kaynak ayırdığınızı söylemenize rağmen bu konudaki adaletiniz iki gün önce yayınlanan belediyelerin borç listesini gösteren rakamlardan belli olmaktadır. En yüksek borç kimin? Ankara Büyükşehir Belediyesinin borçları neden hâlâ tahsil edilmez?

"Afetler nedeniyle altyapısı zarar gören belediyelere yardım ettik." diyor ve bazı açıklamalarda bulunuyorsunuz. Van depremi nedeniyle tekrar tartışmaya açılan, 99 depreminden sonra konulan ve tahsil edilen vergilerin de amacına uygun olmadan harcadığı itirafınızı unutmuyoruz. Nasıl bir cesaretle bu biçimde hareket ettiğinizi anlayabilmiş değiliz.

Çiftçilerimizin desteklerinin yine sağlıksız olacağı anlaşılıyor. Tarımı sosyal bir politika olarak görmediğiniz sürece böyle olacaktır. Çiftçi destekleri tüm ürünler için ve ürün bazında olmalıdır. Bu bütçede de çiftçinin kullandığı mazot ve ÖTV ve KDV alımla devam edeceğiniz ve dünyanın en pahalı mazotu ile üretim yapmaya zorlayacağınız anlaşılmaktadır. Böyle mi rekabet edecek çiftçimiz başka dünyaların çiftçileriyle? Bizim çiftçimize vermediğiniz destekleri dolaylı olarak yabancı ülkelerin çiftçilerine vermeye devam edeceğiniz çok net olarak ortaya çıkmıştır. Gerek tarımda gerekse hayvancılıkta kendi çiftçimize vermediğiniz paraları yabancılara vermeye devam edeceksiniz.

Kamu çalışanları için toplu sözleşme hayal olmaya devam edecek gibi görünüyor. Çünkü hiçbir yerde toplu pazarlık ve görüşmeleri ile ilgili değerlendirme bulunmamaktadır. 2002 yılından 2011 yılına kadar verdiklerinizi tek tek anlatmaya çalıştığınız hâlde temel tüketim maddelerinin fiyatları ile karşılaştırma yapmaktan kaçınılmaktasınız. Eğer verdiğiniz rakamlar doğru ise şöyle bir tablo ile karşı karşıyayız: En düşük memur maaşı Ekim 2011 tarihi itibarıyla 1.538 TL ise 48 kilogram et alabilir. Asgari ücret Ekim 2011'de 659 lira, 18 kilogram et alabilir. En düşük SSK emekli maaşı 814 TL, 23 kilogram et alabilir. En düşük BAĞ-KUR esnaf emekli maaşı 660 lira, 18 kilogram et alabilir. En düşük çiftçi BAĞ-KUR emeklisi 492 lira alırken 14 kilogram et alabilir. En düşük memur emekli maaşı 976 TL, 27 kilogram et alabilir. Altmış beş yaş aylığı alan yurttaşlarımızın 110 lira aldığını kabul ettiğimiz takdirde aylık 3 kilogram aldığını görürüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Kurt.

Buyurun.

KAZIM KURT (Devamla) – Peki, efendim, topluyorum.

Muhtarların aylıkları ile ilgili de 384 liraya 10 kilogram et alma şansımız var. Bu tablo Türkiye'nin on yıllık yönetiminin sonucunda geldiği yeri göstermektedir. Oysa bizden daha kötü olduğunu söylediğiniz Brezilya'da asgari ücretli bir kişi bir aylık maaşı ile 41 kilogram et alabilmektedir yani bizdekinden çok daha fazla.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 37

Dolayısıyla, önümüzdeki süreçte bu bütçeden çıkan sonuç gelir ve kurumlar vergisindeki artışa rağmen bunların toplamı nerede ise ÖTV ile MTV toplamına eşittir. Bundan da yine garibanın sırtına bineceğiniz anlamı çıkmaktadır. Ayrıca, Sayın Bakana sormak isterim: 2012 yılında da yeni güncellemeler yapılacak mı?

“Gelir sistemine ait yasal düzenlemeler” başlığı altında açıklamalar yapılırken 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nun da sayılması, tamamen paralı hâle gelen adalet hizmetlerinin gelecek dönemlerde devlete bir gelir kapısı gibi görüleceği izlenimi veriyor ve korkutuyor. Kamuda 4/B, 4/C’li çalışmanın devam edeceği, taşeronlaşmanın sürdürüleceği ve geçici işçilik gibi köle düzeninin kalacağı anlaşılmaktadır ki 2012 yılı Türkiye’sine hiç yakışmaz bir sistemdir.

Danıştay dairelerinin ısrarla iptal etmesine rağmen özelleştirmeler ısrarla ve yanlış olarak şeker fabrikalarının özelleştirilmesine devam edileceği anlaşılmaktadır ki daha önce özelleştirmeden elde edilen yüksek paraların nerelere harcandığı belli değilken yeni özelleştirmeler sadece açık kapatmaya ve ranta kaynak sağlayacaktır.

Lojman ve taşıt bolluğu yine devam etmektedir. Tasarruf etmek ve düzenlemeleri ona göre yapmak söz konusu olduğu hâlde harcamalar yapılırken savurgan bir mantık izlenmektedir. Mevcut taşıtların nerede ise yüzde 10’u oranında yeni taşıt alımı gerçekleştirilecektir. Başbakanın makam araçlarının hangi markaya çevrileceğini de merak etmekteyim.

2012 yılı bütçe gerekçesi içinde sunulan 24, 25 ve 26 no.lu tablolara bakıldığında genel bütçe gelirlerindeki artışın vergi gelirlerindeki artışlardan daha az olduğu ortaya çıkmaktadır. Özellikle 25 no.lu tabloda 2010 yılı için cari fiyatlarla genel bütçe artışı yüzde 16,7, vergi gelirleri artışı yüzde 20,2, sabit fiyatlarla genel bütçe artışı yüzde 9,8, vergi gelirleri artışı yüzde 13,8 olarak görülmektedir. Bu, başından beri söylediğim gibi yatırımı olmayan, yeni kaynak yaratmayan, istihdamı artırmayan, sıkıştıkça vergi koyan bir Deli Dumrul ekonomisi yönettiğinizin kanıtıdır. Bu hâliyle 2012 de belki de birden çok güncelleme yapılacak bir bütçe hâline gelecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

KAZIM KURT (Devamla) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Sayın Berber...

RECAİ BERBER (Manisa) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayın Bakanım, değerli bürokrat arkadaşlar ve basınımızın değerli temsilcileri; ben de konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ayrıca, gerçekten son günlerde yaşadığımız felaketler dolayısıyla hem teröre hem de depreme kurban verdiğimiz şehitlerimiz, vatandaşlarımız için Allah’tan rahmet, milletimize ve yakınlarına da başsağlığı diliyorum.

Ayrıca, aramızdan ani olarak ayrılan değerli milletvekili arkadaşımız Harun Bey’e de Allah’tan rahmet diliyorum, bütün milletvekillerimize ve milletimize başsağlığı diliyorum.

Değerli arkadaşlar, sabahdan beri tabii gerçekten muhalefetteki arkadaşlar iktidarın kendilerinin söz hakkının kısıtlanmasından filan söz etmelerine rağmen sadece kendileri konuştu ve tabii ki hakları...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bizim hakkımız o, hakkımız...

RECAİ BERBER (Devamla) – Tabii ki hakları...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hakkımızı kimseye yedirtmeyiz!

RECAİ BERBER (Devamla) – Ben şikâyet etmeyi gerektirecek bir durum olmadığının altını çizmek için sadece söylüyorum. Dolayısıyla Sayın Başkanın da toleranslı yönetimi sayesinde süreler bol bol kullanıldı ve eleştiriler de gerçekten insaf dairesini aşacak şekilde yapıldı. Biz tabii burada savunma durumunda değiliz. Biz de Parlamentonun bir üyesi olarak öncelikle biraz önce Sayın eski Maliye Bakanımızın, hemşehrımız Sümer Oral Bey’in 2001 yılında yapılan yapısal düzenlemelerle ilgili bir vefasızlıktan söz edildi. Ben hem ekonomiden sorumlu Bakanımızın, Ali Babacan Bey’in hem Maliye Bakanımızın müteaddit defalar o dönemde yapılan düzenlemelere atıfta bulunduklarını biliyorum. Ancak burada başka bir vefasızlık örneğini görüyorum. Dokuz yıldır iktidarda olan ve Türkiye’nin gerçekten bundan on yıl önceki ekonomisiyle karşılaştırılmayacak boyutlarda bir ekonomiyle ve onun bütçesiyle Parlamenta gelmiş olan Hükûmete en ufak bir teşekkür, en ufak bir vefa görmedim. Herhâlde “vefa” İstanbul’da bir semt adı değilse bunun da unutulmaması gerekiyordu.

Diğer bir husus da gerçekten... Şunun da altını çizmek lazım. 2001 yılında yapılan bu reformların veya bu yasaların hangi şartlar altında yapıldığını da burada tekrar ben hatırlatmak gereği duyuyorum Sayın Bakan o güne döndüğü için. O günlerde yapılan bu düzenlemeler IMF’nin dayatmasıyla, hatta o yetmemiş, Türkiye’ye gönderilen ithal bir bakanın “On beş günde bu yasaların çıkması gerekir.” dediği, on beş günde on beş yasanın çıktığı bir dönemi unutmuyoruz. Yani Türkiye o gün tabiri caizse diz çöktürülmüş, İkinci Dünya Savaşı’ndan bu yana yaşadığı en büyük krizin içinde yuvarlanırken, tabii bu krize yol açan nedenlerin ortadan kaldırılması adına kendi inisiyatifleriyle, kendi iradesiyle o günkü siyasi iradenin doğrudan doğruya kendi inisiyatifleriyle aldığı bir kararla bunlar olmamıştır. Eğer olsaydı 94 yılında yaşanan krizden 2001 yılına gelinceye kadar hem kaç tane hükûmet geçmiş hem de en son o krizin yaşanmasında o gün iktidar olan bir siyasi kadronun 94 krizinden yedi sene sonra hâlâ o önlemleri, o yapısal tedbirleri almamış olmasını neyle izah edeceğiz? Dolayısıyla öncelikle şunu belirtmek istiyorum: O tarihte alınan bu önlemler Türkiye’ye dayatılmıştır. Türkiye ise, şu anda ise, bakın, tabii ki iyi olmuştur ve onun üzerine de o çerçevede yeni gelen iktidar 2002 yılında 3 Kasım’da bu milletin büyük bir desteğiyle, teveccühüyle iktidar olan siyasi kadro bu tedbirleri geçmiş siyasi kadrolar almış, dolayısıyla biz bunları koyuyoruz bir kenara dememiştir. Hatta ilk defa olarak IMF’yle yapılan stand-by anlaşmalarından bir tanesi, 17’ncisi ilk defa tamamlanmıştır. 16 tanesi rafa kalkmış, yarım bırakılmış, 17’ncisi tamamlanmış. Sonra Türkiye, o günkü yönetim, Türkiye’nin o günkü şartlarda henüz tabiri caizse... Bir de tabii o gün alınan, işte o yapılanlar karşısında alınan 28 milyar dolarlık IMF yardımını da unutmayalım. Eğer o gün alınamamış olsa şu andaki Yunanistan’ın durumundan daha kötü durumdaydık tabiri caizse...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şu anda da öyle...

RECAİ BERBER (Devamla) – Ben o günü hatırlatmak istemezdim çünkü o günleri biz geçtik ancak...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 38

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bir dakika... Bir dakika... O ithal bakanın yaptıklarını sen...
RECAİ BERBER (Devamla) – Hayır, ben de söylüyorum zaten, bir şey demiyorum.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Onu “ithal bakan” olarak yorumlama.
RECAİ BERBER (Devamla) – Neyse...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır... Severim, sevmem ama siz...
RECAİ BERBER (Devamla) – Kemal Bey’e de teşekkür ediyoruz tabii ama o günkü siyasi kadro bunu niye yapamadı, ben onların hesabını soruyorum.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ona “ithal bakan” demeye hakkınız yok.
RECAİ BERBER (Devamla) – Sayın Aslanoğlu, aynı bakanımıza teşekkür ediyoruz. Bugün Yunanistan Başbakanına da danışmanlık veriyor...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır “ithal bakan” diyemezsin.
RECAİ BERBER (Devamla) – Gerçekten güzel bir şey. Yani bir Türk’ün Dünya Bankasındaki görevi dolayısıyla gelip Yunanistan’a da danışmanlık yapması ve oradan çıkarmak için gayret etmesi güzel bir şey.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Beğenirsin, beğenmezsin ama “ithal bakan” demeyin yahu!
RECAİ BERBER (Devamla) – Neyse “dışarıdan çağırılmış olan” diyelim o zaman.
BAŞKAN – Evet, devam edin Sayın Berber.
RECAİ BERBER (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, buna girmek istemezdim ama...
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Eğer “ithal bakan” dersen siz de çok ithal ettiniz.
RECAİ BERBER (Devamla) – Her şeyden önce şunu söylemek istiyorum: Türkiye 2007 yılına kadar, 2007 yılında en son stand-by anlaşmasının ikincisini de tamamlayıp bitirdiğinden bu yana... Bakın, biz kendi krizimiz olan 2001, Türkiye’nin dünyada bir şey olmadığı bir dönemde yaşanmış bir krizden bahsediyoruz ama...
MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Gerçek değil...
RECAİ BERBER (Devamla) – Yapmayın, hepsi tartışılabilir, ayrı bir konu ama bugün yaşanan global kriz ise Türkiye’nin kendi iç dinamiklerinden veya uygulamalarından kaynaklanan bir kriz değil, tam tersine dünyadaki global krizin etkilerini azaltmaya yönelik alınan önlemleri IMF’siz olarak gerçekleştirdi. Bunu nasıl göz ardı edebiliyoruz? Avrupa’nın en, işte, yeni AB’ye girmiş ülkeler dâhil, Yunanistan, İspanya vesaire hem AB’nin desteğini hem IMF’nin desteğini, ikisinin birden desteğini alarak şu anda çıkmaya çalışıyorlar. Biz ise, Allah’a şükür, şu anda Türkiye’nin geldiği konumu ben... Burada tabii arkadaşlar sabahtan beri konuşuyor, biraz da moralimiz bozuldu. Neden? Hakikaten psikolojimiz bozuk son günlerde yaşanan olumsuzluklar nedeniyle ama siz burada, biz burada bu güzel bütçeyi konuşurken, ferahlamamız gerekirken tam tersi sanki başka bir dünyada yaşıyormuş gibi anlatıyorsunuz. İnanamıyorum yani ben bu bütçenin gerçekçi olmadığından ve dokuz yıldır gerçekçi bütçe yapılmadığından söz ediyor arkadaşlar. Bütçe açıklarının tamamı öngörülen altıda gerçekleşmiş 2009 yılı hariç. Peki, nasıl gerçekçi değil bunlar? Yani gerçekçi olması için 2002 yılından önceki gibi bütün bütçe açıklarının en az 2 kat fazla olduğu dönemdeki gibi mi olması lazım? Dolayısıyla... Yani böyle yuvarlak sözlerle değil, gerçekten rakamlar verildi burada. Teşekkür ediyorum, çok güzel açıklamalar da yapıldı özellikle cari açıkla ilgili önlemler konusunda. Bu konuda da Hükümetimiz zaten ciddi anlamda önlemler alıyor. Bunlarla ilgili çalışmaları biz de milletvekili olarak birçok bürokrat arkadaştan aldığımız bilgilerle takip ediyoruz. Gerçekten ciddi önlemler alınıyor.
Tabii ki Merkez Bankasının bağımsızlığı o dönemde sağlandı. Sonra biz AK PARTİ iktidarları geldiğinde onu ortadan kaldırmadı ki. Tabii ki bu gerçekten önemli bir uygulama. Bu, aynı şekilde devam etti. Burada önemli olan şudur: Tek başına iktidar olmuş... Biraz önce Sayın Milletvekilimiz “Ezici bir çoğunlukla...” filan dedi. Yani milletin verdiği destekle iktidar olmuş bir iktidar partisinin bunu yaparken “Nasıl olsa biz tek başımıza iktidarıyız. Yahu, Merkez Bankası da ne oluyor orada? İşte, bağımsız kurullar da ne işe yarıyor? Ben siyasi sorumluluk sahibiyim. Onlar geçmişte olduğu gibi bunlar da bizim ekonomi politikalarımıza tamamen, harfiyen uymalı, bizden talimat almalı.” demiş mi? Dememiş. Yani bunlar aslında tek başına iktidar olan bir partinin çok rahatlıkla zaafa kapılıp yapılabileceği geçmiş dönemlerde yaşadığımız zafiyetlerin hiçbirisi yaşanmamış. Tam tersine 2002 yılından itibaren ilk üç yıl hep eleştiriliyor.
Değerli arkadaşlar, ilk üç yılda Türkiye’nin hangi durumdan nereye çıkarıldığı ortada. Bizim bu bütçemizin yatırım bütçesi olmadığı söyleniyor ve hâlâ “rant bütçesi, faiz bütçesi” deniyor. Yani herhâlde bu rakamları arkadaşlarımız görmüyor. “2002 yılını baz almalıyım.” diyor Sayın Bakanımız. 2003 yılında da öyle. Yani bizim iktidarımız döneminde de hemen 2003 yılında pat diye indirilmedi bunlar ama bugün geldiğimiz noktada 2010 yılında reel faiz oranları belli aylarda sıfırın bile altına indi. Önemli olan burada reel faizler nereye gelmiş? Ekonominin global olarak, toplam olarak Türkiye ekonomisinin faize ödediği para... Bakın, bütçeden ödenen ayrı, bütçeden ödenen millettten zor, zahmetli bir şekilde topladığımız, bu fedakâr milletin dışından, tırnağından artırarak verdiği vergileri götürüp faize ödenen bir bütçeden şimdi bunu neredeyse yüzde 20’lere çekmişiz payını. Böyle bir tabloda bu... Peki, bütçede faizlerden tasarruf edilen rakamlar ne olmuş? Arkadaşlar diyor ki: “Sosyal bütçe.” değil. Ya, hakikaten ben bunlara cevap vermek istemezdim ama biraz önce savunma bütçesi işte şu kadar... Sayın Milletvekilimize de sesleniyorum: Savunma bütçesi şu kadar filan... 2005 yılından beri bu ülkenin aslan payını millî eğitim alıyor.
MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Artık millî değiliz.
RECAİ BERBER (Devamla) – Bu yıl ayırdığımız para 38 milyar. Savunma bütçesi 14 milyar. Nasıl oluyor da “Savunma bütçesi hâlâ aslan payı” diyebiliyoruz? Önümüzde bu rakamlar.
Sayın arkadaşlar, Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini üniversitelerle beraber koyduğumuzda bu oran çok daha yukarıya çıkıyor.
FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Siz mi cevap veriyorsunuz, Sayın Bakan mı cevap veriyor?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 39

RECAİ BERBER (Devamla) – Hayır, ben sadece hatırlatıyorum arkadaşlara. Sayın Bakanımız zaten sunumunda bunları söylemişti ama arkadaşlar çok çabuk unuttu. Ben sadece hatırlatıyorum.

Ayrıca, şunu da belirtmek istiyorum: Bu dünya krizinde en önemli şu: Yani işte teğet geçmiş, geçmemiş tartışması yapılıyor. Değerli arkadaşlar, bu bir deyim. Türkçede bir şeyin daha az, hafif bir şekilde atlatıldığını söyleyen bir deyim. Şimdi, bunun işte teğeti tarif edip geometrik olarak "İşte şuradan mı geçti, buradan mı geçti?" tartışması yapmıyoruz. Sayın bakanlarımız her zaman Türkiye'nin bu global krizden etkilendiğini söyledi mi? Söyledi. Değerli arkadaşlar, önemli olan burada krizden ne kadar kısa sürede ve en az hasarla çıktığımızı göstermek.

"Önlem alınmadı." diyor arkadaşlar. Eğer önlem alınmasaydı 2001'den çok daha feci bir durumda olacağımızı hep beraber gördük. Bakın, IMF'yle bağlarımızı kesmiş olmamızın da bunda çok büyük rolü var. Eğer biz yine IMF'yle devam ediyor olsaydık, stand-by devam ediyor olsaydı, 2009 yılında Hükümetimizin yapmış olduğu vergi indirimlerinin hiçbirisi olmazdı. Çünkü IMF'nin programlarında ne var? Krize giriyorsan, evvela borçları garanti altına almak için vergileri artıracaksın. Bugün hangi ülkede Avrupa'da vergiler artmış? Yunanistan'da KDV arttı, 22'ye çıktı. İngiltere'de bile arttı en az etkilenen ülke olmasına rağmen. Bütün ülkelerde KDV oranları yüzde 22'lere çıktı. Bizim iktidarımız döneminde ne oldu?

Değerli arkadaşlar, bakın, şu anda genel oran yüzde 18 ya, yüzde 8 ve yüzde 1'e indirilmiş olan oranların toplamı yüzde 18'lik listeden daha fazla. Yani genel oran yüzde 18 diye hâlâ KDV yüzde 18 zanneden pek çok kesim var. Hâlbuki bugün temel gıdadan tutun da pek çok alanda yüzde 8'e indirilmiş durumda, birçoğunda da yüzde 1'e indirilmiş durumda. Dolayısıyla vergi yüklerini karşılaştırırken de "2002'de şöyleydi, bugün böyle." demeyelim. 2002 yılında kurumlar vergisi oranı yüzde stopajlarla beraber... Mevlüt Bey nerede? Mevlüt Bey "Stopajı kaldıralım." diyor.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hangi stopajı?

RECAİ BERBER (Devamla) – Değerli arkadaşlar, yüzde 65, 2002 yılında kurumlar vergisi, üzerinden bir de stopaj, yüzde 65 vergi yükü var. Bu kaçta inmiş? Yüzde 43'e inmiş.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Libya'da vergisi ödenenlerden bahsediyorum.

RECAİ BERBER (Devamla) – Sadece Libya'ya ait bir sorun değil o. İkili anlaşmaları yapılmayan ülkelerin hepsinde olan bir şey. Yani ikili vergi anlaşması yoksa siz de biliyorsunuz ki orada ödenen vergi ayrıca burada indirilmez. Çünkü onların da Türkiye'de ödediği vergi kendi memleketlerinde indirilemiyor. Bu mükabilyet esasına dayanan bir şey. Dolayısıyla bundan biz zarar gördüğümüz kadar o ülkeler de zarar görür ya da o ülkelerin girişimcileri de zarar görür.

Dolayısıyla, ben burada vergi oranlarındaki azalışa rağmen bu vergilerin toplanabilmesini ve bütçe ve vergi mali performansı bu açıdan da biraz gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir de tabii bizim dolaylı vergiler gerçekten yüksek diyoruz. Dolaylı vergilerin gayrisafi millî hasılaya oranı OECD ortalamalarında yüzde 10-10,5 civarında. Demek ki o yüksek değil. Aslında bizim alamadığımız dolaysız vergiler. Dolaysız vergilerin alınamama nedenlerini de hep beraber biliyoruz. Türkiye'de mükellef sayısı vesaire. İnşallah gelir vergisi reformu Sayın Bakanımız açıkladılar, önümüzdeki günlerde yapılacak. Kurumlar vergisi yapıldı Sayın Bakanım dediği gibi ama gelir vergisi daha kapsamlı ve gelir vergisinde muhtemelen belki bütün gelir elde eden herkesin basit usulde de olsa beyanname verme sistemine doğru gitmemiz gerekecek ve bu şekilde de herkesin beyanname vermek suretiyle birtakım vergi avantajlarını da kendisi yararlansın, vergi beyan etmesi, ödemesi gerekiyor o da. Hepsini verginin kapsamına almak mümkün olacak zannediyorum önümüzdeki günlerde, onu da göreceğiz.

Değerli arkadaşlar, ben tabii burada bütçenin diğer rakamlarına detaylı olarak girmek istemiyorum ama sadece biraz önce söylendiği için belirtmek istiyorum. Bizim bütçe harcamaları içinde özellikle millî eğitim ve sağlık sosyal harcamalar gerçekten geçmiş dönemlerle karşılaştırılmayacak derecede yükseldi. Peki, gelir dağılımındaki bozuluktan bahsediyor arkadaşlar. Millî eğitim harcamaları dâhil, sosyal harcamalar dâhil, Sosyal Güvenlik Kurumunun sağlık harcamaları ve Sağlık Bakanlığı harcamaları dâhil, bunlar toplumun bütün genel kesimine yapılan harcamalar değil mi? Sadece asgari ücreti veya doğrudan elde edilen ücretleri baz alarak gelir dağılımını bundan önceki yıllarla karşılaştırmak da yanlış çünkü dolaylı sosyal harcamalar var ve bunlar o insanların satın alma gücünü artık artırdı, bunu görelim. Eskiden köylü Mehmet Ağa, Allah korusun, hastalandığında ya ineğini ya danasını hatta bazen traktörünü satın sağlık harcaması yapmak zorundaydı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Şimdi o da yok.

RECAİ BERBER (Devamla) – Yapmayın...

MUSA ÇAM (İzmir) – O da kalmadı.

RECAİ BERBER (Devamla) – Şimdi, zaten sağlık harcaması yapmasına gerek yok. Gidiyor, istediği hastanede, hem de özel hastanede bu hastalıklarını tedavi ettirebiliyor.

MUSA ÇAM (İzmir) – Paran varsa...

RECAİ BERBER (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlar, ben size bir örnek vereceğim. Daha geçenlerde bir profesör doktor arkadaşımız Türkiye'de organ nakliyle ilgili olarak çok başarılı çalışmalar yapmış bir arkadaşımız –özel hastane, ismini vermek istemiyorum- dedi ki: "Bir hamal vatandaş -yani hiçbir şey yok- bir ünite kan alabilir misin? dedik. Onu dahi "Benim hiçbir şeyim yok. Bana bu organı naklederseniz benim hayatımı kurtarırsınız. Sizden Allah razı olsun derim, yoksa ben gidiyorum memleketime." dedi diyor. Ama sosyal güvenlik kapsamında olduğu için biz ameliyatını yaptık ve SGK bu ameliyat için bize 65 bin TL ödedi.

Şimdi, düşünabiliyor musunuz bu vatandaşın böyle bir sağlık hizmetini bundan önceki dönemde alması mümkün müydü?

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Doğru söylemiyorsunuz beyefendi.

RECAİ BERBER (Devamla) – Ben, adresiyle, ismiyle, her şeyiyle vereceğim.

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Hayır, bu doğru da... Daha önce Türkiye'de organ nakli...

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 40

RECAİ BERBER (Devamla) – Böyle bir sağlık hizmeti verilmiyordu. Onun için...

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Ben eski Sağlık Bakanlığı Müsteşarı olarak söylüyorum...

RECAİ BERBER (Devamla) – Yani bunlar yapıyordu da bizim haberimiz yoktu, öyle mi?

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sizin haberiniz...

RECAİ BERBER (Devamla) – SGK'nın kapısından dönen, rehin alınan insanlardan...

Neyse, ben müdahale etmedim değerli arkadaşlar. Biz Türkiye'nin realitelerini, geldiğimiz noktayı sadece belirtmek için ben bunu söylüyorum.

Daha önemlisi Türkiye bu kriz sürecini o şekilde yönetmiştir ki fırsata dönüştürmüştür. Değerli arkadaşlar, niçin bu açıdan bakmıyoruz? Krizin başında 2008 yılı sonunda Lehman Brothers baktığında hiç unutmuyorum Türkiye'nin büyük iş gruplarından birisinin başında olan Sayın Güler Sabancı dedi ki: "Biz bu krizi fırsata dönüştürmemiz lazım ülke olarak." dedi ve Hükümetimizin uyguladığı programlar ve bütçeler sayesinde kriz fırsata dönüştürülmüştür. Çünkü Avrupa'daki en gelişmemiş ülkeler, hatta Amerikan tarihinde ilk defa olarak ABD'nin notu düşürülürken Türkiye'nin notu 2 puan birden artırılmış ve BB artışı gelmiş mi. Bu dönemde bu gerçekleştirilmiş. Bu işte siz türbülansa girmeden önce sizden çok daha yukarıda olanlarla beraber türbülanstı çıkarken onların etrafınıza baktığınızda onların sizin altınızda olduğunu görüyorsunuz. Bu fırsata dönüştürmek değildir de nedir?

Onun için değerli arkadaşlar, krizin iyi yönetilmediği vesaire gibi şeylerin özellikle böyle ortamlarda ben duyduğum zaman bunu IMF heyetinin bizzat ağzından duymamış olsak neyse. "Siz bizim yaptığımız programlardan çok daha başarılı bir şekilde uyguladınız." dediler mi? Dediler. Yani Türkiye'ye yirmi yıldan fazla bir zamandır ekonomik alanda rehberlik etmiş, yardım etmiş bir kurum diyor ki: "Bizden daha iyi yönettiniz ve başarılı oldunuz." Biz hâlâ onlara itibar etmeyeceğiz ama kendi içimizde... Sorunlarımız bitmedi, biliyoruz ve Sayın Bakanımız da bunları belirtti. Özellikle "cari açığın finansmanı konusunda" diyor arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, bakın, sabit sermaye yatırımlarına hiç bakmıyor musunuz? Yani Türkiye sadece... Sayın Bakanım dedi ki: "2005, 2006, 2007 yılları kaçırıldı." O yıllarda ortalama 20 milyar dolar sabit sermaye girişi var Türkiye'ye. Yani nasıl kaçırılmış? Türkiye'nin yirmi yılda 20 milyar dolar girişi yok ondan önce. Bir yılda 20 milyar dolarlık sabit sermaye yatırımı. Yani gelmiş adam burada tesis kurmuş, fabrika yapmış vesaire.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Hazır tesis, Telekom'u almış.

RECAİ BERBER (Devamla) – Yani onları da değerlendirmiş, oraya da yatırım yapmış. Her yıl 3 milyarlık yatırım yapılmış.

Değerli arkadaşlar, bugün şeker fabrikalarından bahsettiler. Ben özelleştirmeye girmek istemiyordum ama ben şunu beklerdim. Bu fabrikaların bir kısmı özelleşti. Geçen yıl bununla ilgili de geçen dönem Parlamentoda olan arkadaşlar hatırlayacak, özellikle Konyalı Hemşehrimiz Sayın Kalaycı hatırlayacak. Biz Şeker Kanunu'nda önemli bir değişiklik yaptık mı? Rekabet olsun diye alan sınırlamasını kaldırdık mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RECAİ BERBER (Devamla) – Peki, bunun sonucunda ne olması gerekir? Bütün fabrikaların özelleşmesi gerekir. Bir kısmı devletin olacak, bir kısmı özel olacak. Böyle rekabet olmaz ki. Olacaksa hepsinin özel olması lazım. Bu ne kadar gecikirse Türkiye'nin ve ülkenin aleyhinedir. Bunu biliyoruz. Sizin bunu söylemeniz lazım. Madem bir kısmı özelleşti, "Kardeşim, bu işin tamamını getirin, hepsini bir an önce özelleştirin." demeniz gerekirken...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Tütün gibi... Tekel fabrikaları gibi... Yapmayın Allah aşkına?

RECAİ BERBER (Devamla) – Şimdi, bakın, Türkiye otuz yıl boyunca... Benim kendi memleketim Manisa-Akhisar'da... Sayın Bakanım da bilir, hemşehrim Erkan Akçay, bu yıl şanslıyız biz, 4 milletvekiliyiz Manisalı olarak Komisyonumuzda. Akhisar Sigara Fabrikası diye biraz önce Sayın Aslanoğlu dedi ki, o fabrikayı da saydı: "O fabrika hiç olmadı, binaları yapıldı, makineler kondu, bir gün bile çalışmadan oradan emekli oldu mühendisler. Buraya girdi, otuz sene sonra, yirmi beş sene sonra birileri emekli oldu ama hiçbir fabrika olmadı. Şimdi, buraların ekonomiye kazandırılması atıl dururken, yılda 1 trilyon, 2 trilyon devlet hâlâ buralara masraf yaparken bunların ekonomiye kazandırılması nasıl oluyor da ekonominin aleyhine oluyor?

Onun için...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Kapatılan fabrikalardan bahsediyorsun değil mi? Hangisi ekonomik değil?

RECAİ BERBER (Devamla) – Değerli arkadaşlar, ekonomik değilse siz onu yürütemezsiniz zaten.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bence batırıldı, içi boşaltıldı...

RECAİ BERBER (Devamla) – Onun için, devlet sübvansiyonlarıyla 1970'li yıllar geçti, 80'li yıllar geçti. Artık biz... Özel sektörün Türkiye'ye yaptığı yatırımları her yıl izliyorsunuz.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hurda fiyatına... Ben size örnek vereyim mi?

RECAİ BERBER (Devamla) – O ayrı bir konu, onu eleştirebilirsiniz. Kalkarsınız televizyonların karşısında, canlı yayında bu memlekette özelleştirmeler yapıldı mı? İlk defa bizim dönemimizde yapıldı.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hurda fiyatına yapıldı...

RECAİ BERBER (Devamla) – Yani şimdi bu özelleştirmenin şeklinin tartışılması ayrı bir şey, prensipte "Hayır, biz buraları sübvansiyonla etmeye devam edelim, buralar arpalık olmaya, birilerini sübvansiyonla etmeye devam etsin." diyemeyiz arkadaşlar. Ama oldu, bu savunuluyor. Sivas'ın Divriği'sinde –Sivas milletvekillerimiz buradadır– bir maden şirketi vardı. Bu da özelleştirildi değerli arkadaşlar. O dönemde ben ERDEMİR'deydim ve burayı aldık, ihaleyle aldık yani. Arkadaşlar, ortalama çalışan ücreti 3.500 liraydı o tarihte ama mühendislerin aldığı para 1.500 liraydı çünkü onlar devlet memuruydu. Genel müdürün maaşının üzerinde aşağı yukarı 35 tane personel onun üzerinde maaş alıyordu çünkü genel müdür devlet

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 41

memuru. Böyle bir yapının sürmesi mümkün değildi. Zaten Hükümetimiz de bunu çok hızlı bir şekilde ve çok da doğru bir şekilde...

Bakın, hatta şunu söylemeniz lazım: Ya, keşke enerji özelleştirmeleri de bu 2005, 2006, 2007 yıllarında yapıp gerçekleştirilmiş olsaydı ekonomi olarak daha fazla kazançlı olacaktık. Oradaki gecikmeler, Danıştayın engellemeleri vesaireyi bugün burada arkadaşlarımız bir başarıymış gibi... Ona rağmen yapıldı bunlar, bu başarılar. Aksi takdirde onlar da yapılmıyaydı bugün... Biraz önce enerji maliyetlerinden bahsediyor arkadaşlar. Enerji maliyetleri yüksekse bunun yolu belli. Piyasa şartlarında en ekonomik şekilde üretim yaparsınız. Devletin elindeki santralleri yüzde 30, yüzde 40 verimlilikle çalıştırmaya devam etmezsiniz. Bunun başka yolu var mı? Özel Türkiye'nin iç kaynaklarını seferber edersiniz. Türkiye bugün 5 megavatlık santral kuracak sularını dahi değerlendirir hâle geldi. Arkadaşlar eleştiriyor "İşte, çevre katliamı oluyor vesaire." Bunun önlemleri alınır. Bunları beraberce yaparız ama "Biz buraya HES kurdurmuyoruz, biz bu santralleri engelleriz." mantığına geldiği zaman amaç artık üzüm yemekten çıkıyor bağcı dövmeye dönüyor.

Onun için, hep birlikte, eğer Türkiye'nin ekonomisini güçlendirmek, Türkiye'nin işte lider ülke -biraz önce Sayın Ayhan söylemişti- Türkiye'nin kurulması için hep beraber seferber oluyoruz ama burada birtakım kurumların engellemelerini sanki biz sürekli yanlış yapıyoruz, onlara bunu engelleyen birtakım kurumlar var. Böyle algılanması, özellikle kamuoyuna böyle lanse edilmesi yanlıştır. Bugün özelleştirmeler konusu her bütçede geliyor ama ben buradaki siyasi muhalefet partilerinin hiçbirisinin "Prensipte özelleştirmeye karşıyız." dediğini duymadım.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, değiliz.

RECAİ BERBER (Devamla) – Herkes özelleştirmeyi istiyor. Daha hızlı, daha düzgün yapmamızı mı istiyorsunuz?

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Hayır, hayır... Bazı değerler özelleştirilemez.

MUSA ÇAM (İzmir) – Stratejik iş kolları özelleştirilemez.

RECAİ BERBER (Devamla) – Tamam, Hükümetimiz de o gayret içinde zaten. Burada mutabıkız arkadaşlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Bazı değerler özelleştirilemez, Telekom gibi.

RECAİ BERBER (Devamla) – Türkiye'nin geleceğine yönelik her türlü çıkarımıza olan adımları atacağız, atmaya devam edeceğiz. Biz de milletvekilleri olarak buna destek olmak bizim boynumuzun borcu. Bunun için geldik Parlamentoya ve milletimiz de bizden bunu bekliyor.

Açıkçası, tabii, ilgili bakanlıkların bütçeleri geldiğinde bunlar tekrar konuşulacağı için ben tekrar rakamlara girip boğmak istemedim. Ancak şunu belirtmekte yarar var: Türkiye'de... Biraz önce Sayın Milletvekilimiz Sayın Kurt dedi ki: "Dolar o zaman 1.600 lira şimdi 1.800 lira. " Asgari ücret ne kadardı o zaman? Asgari ücret 3 kat artmış. Yani dolar bazında Türkiye'de asgari ücret 2 katından fazla artmış bu dönemde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Toparlayın lütfen.

RECAİ BERBER (Devamla) – Toparlıyorum.

Biraz önce sayın milletvekilimiz et hesabı yaptı. Asgari ücretin et... Eskiden asgari ücretin bir satın alma şeyiyle karşılaştırılırken simit hesabı yapılırdı ve 2002 yılında da bunu en iyi Sayın Başbakanımız yapmıştı yani "Asgari ücretle şu kadar simit ve şu kadar çay..." diye. Demek ki bugün et hesabı yapılacak noktaya geldiyse Türkiye'de asgari ücretle ilgili...

Yani değerli arkadaşlar, onun için, hangi kalemi alırsanız alın Türkiye'de satın alma gücü asgari ücrette de, ortalama devlet memuru maaşlarında da en az yüzde 50, birçoklarında 2 kat artmıştır özellikle emeklilerle ilgili. Sayın Bakanımız söyledi. Yani bu "intibak yasası" dediğimiz emekliler arasındaki farklı yapının düzenleneceğine dair çalışmaların yapıldığını ve önümüzdeki günlerde Parlamentaoya geleceği söylendi. Bunu tekrar sanki yapılmayacakmış gibi söylemeye gerek yok.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Berber, 2002'de söylenmişti.

RECAİ BERBER (Devamla) – Orada da şunu söyleyeyim: Bugün hayalinde, rüyasında bile emekli olmayı göremeyecek olan çiftçi BAĞ-KUR'lu vatandaşlarımızın hepsi geçtiğimiz üç dört yıl içinde çıkarılan iki üç tane kanunla, en son yapılandırma yasasıyla da onların büyük çoğunluğu emekli oldu. Hem sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanabiliyorlar hem de bugün birçokları köylerinde, kasabalarında emekli olmuş vaziyettedirler. Eğer gittiğiniz zaman, herhangi bir köyünüze gittiğiniz zaman "Burada çiftçi BAĞ-KUR'undan kaç kişi emekli?" diye sorun yarısı, elli yaşın üzerindeki herkes "Emekliyim." diyecektir. Onlar bunu rüyasında bile, hayalinde bile görmüyordu.

Onun için, bu sosyal politikanın bir gereğidir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Neden? Dün yok muydu? Bunlar BAĞ-KUR'lu olmuyor muydu?

RECAİ BERBER (Devamla) – Alamıyordu çünkü prim ödememişler on beş yıl.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Olabilir.

RECAİ BERBER (Devamla) – Evet, zamanında bir prim ödemiş, o günden bu yana prim ödememiş, unutmuş ya da prim kesilmemiş stopaj ürünü üretmediği için. Dolayısıyla onlardan prim kesilmeyince de büyük borçları vardı. 20-30 bin lira, 50 bin lira öderse olabiliyordu. Bunlarda indirip yapıp, yapılandırma yapmak suretiyle...

Sayın Aslanoğlu, sizin de imzanız var.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Evet.

RECAİ BERBER (Devamla) – O kanunlarla onu çıkarttık. Gerçekten de vatandaşlarımız...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Türkiye'nin bir gerçeği.

RECAİ BERBER (Devamla) – ...bugün hepimize, o dönemdeki Meclisteki bütün milletvekillerimize teşekkür ediyorlar...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sizin de var. Gurur duyuyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 42

BAŞKAN – Evet, Sayın Berber..

RECAİ BERBER (Devamla) –...ve Allah razı olsun diyorlar değil mi sizin gittiğiniz yerde de? Biz de aynı şekilde...

BAŞKAN – Evet, Sayın Berber, bitirin.

RECAİ BERBER (Devamla) – Toparlıyorum.

Değerli arkadaşlar, şunu belirtmek istiyorum: Türkiye bugün -2002'yle filan karşılaştırmıyoruz- geldiğimiz noktada bölgesinde bakın hem demokrasi mücadelesi veren halkların olduğu ülkelerde -Kuzey Afrika'da vesairede- hem Avrupa'da ekonomik sıkıntı çeken ülkeler içinde parlayan bir yıldız konumunda. Bunun tutarlı rakamlarla, yeni alternatif önerilerle destekleyelim, daha ileri gitmesini söyleyelim ama bunu pörsütmeye veya yani böyle soldurmaya çalışmayalım. Türkiye eğer daha fazla parlacak, daha fazla gelişecekse bu birlikte olacak, bu Parlamentodaki milletvekilleriyle olacak.

Ben özellikle de hayret ediyorum. Bütçenin demokrasiyi desteklemediği şeklinde bir gerekçe söylendi ki bu herhâlde en son söylenecek bir şey çünkü bugün yatırımların içine baktığımızda neredeyse üçte 1'i Türkiye'nin az gelişmiş veya geçmişte göreceli olarak az yatırım almış bölgelerine yapılıyor. Peki, bu bölgesel kalkınmayı dengeleme adına yapılmış değil de nedir? Onun için, değerli arkadaşlar, ben bütçenin çok gerçekçi olduğunu, hatta ihtiyatlı olduğunu düşünüyorum. Şahsi kanaatim. Çok ihtiyatlı çünkü Hükümetimiz geçmişte ihtiyatlı tedbirler aldı ve onun da sonuçlarını müspet olarak gördü. Bu puan artışları bedavadan gelmedi. Bunlar izlenerek geldi. Dolayısıyla benim temennim 2012 yılında Türkiye'nin 1 puan daha artarak en kısa sürede yatırım yapılabilir bir ülke olması ve Türkiye'nin artık daha büyük imvelerle, daha büyük bir şekilde kalkınma yolunda devam etmesi.

Ben, tekrar, özellikle bütçemizi bu şekilde hazırlayan arkadaşlara, emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum. Katkılarından dolayı da bütün milletvekili arkadaşlarımıza da teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Berber.

HALUK AHMET GÜMÜŞ (Balıkesir) – İhracat yüzde 50 düştü mü bu bütçenin geçerliliği olmaz.

BAŞKAN – Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, çeşitli kurum ve kuruluşlarımızın değerli yöneticileri ve çalışanları, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Van'da yaşanan deprem felaketinde kaybettiğimiz yurttaşlarımıza Tanrı'dan rahmet diliyorum. Geride kalan yakınlarına ve tüm ulusumuza başsağlığı diliyorum.

Ayrıca, Ordu Milletvekilimizi kaybettik. Bu nedenle hem AKP Grubuna ve ailesine de başsağlığı diliyorum.

Depremın olduğu gün bir başka toplantı nedeniyle tesadüfen Muş'taydım ve ilk duyduğumda da oraya intikal ettiğimizde gördüğümüz manzara son derece dramatik ve acıydı. Geldiğimiz bu noktada kaybettiğimiz insan sayısı 600 rakamı civarında. Bunların büyük çoğunluğu Erciş'te. 450'nin üzerinde insanımızı kaybettiğimiz yer Van Erciş.

Şimdi, Sayın Başbakan da itiraf ediyor, samimi olarak diyor ki: "Bizim ilk yirmi dört saat içerisinde birtakım eksikliklerimiz, hatalarımız ve tecrübesizliklerimiz oldu."

Bunun esas nedeni şudur arkadaşlar: Dokuz yıllık AKP Hükümeti döneminde devletin tüm kurum ve kuruluşlarında, bürokraside ehliyetli, yetişmiş ne kadar bürokrat arkadaşımız varsa bunlar tasfiye edildi, onların yerine gelen arkadaşlarımız bu depremlerde nasıl davranılacağını bilemeyecek kadar acemilerden oluşan bir kadroydu çünkü bu tür felaketlerde en önemli konu ilk yirmi dört saattir. Siz ilk yirmi dört saatte eğer bu müdahaleyi gerçekleştiriyor iseniz onun faturası çok ağır olur ve bu nedenle de Van'da ve Erciş'te fatura çok ağır olmuştur.

2004 yılından günümüze kadar olan süre içerisinde Erciş'te belediye başkanı AKP'li bir belediye başkanı ve 2004'ten 2011 Haziranına kadar Erciş'te yedi katlı binaların tamamının ruhsatını veren AKP'li bir belediye başkanı. Şimdi baktığınızda bu belediye başkanı arkadaşımız Türkiye Büyük Millet Meclisi kayıtlarına göre Van AKP Milletvekili olarak Parlamentoda görev yapıyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu tip tutum ve davranışlardan ve tasarruflardan hepimizin kaçınması gerekiyor. Bunlardan kurtulmadığınız sürece bundan sonra olacak olan depremlerde faturanın çok daha büyük olacağını hepimizin görmesi gerekiyor.

Acımız büyük ama bu acıdan kaynaklanarak cumhuriyetimizin kuruluşunun 88'inci yıl dönümü etkinliklerinin, resepsiyon doğru, şenlikler doğru ama 88'inci kuruluş yıl dönümü törenlerinin iptal edilmesini doğru bulmuyoruz ve bu asla kabul edilecek bir iş değildir. Bu topraklarda yaşayan herkes ama herkes nerede yas tutulacağını, nerede düğün yapılacağını, nerede şenlik yapılacağını, nerede horon tepileceğini, nerede halay çekileceğini, nerede zılgıt çekileceğini, nerede türkü söyleneceğini bilecek kadar fazilet sahibidir ama bu, bir başbakanlık genelgesiyle yasaklandı, iptal edildi ama Sayın Başbakan ve arkadaşlarını aynı akşam birkaç nikahta birlikte izledik. Son derece doğal. Doğrusunu yaptılar ama halka talkımı verirken salkımı kendisinin almasını asla doğru bulmuyoruz ve bu hiç de şık olmadı ama Sayın Başbakanın bir süre önce söylemiş olduğu demokrasi benim için bir amaç değil, araçtır. Tramvaya binerim, benim istasyon geldiğinde inirim anlayışıyla örtüşen bir anlayıştır. Bunu asla kabul etmeyeceğimizi söylemek isterim.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; komisyonumuzda geçen hafta içerisinde Sayın Bakanın konuşmalarını ve sunuşunu dinledik. Dinlerken doğrusu garip duygular içerisinde acaba aynı ülkede yaşıyor muyuz, hatta aynı dünyada değil miyiz diye düşündüğümü itiraf ediyorum. Çok önemli bir konuyu, ülkemizin 2010 yılı bütçesini konuşuyoruz. Bütçenin toplumun geleceğini, kamusal kaynak dağılımını toplumsal yararı en fazla sağlayacak şekilde gerçekleştirerek yönlendiren bir anlayışla hazırlanması gerekiyor. Oysa ne Sayın Bakanın açıklamaları ne de önümüzdeki metinler halkın çıkarlarına öncelik veriyor. Gerçekten de hem Sayın Bakan hem de yazılı metinler sanki bir hayal dünyasını gerçekmiş gibi anlatıyorlar: Büyüyen, gelişen, refahı artıran, hiçbir sorunu bulunmayan bir ülke. Bir de şu cari açıkla işsizlik oranı oyunbozanlık etmese kendimizi cennettin bir köşesinde hirsedeceğiz veyahut da orada göreceğiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 43

Sayın Başkan, komisyonumuzun değerli üyeleri; bu görüşler birilerinin hayal gücüyle oluşturulmuş olabilir. Ancak kesinlikle bu ülkenin gerçeklerini anlatmıyorlar. Peki, nedir bu ülkenin gerçekleri? En son açıklanan değerlerle toplam çalışanların yaklaşık yüzde 43'ünü bulan kayıt dışı istihdamdır. Sadece kendisinin ve çoluk çocuğunun karnı doysun diye bütün geleceğini yok ederek çalışmak zorunda kalan bir yüzde 43'ten söz ediyoruz.

Başka bir gerçek işsizliktir. Kağıt üzerinde bazı rakamlar yazılıp çizilse de yarattığı etkinin anlaşılması mümkün olmayan işsizlik... Hem işsiz için hem de bütün toplum için çok büyük bir yara olan işsizlik. Gençlerimizi daha başlangıçta yaşama küstürerek toplumun geleceğini karartan işsizlik.

Açlık sınırının neredeyse yarısı olarak belirlenip uygulanan asgari ücret ve bu "ölüm ücreti" ile çalışmak zorunda kalan milyonlarca insandır bu ülkenin gerçeği. Biraz önce konuşan Şanlıurfa Milletvekili Arkadaşımız Sayın Gök, asgari ücretli birinin kendisiyle Urfa'da hava alanında veya hatta Urfa'da aynı yaşam koşullarında olduğunu söyleyen bir cümleyi zikretti. Ben herhâlde Sayın Milletvekilimizin bugün Türkiye'de uygulanan asgari ücret rakamlarından bihaber olduğunu düşünüyorum. Bugün asgari ücret brüt 837 lira, neti 559 lira arkadaşlar. Eğer yüzde 3 zam yapıldığında da asgari ücret 862 lira brüt, neti de 617 lira 18 kuruş olacak yani 18 lira bir artış olacak. Yüzde 3 artışı tahayyül ediyor Hükümet.

Arkadaşlar, daha geçtiğimiz günlerde elektriğe yüzde 10, petrole yüzde 15 zam yapılmadı mı bu ülkede? Yani bir taraftan kaşıkla veriliyor diğer taraftan kepçeyle geri alınıyor.

Çocuk yaşta okul yerine işe gitmek zorunda kalan yüz binlerce genç yavrudur bu ülkenin gerçeği. Başka bir deyişle çocuk işçiliktir. Her gün cinsel ayrımcılık ve şiddet altında ezilen, canını veren kadınlardır.

Yaşlılığını huzur içinde geçirmeyi düşlerken, bir kez daha haksızlık ve gelir düşüklüğünden beli kırılan milyonlarca emeklidir. Yaklaşık 10 milyona yakın insanımız emekli bu ülkede. Aldıkları ücretlerle ne kadar zor şartlar altında hayatlarını sürdürdüklerini görüyoruz ve yaşıyoruz ve bu emekliler bir intibak yasasını bekleyerek emekli maaşlarının yeni baştan düzenlenmesi ve refahtan pay alması için bir beklenti içerisinde ve bunun mutlaka Türkiye Büyük Millet Meclisinden geçirilmesi gerekiyor.

Bir başka gerçek, anayasal ve demokratik haklarını kullanarak sendika üyesi oldukları için işten atılan on binlerce işçinin varlığıdır ve basın emekçileridir. Bugün Türkiye'de basın emekçileri Anadolu Ajansının dışında hiçbir gazetede ve televizyonda, yayın organında ne yazık ki örgütlü değildir. Basın emekçileri kardeşlerimizin gelecekleri patronun veya hatta yazı işleri müdürünün veya hatta da genel koordinatörün iki dudağı arasındadır.

Evet, bu ülkenin gerçeği ortalama günde üç ölüyle Avrupa birinciliğini kimseye bırakmadığımız, işyerlerini çalışanların mezarı hâline getiren iş kazalarıdır. Toprak kaymasından, selden, depremden aklınıza gelebilecek her türlü doğal afetten sonra yıkıma uğrayan, yerle bir olan şehirler, köyler ve ölen insanlardır. Dünyanın en büyük 17'nci ekonomisi olmakla övünürken insani ve toplumsal gelişme endekslerinde 85'inci ve 90'ıncı sıralarda yer alan, gelir dağılımında dünyanın en adaletsiz ülkeleri arasında bulunan bir Türkiye'dir içinde yaşadığımız. Toplumsal barışını sağlamak için gereken adımları atamayan, dinsel ve etnik kimlikler üzerinden ayrılıkları giderek derinleşen bir ülkedir günümüzün gerçeği.

Daha fazla uzatmak istemem. Kısacası her yanından dert damlayan bir ülkemiz var. Gerçeklerimiz bunlar ve bizim gerçekleri görmezden gelerek hiçbir yere varma ve ulaşma şansımız da yoktur.

Acaba bu sorunlardan hangisine bir çözüm var getirilen bu bütçede? Kamu adına yapılacak harcamalar için ihtiyaç duyulan kaynağın, kimlerden ve hangi araçlarla toplanacağını ve ne biçimde kullanılacağını belirleyen bütçeler, toplumun örgütsüzlüğünün ve katılımdan uzak, iktidar partilerinin yönelimlerine şekillenen süreçler sonucunda oluşturulmaktadır. Toplum adına alınan bu kararlar, büyük oranda IMF gibi uluslararası finans kuruluşlarının denetiminde ve yönlendiriciliğinde alınmaktadır. Dolayısıyla, birbirinin tekrarı hâline gelen bütçe kanunları özü itibarıyla antidemokratik ve gelir dağılımını bozan bir içeriğe sahiptir. Halkımız kendi geleceklerini şekillendiren bu süreçlerin son derece dışında ve sürece ilgisiz bırakılmıştır. Bu nedenle katılım ilkesinin hayata geçtiği gerçek bir demokrasinin yaratılması isteniyorsa bu öncelikli olarak toplumun örgütlü kesimlerinin dâhil edildiği bir bütçe süreci ile mümkündür. Böyle bir bütçe sürecine özlemimi burada dile getirmek isterim.

24 Ocak 1980 kararlarının ardından IMF ile 1998'de yapılan on yıllık "Yakın Takip Anlaşması" ve 2001 sonrasında uygulanan "Güçlü Ekonomiye Geçiş Programı" Türkiye'ye ekonomik çözüm getirmiştir. Oysaki emekten, sanayileşmeden yana bir Türkiye ve bütçe mümkündür. Bunun için IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, uluslararası finans kuruluşlarının dayattıkları yapısal uyum programları reddedilmeli, kamuyu küçülten özelleştirmeler durdurulmalı; devletin ekonomideki yönlendiriciliği artırılmalı; planlama, kalkınma, sanayileşme ve istihdam yönelimi benimsenmelidir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; siyasal iktidar bir şeyi doğru söylüyor: Bu bütçe AKP'nin hazırladığı onuncu bütçe. Bu bütçeyi Orta Vadeli Ekonomik Program'a dayanarak hazırladıklarını ise Sayın Bakan özellikle vurguladı. Öyleyse gelin Orta Vadeli Ekonomik Program'a kısaca bir göz atalım.

Plan 2014 yılına kadar toplumun gelişmesini saf bir piyasacı anlayışa bağlamış görünüyor. Ama bu saflık ne yazık ki temizlik anlamına gelmiyor, ideolojik bir içeriği var ve özel sermaye birikiminin sağlanması amacıyla her türlü çarpıklığa izin veren hatta yaratan bir anlayışı ifade ediyor. Plan özel sektöre dayalı bir gelişmeyi amaçladığını bir çok kez açık açık belirtiyor. Özelleştirmelerle ilgili olarak da şöyle diyor: "Kamunun elektrik dağıtımı ve şeker üretimi alanlarından tamamen çekilmesi; elektrik üretimi, şehir içi doğal gaz dağıtımı, telekomünikasyon, liman, otoyol ve köprü işletmelerindeki payının ise azaltılması hedeflenmektedir."

Değerli kardeşlerim, Tekel'in özelleştirilmesiyle ilgili birkaç cümleyi söylemek isterim. 24 Şubat 2008 tarihinde alkollü içkiler özelleştirme süreci yaşandı. 292 milyon dolara özelleştirildiği gün alkollü içkilerin stoku 137 milyon dolardı gayrimenkuller hariç. 2008 yılından sonra yüzde 90 hissesini 810 milyon dolara bedelle devredildi. Bu yılın şubat ayında, 2011'de de Teksas Pasifik Grubu Mey İçkiyi İngiliz içki şirketi Diego'ya 2,1 milyar dolara satıldı arkadaşlar. Yani 292

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 44

milyon dolara özelleştirilen bu alkollü içkiler 2,1 milyar dolara bir İngiliz şirketine peşkeş çekildi arkadaşlar. Aradaki 1,8 milyar doların nereye ve kimlerin cebine gittiğini burada öğrenmek isteriz. Bu nedenle özelleştirmeye karşıyız. Şeker de öyle ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının özelleştirilmesinde yaşanan astronomik rakamların kimlerin cebine gittiğini bilmek bu ülkenin insanlarının en tarihî görevlerinden biridir.

Bu anlayışla plan devlet harcamalarının ulusal gelir içindeki payının düşürülmesini amaçlamıştır. Dönem sonunda yaklaşık yüzde 1 gerileme öngörülmüştür. Raporda istihdama ilişkin olarak birçok kez "iş gücü piyasasının daha esnek hâle getirilmesi" hedefinden söz edilmektedir. Buna göre iş gücü piyasası yeniden yapılandırılacak, planda kayıt dışılığın önlenmesi için işletmelere sağlanacak prim ve teşvik kolaylıklarından başka bir şey yoktur. Kıdem tazminatlarının fona devredilmesi, istihdam artırıcı bir araç olarak orta vadeli planda yer almaktadır. Eğitim politikası, açıkça özel eğitimin teşvik edildiği, okulların rekabeti ve verimlilik arttırmayı amaçlayarak çalıştığı bir anlayışla ele alınmaktadır.

Planda en çok sevilen ve sık sık kullanılan ifadelerden birisi de "sosyal yardımlarla istihdam arasındaki bağı güçlendirilmesi" ifadesidir. Bu ne anlama geliyor değerli arkadaşlar diye düşünürken, başka bir yerde şöyle açıklandığını görüyorsunuz: "Sistemin finansal sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla sosyal yardım ve istihdam bağlantısının güçlendirilmesi..." Bu ifadeyi gördükten sonra aslında çalışanların gelirlerinin bir bölümüne daha el koymayı öngören eski ve çok tanıdık bir durumdan başka bir şey olmadığını anlıyorsunuz. Öte yandan bu planda ayrıca "Tamamlayıcı emeklilik ve sağlık sigortası sistemlerinin uygulanacağı" belirtilerek özel sigortacılığın yaygınlaştırılacağı ve sosyal güvenlik hizmetlerinin kâra açık şekilde düzenleneceği ifade edilmiş oluyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; ne yalan söyleyeyim; bu tablo içinde bana sadece bir tek eksiklik var gibi geldi: Geliştirilen yaklaşımla bölgesel asgari ücrete de bir yerlerde değinilmiş olmalıydı. Aradım ama bölgesel asgari ücretten söz edildiğini göremedim. Sonra "Bölgesel Gelişme" başlıklı bölümde şöyle bir ifadeye rastladım: "Mevcut sektörel stratejilerin hedeflerine ulaşması için, bölge düzeyinde sektörel üretim faktörleri altyapısı ve potansiyeli belirlenecektir." Bu ifade oldukça utangaç bir biçimde de olsa bölgesel asgari ücretin önünü açıyor ve tablo tamamlanıyordu.

Sayın Başkan, değerli üyeler; katı bir piyasacı anlayışla ve tümüyle çalışanların gelirleriyle kaynak yaratmaya dayalı olarak hazırlanan bu program uygulandığında, insanlar katlandıkları fedakârlıkların karşılığını alabilecek mi? Ne yazık ki bu da mümkün görünmüyor. Çünkü plana göre 2011'de yüzde 10,5 olan işsizlik oranı, dönem sonunda yani 2014 yılında yüzde 10 olarak devam ediyor. Yine plana göre bugün 71 milyar dolar olan cari işlemler açığı, 2014'de 67 milyar dolar olarak varlığını sürdürüyor. Dış açık ise 102 milyar dolardan 110 milyar dolara yükseliyor. Enflasyonda bugünküne yakın düzeyini koruyor. Bu verilere göre, planı hazırlayanların kendi ifadeleriyle, temel göstergelerde bugünkünden farklı bir durum ortaya çıkmayacaktır. Ekonomi büyürken sorunları ve toplumsal eşitsizliklerle dengesizlikleri de büyütecektir. Üstelik bu süreç boyunca, çalışanların son on yılda iyice gerilemiş olan toplumsal güvenceleri daha da tırpanlanacak; kamu varlıklarının ise neredeyse tamamı elden çıkarılacaktır.

Öyle anlaşıyor ki planı hazırlayanlar, kör bir ideolojik saplantı içinde dünyada olan biteni anlama yeteneklerini kaybetmişlerdir. Bu saplantı serbest piyasa fetişizmidir. Serbest piyasanın denetimsizliğinin küresel düzeyde nasıl çıkmazlara yol açtığını üç yıldır, başta Amerika olmak üzere tüm dünyada hep birlikte ibretle izliyoruz. Bütün dünya çalkalanıyor. Bize siyasal iktidar tarafından getirilen öneriler ise, tam anlamıyla tıkanmış bulunan eski moda piyasacı sözde çözümlerdir. Bu politikalarla Türkiye ancak, iyice tıkanmış bulunan küresel kumarhane kapitalizminin dişlerinden biri olabilir.

AKP iktidarının dokuz yıldır yaptığı ve onuncu yılda da yapacağı, kendi iradesiyle uyguladığı IMF politikalarını yeni bir şeymiş gibi önümüze sürmektedir. Bu politikalar sürekli kriz politikalarıdır ve teknik bir istikrar yaratma adına toplumsal ihtiyaçları ve insanca yaşamayı bir yana bırakmaktadır. Oysa uygulanan politikalarla yoksulluğun ve işsizliğin kalıcı hâle gelmesi, başlı başına bir kriz durumu değil midir? Altta kalanın canı çıksın anlayışıyla bir toplumu nasıl yöneteceksiniz? Devlet niye var? Sürekli olarak sermayeye güç versin ve serbest piyasayı yüceltsin diye mi? Diyorlar ki, ekonominin dış şoklara karşı dayanıklılığı artmıştır. Gerçekten böyle mi? Bir gerçek ancak bu kadar ters yüz edilebilir çünkü Türkiye'nin şu andaki görünümü, dış koşullara bağımlılığın olağanüstü artmış olmasıdır. Kriz 2008 yılında ortaya çıktığında ekonomi hızla gerilemiş ve yıllık büyüme neredeyse sıfır olmuştur. 2009 yılında ise Türkiye yüzde 5 küçülmüştür. Krizin merkezi olan ülkelerde bile bu oranda bir küçülme yaşanmamıştır. 2010'da ekonomiler görece olarak canlanınca, bizim ekonomimiz de nasıl hızla küçüldü ise, aynı şekilde büyüme eğilimi göstermiştir. Günümüzde dünya ekonomilerinde ortaya çıkan sorunlara bağlı olarak Türkiye yeniden hızlı bir ivme kaybı yaşamaya başlamıştır. Nitekim sunulan planda ve bütçede 2012 ve 2013 yılları için ancak yüzde 4 büyüme öngörülebilmektedir. Bu oranlar aynı dönem için dünyanın ortalama hızına eşittir. Dolayısıyla şu soruyu soruyorum: Dışarıda oluşan genişleme ve daralma eğilimlerine daha sert hareketlerle uyum göstermek ne zamandan beri dayanıklılık sayılır oldu? Bu gelişmenin adı olsa sıcak para, dış ticaret açığı ve ithalata dayalı üretim süreçleri aracılığıyla dışa bağımlılığın daha da artması olabilir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; AKP ne dünyayı ne de Türkiye'yi doğru okuyabilmektedir. Bu yanlış okumalarla ortaya çıkan 2012 yılı bütçesi de daha önce hazırlanan daha öncekilerden farklı değildir.

Öncelikle, gerçek bir bütçenin, bize sunulan belgede ifade edildiği gibi "ekonomik ve finansal istikrarı önceleyen" teknik bir metin olmadığını özellikle belirtmek istiyorum. Bilindiği gibi bütçe, halkın kendi kendini yönetmesi anlamına gelen demokratik düzenin temellerinin atıldığı bir belgedir, bir manifestodur. Halkın yönetim hakkı, vergilerin nasıl toplandığı ve nereye harcandığının sorulmasıyla başlar. Bu süreç bütçe hakkını doğurmuştur. Dolayısıyla bütçe teknik bir konu değil, doğrudan bir siyasi belgedir, bir politik konudur.

2012 yılı bütçesine baktığımızda ne yazık ki yapısal bir değişim arayışı göremiyoruz. Gelir-gider dengesi, faiz yükü, bütçe açığı, vergi politikası, sosyal politikalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 45

MUSA ÇAM (Devamla) – Sayın Berber kadar da söz hakkı istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Devam edin, vereceğim.

MUSA ÇAM (Devamla) – Bütçede aklınıza ne gelirse tümü kamunun ekonomik etkinlik ve ağırlığını azaltan ama kadrolaşma yönünde yenilikler getiren bir çerçevede ele alınmaktadır. Bu bütçeyle faiz yükü varlığını sürdürmektedir. Artık onuncu bütçesini çatan AKP İktidarı, 2002'deki değerlerle karşılaştırma yaparak kendisini aklayamaz. Dolayısıyla örneğin dünyanın en adaletsiz vergi türü olan tüketim vergilerine ağırlık kazandırmasının hesabını vermek zorundadır.

2012 bütçesinde toplam 278 milyar vergi toplamak hedeflenmiştir. Bu verginin sadece 27 milyarı, yani yüzde 10 kadarı kurumlar vergisidir. Tüketim vergileri ile harçların toplamı ise 172 milyarı bulmaktadır. Gelir vergisinin önemli bir bölümünü de çalışanların ödediği açık olduğuna göre, toplanan her 100 liralık verginin 80 lirasını bordrolular ödemektedir. Bundan daha büyük bir vergi adaletsizliği düşünülemez. 2012 bütçe tasarısında yıllardır devam eden bu acımasız ve çarpık yapıyı düzeltmek için hiçbir arayış ne yazık ki yoktur. Üstelik kurumlar vergisinin oranının düşürülmesinden övünerek söz edilmektedir. Buna göre kurumlar vergisi oranında OECD ülkeleri arasında 1'inci sırada olan Türkiye, vergi indirimi sonrası 26'ncı sıraya gerilemiştir. Sadece bu örnek bile bu siyasal iktidara egemen olan anlayışı ve tüm kararlarda olduğu gibi 2012 bütçesinde de hangi toplumsal kesimlerin çıkarları doğrultusunda hareket edildiğini ortaya koymak için yeterlidir.

Vergi adaletsizliğinde ısrar eden, kamu kaynaklarını özel sektörü zenginleştirmeye odaklayan ve büyüme dinamiği olarak tek yol olarak özel sektörü gören, kamu hizmetini, sosyal devleti, sosyal yardıma indirgeyen bir anlayış ile karşı karşıyayız. Türkiye, kamu hizmetlerine en az kaynak ayıran ülkelerden biri durumundadır. AB ülkelerinde kamu harcamalarının gayrisafi yurtiçi hasıla içindeki ortalaması yüzde 50 düzeylerindedir, bu oran Türkiye'de genel bütçe için üçte 1 seviyesindedir. Buna karşın merkezî yönetim bütçesi dikkate alındığında, 2009 yılında yüzde 22,6 faiz hariç harcamaların payını, 2012 yılında yüzde 21 seviyelerine çekme çabası görülmektedir. Yani AKP Hükümeti halkına kamu hizmeti sunmaktan imtina etmektedir. Bu politikaların sonucunda Türkiye, IMF yetkilileri tarafından, halkına cimriliği ile Avrupa ülkelerine örnek gösterilir hâle gelmiştir. Bütçede yer alan eğitim ve sağlık harcamalarının millî gelir içindeki payı bu eksenle ele alınabilir. AB ülkelerinde eğitim harcamalarının millî gelir içindeki payı ortalama yüzde 5,6 iken, Türkiye'de merkezî yönetim bütçe önerisi dikkate alındığında 2012 yılı hedefi yüzde 3,72 düzeyinde kalmaktadır. Sağlık için durum daha da fecidir. AB ülkelerinde millî gelirin yüzde 7,5'i olan genel bütçe sağlık harcamaları, Türkiye'de 2012 için 1,1 olarak belirlenmiştir.

2012 bütçesini hazırlayanlar, kendi içlerinde tutarsızdır. Örneğin enflasyon tahminleri son altı ayda 3-4 kez değiştirilmiştir. Elimizdeki bütçede yüzde 7,8 olan 2011 yılı enflasyon tahmini, bir hafta önce Merkez Bankası tarafından yüzde 8'in üstüne çıkarılmıştır. Bu kadar kısa dönem için bile doğru dürüst öngöründe bulunamayanların 2012 ve 2013 için verdikleri yüzde 5'lik değerleri nasıl ciddiye alabiliriz? Üstelik gelişme performansı yere göğe sığdıramayan Türkiye'de enflasyon yükselirken, ekonomi yavaşlamaktadır. Gelişmekte olan ülkelerde enflasyonun düşme eğiliminde olduğunu ise bütçe metni ifade etmektedir. Öyle anlaşıyor ki AKP için yüksek işsizlik, yoksulluk, enflasyon, çarpık vergi düzeni, dış açıklar, bozuk gelir dağılımı bir ekonominin durumunu değerlendirirken dikkate alınacak göstergeler olmaktan çıkmıştır. Bu belgeyi hazırlayanlar ekonomiyi normal insanlar gibi değerlendirmemektedir. Öyle olsa bütçenin kendi içindeki ifadelerden bile karşı karşıya bulunulan sorunların ne denli büyük boyutlu olduğunu görebilirler.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu bütçe tasarısı işsizlik sorununu nasıl açıklıyor, biliyor musunuz? Şöyle diyor: "İşsizlik oranının yüksekliği iş gücü piyasasının yapısal özelliğinden kaynaklanmaktadır. Çoğunlukla genç bir nüfusa sahip olmamız dolayısıyla çalışma çağındaki nüfus hızla artmaktadır." Burada bir noktayı belirtmek istiyorum: Bu değerlendirmeler doğruysa, benden önce Sayın Başbakanı ikna etmeleri gerekiyor. Ya Sayın Başbakan yeryüzünde evli bir çift gördüğünde salık verdiği "üç çocuk" öğüdünden vazgeçecek ya da bu değerlendirme bu metinden çıkarılacak. Elbette o zaman bu kadar yüksek ve sürekli işsizliğe nasıl bir gerekçe bulacaklarını da merak ediyorum.

Bir başka ilginç nokta, bir hafta önce Van depreminin acılarıyla sarsılan ülkemizin AKP bütçesinde depreme ilişkin önlemlerin bulunmamasıdır. Sayın Bakanın sunuş konuşmasında deprem konusu, söze başlarken dile getirdiği başsağlığı dileğinden ibarettir. Demokrasilerde özel bir nedenle toplanan paraları kimse istediği gibi istediği yere harcayamaz, harcamaması gerekiyor çünkü Sayın Bakanın açıklamalarına göre deprem için toplanan bu vergilerin yol yaptık, sağlık harcamalarına harcadık gibi beyanını hepimiz gazetelerde ve basında izledik. Ama demokrasilerde özel olarak toplanan bu vergilerin başka yerler için kullanılmaması gerekiyor diye düşünüyorum.

Yine buna benzer olarak işsizlik sigortası kaynaklarının da başka amaç ve başka yerler için de kullanıldığını biliyoruz ve bunu da izliyoruz.

2002 yılından itibaren dolaylı vergilerde önemli bir artış gerçekleşmiştir. Bunun nedeni özel tüketim vergisinin uygulamaya sokulmasıdır. Bu yolla Hükümet tüm vergi gelirlerinin dörtte 1'ini karşılayacak devasa bir kaynağa sahip olmuştur. 2010 yılında toplanan ÖTV 56 milyar TL'yi bulmaktadır. Bunun faturası petrol ve doğal gaz ürünlerine, kolalı gazoz, alkol ve tütün mamullerine, motorlu taşıt araçlarına, dayanıklı tüketim ve diğer mallara yapılan zamlarla kendini göstermiştir. 2010 yılında petrol ve doğal gaz ürünleri 32 milyar TL'lik büyük bir gelir yaratırken, alkol ve tütün ürünleri ve kolalı gazozda 18 milyar TL'ye ulaşan bir kaynak sağlamıştır.

Türkiye açısından bir başka gerçek ise yoksulluğun artış eğilimidir. TÜİK verilerine göre harcama esaslı göreceli yoksulluk oranları esas alındığında 2009 yılında yüzde 15,2'lik oranla 2002 yılının üzerindedir. 2006 yılından bu yana ise yeni bir artış trendi söz konusudur. Kırdaki yoksulluk trajik boyutlara ulaşmıştır.

Topluyorum Sayın Başkan.

Kırsal kesimde yaklaşık her üç kişiden biri yoksuldur ve yoksul fert oranı 2002 ile karşılaştırıldığında neredeyse 2 katına ulaşmıştır.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 46

Görüşmekte olduğumuz 2012 bütçesi için daha çok söz söylenebilir. Tüm içtenliğimle bu bütçenin ülkemizin ve halkın ihtiyaç ve beklentilerine uygun olmadığını belirtmek istiyorum. Başka bir ifadeyle, bu bütçeyi hazırlayanların sahip olduğu anlayışın, halkın sorunlarını çözecek kamusal politikalara inancı olmayan, piyasacı ve sermaye yanlısı bir nitelik taşıdığını düşünüyorum.

Sabrınızı daha fazla zorlamadan, işçilikten ve sendikacılıktan gelen biri olarak, bu belgeler içinde canımı en çok acıtan istihdam, iş gücü piyasası ile sosyal ve sendikal politikalar konusuna kısaca değinerek sözlerimi tamamlamak istiyorum.

Bu konularda özetle ne söyleniyor, biliyor musunuz? Bütçe tasarısına göre; kayıt dışı ekonominin de, istihdam ve işsizlik sorununun da çözümü, "iş gücü piyasasının esnekleştirmesinden ve istihdama bağlı ödemelerin oran ve miktarlarının düşürülmesinden" geçmektedir. Bu sözlerin altında, açıkça, sosyal güvencelerin zayıflatılması, emeklilik ve sağlıkta kâra dayalı özel uygulamaların yaygınlaştırılması, kıdem tazminatının fona devredilmesi ve mümkünse kaldırılması, iş güvencesinin zayıflatılması, bölgelere göre farklı asgari ücret uygulanması ve sendikaların etkisizleştirilmesi yatmaktadır.

Oysa hepimizin bildiği gibi, ülkemizde kayıt dışı ekonomi artık yüz kızartıcı bir hâl almıştır. Uygulanan denetimsiz serbest piyasa anlayışının sonucu budur. Kayıt dışılığa dayanarak gelişen özel sermayeyi teşvik ederek kayıt dışılıkla nasıl mücadele edilebilir? İnsanları gelecek korkusu içinde yaşatarak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (Devamla) –...sendikal örgütlenme baskısı altına alınarak nasıl insan onurunu koruyan bir çalışma ortamı oluşturulabilir?

Şunu açıkça vurgulamak istiyorum: Çalışma yaşamı konusunda ve sosyal politikalarda bu bütçe tasarısında ne söyleniyorsa hepsinin tersini yapmak gerekir. Bu gereklilik hepimizin halkımıza olan sorumluluğumuzun bir parçasıdır. İktidar, daha önce torba yasa ile deneyip yarım bıraktığı işleri tamamlamaya çalışmaktadır. Hiç vazgeçmiyorlar. Hep daha çok, daha güvencesiz, daha ucuz ve daha örgütsüz bir çalışan topluluğu istediler. AKP'nin 2012 bütçesi, sermayenin kendi çıkarlarını gerçekleştirmek adına daha iyisini hazırlayamayacağı bir bütçedir.

Son olarak, ikiyüzlülük olarak değerlendirilebilecek bir konuya dikkatinizi çekmek istiyorum: "İşgücü Piyasasının Geliştirilmesi" başlıklı bölümde; AB ve ILO normlarına uygun bir sendikal düzen oluşturmaktan söz ediliyor. Ancak bu kavramların sadece lafta kaldığını görüyoruz. Çünkü bu amaca uygun adımlar atılmıyor. Örneğin, şu anda Çalışma Bakanlığınca Bakanlar Kuruluna gönderilen ve yakında yüce Meclise gelmesi beklenen toplu iş ilişkileri yasa tasarısı, hiçbir şekilde sendikal hareketi özgürleştirmiyor.

BAŞKAN – Sayın Çam, lütfen toparlayınız.

MUSA ÇAM (Devamla) – Son bir sayfa Başkanım, iki dakika.

Toplu sözleşme hakkını yaygın ve güvenceli kılmıyor, grev hakkını uluslararası sözleşmelere uygun olarak tanımıyor. Toplu iş ilişkileri yasa tasarısı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSA ÇAM (Devamla) – ...12 eylül düzeninin endüstri ilişkileri sisteminin esaslarında hiçbir değişiklik yaratmayacak bir biçimde TBMM'ye getiriliyor.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bütçe, kamu eliyle gelirlerin yeniden dağıtıldığı bir araçtır. İş yerlerinde ve piyasalarda oluşan ilk gelir dağılımı sırasında oluşan dengesizlik ve eşitsizlikler bütçeler yoluyla düzeltilir. Çünkü ancak bu yolla toplumda iç barış ve huzur sağlanabilir; devlete olan güven artar. Bu nedenle bütçeler piyasa mekanizmasının bir aracı değil; piyasaya toplum çıkarları için müdahale etmenin temel yoludur. Aç-açık, yoksul kimsenin kalmadığı, deprem ve doğal felaketlere karşı yurttaşların can ve mal güvenliğinin sağlandığı, eğitim düzeyi yüksek ve sağlıklı bireylerden oluşan bir toplum yaratmak bütçenin temel amacı olmak zorundadır.

Üzülerek belirtmeliyim ki, 2012 bütçesi bu nitelikte bir bütçe değildir. Gerek amacı gerekse kaynak dağıtma sistemleriyle toplumsal amaçlara değil, sermayeye ve iktidar yandaşlarının yararlanmasına yöneliktir.

Son söz, ülkemizin zengin kaynaklarını ülke, kamu ve toplum lehine değerlendirecek orta ve uzun vadeli ulusal stratejiler benimsenmeli, bütçeler de bu çerçevede yatırım, sosyal devlet gereklilikleri ve toplumsal gereksinimler esas alınarak düzenlenmelidir. Yüksek gelir gruplarının lehine vergi afları son bulmalı; finansal işlemler ve faiz gelirleri üzerindeki vergiler artırılmalı; çalışanlar ve KOBİ'lerin vergi yükleri azaltılmalı; halkı bunaltan dolaylı vergiler düşürülmelidir.

Değerli milletvekilleri, son cümle, halkın ve emekçilerin çıkarlarına öncelik veren, yoksulluğu ortadan kaldırmayı amaçlayan bütçelerin Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında hazırlanacağına olan inancım hepimize saygılar ve sevgiler sunuyorum.

Söz hakkımı aştığım için de özür diliyorum hepinizden arkadaşlar. Teşekkür ediyorum Sayın Başkan, hoşgörünüze sığınıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Arslan, buyurun lütfen.

AHMET ARSLAN (Kars) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, saygıdeğer komisyon üyeleri, Maliye Bakanlığımızın ve diğer kamu kurumlarının değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımızın bütçesi sunuşlarında bir cümle vardı "Kamu yatırım stokunun ortalama tamamlanma süresi 8,5 yıldan 3,3 yıla düşüyor" diye. Bu tabii ki baktığınızda sonuçta bir cümle, basit bir kıyaslama. Ancak özellikle yatırımcı kuruluşlardan gelen insanlar bilirler ki güçlü ekonomilerin, güçlü mali yapıların olmazsa olmazı ulaştırma altyapısı ve diğer yatırımların tamamlanmasıyla çok doğrudan ilişkili. Bu konuda Hükümetimize son dokuz yılda özellikle duble yollarda, demir yollarının tekrar devlet politikası hâline gelmesinde, havaalanlarında, deniz yolunda, DSI'nin yaptığı yatırımlarda

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 47

yatırımlara ayırdıkları ödeneklerin birebir yaşayan biri olarak farkındayım. Bu sürenin kısılması ne anlama geliyor arkadaşlar? Birincisi, bir şantiye kuruyorsunuz, sabit giderler var. Eğer sizin bu işiniz sekiz buçuk yıl sürecekse demek ki sekiz buçuk yıllık bir sabit gider maliyeti sizin bu yatırımınızın bedeline ekleniyor. Hâlbuki 3,3 yılda sürdüğünde rakam bu kadar aşağı iniyor.

Bir başka ifade, tabii ki mali ve ekonomik fizibilite yapıyorsunuz. Böyle bir yatırımın gerekliliğine inanıyorsunuz ve bunu yapmaya başlıyorsunuz. Eğer bu bir fizibilite çerçevesinde yapılmışsa 8,5 yıl yerine 3,3 yılda tamamlıyorsanız demek ki 5,2 yıl bu yatırımı çok daha hızlı sisteme sokuyorsunuz ve katma değer oluşturunuz. Yok bu amaçla değil, bir sosyal fayda amacıyla yapıyor iseniz yine 5,2 yıl önceden bu sosyal fayda çerçevesinde yatırımı insanın hizmetine sunuyorsunuz. Buradan hareketle son bir cümle de ben söyleyeyim. Birincisi, sosyal fayda deniyor. İşte dediğim cümle çok önemli. Eğer sosyal fayda çerçevesinde bir yatırım yapıyor iseniz bunun bir an önce hizmete girmesi, sosyal katkı demek ki bu, bütçenin yatırım ödeneklerinin özellikle geçmişle kıyaslanmayacak derecede büyümüş olması, işte sosyal fayda boyutunu ortaya koyuyor. Bu bütçe kesinlikle sosyal fayda ve insan odaklı. Çünkü yaptığınız yatırımlar, özellikle kamunun yaptığı yatırımlar vatandaşın hizmetini görmek adına, sosyal sorumluluk çerçevesinde yapılan projeler olduğuna göre bunlar kesinlikle insan odaklı ve insanın ihtiyacı için yapılan yatırımlar. Yine görüyoruz ki özellikle son yıllarda bölgesel gelişmişlik farkını gidermek adına bölgesel gelişme projeleri yapılıyor ve çok ciddi paralar ayrılıyor. Bu da yine özellikle bölgesel gelişmişliğin ve bölgesel arası farkın ortadan kaldırılması anlamında çok çok önemli. Bu da insanımız için.

Ben, buradan hareketle şunu söylemek istiyorum: Özellikle geçmişte biliyoruz ki yatırım programına birçok proje konuyordu. Hatta bazen ayrılan ödenekle şantiye açmaya dahi değmiyordu. Şantiyelerin açılmadığı bir yıl geçiyordu ki bir sonraki yıl bekleniyordu. Bu anlamda gerek Maliye Bakanlığımıza ve bürokratlarına tabii ki gerekse bu işe katkı koyan başka bakanlıklarımız var, onların son yıllarda gösterdikleri bu başarılı performans yatırımcı bakanlıkların da iyi iş yapmasına, dolayısıyla insanımızın da bu yatırımlardan yararlanmasına sebep oldu. Bu konuda ben kendilerine, bütün emeği geçenlere teşekkür ediyorum. 2012 bütçesinin tabii ki ülkemize ve insanımıza hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Arslan.

Sayın Koçer, buyurun lütfen.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli komisyon üyelerimiz, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sabahtan bu yana yaklaşık sekiz saattir devam eden bu görüşmelerden azami ölçüde istifade etmeye çalıştım bir komisyon üyesi olarak. Tabiatıyla biz kendi komisyonumuzda özellikle Türkiye'nin genel bütçesi konuşulurken muhalefetten gelen önerileri, tenkitleri de dinleyip not almak, bunların olabilirliği ya da yapılabirliği olanları üzerinde de kendi görüşlerimizi de değerlendirmek ve bu görüşü paylaşmak durumundayız. Ancak görüşmelerin bir bölümünde de insaf sınırlarını zorlayan, hatta benim de acaba farklı bir ülkede yaşıyor muyum dediğim anlar olmadı değil. Öncelikle şunu belirtmek istiyorum. IMF'ye bağlı olunmadan hazırlanan bir bütçede, bütçe görüşmelerinde bulunmak gerçekten mutluluk verici ve bu sabahtan bu yana devam eden görüşmelerde seviyenin, üslubun ve karşılıklı fikir paylaşımının, birbirini dinleme ve anlamının da özellikle görmekten büyük memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum ve bütçe görüşmelerimizin de bu anlamda bu hassasiyet içerisinde sürmesini de diliyorum. Çünkü bizim burada çok ciddi şeyler tartıştığımızı düşünen vatandaşlarımıza karşı bir sorumluluğumuz var diye düşünüyorum. Bardağın dolu tarafına da bakmak gerek diye düşünüyorum ve özellikle Türkiye'nin yaşadığı son yirmi yıl içerisindeki bütün krizlere baktığımızda 1994'ten bu yana, 2001'i, 2008'i, 2011'i değerlendirdiğimiz zaman hep karşımıza çıkıyor. Krizlerde siyasi irade ortaya koyabilmek. Krizler tabii ki olacak, bundan sonra da bitmeyecek. Dünyada globalleşmenin getirdiği birçok sorunla dün karşı karşıya olduğumuz gibi yarın da karşı karşıya olacağız ama burada tabii istikrarı korumak ve siyasi iradeyi oluşturmak da çok önemli. 2008'de olduğu gibi 2011'deki son gelişmelerde, son Avrupa krizinde, Yunanistan krizinde ve Amerika'dan gelen yeni krizlerde de bu siyasi iradenin oluşmuş olması, oluşuyor olması ve Türkiye'ye bunun pozitif olarak yansması da sevindirici. İstikrarlı bir büyüme hepimizin öngörmesi gereken bir şey ve son yıllarda istikrarlı büyüme açısından atılan adımları ben olumlu karşılıyorum, olumlu buluyorum. Bu bütçenin genel başlığı içerisinde istikrarlı büyüme öngörülmesini de oldukça olumlu bulduğumu belirtmek istiyorum.

SSK'da 5 puan indirimin devam ediyor olmasını, yine bu bütçede daha önce başlayan, 2008 krizinden beri devam eden genç ve kadın işçi istihdamının destekleniyor olmasını, yine İŞKUR vasıtasıyla istihdamın artırılmasına yönelik desteklerin devam ediyor olmasını çok önemli buluyorum.

Bir diğer önemli bulduğum husus proje üreten bir ülke olma sevdamıza ve hayalimize katkıda bulunacak ARGE desteği. Gerçekten cumhuriyet tarihinin en yüksek ARGE desteği TÜBİTAK bütçesine konmuş durumda. Bu çok önemli. Gerçekten ARGE ve inovasyon kabiliyeti yüksek olan bir ülke olabilmek ve ülkenin her tarafından proje üretilbilmesini sağlayabilmek açısından bunu çok önemli bulduğumu belirtmek istiyorum. Bir diğer anlamda "Bu bütçenin içerisinde insan yok" dendi ama özellikle sosyal desteklere baktığımızda, özürlerimize, engellilerimize, yoksul ailelerimize birçok ana başlık altında verilen desteklerin yine bu bütçe içerisinde verilmesine, sosyal devlet anlayışı içerisinde olumlu bulduğumu belirtmek istiyorum. Son yıllarda özellikle sağlık hizmetlerinde elde edilen başarıyı seçim sırasında ilgili ilgisiz, partili partisiz, iktidar muhalefet herkesin beğenisini kazandığını ve gerçekten cumhuriyet tarihinde sağlık anlamında atılmış en önemli adımların atıldığını görüyoruz. Eksikler olabilir, yanlışlar olabilir. Bunlar düzeltilebilir. Bunları konuşabiliriz, beraber gerçekten çok daha iyi noktaya getirebiliriz ancak ortaya çıkan bazı başarıları da böyle küçük eleştirilerle yok etmek yanlış olur diye düşünüyorum. Gerçekten sağlık hizmetlerinde BAĞKUR ve SSK'nın yeniden yapılandırılmasında çok büyük adımlar atılmıştır ve bunların da bu genel bütçe içerisinde önemli olduğunu düşünüyorum.

Yine, eğitimde okul kitaplarının verilmesi, yurt ücretleriyle ilgili yeni çalışmaların yapılmasını da genel bu bütçe içerisinde değerli buluyorum. KOSGEB destekleri, fuar destekleri, marka patent destekleri ve yine KOSGEB içerisinde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 48

kadın girişimcilerimize yönelik yapılan destekleri de yine bu bütçe içerisinde görmekten büyük memnuniyet duyuyorum. Esnaf kredilerinin artırılmış olması geçmiş yıllarda önemliydi. Bu artırımın devam etmesini de önemli buluyorum.

Sayın Başkan, ben çok fazla sözümü uzatmayacağım. Tabii biraz önce belki girişte söylemem gerekiyordu ama bütçe görüşmelerinin başladığı bugün de özellikle süre konusuna çok dikkat edilmesi gerektiğine ve bu disiplinin de bütçe görüşmeleri bitene kadar devam etmesi gerektiğine inanıyorum. Bunun için de Sayın Başkanlığınızın özellikle itina göstermesini diliyorum. Çünkü akşama kadar eğer 20'ye yakın konuşmacı olursa, beşer dakika fazla konuşursak yaklaşık yüz dakika.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Gerekirse sabaha kadar konuşulur Sayın Vekil. Yani buna müsaade ederseniz Komisyon Başkanına bırakın.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Efendim, müsaade edin. Öneriyorum. Siz de her şeyi söylediniz. Müsaade edin.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz önermiyorsunuz, bayağı dikte ediyorsunuz.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Hayır, öneriyorum. Dikte de edebilirim. Bu sizi ilgilendirmez. İstedığınız gibi siz konuştunuz. Lütfen...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Beni ilgilendirir. Ben milletvekiliyim. İlgilendirir. Nasıl ilgilendirmez, söyleyin canım!

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Efendim, siz de çıkar, aleyhte ne söylemek istiyorsanız söylersiniz.

BAŞKAN – Sayın Akçay, lütfen müdahale etmeyelim. Bütün arkadaşlarımız konuştu.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Devamla) – Şimdi, bu konuda komisyon çalışmalarının belli bir düzen ve disiplin içerisinde gitmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Tıpkı birbirimize karşı söylediğimiz sözler ve birbirimizi anlama noktasında da çaba sarf etmemiz gerektiğini söylediğim gibi.

Evet, zor bir coğrafyada yaşıyoruz. Global etkiler çok fazla. En iyi bütçeyi yapabiliyor olsak dahi mutlaka çeşitli yerlerden global etkiler bizi etkileyebilir. Ancak orada da tabii siyasi iradenin alacağı hızlı kararlar çok önemli diye düşünüyorum ve bu yıl olduğu gibi Avrupa bölgesinde yaşanan sıkıntılara rağmen Türkiye'deki pozitif durumu da burada önümüzdeki dönemde yine siyasi iradenin alacağı kararlarla aşabiliriz diye düşünüyorum.

Ben sözü çok fazla uzatmak istemiyorum. 2012 bütçemizin Türkiye'mize hayırlı olmasını diliyorum. Emeği geçenlere, başta Sayın Bakanımız olmak üzere bütün bakanlık mensuplarımıza ve bütçeyi oluşturan tüm taraflara çok teşekkür ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Koçer.

Sayın Türel, buyurun lütfen.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; konuşmama başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bugün konuşmamda 2012-2014 yıllarını kapsayacak olan orta vadeli programı temel alacağım ve bunun üzerinden de 2012 yılı programını ve 2012 yılı bütçesini biraz ayrıntılı biçimde inceleyeceğim ve buradan çıkardığım sonuçları sizlerle paylaşacağım.

Şimdi, tabii bu orta vadeli programın üç yıllık perspektifle hazırlanması güzel bir şey. Biliyorsunuz daha önce mevzuatımızda bir plan vardı. Planı beş yıllık hazırlıyorduk. En son plan yedi yıllık hazırlandı ama plan statik bir dokümandı, yani bir başlangıcı var, o dönem içinde normal şartlar altında, çok özel durumlar dışında planda herhangi bir değişiklik yapamıyordunuz ama yıllık programlar onun dilimlerini oluşturuyordu. Oysa orta vadeli program, Batı'da Rolling Plan dediğimiz, her yıl yeniden gözden geçirilen ve bir yıl ileriye doğru ittirilen üç yıllık bir perspektifle hazırlanıyor. Bu açıdan da önümüzdeki dönemi çok iyi kavramasının önemli olduğunu ve gerekli olduğunu düşünüyorum.

Şimdi, 2012-2014 dönemini kapsayan orta vadeli programın temel amacını okuyorum: İstikrarlı bir büyüme sürecinde istihdamı arttırmak; birinci hedef. İkincisi, mali disiplini sürdürmek. Üçüncü olarak yurt dışı tasarrufları arttırmak, yükseltmek. Dördüncü bir amaç cari açığı azaltmak ki ikisi birbirleriyle bağlantılı söylenebilir ve son olarak da makroekonomik istikrarı güçlendirmek olarak tanımlanmış bir durumda. Bununla birlikte söz konusu dokümanları incelediğimizde bunlara ulaşabilecek sağlam bir perspektifin mevcut olmadığını görüyoruz.

Bu dokümanlara baktığımızda üç temel şey söylenebilir: Bir, orta vadeli program ve buna dayalı olarak çıkan 2002 programı ve bütçesinde yer alan hedef ve tahminler birbirleriyle tutarlı bir çerçevede oluşturulmuş mudur? Birinci soru budur.

İkinci soru: Türkiye ekonomisinin sorun alanları doğru tespit edilmiş midir? Analizler gerçekçi midir?

Üç: Bunları gidermeye ilişkin olarak ortaya konulan önlemler ve uygulanacak politikalarla bunlar gerçekleştirilebilir mi?

Şimdi, tabii Türkiye ekonomisinin yapısal problemleri var. Bunları biliyoruz. Düşük tasarruf hacmi, yurt içi tasarrufların düşük seviyesi, artan cari açıklar, işte istihdam yaratamayan bir büyüme diyoruz. Bu tabii aynı zamanda sermaye hareketlerine aşırı bağımlılıkla da iç içe giden bir şey ve aynı zamanda da Türkiye ekonomisini çok kırılgan bir noktaya taşıyan bir olgu. Bunlar nasıl olacak, bunları belirleyeceğiz.

Yalnız, önce isterseniz Türkiye ekonomisinin durumunu, dünyadaki durumunu bir tespit edelim. Bu karşılaştırmalar önemlidir. Sık sık, biliyorsunuz AKP Hükümetinin kullandığı bir ifade var. İşte "Türkiye dünyanın 16'ncı büyük ekonomisi" diye. Hatta daha ön sıralara geçmek için de çalışmalar yapıldığı söyleniyor. Gerçekten doğru, nüfus açısından baktığınız zaman 16'ncı sıradadır ama o zaman nüfusu çok olan ülkeler zaten otomatik ön plandadır, Çin gibi, Hindistan gibi. Buna bir de başka kriterler açısından bakmak lazım. Bunun bir tanesi kişi başına millî gelirdir. Bakın, Birleşmiş Milletlerin rakamlarını vereceğim şimdi. Birleşmiş Milletler İnsani Gelişmişlik Raporu'ndan alınmış rakamlardır. Satın alma paritesi, satın alma gücü paritesine göre kişi başına düşen millî gelir açısından Türkiye 57'nci sıradadır. Bütün

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 49

OECD ülkelerinin hepsinin gerisindedir, hatta onun dışında birçok ülkenin de gerisindedir. Gene aynı Birleşmiş Milletler verilerine göre bir insani gelişmişlik endeksi oluşturmuştur. Orada şöyle der: Bir ülkenin gelişmişliğini, kalkınmışlığını yalnızca büyüme hızıyla, büyümeyle, gelirle ölçmek değil, onun dışında sosyal göstergelere de bakmanın önemli olduğunu söyler. Yani eğitime ve sağlığa ilişkin göstergeleri de dahil eden bir endeks oluşturmuştur. Okullaşma oranı, doğumda yaşam beklentisi, ortalama eğitim süresi gibi. O endekse göre Türkiye 83'üncü sıradadır. 57'nci sıradan 83'üncü sıraya birden, 26 basamak birden düşmektedir. Önce bu tespiti yapalım.

Biraz önce de söyledik. Türkiye ekonomisinin temel problemlerinden birisi yurt dışı tasarruf oranlarının düşüklüğü. Bu da şu demek: Ekonomik büyümeniz dış tasarruflara, dışarıdan gelecek olan kaynaklara bağımlı. Dışarıdan kaynak geldiği sürece problem yok. Hatta bunun güzel bir şey olduğu bile söylenebilir. Neden? Çünkü, sonuçta ürettiğinizden daha fazlasını tüketme imkânı sağlıyor bu size. Ama bu gelecek kaynakları geriye ödeyeceksiniz. Bunlar size belli vadeler, belli faizlerle geliyor. Bunları tekrar geriye ödeyeceğinizi düşünmeniz önemlidir.

İkinci bir husus da dış kaynağa dayalı olarak ekonomiyi geliştirdiğinizde, büyüttüğünüzde bu gelen dış kaynakların ekonominin hangi alanlarında kullanıldığıdır, nerelere yatırılmıştır, Türkiye ekonomisinin potansiyel üretimi artırılmış mıdır, yoksa yerinde mi saymaktadır. Bunlar önemlidir. Şimdi, bakın, birkaç rakam vereyim isterseniz. 1990'lı yıllarda Türkiye ekonomisinde toplam yurt dışı tasarruflar yüzde 23,5'tur. Millî gelir içindeki payı, bu gayrisafi yurt içi hasıla içindeki yüzde payı söylüyorum. 90'lı yıllarda yüzde 23,5'tur, 2003-2011 döneminde, yani AKP döneminde yüzde 15,2'ye düşmüştür. 23,5'tan 15,2'ye. Kamuyu söylüyorum. Kamu tasarruf yatırım açığı negatif yüzde 0,5'ler seviyesinden 1,1'e artmıştır, düzelmiştir ama onun yanında özel kesim tasarrufları yüzde 24'ten, yüzde 14,1'e düşmüştür, 10 puan birden düşmüştür. Bu şu demek arkadaşlar: Bir ekonomiye yalnızca kamu kesimi dengeleri açısından mali disiplin açısından, bütçesi dengesi açısından bakarsanız yanılırsınız. Bu ekonomideki sorunların yer değiştirmesi anlamına gelir. Kamu dengelerini sağlarsınız ama özel kesim dengelerini bozarsınız. Üstüne üstlük de dış tasarruf, dış kaynak ihtiyacınız artar. Literatürde biliyorsunuz ikiz açık denen bir olgu vardır, yani bütçe açıklarının dış açıklarla birlikte cereyan ettiğini, dış açıkları uyardığını, birlikte geliştiğini, gerçekleştiğini söyler. Türkiye ekonomisinde, arkadaşlar, üçüz açık vardır. Hem kamu kesimi açık vermektedir hem özel kesim açık vermektedir hem de dış açık vermektedir Türkiye ekonomisi. Böyle bir durumda olan ülkede neyin düzgün gittiğini, nasıl her şeyin yolunda olduğunu söyleyebiliriz, bunu anlayamıyorum Sayın Bakan. Bu açıdan daha geniş, daha bütüncül bir perspektife ihtiyaç yok mudur?

Şimdi, bakın, kamu kesimi, isterseniz harcanabilir gelirden, ekonomiyi genellikle kamu ve özel olarak iki kapsamda, ikiye ayırarak incelemek konvansiyonel, bilinen geleneksel bir yöntemdir. Bu şekilde kamunun ve özel sektörün ağırlığını görürsünüz. Harcanabilir gelirleri vardır, bunların içinde de harcanabilir gelirler tüketilir ve tasarruf edilir.

Şimdi, bakın, birkaç rakam söyleyeceğim. Özel harcanabilir gelirin millî gelir içindeki payı 2002 yılında yüzde 93,9'dur, yani 100 diyoruz toplamına. Yüzde 93,9'dur. İzleyen yıllarda azalma eğilimine girmiştir ve 2011 yılında yüzde 85,4'e düşmüştür, yaklaşık 8-8,5 puan azalmıştır. Bu ne gösterir? Onu tüketiyorsunuz ve tasarruf yaptığınızı düşünürseniz tüketimin de tasarrufun da düşmesi gerekir. Ancak o dönemde özel tüketimin millî gelir içindeki payı düşmemiş, tersine yüzde 70,4'ten yüzde 75'e yükselmiştir. 4,5 puan birden yükselmiştir. Bunun sonucunda ne olmuştur? Özel tasarrufların payı yüzde 23,4'ten yüzde 10,4'e düşmüştür. 2002 ve 2010 rakamlarını verdim.

Şimdi, bu şunu gösteriyor. Özel hane harcanabilir gelir. Tabii, şimdi, özel sektörü bizim ekonomik sistemimizde, hesap sisteminde hane halkları ve şirketler diye ele alacak bir ayırım yok ama hane halkları şirketleri için değişik göstergeleri farklı kaynaklardan bulabiliyoruz. Bunların bir tanesi de Merkez Bankasının finansal istikrar raporlarıdır. Hani halkı borçlanmasının bu dönemde finansal istikrar raporlarına göre anormal bir hızla arttığını görmekteyiz. Hane halkı borçlarının, yani yükümlülüklerinin hane halkı harcanabilir geliri içindeki payı 2003 yılındaki yüzde 5,8 iken 2008 yılında yüzde 23,6'ya yükselmiştir, 4 kat artmıştır. Bunu ileriye doğru getiremiyorum çünkü Merkez Bankası birdenbire bu yöntemi kesmiş, bu sefer başka bir anketle yeniden bunu hesaplamaya çalışmıştır. Ondan rakamları vereyim isterseniz. 2008 yılında yüzde 36,6'dan 2010 yılında yüzde 41,2'ye yükselmiştir. Bu da şu demektir: Türkiye'deki hane halklarının, borçlularının yükümlülüklerin gelirleri içindeki payı yüzde 41,2'dir. Aynı Merkez Bankası Finansal İstikrar Raporu'ndan söylüyorum, Mayıs 2011 tarihli. Firmaların borçluluğu artmaya devam etmektedir. Firmaların finansal borçlarının millî gelire oranı 2010 yılında yüzde 39,1'e yükselmiştir. Aynı şey firmalar için geçerlidir. Firmaların yabancı para varlık ve yükümlülükleri incelendiğinde yabancı para net açık pozisyonunun arttığı ve kur riskinin firmalar için önemini koruduğu görülmektedir. Buna göre yabancı para açık pozisyonu 2011 yılı şubat ayında 100 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Şimdi, bu rakamların hepsinin gösterdiği gibi yalnızca kamu disiplinine odaklanan bir yapı içinde bu uygulanan para ve maliye politikası, yani çok uzun süre uygulanan yüksek reel faizler, bunların sermaye hareketlerini teşvik etmesi, bunun sonucunda içeriye giren sermaye hareketlerinin kuru düşürmesi, yani başka bir anlamda TL'nin değerli hâle gelmesi ve bu bir taraftan cari açığı yükseltmiştir, bir taraftan da ülke içinde hem para arzını ve kredi hacmini ciddi biçimde artırarak borçlanmayı teşvik etmektedir. Yani Türkiye'deki bu model borçlanarak götürülmektedir. Bu döngü kırıldığı anda bir anda bunun kriz zamanında gördüğümüz gibi çok ciddi sonuçları ortaya çıkacaktır.

Biraz önce toplam yurt dışı tasarruflardan bahsettim. Dedim ki 90'lı yıllarda yüzde 23,5'tur, 2003-2011 döneminde yüzde 15,2'ye azalmaktadır. Peki, bakalım yatırımlar artmış mıdır bu dönemde? Çünkü bir taraftan cari açığa da bakacağız. Yani yatırımların seviyesi ne olmuştur? Sonuçta siz tasarruflarla yatırımları karşılıyorsunuz. Bir ekonomide millî muhasebe denklığı derler buna. Ekonomideki tasarruflarla yatırımlar, yurt içi tasarruflarınız yatırımları karşılamaya yetmezse dışarıdan tasarruf ithal edersiniz, yani cari işlemler açığı verirsiniz. Toplam yatırımları söylüyorum. 90'lı yıllarda yüzde 23 ki iki tane büyük kriz barındırmaktadır içinde, 94 krizi ve 99 krizi bunun içindedir, yüzde 23'tür. 2003-2011 döneminde yüzde 20'dir, 3 puan azalmıştır. Tasarruflar azalıyor, yatırımlar azalıyor. Dış tasarruf ne oluyor? 90'lı yıllarda neredeyse sıfıra yakındır cari işlemler açığı, 2003-2011 döneminde yüzde 5'tir ve özellikle sizlerin de çok iyi bildiği gibi 2005 sonrasında hızlı bir biçimde artmıştır ve yüzde 9'ların üzerinde bir cari işlemler açığı beklenmektedir. Yani bu da

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 50

göstermektedir ki daha yüksek bir tasarruflar düşmekte fakat yatırım seviyesi yükselmekte, buna dayalı olarak da dış açık yani cari işlemler açığı artmaktadır.

Şimdi, yüksek büyüme dönemlerinde yüksek cari açıklara alıştık. Yani, hep dedik ki, ekonomi büyümesi ithalatı özendirir, ithalat bir fonksiyonudur zaten yurt içi üretimin, talebin, buna dayalı olarak ithalat da artar, cari işlemler açığı artar. Fakat son dönem, özellikle OVP döneminde şunu görüyoruz: Hem büyüme düşüyor hem cari işlemler açığı artıyor. Yani, alışık olduğumuz yüksek büyüme hızları yüksek cari açık değil, düşük büyüme hızları ve yüksek cari açıkla karşılaşıyoruz arkadaşlar. Bu, çok önemli bir sinyaldir, üzerinde dikkatle durulması gerekir.

Bu çerçevede, şimdi, orta vadeli programın cari işlemler açığına ilişkin tahminleri gerçekçi mi, isterseniz ona bakalım.

OVP'ye bakıldığında, 2012-2014 döneminde ihracat artışının çok yüksek, ithalat artışının ise çok düşük olarak belirlendiği gözlenmektedir. Buradan şu sonuç çıkıyor: Zaten çok yüksek büyümeler değil, bildiğiniz gibi yüzde 4, yüzde 5, yüzde 5; 2012 ile 2014 dönemi için, ama bu da gösteriyor ki büyüme dış talebe dayalı olacak, yani ihracata. Şimdi, bir karşılaştırma yapmak tabii önemli. Mesela 2003-2011 dönemi, AKP dönemini ele alalım. Bakalım ihracat kaç artmış, mal ve hizmet ihracatı, ithalat kaç artmış? İhracat artışı yüzde 4,9'dur, ithalat artışı 9,7'dir, yani 2 katıdır neredeyse. Peki, 2012-2014 döneminin öngörüsü nedir? İhracat artışı yüzde 6,8, ithalat artışı yüzde 5,7. Yani, böyle bir, bu kadar düşen bir ithalatın nasıl olacağı belli değil. Hele Türkiye'nin ihracatının, üretiminin ve ihracatının ithal ara mallarına yüksek oranlı bağımlılığı düşünüldüğü zaman bunun nasıl olacağı aslında gerçekten bir soru işaretidir.

Bakın, 2010 yılında reel ihracat, reel, fiyatlardan arındırılmış yüzde 6,3 artarken, reel ithalat yüzde 20,8 artmıştır, yüzde 6,3'e, yüzde 20,8. 2011 yılında –tabii gerçekleşme tahminidir- reel ihracat yüzde 5,2, reel ithalat yüzde 13,1. Yaklaşık hepsinde 2,5-3 katıdır. 2012 yılında reel ihracatın yüzde 7,4 artması, reel ithalatın ise yüzde 3,9 olarak artması planlanmıştır. Böyle bir şey mümkün değil arkadaşlar. Bu da gösteriyor ki, bu cari açık seviyesinden çok daha yüksek cari açıklar gerçekleşecek demektir. Bu ihracat artışı olur mu? Olmaz. Neden olmaz?

1- Türkiye ekonomisinde üretimin ve ihracatın ara malı ithalatına olan yüksek oranlı bağımlılığı düşünüldüğü zaman olmaz.

2- Uluslararası kuruluşların, dünya ekonomilerinin küresel krizden çıkışının tedrici olacağı öngörüsü karşısında da olamaz. Çünkü bizim özellikle ihracatımızın yarısından fazlasını yaptığımız ihracat pazarlarında, AB pazarlarında da büyümenin tedrici olacağı, ılımlı olacağı söylenmektedir.

3- Orta vadeli programda zımni kurları hesapladık, TL değer kazanmaya devam etmektedir. Bu üç tane olgudan da gösteriyor ki, böyle bir cari işlemler açığının olması mümkün değil. Yani, çok daha yüksek bir cari açık gerçekleşecek.

Peki, buradaki soru şu: Orta vadeli programda cari işlemler açığını azaltmaya yönelik tedbirler ve politikalar gerçekten alınmış mıdır? Bakın, birkaç madde var, isterseniz okuyayım.

1.- İhracatta firmaların küresel rekabet gücünü artırmak amacıyla yenilikçiliğe ve ARGE'ye dayalı katma değeri yüksek markalı ürün ve hizmetlerin üretim ve pazarlama süreçlerinin desteklenmesine devam edilecektir. Son üç yıllık orta vadeli programı açarsanız aynısını görürsünüz.

2.- Üretim ve ihracatın ithalata olan yüksek oranlı bağımlılığını azaltmak amacıyla özellikle ara malı ve yatırım malında yurt içi üretim kapasitesini artırıcı politikalara ve desteklere devam edilecektir. Son üç yılın orta vadeli programına bakarsanız, bu, yine var.

3.- Dahilde işleme rejimi. Yurt içi üretim, ihracat ve dış ticaret dengesine etkisi açısından bütüncül bir şekilde değerlendirilerek gerekli düzenlemeler yapılacaktır. Aynı şey bunun için de geçerli. O zaman ne kalıyor burada bir tek, Türkiye girdi tedarik strateji diye bir strateji, ne mene olduğu belli değil, ne olduğunu bilmiyoruz ve böyle bir stratejiyle birdenbire hadi 2014 yılında bu oranları düşürecek olsak belki anlaşılır. 2012 yılında, 2011'den 2012'ye geçerken arkadaşlar, şurada iki ayımız var, birdenbire böyle bir cari açığın bıçakla kesilmiş gibi durması, bu artış trendinin durması mümkün değil, mümkün gözüküyor. O zaman, demek ki, cari işlemler açığında gözlenen bu hızlı artış açısından bunu engelleyecek bir politika yok. Tabii, enerji var, enerji önemli ama sizlerin de bildiği gibi, Türkiye'nin enerji... Yani, enerji 27'nci fasıl olarak, Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı 27'nci fasıl kapsamında... Yalnız ham petrol değil, diğer enerji türlerinin de girdiği enerji ithalatına baktığınız zaman şunu görüyorsunuz: Toplam ithalatın yüzde 15'i, yüzde 20'si arasında. Zaten programdaki rakamlar da vardır. Buna göre 2010 yılında cari açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 6,5'tir. Enerji fiyat etkisinden arındırdığınızda, yani enerji fiyatları hiç artmamış olsaydı, 2002'deki seviyesinde kalmış olsaydı ne olurdu diye baktığınızda da yüzde 3,7'dir. Bu açıdan da bu da dikkate şayan bir konudur. Yani, enerjide dışa bağımlılığı azaltmak bu sorunu çözmez. Tabii, elbette bu konuları çeşitlendirelim, kendi enerji potansiyelimizi kullanalım, bunlara itirazımız yok, biz Türkiye'nin daha iyi yönetilmesini istiyoruz ama burada yer alan politikalara bunları gerçekleştirmek mümkün değil.

Cari açığın finansmanı içinde yabancı sermaye yatırımlarının gerçekten de payı artmıştır son dönemlerde, özellikle 2005 sonrasında, ancak bu yatırımlara baktığınızda, green field dediğimiz, yeşil saha yatırımları dediğimiz yeni yatırımların payının yüzde 10'lar civarında olduğunu görüyoruz, yıldan yıla değişmekle birlikte ortalaması. Bunların büyük bir çoğunluğu, zaten mevcut kamu iktisadi teşebbüslerinin özelleştirme yöntemiyle blok olarak veya kısmen yabancı sermayeye satılmasından kaynaklanıyor ve gelen yabancı sermaye içinde de ilginç olan imalat sanayi payının çok düşük olmasıdır. Hep hizmet sektörlerinde yoğunlaşmıştır. Bu da gösteriyor ki bizim bir yabancı sermaye politikamız yok. Yabancı sermaye gelecekse, bizim sektörel önceliklerimiz, büyüme hedeflerimiz, kalkınma perspektifimiz doğrultusunda gelsin, ama öbür türlü gelen bir şeyin anlamı yoktur. Nitekim, çoğunlukla bankacılık, finans, taşımacılık, depo ve haberleşme sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

Şimdi, bu tür girişler, tabii, ekonomiye bir seferde bir kaynak girişi demektir ama ileride ciddi kâr transferleri yaratacaktır ve yaratmaktadır. Yani, doğrudan yabancı sermayelerin, ülkeye gelen yabancı sermayenin ülkesine aktardığı

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 51

para, ödemeler dengesinden söylüyorum, kâr transferi, 2002 yılında 400 milyon dolardır. Yani 0,4 milyar dolardır, 2010 yılında 3 milyar dolardır. 2011 yılının Ağustos ayında yıllıklandırılmış bazda, geriye doğru on iki ay gittiğimizde 3,8 milyar dolardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Türel, toparlar mısınız.

İki dakika ek süre veriyorum.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Biraz daha uzun kullanacağım Sayın Başkan, bütün arkadaşlarımız kullandı. İzin verirsiniz, ben...

BAŞKAN – Sayın Türel, müsaade ederseniz... Bakın, Başkanlık Divanının bu yönde göstermiş olduğu müsamahadan dolayı bazı milletvekili arkadaşlarımız kendi konuşmalarını süreleri içerisinde tamamladıkları, ama sonradan konuşan iktidar ve muhalefet milletvekillerinin süreyi uzatmalarını ve buna Başkanlık Divanının müsamaha göstermesinden dolayı bir eleştiri getiriyorlar. Onun için sizden rica ediyorum, her gruptan birer arkadaşımızı süreleri uzun tutma noktasında bir müsaade edildi. Sadece bu süre Sayın Çam'da açılmıştır, onun için de, sizin bu süreyi, her gruptan bir arkadaşımız bu işi uzun tuttular, konuşma süresini, Sayın Sümer Oral, Sayın Ayaydın ve Sayın Recai Berber, sizin de lütfen bir beş dakika içinde maksimum tamamlamanızı rica ediyorum.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Sayın Başkan, bakın, buradaki konuşmacıların hemen hepsi bu süreyi geçtiler. Bu kararı alabilirsiniz.

BAŞKAN – Efendim, hepsi...

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – İzin verir misiniz...

BAŞKAN – Bakın, bu eleştiri Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan bir arkadaşımızdan geldi Sayın Türel.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Ben söyleyeyim düşüncelerimi. Bu, yarından itibaren geçerli olabilir, bizler de buna uyarız ama burada bir şey görüşülüyorsa izin verin ben de bu söyleyeceklerimi tamamlayayım. En kısa zamanda da zaten bitireceğimden emin olabilirsiniz.

BAŞKAN – Sayın Türel, eleştiri sizin grubunuzdan geldi.

Buyurun.

RAHİMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Tamam.

Dış borç stoku 2002 yılında 130 milyar dolardır. 2011 yılının ikinci çeyreğinde 310 milyar dolardır. Bütün cumhuriyet tarihinde, biliyorsunuz AKP çok övünüyor, şu kadar yapıldı, biz kendi dönemimizde bunu geçtik diye... Evet, 130 milyar dolar olan dış borç, 180 milyar dolar üstüne eklenerek 310 milyar dolar olmuştur. Bunun içinde özel kesimin borcu üçte 2'dir yaklaşık. Özel kesim içinde de reel kesimin payı finansal kesimden daha yüksektir.

Buradan bir teknik husus söyleyeyim, literatürde de vardır. Bakıyorum OVP'de de yurt içi tasarrufları artırmakla cari açığın azaltılmasından bahsediliyor, bu çok öyle teknik geçerli bir şey değil. Şimdi, tabii, yurt içi tasarruflar yetersizse dış tasarruf alırsınız, böyle bir olgu var ama diğer taraftan sermaye hareketlerinin serbest olduğu bir ortamda, sermaye hareketlerinin girişinin ülke içinde daha yüksek cari açık seviyelerine izin vermesi söz konusudur. Aynı zamanda ekonomide para arzını ve kredi hacmini de artırarak ekonomideki özel tasarrufları düşürmektedir. Yani, bir crowding out vardır dış tasarruflarla özel tasarruflar arasında. Yani, biraz önce söylerken kamu düzelerken özel kesimin bozulması biraz kamudan kaynaklı nedenlerle, biraz da bu özellikle yüksek sermaye girişleri sonucunda yüksek cari açıklara bağlıdır.

İstihdam artırma hedefi vardır. Bu istihdamı artırma hedefi de çok gerçekçi değildir. Şimdi, ekonomik büyüme ile istihdam arasındaki ilişkiye de esneklik katsayısıyla bakıyoruz. O şu: Millî gelirdeki yüzde 1'lik artışın istihdamda meydana getireceği yüzde değişmedir. Buna göre, hane halkı iş gücü anketleri 1988 yılından başlamaktadır TÜİK'in, 1989-2000 döneminde 0,37 olan esneklik katsayısı 2003-2007 döneminde 0,14'tür. Yani, en çok övülen dönemde müthiş bir düşüş var. İşte, istihdam yaratamayan büyüme jobless growth kavramı da Türkiye'de bunun üzerine söylenmiştir. Fakat 2008, 2009, 2010 rakamları bizi şaşırtıyor, çünkü gerçekten de 2008 duraklama, 2009 gerileme dönemi, ona rağmen, bakıyoruz sanayi ve hizmet sektörlerinde katma değer artışları yavaşlıyor ya da gerilerken istihdam artışları devam ediyor. Bir de tarım istihdamında çok ciddi artış var, bu da tartışılmasa muhtaç gözükmüyor. Burayı hızlı geçiyorum.

Burada da bakıyorum, istihdamın artırılmasına yönelik bir politika var mıdır? Bakıyorum, üç tane politika sayılmış. Bir, iş gücü piyasasının etkinleştirilmesi. İki, eğitilmiş iş gücü talebine duyarlılığın artırılması. Üç, aktif iş gücü politikalarının geliştirilmesi.

Değerli arkadaşlar, bunlar elbette güzel şeylerdir ama bunlarla istihdamı artıran, istihdam dostu bir büyümeye geçmek çok mümkün değildir.

Tabii, kamu kesimi genel dengesi. Biraz önce söyledim, kamu kesimi dengeleri düzeliyor diye. Gerçekten de düzelmiştir. Bunun birkaç nedeni var. Bir tanesi faiz harcamalarının azalmasıdır. Bu, gerçekten kamu kesimi harcanabilir gelirini artırmıştır. İkincisi, vergilerin millî gelir içindeki payı artmıştır. Bakın, 2002 yılında vergilerin millî gelir içindeki payı yüzde 17,1 iken 2011 yılında yüzde 19,2'ye çıkması bekleniyor. Üç, faktör gelirlerinin payı azalmıştır, yüzde 5,8'den yüzde 2,9'a gerilemiştir. Bu kadar özelleştirmenin sonucunda KİT'lerin faktör gelirlerinde ciddi bir düşüş gözükmektedir. Dördüncüsü de sabit sermaye yatırımlarının millî gelir içindeki payı düşmektedir, yüzde 4,9'dan yüzde 4,3'e düşmüştür. Değerli arkadaşlar, daha önceki dönemlerde yüzde 5, yüzde 5,5'lar civarındadır 1990'lı yıllarda. Son dönemlerde yüzde 4'lere düştüğünü görüyoruz. Oysa kamu sabit sermaye yatırımları önemlidir, çünkü bütün bir ekonomide özel sektörün de üzerinde üretim yapabileceği bir yapıyı oluşturur. Yani, kamu sabit sermaye yatırımları ile özel sabit sermaye yatırımları arasında bir dışlama etkisi yoktur, tam tersine tamamlayıcılık ilişkisi vardır. Yani, crowding out değil crowding in etkisi vardır. Bu açıdan da bu kamu sabit sermaye yatırımları önemli.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 52

Dolaysız vergi, dolaylı vergiden kısaca bahsedeyim. Gerçekten de kamu kesimi genel dengesi rakamlarını yine kullanıyorum. 2011 yılında dolaylı vergilerin payı yüzde 68, dolaysız vergilerin payı yüzde 32'dir. Tabii, sizin bütçe sunuşunuzda farklı rakamlar vardı ama bu rakamlar biraz daha DPT tarafından da hazırlanan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (Devamla) – Birkaç dakika içinde bitireceğim.

Bir iki husus var, onu belirtiyim.

Sayın Bakan, şimdi siz sunuşunuzda dediniz ki işsizliği anlatırken, sayfa 10'da şöyle bir ifade var: İş gücüne katılım oranındaki 1 puanlık değişimin işsizlik oranlarına 2 puanlık etkide bulunduğu göz önüne alınırsa, iş gücüne katılım oranı 2007 seviyesinde kalsaydı bugünkü işsizlik oranı neredeyse sıfırlanmış olacaktı. Bu herhâlde yanlışlıkla mı söz ettiniz? O zaman 2007 seviyesinde kalmasaydı da 2 puan daha düşseydi o zaman Türkiye'de ciddi anlamda dışarıdan yabancı iş gücü ithal edecektik. Şimdi iş gücü talebiyle iş gücü arzı birbirinden çok da bağımsız şeyler değil, bunlar beraber hareket eder. İş gücü piyasası vardır. O yüzden, ben de şöyle söyleyebilirim: İş gücüne katılım oranı yüzde 70'lere çıksa, istihdam aynı kaldığı varsayımıyla işsizlik oranları yüzde 50 olur. Bu ne kadar gerçekçidir? Böyle bir tespit yanlış bir tespittir. Bunu belirtmek istiyorum.

2002 yılından, yine, raporda 2002 yılından bu yana tarımda sektöründe istihdam edilenlerin sayısı 7,5 milyondan 6,7 milyona düşte demişsiniz. Bu rakamlar ayrı seriler. Eski ve yeni seri farkı vardır burada. Girerseniz Türkiye İstatistik Kurumuna, 2004'ten itibaren yeni seri vardır. Ben size 2004 yılının rakamlarını vereyim isterseniz. Eski seride 2004 yılında 7,4 milyon kişi tarımda gözükmüyor, yeni seride 5,7 milyon kişi. Yani, bu tamamen aslında serilerdendir. Tarım sektöründe, tarım istihdamında bir azalma gözükmüyor. Biz olması gerektiğini söylüyoruz. Bu açıdan da, yani, 7,5'tan 6,7'ye düştü, bundan dolayı işsizliği azaltamıyoruz gerçekçi gözükmüyor.

Son bir hususu daha vurgulayacağım izin verirsiniz. Tabii, en sonunda bütçeye değinip konuşmamı kapatayım. Bütçe şu demek aslında: İnsanların gelirlerinden devlet olarak onların belli kısmına el koyuyorsunuz, sonra onu yeniden dağıtılıyorsunuz, harcıyorsunuz, belli hedeflere harcıyorsunuz. Mal ve hizmet üretimi için tüketim yapıyorsunuz, belli mal ve hizmet üretimi sağlıyorsunuz, onun için personel çalıştırıyorsunuz. İşte mal ve hizmet alımı yapıyorsunuz, yatırım harcamaları yapıyorsunuz. Bu açıdan baktığınızda da bütçenin gerçekten de Türkiye'nin gelişmesinde önemli bir payı var. Yani vergi gelirlerini yalnızca bütçeye gelir kaydetmek olarak düşündüğünüz zaman vergi politikasını yanlış uygulamış olursunuz. Vergi politikası yoluyla hangi faaliyetleri özendirceğinizi bilirsiniz, o faaliyetleri belli sektörel önceliklere gözetirsiniz, gelir dağılımını denkleştirirsiniz. Bizde ise öyle bir gözükmüyor ki, özellikle bu dolaylı vergiler yönünden ağırlıktan da tamamen vergi politikasını belli bir gelir amacıyla, gelir ekleniyle gören bir iktidar vardır, bunu da eleştiriyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2012 yılı bütçesinin ve programının ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Türel.

Bu konuşma sürelerine ilişkin olmak üzere Başkanlık Divanının takınmış olduğu tutum karşısında, bazı müsamahalı tutum karşısında aleyhte Sayın Ayaydın bir söz istemiştir, kendisine iki dakika süreyle söz veriyorum bu konuşma ile ilişkin olmak üzere.

Buyurunuz Sayın Ayaydın.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, öncelikle hakkaniyetli yönetiminize teşekkür etmek istiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Lehte ama aleyhte değil.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Lehte aldım ben, yani sizin lehinizde aldım.

Eskiden ben on yıl önce de bu Komisyonunda dört yıl görev yaptım, görüyorum ki Plan ve Bütçe Komisyonunun teamülleri değişmiş. Bütçe görüşmelerinde muhalefet bütçeyi eleştirir, iktidar tarafı da bütçenin olumlu yönlerini ortaya koyar, bakanlık da bunlara cevap verir; ama görüyorum ki, bugün burada, muhalefetin konuşmalarına bakan değil, iktidar sıralarından söz alan milletvekili arkadaşlarımız bizim söylediklerimize cevap veriyor. Şimdi eğer onlar bizim söylediklerimize cevap veriyorsa, bizim de o cevaplara karşı cevaplarımızın olması lazım.

Şimdi, Sayın Gök isiminden de bahsederek benim söylediklerimle ilgili bir iki tespit yaptı.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, maddelere geçtiğimizde bunları konuşursunuz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Ama bu konuşma ilgili, bir de süreyi de aştı.

BAŞKAN – Ama söz talebiniz sadece haksızlığın giderilmesi anlamında bir söz talebiydi.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Yani, ben süremlle sınırlı kaldım ama gördüm ki...

BAŞKAN – Yeni bir tartışmaya yol açmayınız.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – ...iktidar tarafından da muhalefet tarafından da süreler kat kat aşıldı, o zaman bize karşı bir haksız rekabet oldu. Hiç olmazsa iki üç dakikalık bir sürede biz bunu... Bakın mesela Sayın Koçer son derece önemli ve güzel tespitler yaptı, yani işleyiş tarzıyla ilgili.

Şimdi Sayın Gök, cari açığın pek de önemli olmadığını söyledi benim cari açıkla ilgili eleştirilerime cevap verirken. Cari açığın çok da yüksek olması önemli değil, önemli olan eğer bütçede de açık varsa o anda o zaman önemlidir diyor. Şimdi, cari açık 80 milyar doları bulacak bu yılın sonunda, 80 milyar dolar gibi bir cari açığı eğer Sayın Gök önemli görmüyorsa, yani cari açığın gayrisafi millî hasılaya oranı yüzde 11'e çıkmış olan bir cari açık eğer önemli değilse benim söyleyecek hiçbir şeyim yok. Sayın Gök, benim mensubu olduğum üniversitede yüksek lisansını tamamlamış bir akademisyendir, ona o zaman söyleyecek hiçbir şey bulamıyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yoksa öğrenciniz mi?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 53

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Çünkü, dünyanın hiçbir gelişmiş ülkesinde cari açığın gayrisafi millî hasılaya oranının yüzde 6'dan yukarı olduğu bir ülkeyi ben hatırlamıyorum, eğer Sayın Gök hatırlıyorsa bana onu söyler.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Yine Sayın Gök, mayınlı arazilerde tarıma dayalı gelişmeler yapıldığını söylüyor. Ben bugüne kadar Türkiye'de mayınlı arazilerde modern tarım yapıldığını görmedim...

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Temizlenmiş arazi.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – ...Ha bahsettiği, İsrail'e verilmek istenen mayınlı arazilerse onu bilemiyorum, onu da gündeme getirdiği için kendisine teşekkür ediyorum.

Sayın Koca'nın söyledikleriyle ilgili...

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, bu konuda yeni tartışmalara yol açıyoruz.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – Hayır hayır.

Sayın Koca'nın söyledikleriyle ilgili... Sayın Koca, Türkiye'nin borçlarından bahsederken, IMF'in 25 milyar dolarlık borcunu ödeyip 7 milyara düşürdüğünü söyledi. Doğru, ama eğer Türkiye'nin borçlarından bahsedecekse cebinizdeki her taraftaki borçları dökeceksiniz. Bu cebinizde IMF'ten aldığınız 25 milyar dolarlık borç var, bunu 7 milyar dolara düşürmüşsünüz, öbür tarafınızda yurt içinden ve yurt dışından borçlarınız vardı. Şimdi ben onları size söylüyorum:

BAŞKAN – Sayın Ayaydın, süremizi çok aştık.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (Devamla) – 2001 yılında 145 milyar dolar iç borç 367 milyara çıkmış, 2001 yılında yine 143 milyar olan borç 285 milyara çıkmış, toplam borç stoku 500 milyara yaklaşmış. Bu borçları ne ediyor? Bu borçlardan aldınız IMF'in 17 milyarını verdiniz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ayaydın çok teşekkür ediyorum.

ABDULKERİM GÖK (Şanlıurfa) – Cevap hakkımız var mı?

BAŞKAN – Hayır, hayır lütfen Sayın Gök, karşılıklı bir şey içerisinde değil. Çünkü Sayın Ayaydın'ın konuşma talebi burada, yani bir iktidar ve muhalefet sözcüleri sürelerini kat kat aştılar, bu haksızlığı gidermek ve bazı teamülleri hatırlatmak için üç dakika istiyorum dedi. Tabii geçmişte, siz deneyimli bir parlamentersiniz, nasıl olduğunu bilmiyorum ama, ben dört yıldır Plan ve Bütçe Komisyonunda görev yapıyorum, bu Parlamento çatısı altında, bu Komisyon çatısı altında bütün komisyon üyesi arkadaşlarımız, değerli milletvekillerimiz ve diğer milletvekili arkadaşlarımız gelirler, her konuyla, her tasarı ya da teklifle ilgili olarak düşüncelerini özgürce ve serbestçe burada ortaya koyarlar. Yani arkadaşlarımız, iktidar partisi tarafından arkadaşların da düşüncelerini ortaya koymalarını, Sayın Bakanımızın ya da yürütmenin yerine bir savunma mekanizması gibi değerlendirmek de onlara karşı haksızlık olur.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin buyurun lütfen.

HÜSEYİN ŞAHİN (Bursa) – Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun üyesi çok değerli arkadaşlarım, Sayın Bakanım ve Maliye Bakanlığımızın çok değerli bürokratları, sayın basın; hepimize hayırlı akşamlar diliyorum.

Ben de, geçen hafta Van ilimizde meydana gelen doğal afet depremde hayatını kaybeden vatandaşlarımıza ve Harun Çakır arkadaşımıza da Allah'tan rahmet ve kalanlara sabırlar temenni ediyorum.

Sayın Ayaydın'ın dediği gibi, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çalışmaları hakikaten çok hareketli ve bereketli bir şekilde devam ediyor. Muhalefet sıralarından, orta vadeli programın geç açıklandığı hususunda eleştiriler geldi. Özellikle son üç yıldır dünya ekonomisindeki hızlı negatif değişimlerden dolayı gelişmiş ülkelerin çoğunda orta vadeli program hazırlanamıyor bile. Bu ülkelerin bir çoğunda kredi derecelendirme kuruluşları tarafından not eksiltmeleri yapılırken Türkiye'de kamu maliyesi disiplininin başarılı bir şekilde yürümesinden dolayı kredi derecelendirme kuruluşları not artırmakta, Türkiye yatırım yapılabilir bir ülke konumuna gelmektedir. Orta vadeli program, biliyorsunuz, 5018 sayılı Kanun gereği mayıs ayında yapılması gerekiyor, fakat son üç yıldır dört, beş ay gecikmekte, ama başarılı bir şekilde geç de olsa bu programı hazırlayan bakanlığımız, kamu maliyesi disiplininin hiçbir şekilde taviz vermeyerek Türkiye'yi minimum zararlarla, minimum açıklarla ileriye doğru götürmektedir. Ben, bu manada da Maliye Bakanlığımıza ve bürokratlarına çok teşekkür ediyorum.

Tabii, enflasyonun artışından da bahsedildi. Dünyada şu ana kadar enflasyonla hiç tanışmamış, enflasyon olgusunu bilmeyen ülkelerin dahi ekonomilerinde şu anda karşılıksız para basmaktan dolayı enflasyonla tanışan ülkeler ve halklar var. Onlar da bu acı tecrübeyi bu dönemde, geçmiş dönemdeki refah seviyesinin ne kadar haksız bir şekilde yürütüldüğünün faturası olarak gelecekte ödeyeceklerdir. Dolayısıyla, enflasyon olgusunu biz uzun zamandır çok yüksek seyreden oranlarla yaşadık ama 2002 yılından bu tarafa da AK PARTİ Hükûmetleri döneminde yüzde 60'lı seviyelerden aldığımız enflasyonu yüzde tek haneli rakamlara indirmeyi başardık. Yine bu da tek parti hükûmetinin ve AK PARTİ Hükûmetlerinin başarısıdır.

Dolayısıyla şu ana kadar hazırlanan bütçede toplumumuzun tüm katmanları ve sosyal gruplarının gözetildiğini görüyoruz. Türkiye'nin gerçeklerini de göz önünde bulundurarak gelir-gider dengesinin oluşturulduğunu, refah seviyesinin ve sosyal yapısının zenginleştirilmesinin temel hedef alındığını burada gözlemliyoruz. Şu ana kadar dokuz yıllık AK PARTİ Hükûmetleri döneminde eğitimde hiç kimsenin aklına gelmeyen, fakat Sayın Başbakanımızın dirayetli ve kararlı duruşu sayesinde, çocukların ilk hafta okula gittiklerinde masalarında kitaplarını bulması ve bundan velileriyle beraber memnun kalması, özürler denenen bir sınıfın -yaklaşık toplumumuzun yüzde 10 nispetinde özürülleri var- bunların 2002'den önce toplumda hiç yer almazken, bugün özürüllerin kendi özür nispetleri oranında aylığa bağlanması ve onlara bakan yakınlarının da bir aylıkla ödüllendirilmesi neticesinde daha önce yok sayılan bir sınıfın şimdi özürüllü aileleri tarafından özürüllü kaybetmekten korkuyorum dercesine üzüntü duyduğunu ve özürüsüne dua eder duruma geldiğini görmekteyiz.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 54

65 yaş üstü yaşlılarımıza verilen aylıkların toplumda yarattığı memnuniyet had safhadadır. Dolayısıyla, bu bizden önceki dönemlerde yoktu, özürlerle ilgili harcama kalemi hiç yoktu ama...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Siz konuşmanızı tutanakta tekrar okuyun sayın milletvekili ve inanıyorum ki düzelteceksiniz bu konuşmalarınızı.

HÜSEYİN ŞAHİN (Devamla) – Ya toplumda zaten biz yüzde 50 oy nispetiyle bunun karşılığını almaktayız. Sağlık...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bu kadar pervasızca ve saygısızca konuşulmaz.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen arkadaşlar...

Sayın Şahin buyurun, devam edin.

NURSEL AYDOĞAN (Diyarbakır) – Kimse özürli bir çocuğunun olmasını istemez.

HÜSEYİN ŞAHİN (Devamla) – Biz, kimse ister demiyoruz ama sosyal devlet anlayışının gereği AK PARTİ Hükûmeti özürlerine sahip çıkmıştır. İstemez, mutlaka istemez ama sahip çıkma neticesinde de bu sosyal gruptaki insanlar devlete ve milletine bağlı bir hâle getirilmişlerdir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Şahin, o kelimenizi lütfen düzeltin, kimse çocuğunun özürli olmasından gurur duymaz. Lütfen o kelimenizi düzeltin.

HÜSEYİN ŞAHİN (Devamla) – Hayır, bakın olmuş olan olmuştur ama AK PARTİ Hükûmetleri döneminde de sahip çıkmıştır, ben bunu kastetmek istiyorum.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Efendim tüm hükûmetler sahip çıkmıştır.

HÜSEYİN ŞAHİN (Devamla) – Ya, benim kastetmek istediğim...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Çok kötü aslında!

MUSA ÇAM (İzmir) – Amacını aştı.

HÜSEYİN ŞAHİN (Devamla) – Hayır, özür diliyorum ama benim kastetmek istediğim, bağlanan aylıklar ve özürli sahibinin, özürliye bakan yakınının bundan memnuniyetinin ifadesi şeklinde olmuştur.

Ben, 2012 bütçemizin Türkiye'mize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Şahin.

Sayın Baştopçu...

MUZAFFER BAŞTOPÇU (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, bu geniş açılı değerlendirmenizde benim kaç dakikam var? Ben 8.00'e kadar bitiririm.

Çok değerli Başkanım, değerli Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2012 yılı bütçemizin hayırlı, uğurlu ve bereketli olmasını ve aziz milletimize değerli bir armağan olmasını diliyor, bütçenin hazırlanmasında emeği geçen herkese sağ olsunlar, var olsunlar deyip şükranlarımı sunuyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonumuz, her zaman olduğu gibi kendine yakışır bir biçimde bütçe çalışmalarına başladı ve gördüğüm kadarıyla da, bugün izlediğim kadarıyla da iktidarı ve muhalefetiyle de hakikaten hazırlanmış arkadaşlarımızın konuşmalarını dikkatlice izledik, nitelikli konuşmalarını dikkatlice izledik ve inanıyorum ki, bu konuşmaları, önerileri, eleştirileri yönlendirici olacaktır.

AK PARTİ Hükûmetlerimizin en başından beri yapmak istediği ve bu kutsal çatı altında oluşturmaya çalıştığı konu, hep iktidarı ve muhalefetiyle ilgili ve birlikte en iyilerini oluşturmak, en güzelini oluşturmak ve özellikle de Plan ve Bütçe Komisyonumuzun tempolu çalışmaları içerisinde bu amaca yönelik karşılıklı anlayış içerisinde, karşılıklı birlikte iş yapmanın tadına vararak ve geçen dönemlerde de, bilen arkadaşlarımız bu konuyu biliyor, önergelerini birlikte hazırlayarak birçok önergeye iktidarıyla, muhalefetiyle imza koyarak gerçekleştirdi, bundan sonra da inanıyoruz ki bu gerçekleştirme devam edecektir.

Genelde hükûmetlerimiz yapısal değişikliklere ağırlık verdi şimdiye kadar ve bu yapısal değişikliklerin ne kadar çok sağlıklı sonuç alıcı olması gerektiği konusunda da Türkiye Büyük Millet Meclisimiz gerçekten çok önemli hizmetler üretti bugüne kadar. Başta bankalarımız olmak üzere çok sayıda stres testinden hep bir başarıyla çıktık. Elbette bütün sorunları çözmedik, bütün sorunları çözdük diye bir iddiamız olamaz ama çok disiplinli çalışarak, gayret ederek sorunları çözmeye... Tekrar ediyorum, iktidarımız ve muhalefetimizle birlikte hep o gayretin içerisinde olduk, bundan sonra da bu gayretin içerisinde olacağımıza inanıyorum.

Şimdi, bir seferinde televizyonda izlemiştim, bir muhabir arkadaş, Karadeniz'de biliyorsunuz "Temel" ismi çok yaygın, Karadenizli yaşlı bir neneye şaka yapmak istiyor. Diyor ki: "Nene derler ki Karadeniz'de her evde bir Temel vardır." Nine cevap veriyor: "Akıllı güzel kızım, temelsiz ev olur mu?" İnşallah yaptığımız çalışmalarla güzel temeller atacağız ve önemli işler yapacağız. Ben buna inanıyorum. O yüzden her şey gönlünüzce olsun, birlikte yapalım ve karşılıklı saygı içerisinde olduğumuz sürece inanıyorum ki hiçbir problemimiz olmayacaktır. Beni de sabırla dinlediğiniz için hepinize teşekkür ediyorum. Tekrar bütçemizin hayırlara vesile olmasını niyaz ediyorum.

Sağ olun, var olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Baştopçu.

21 üye arkadaşımız bütçenin geneli üzerinde söz almıştır. Merkezî Yönetim Bütçe ve Kesin Hesap Kanunu Tasarılarının tümü üzerindeki görüşmeleri böylece tamamlamış oluyoruz.

Şimdi, on dakika süre için Sayın Bakanımıza soru sormak isteyen arkadaşımız varsa söz vermek istiyorum.

Sayın Aslanoğlu, buyurunuz.

SORULAR ve CEVAP

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 55

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakanım, çok net soracağım. Mayınlı araziye duymaktan çok mutlu oldum. Sayın Gök teşekkür ederim. Bu konuda birazcık mücadele vermiş bir kişi olarak bu arazilerin kullanımından dolayı... Ne zaman bitiyor, bu arazileri ne yapacaksınız? Bir.

İki: Ceylanpınar örneği vermekten dolayı çok teşekkür ediyorum. Demek ki öncü olmalı, öncü olursa bazı şeyleri başarıyla yapabiliyor, herkese örnek olmalı yani demek ki devlet bazı şeylerden çekilmemeli. Ona da teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, vakıf üniversitelerine eşit davranıyor musunuz? Vakıf üniversitesi hepimizin üniversitesidir ama burada -kamunun ve Millî Emlağın- arazi tahsislerinde adil misiniz, hangilerinden ne tahsil ettiniz, hangi istekleri geri çevirdiniz, ben bunları bilmek istiyorum. Burada gelen bilgiler bana, hepsi bizim üniversitemizse, kurulmuşsa, öğrencilerimizi başarıyla eğitecekse herkese eşit yaklaşımdır ama burada bazı vakıf üniversitelerinde sizin veya diğer kamu kurum ve kuruluşlarının uzun süreyle kiralamak şeklinde her üniversiteye eşit davranmadığınız konusunda bilgiler geliyor, ben bunun bir kısmını da ispat edebilirim.

Yine, Sayın Bakan, Bağcılar 1 milyon nüfuslu bir ilçemiz, burada vergi dairesi yoktur, en yakın başka ilçeye gitmek zorundalar, öncelikle bu ilçe hak ediyor, bilginize sunuyorum.

Yine, Çatalca'dan -ben veriyorum, ben halkın diliyle konuşuyorum- gelen ecri misil sorunu var, dert var, burada çözülmesi lazım, bu mektubu size vereceğim, buraya birisini gönderin, bu köylüleri dinleyin, burada orman köylüsüne 60 liraya veriyorsunuz mahalle oldu diye ama yanındaki, Çatalca'ya 5 kilometre mesafedeki köye 30 lira uyguluyorsunuz, ona devlet destek veriyor, orman köylüsü diye vermiyor, onunki 60 lira, öbürü 20 lira destek alıyor ve 10 liraya düşüyor, burada problem var, orada dokuz köyde problem var. Ben gittim gözümle köylüleri dinledim. Bu işi bilen birisini gönderirseniz bu sorunu çözmek zorundayız.

Yine, başka bir konu. Size emeklilikte yaşa takılanlar, 5 bin iş gününü doldurmuş, eski yasaya tabiiymiş, ayırmışsınız bunları, sosyal güvenceleri yok, çocuğunun yok, kendinin yok, emekli maaşı bağlanmıyor, bir aç insanlar topluluğu yarattık, elli yaşına gelmiş kimseyi işe almıyor, en azından sosyal güvenlik yönünden bu insanlara bir sosyal devlet olarak bir çözüm bulmak bizim görevimiz. Bunu da size takdim edeceğim. Haykırıyorlar, haykırıyorlar.

Yine, bir tane daha takdim ediyorum. Bu da tüm gazilerden geliyor, "Bizi niye dışlıyorsunuz? Biz bu ülkede gazi olmuş insanlarız, bizim derdimize kimse çözüm bulmuyor." diyor. Bunu da veriyorum.

Yine, Küçükçekmece Kanarya'da... İsterseniz Maliye Bakanlığının bütçesinde sorayım, isterseniz şimdi sorayım.

Son olarak da muhtarlar... Artık muhtarları kandırmayalım. Ben utaniyorum şahsen. 380 lira maaş diyorsunuz, "Şu kadar artırdık." diyorsunuz... Sosyal güvenlik primi kaç para? 380 lira maaş, 334 lira sosyal güvenlik primi; hiçbir muhtar bir kuruş para almıyor. Eskiden İstanbul'daki muhtarları örnek gösterirdiniz. Bir kuruş kimse para vermiyor ve o 5490 sayılı Yasa'da suç işlemişizdir hep beraber. Notere 67 lira vererek sahte bir belgeyi götürüyor, noter onaylıyor, sahte belgeleri onaylatarak sahte işlem yaptırıyor muhtarı devreden çıkardığınız için. Muhtarları tekrar eski hâline getirin, 5490 sayılı Yasa'yı değiştirin, yoksa aksi hâlde sorunlar büyüyecek, dertler büyüyecek. Beni evimden eder, isterse birisi gider, benim evime birisi tescil yapar noterden, beni evimden ederler. Bunu da bilin. Sayın Bakanım, artık muhtarlara bir çözüm getirin.

Son olarak Küçükçekmece Kanarya'da Millî Emlaktan Galatasaray Kulübüne kiralaran arazi kaç dönümdü, hangi şartlarla kiralandı? Orası mahalle halkına kapatıldı, kimse giremiyor. Bu konuda bilgi istiyorum sizden.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugünkü Resmî Gazete'de Vergi Denetim Kurulu Yönetmeliği yayınlandı, bu konudaki eleştirilerimi mahfuz tutarak soruyorum: Hâlen yürürlükte bulunan mevzuat gereğince Muhasebat ve Millî Emlak kontrolörleri tarafından yapılmakta olan teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma görevlerinin vergi müfettişleri tarafından yapılacağına dair hükümler yer almaktadır bu yönetmelikte. Vergi Denetim Kurulunda görev yapan ve asli görevleri vergi incelemesi olan vergi müfettişlerinin vergi mevzuatıyla ilgisi olmayan Millî Emlak ve gider mevzuatını uygulayan birimlerde teftiş, denetim, inceleme ve soruşturma yapmakla görevlendirilmelerine rağmen Muhasebat ve Millî Emlak kontrolörlerinin uzman yapılmak istendiği söylentileri doğru mudur? Eğer doğruysa, kanun hükmünde kararname düzenlemelerinde denetmen, kontrolör, müfettiş gibi unvanı haiz denetim elemanları, müfettiş veya denetçi unvanıyla tek çatı altında toplanırken -yine ifade ediyorum bu konudaki eleştirilerimi mahfuz tutarak- Maliye Bakanlığı bünyesindeki Muhasebat ve Millî Emlak kontrolörlerinin Maliye uzmanı kadrolarına atanarak tenzili rütbeye uğratılmaları ve kazanılmış haklarının ellerinden alınmasını adalete, hakka, hakkaniyete, hukuka ve eşitlik ilkesine uygun buluyor musunuz? Yani haksızlık yaratacak böyle bir düzenlemeye mâni olmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akçay.

Sayın Ayaydın, buyurun.

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Sayın Bakan, bütün mamulleri üzerindeki özel tüketim vergisi geçtiğimiz günlerde artırıldı, sonra da yılbaşına kadar bunu ertelediniz. Bu bağlamda, bir, yapılan vergi artışının yıllık enflasyonu artıracığı, artan enflasyonun kamu çalışanlarına zam farkı vermeyi gerektireceği ancak elde edilecek vergi geliri verilecek zamdan daha düşük olduğu için sigara zammından vazgeçildiği doğru mudur?

İki: Sigara satıcılarını stok yapmaya ve vergi üzerinden gelir sağlamaya imkân verdiniz. Madem bu zammı iptal edecektiniz neden bu zammı açıkladınız ki sigara stokçuları yılbaşına kadar stoklarını artırıp yılbaşından bundan para kazanacaklar. Bu konuda cevap verirseniz mutlu olurum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 56

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayaydın.

Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Sosyal Güvenlik Kurumu bütçesi içerisinde açık verdiği için, ayrılamayacağı için emeklilere yönelik İntibak Yasası için Maliye Bakanlığı bütçesi içerisinde bir pay ayrılmış mıdır? Bunu öğrenmek istiyorum.

İkinci olarak, sabit stok maliyetlerinin yıl olarak düşmesinin -demin değerli bir arkadaşımız açıkladı- 8,3'ten 3,5'a düşmesinin sebebi kamu yatırımlarının azalması mıdır yoksa bu yatırımların gerçekleştirilmesi midir?

Üçüncü olarak, Gelir Vergisi Kanunu madde 40'a göre gıda bankacılığı yapan kuruluşlara yapılan yardımlar indirim konusu yapılabilmektedir. Buradan istifade eden -konuşmam sırasında da belirtmiştim- bu muafiyetten istifade toplam tutarı nedir?

Bir de enerji zamlarını, geciktirilmiş olan enerji zamlarını aynı zamanda IMF istediği için de mi -IMF zaman zaman biliyoruz ki gözetim amacıyla Türkiye'ye gelip görüşmeler yapmaktadır- yaptık?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türel, buyurun.

RAHMİ AŞKIN TÜRELİ (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, iki soru yöneltmek istiyorum.

Birinci soru: Bildiğiniz gibi 2006 yılında AKP Hükümeti döneminde çıkan bir Tarım Kanunu var, onun 21'inci maddesinde diyor ki: "Tarımsal desteklemelere ayrılan pay millî gelirin yüzde 1'inden az olamaz." Bu bir kanun hükmüdür fakat ona rağmen biz bakıyoruz ki bütün yıllar itibarıyla çıktığı dönemden itibaren yaklaşık yüzde yarımalar seviyesindedir. Sunuşunuza da baktım, sonuçta ve 2012 programına baktım, bir 7,3 milyar TL bir rakam var, bir de onun üzerine siz bir kısım işte kredi herhâlde maliyetlerini falan, bazı, birtakım şeyleri ekliyorsunuz, orada da 11 milyara çıkıyor. 7,3 milyarın millî gelirdeki payı binde 7,7 yani gene yüzde 1'den az. Bu açıdan da neden tarım kesiminde bu Kanun hükmüne rağmen böyle bir durum cereyan ediyor?

İkinci bir husus da, bu gene sunuşunuzda vergi yükünden bahsetmişsiniz, uluslararası kıyaslamalar yapmıştınız, tabii uluslararası kıyaslamalar önemlidir ama aynı zamanda ülkenin kendi içinde bir zaman içinde bakmak, trend içinde bakmak da önemlidir. Ben 2002-2011 dönemine ilişkin rakamları size söylemek istiyorum. Vergi yükü, sosyal güvenlik kuruluşları dâhil, primler dâhil 2002 yılında yüzde 22,3'ten 2011 yılında yüzde 27'3'e çıkmıştır yani 5 puanlık bir artış vardır. Bu da çok ciddi bir artış değil midir? Çünkü sonuçta da vergi yükünün düşük olduğunu söylüyorsunuz. Bu, vergi yükünün daha da artırılacağına ilişkin bir sinyal midir yoksa?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, buyurun.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler.

Sayın Bakanım, benim de bu kaçakçılıkla ilgili bir sorum olacak. Tütün ve Tütün Mamulleri Kaçakçılığıyla Mücadele Eylem Planı'nı okudum, tabii 2008-2009'da 10 milyon adet olan yakalanan kaçak sigara miktarının 2011 yılının ilk dokuz ayında 50 milyon pakete ulaştığından söz ediliyor. Tabii, yakalanan bu kadarsa, tabii satılan ne kadar? Herhâlde bunun kaç mislidir, onu bilemiyorum. Burada tabii acı olan taraf, söz konusu kaçakçılığın terör örgütüyle bağlantılı olduğunu ve bu eylem planının bir anlamda terörle mücadele kapsamında sayılması gerektiğini... Tabii, düşüncüyü takdir ediyorum ama iki yıldır, üç yıldır bu rakamlar çok artmış, kaçakçılık rakamları, onun ötesinde, gümrükten sorumlu Sayın Bakanımız Hayati Yazıcı'nın da akaryakıt kaçakçılığıyla ilgili PKK terör örgütünün kaynağı olduğunu belirten açıklamaları olmuştu, yine Sayın Başbakanın 13 Şubat 2007 tarihli TBMM grup toplantısında ve 28 Şubat 2007 tarihli Ulusa Sesleniş konuşmasında -okumuyorum, isteyen arkadaşlarımız ulaşır oradan- Sayın Başbakanın verdiği bilgilere göre yıllık akaryakıt kaçakçılığı 15 milyar dolar yani devletin vergi kaybı 10 milyar dolar.

Sayın Bakan, eğer gerçekten bununla mücadele etseydik ki Sayın Başbakan orada iddialı konuşmuş, "Buna son vereceğiz." anlamında ama biz her sene gümrükten sorumlu Bakanımıza soruyoruz maalesef bu kaçakçılık aynen devam ediyor. Önlenmiş olsaydı şu an bütçe açığı da kalmazdı, cari açık da kalmazdı, yıllık 10 milyar dolar devletin kaybı. Yani diyeceğim şu: Size bağlı denetim birimleri de var yani "Hortumları kestik." demek kolay yani PKK'ya giden bu hortum niye kesilemiyor? Yani eylem planınızı takdir ettim yani bunun terör örgütüyle mücadele kapsamında dikkate alınması gerektiğini söylüyorsunuz ama bunları Hükümet olarak bildiğiniz hâlde, terör örgütüne buradan kaynak gittiğini bildiğiniz hâlde niye engellenemiyor açıkçası bilemiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kurt, buyurun.

KAZIM KURT (Eskişehir) – Sayın Bakanım, bildiğiniz üzere asgari ücret bir insanın geçinebilmesi için zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere ödenen ücret ancak ısrarla asgari ücretten vergi almaya devam ediliyor. Bir asgari ücretliden alınan vergi miktarı nedir, tüm asgari ücretlilerin toplamından alınan vergi miktarı nedir? Bu vergiyi almaya devam edecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Bakana söz veriyorum.

Buyurun Sayın Bakan.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Batman) – Sayın Başkan, komisyonumuzun çok saygıdeğer üyeleri, değerli çalışma arkadaşlarım; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 57

Sabahtan beri tabii gerçekten çok yapıcı eleştiri ve tespitler ortaya konuldu gerek muhalefetten arkadaşlar gerekse iktidar partimizin milletvekillerinden, ben o nedenle herkese gerçekten katkıları için sözlerimin başında teşekkür etmek istiyorum. Çok seviyeli analizler yapıldı, belki de ilk defa powerpoint niteliğinde, daha doğrusu her ne kadar çıktıyla yapıldıysa da güzel sunumlar da yapıldı. Ben hepsini takdir ettiğimi yani gerçekten çok beğendiğimi ve dolayısıyla tabii ki bu eleştirilerin hepsini not aldığımı ve zaman içerisinde tabii ki mümkün olduğunca bu çerçevede politika geliştirirken bundan sonraki kararlarda tabii bunların mümkün olan kısımlarının değerlendirmeye alınacağını ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii birçok şey söylendi, birçok eleştiri, birçok tespit yapıldı, müsaade ederseniz ben biraz sorulara da tabii cevap vereceğim...

Sürem ne kadar, onu bir söylerseniz kendimi ona göre ayarlayayım?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, normalde yarım saat ama biraz daha fazla...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Evet yani mümkün olduğunca hemen hemen hem sorulara hem de tabii ki eleştirilere bir miktar cevap vermek istiyorum.

Şimdi, 5018 sayılı Kanun'un öngördüğü takvime uymadığımız ifade edildi, bu doğrudur, bu eleştiri doğru bir eleştiridir. Bundan dolayı da tabii ki yani ortaya şunu koyabiliriz, diyebiliriz ki bir seçim yılıydı, işte küresel belirsizlikler devam ediyor diyebiliriz ama ben bu bahanelere sığınmayacağım, doğru bir eleştiri, eğer bir kanun varsa, o kanunun gereğini yerine getirmemiz gerekiyordu, yerine getirmediğimiz, bundan dolayı ben üzgünüm. Aslında bu Kanun'un bu son birkaç yıllık deneyim çerçevesinde gözden geçirilmesi gerektiği ortadadır çünkü Mayıs ayında ortaya konulan birtakım makroekonomik büyüklüklerin, önceki yıllar için söylüyorum, Eylül, Ekim ayında çok ciddi bir şekilde tekrar revize edildiği, köklü bir şekilde değiştirildiği, dünya ekonomisinde çok hızlı gelişmeler olduğu bir dönem, dolayısıyla arkadaşlar da önerdiler, aslında bu doğru bir yaklaşım olur. Onun için, dediğim gibi burada bahanelere sığınmayacağım, haklı bir eleştiri.

Değerli arkadaşlar, burada, tabii, makroekonomik hedeflerin gerçekçi olmadığına dair, dolayısıyla bütçe hedeflerinde, makro hedeflerde sapma olduğuna dair birçok yorum ve değerlendirmelerde bulundu. Nokta tahmini yapmak hakikaten zor bir iştir. Ben yıllarca hem de bu işi yani bir kamu politikasının bir parçası olarak değil de ticari anlamda yapan bir birimin başında görev yaptım yani bu işi çok çok daha ciddi bir şekilde, hakikaten profesyonel bir şekilde yapan bir birimin başındaydım, birçok gelişmekte olan ülke için biz bu işleri yapıyorduk. Takdir edersiniz ki nokta tahminlerinin hakikaten tutturulması çok zordur, sadece bizim dönemde değil yani cumhuriyet tarihine bakın, hatta bu konuda çok uzman sayılan en iyi profesörleri, en iyi uzmanları kendi bünyesinde istihdam eden bir IMF'ye bakın, bir Dünya Bankasına bakın sürekli bir şekilde yani bir yıl içerisinde iki rapor yayınlıyorlar ama arada da bazı tahminlerde, revizelerde bulunuyorlar yani çok büyük tabii ki revizeler söz konusu, çok büyük değişiklikler söz konusu, IMF'nin Türkiye ekonomisi için tahminleri ortada yani ilgililenenler bakabilir. Dolayısıyla, tabii ki makroekonomik tahminlerde, nokta tahminlerinde mutlaka yukarı yönlü veya aşağı yönlü sapmalar mümkün ama bütçe açısından da tabii ki bu önemli çünkü değerli arkadaşlarımız, özellikle Sayın Bülent Kuşoğlu Bey bir eleştiride bulundu, dedi ki, ödenek üstü harcamalar çok ciddi boyutlara vardı yani tabii ki tutar olarak, lira olarak söylediğinde haklı ama sapmalara bakarsanız yani ortaya konulan hedef ve gerçekleşmeye özellikle faiz hariç gider açısından bakarsak, şimdi tabii ki faizler piyasa tarafından belirlendiği için, yine vade yapısı da zaman zaman piyasa tarafından etkilendiği için faiz hariç bakmakta yarar görüyorum, sadece örnek vermek açısından yani geçmiş eleştirmek, deşmek açısından söylemiyorum, mesela 1995'ten başlarsak sapma yani gerçek hedef ve gerçekleşme, sapma oranına bakıyorum bir yüzde olarak, 1995'te yüzde 21,8, 1996'da yüzde 11,2, 1997'de yüzde 26,9 ve bu şekilde gidiyor yani ben kriz yıllarını yani 1994'ü, 2001'i hiç bahsetmeyeceğim çünkü oralarda oranlar çok çok daha yüksek ama mesela 2003'ten itibaren bakarsanız 2003 yılında yüzde 1,7; 2004 yılında yüzde 0,8, 2005 yılında yüzde 1,2 diye gidiyor, en kötü yıllardan bir tanesi 2009 yılıdır yani küresel kriz yılıdır, yüzde 6,6 anlamında yani 2003-2010 yılına bakarsanız ortalama sapma yani hedef ve gerçekleşme yüzde 3,5 civarında bizim dönemde bir sapma söz konusu, bizden önceki dönemlerde ortalama yani en azından o 1995 dönemi itibarıyla, 1995-2002 döneminde yüzde 14'er civarında bir sapma söz konusudur. Dolayısıyla, bundan dolayı zaman zaman yani ödenek üstü harcamalar, personele ilişkin harcamalarını yüzde 100 öngöremiyorsunuz, bir bütçe yapıyorsunuz sonra birtakım müzakereler oluyor, mesela bu, bu sene de olabilir. Şimdi bir bütçe yapıyoruz, toplu görüşme olmayacak yani bir sözleşme süreci olacak, ondan dolayı ben az şey söyledim, bu konuda hiçbir şey söylemedim. Niye? Çünkü burada bir süreç yaşanacak, yeni bir döneme giriyoruz, onun yasal altyapısı hazırlanıyor. Tabii ki biz tipik olarak bütçeyi yaparken ya enflasyonu baz alırız, belki bir hata payı koyarız ama sonuçta fiilî durum tabii ki karşılanacaktır, bundan dolayı ödenek üstü harcamalar olabiliyor. Bir de bunun dışında son birkaç yıldır gerçekten bütçe gelirleri iyi olduğu dönemde biz bunun bir kısmını yani yatırımlara ekstra kaynak olarak ayırdık. Bunun doğru olduğuna inanıyorum yani altyapı yatırımlarını önemsiyoruz ve ben buna samimi olarak inanıyorum ve bu nedenle bu sene, mesela, ifade ettim, 9,1 milyar lira ekstra bir harcama olacak. Geçen sene yanlış hatırlamıyorsa bu çerçevede bir 14-15 milyar liralık ekstra bir harcama olmuştu, ilave bir kaynak ayrılmıştı, dolayısıyla aslında burada bir diğer ilişkili bir eleştiri de söz konusu, şimdi tabii yatırımlarda gerçekleşme tahminleri ile ödenekleri karşılaştırdığınız zaman son birkaç yıldır sanki düşüş varmış gibi bir görüntü var. Nitekim arkadaşlar ifade ettiler ama tabii başlangıç ödeneğine göre de çok ciddi artışlar söz konusu. Burada tabii neyi esas alacaksınız, gerçekleşme ödenekleri son birkaç yıldır verdiğimiz bu ekstra kaynaklar sayesinde çok hızlı bir şekilde tabii ki başlangıç ödeneğine göre çok daha yüksek seyretmektedir. Ben ümit ediyorum ki eğer 2012 yılında da gelir ayağında herhangi bir yani sıkıntı yaşanmaz, bizim öngörülerimizin ötesinde bir performans ortaya konulursa Türkiye'nin yine kaynaklarını yine yatırımlara daha fazla düzeyde ayırmasını ben doğru buluyorum. O çerçevede bakmak lazım diye düşünüyorum.

Tabii, vergi sistemimiz çok eleştirildi, vergi sistemimizin ben mükemmel olduğu iddiasında değilim. Hakikaten gerek mevzuatın sadeleştirilmesi ama gerekse yani verginin daha çok tabana yayılarak yani birtakım sektörler üzerinde

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 58

vergilerin daha da aşağı çekilmesi gerektiği ortada yani vergi sistemimiz sorunlu. Önümüzdeki dönemde inşallah gerek gelir vergisi anlamında gerekse Vergi Usul Kanunu anlamında arkadaşlarımız, Vergi Konseyi çalışmalarını belli bir noktaya getiriyorlar, ben ümit ediyorum ki bu sene sonuna kadar elimizde bir taslak olur, daha sonra ben samimi olarak buraya getirmek istiyorum ve buradaki arkadaşlarla birlikte bu sistemimizi nasıl daha iyileştirebiliriz buna bakmak istiyorum çünkü arkadaşlarımız tabii ki "Vergi sistemimiz sorunlu." diyorlar, doğru ama bu sorunları nasıl çözeceğiz, bunlara hep beraber bakalım. Geçmiş dönemde kurumlar vergisinde indirim yaptık, bu bir tercihten dolayı değil, Türk şirketleri daha rekabetçi olsun, uluslararası arenada daha rekabetçi olsun diye yapıldı, asgari ücret üzerinden de vergi indirildi, istihdam üzerindeki prim yükü indirildi, gelir vergisi de aşağı çekildi, hem üst dilimi hem alt dilimi de aşağı çekildi, bazı temel veya bazı önemli alanlarda yani eğitim gibi, sağlık gibi, tekstil gibi, gıda gibi alanlarda KDV indirimleri de yapıldı ama bu dediğim gibi yani vergi sistemimizin iyileştirilemeyeceği anlamına gelmiyor.

Tabii ki ilk dokuz aylık sonuçlarla övündüğüm ifade edildi, doğrusu ben her üç ayda bir basın toplantısı yaptım, her defasında değerli basın mensubu arkadaşlarımıza şunu dedim: Bakın, bir ay bir trend oluşturamaz, üç ay bir trend oluşturamaz, genelde yani yıl sonu rakamları daha önemli, yıl sonunda biz açık öngörüyoruz ama yıl sonunda öngördüğümüz 33,5 milyar liralık açığın belki muhtemelen ciddi bir şekilde altında olur demişimdir. Hemen hemen her basın toplantımda, evet ilk altı ay, ilk dokuz ay sonuçlar bunlardır ve bu sonuçlar şudur, budur demişimdir ama mutlaka ve mutlaka uyarımışım, yıl sonu itibarıyla bir açık söz konusu, bu hedeften belki bir miktar daha düşük olur ama bir açık söz konusu diye ifade etmişimdir.

Tabii, Vergi Konseyini pasifize ettiğim ifade edildi, böyle bir niyetim asla olmaz, kesinlikle biz geçmişte kendi fikirlerinden yararlandık ama son bir iki yıldır tabii ki küresel kriz, bununla mücadele ön planda oldu yani Anayasa değişikliği vesaire gibi hususlar Meclisimizin önemli zamanını aldı, çok temel bazı vergi yani reform yasalarını biz buraya getiremedik, bu dönemde inşallah getiririz ve bu dönemde inşallah tabii ki Vergi Konseyiyle yakın bir şekilde çalışırız, o çerçevede en ufak bir tereddüt olmasın.

Tabii ki deprem vergileri var, onu biraz daha geniş bir şekilde ele almak istediğim için onların öbür kısımlarını ben şey yapmak istiyorum. Gıda bankacılığıyla ilgili bir soru soruldu, ben notlarım arasına aldığım için hemen onlara hızlı bir şekilde cevap verebiliyorum. 2007 yılında o bahsettiğiniz muafiyet çerçevesinde yani sağlanan muafiyet 48 bin lira, 2008 yılında 8 bin, 2009 yılında 26 bin, 2010 yılında 484 bin, toplamda 568 bin liralık bir gıda bankacılığına muafiyet yani vergi indirimi söz konusu dolayısıyla bu rakamlar böyle.

Tabii, mükellef sayısında artış olmadığı ifade edildi, bir kalemde önemli bir artış var, o da şu: Gayrimenkul sermaye iradı yani mükellef sayısında çok ciddi artışlar var. Doğrudur, öbür mükelleflerde çok muazzam bir artış yok. Tabii ki Türkiye'de mükellef sayısı sınırlı görünüyor, nedeni de şu: Yani biz modern bir gelir vergisi reformu henüz yapamadığımız için ücretliler beyanname vermiyor, aslında birçok kesim beyanname vermiyor ve o nedenle yani sanki Türkiye'de mükellef sayısı çok düşükmüş gibi bir algı ortaya çıkıyor ama aslında yani herhangi bir kazancı olan tüm kesimlerin beyanname verdiği bir sürece, bir sisteme geçerse -ki, dünyadaki modern sistem budur, yani ücretli dahi olsanız bir beyanname veriyorsunuz- o zaman tabii ki mükellef sayılarının çok farklı olacağı ortada.

"Vergi afları moda oldu!" Eleştirildi. Prensipten ben katılıyorum. 1923'ten 2003 yılına kadar, yani bizim döneme kadar dahi her iki buçuk yılda bir bu nitelikte birtakım yasal düzenlemeler yapılmış. Bizim dönemde de yapılmıştır. Ben prensip olarak hep söyledim: Af niteliğindeki vergi düzenlemelerinin vergide uyumu azalttığını, bir haksız uygulama, adaletsizlik anlamında bir algı oluşturduğunu -ve belki gerçeklik de o yönde- dolayısıyla ben de bunlara zaman zaman eleştirel olarak baktığımı bu Komisyonunda defalarca ifade ettim. Peki, diyebilirsiniz ki, en son işte bu sene bir düzenleme yapıldı. Orada da mümkün olduğunca alacağın reel değerinden vazgeçmeme üzerine bir prensip oturttuk. Yani çok istisnai durumlar hariç genel prensip olarak biz dedik ki: "Anapara alınacak, enflasyonla güncellenecek. Eğer bir vadeye tabi tutulacaksa da belli bir faiz farkı yine ödensin." diye biz reel değerinden hiçbir şekilde tabii ki vazgeçmedik.

Güncelleme neye göre yapılmalı? Tabii ki TÜFE, ÜFE... Bizim kanunlarımızda yeniden değerlendirme oranının nasıl belirleneceği ortada. Yakın dönemde herhangi bir değişikliğe gitmedik. Normal şartlar altında eğer ekonomide bir talep güçlüğüse üreticilerin fiyat belirleme gücü yüksekse çok hızlı bir şekilde ÜFE'deki değişikliklerin TÜFE'ye yansımaları beklersiniz. Ama küresel rekabet şartlarından dolayı veya içerideki rekabet şartlarından dolayı veya talep diyelim ki eğer o dönemde zayıfsa bu çok gecikmeli de olabiliyor veya tamı tamına hiç gerçekleşmeyebiliyor. Yani bu ekonominin tabii ki gerçeği.

Borç konusu çok gündeme getirildi. Değerli arkadaşlar, tabii ki özel sektör anlamında, hane halkı anlamında son yıllarda borcu arttı Türkiye'nin. Ama bizim zaman zaman gündeme getirdiğimiz husus şu olmuştur: Kamu kesimi 2002 yılına kadar hakikaten hızlı bir şekilde bir borç biriktiren bir kesim millî gelire oran olarak. Çünkü mutlak rakamlar çok anlamlı değil. Şu kadar milyar dolar, şu kadar milyar TL... Çünkü o zaman 1990 yılı ile 2002 yılı arasında iç borç 2.600 kat artmış diyeceğiz. Yani bu çok anlamlı bir şey değil, çünkü enflasyon var, faiz var. Faizin sıfır olmadığı, enflasyonun sıfır olmadığı ülkelerde tabii ki herhangi bir para cinsinden borçlar artabilir. Yani siz yeni bir ciddi borç yaratmasanız dahi eğer önemli faiz dışı fazlalar vermiyorsanız o borçlar sürekli bir şekilde artabilir. Şimdi dolayısıyla burada önemli olan millî gelire oranlardır. Millî gelire oran olarak baktığımızda hakikaten bugün kamu toplam borç stokunun millî gelire oranının nereye geldiği ortada. Avrupa Birliği'nin yarısında bile değiliz. Şimdi arkadaşlardan bazıları dediler ki: "Bize bir tane başarı... Yani siz dokuz yıldır iktidardasınız, neyi başardınız?" Yani çok şey var da, söz konusu olduğu için söylüyorum. En azından Türkiye bugün kamu borcu anlamında endişe edilen ülkeler arasında değil. Bugün Avrupa Birliği'nin 27 tane üyesi var. Bunların arasında nispeten gelişmiş ülkeler var, nispeten daha az gelişmiş ülkeler var. Ortalamasına bakın, yaklaşık yüzde 88-yüzde 90 civarında, yanlış hatırlıyorsam. Türkiye'nin bugün yüzde 40'ın altına bu sene sonu itibarıyla düşmüş olmasını bekliyoruz. Bu ciddi bir başarıdır. Bunun içinde iç borç da vardır, dış borç da vardır. Zaten bunun yansımaları olarak faizlerdeki yük de görülebiliyor.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 59

Hane halkı... Doğrudur, millî gelire oran olarak da, hane halkı gelirine oran olarak da borçlarında bir artış söz konusudur. Aslında bütün gelişmiş ülkeler bizim gibi süreçlerden geçerken bunu yaşamışlar. Bugün Amerika'da, İngiltere'de hane halkının borcunun bırakın hane halkı gelirine oranı, millî gelire oranı yüzde 90'ların üzerinde. Avrupa Birliği'ndeki 27 ülkede yüzde 58-yüzde 59'lar civarında. Ben grafikte hem 2009 yılını da verdim hem 2010 yılını verdim. 2009 yılını zikrettim, çünkü karşılaştırmak açısından onu söyledim. Ama tabii ki kredi faizleri ciddi bir şekilde düşmüş durumda, bankalar vadeyi artırmış durumda. Bunu aslında Türkiye'nin normalleşme süreciyle birlikte gelen bir artış diye düşünmek lazım.

Tabii ki bölgesel kalkınma konusuna çok vurgu yapıldı. Özellikle teşvik sisteminin olumsuz tarafları gündeme getirildi, birtakım örnekler verildi. Biz bu teşvik sistemini güncellerken hakikaten 2001'den sonraki dönemde iller itibarıyla millî gelir yoktu. Dolayısıyla ülke dört bölgeye bölündü, bir sınıflandırma çerçevesinde yapıldı sosyoekonomik gelişmişlik endeksi. Şimdi inşallah TÜİK yakında, yani öyle inanıyorum, bize öyle ifade edildi, iller itibarıyla millî geliri açıklar, gerekirse bu sistem değiştirilir. Ama bölgesel teşvik de var, büyük yatırımlara teşvik de var, sektörel teşvik de söz konusu. Hiçbir sistem tabii ki iller bazında belki mükemmel olmayabilir ama mümkün olduğunca bunu daha da iyileştirmek lazım, iyileştirmeyi de düşünüyoruz.

"Maliye teşvik sistemi içinden çıksın." denildi. Doğrusu bizim teşvikle ilgili çok fazla işimiz kalmadı. En son, hatırlarsanız Ekonomi Bakanlığı kuruldu ve Hazine'nin bünyesindeki Teşvik Uygulama Genel Müdürlüğü Ekonomi Bakanlığına devredildi. Ve biz Maliye olarak hakikaten teşvik işi içerisinde de olmak istemiyoruz. Bu çerçevede de yapılacak düzenlemeleri hep destekledik, bundan sonra da destekleyeceğiz.

Leasing, yani özellikle KOBİ'ler konusu gündeme getirildi. Evet, Sayın Aslanoğlu geldiler beni ziyaret ettiler ve hakikaten ben arkadaşlarıma bu yönde de bir talimat verdim: "Bunu çalışın, bu konuyu düzeltelim. Ben bunu haklı buluyorum." dedim. Gelir İdaresi Başkanımız burada, bu yorumları yaparlarken döndüm kendisine sordum. Çalışmalarımız GTİP sınıflandırması çerçevesinde devam ediyor. Bütün mesele yeni istismar kapılarının açılmaması. Yüzde 1'e düşürülmesi konusunda bir çalışma var, tabii ki sadece belli KOBİ'ler çerçevesinde.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Yatırım.

MALİYE BAKANİ MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Tabii ki yatırım.

Buna yönelik olarak da çalışmalarımızın bu sene sonuna kadar biteceğine dair arkadaşlarım söylüyorlar. İnşallah o çerçevede bir düzenleme yaparız.

Değerli arkadaşlar, belediye konusu hep burada tartışma konusu olur. Mahallî idareler tabii ki önemlidir. Bu dönemde, bizim hükümetler döneminde kaynağın millî gelire oran olarak da, bütçeye oran olarak da arttığını görürsünüz. Bakın bu 2008 yılında çok önemli bir düzenleme yapıldı. Yani bütçedeki gelir havuzunu -biz mahallî idarelere pay ayırıyoruz- orada büyüttük ve ciddi bir şekilde... Bakın, arkadaşlar hemen bir rakam verdiler. 2002 yılında... Arkadaşlar, bazen niye 2002... Tamam, 2003 diyelim. 2003 yılında biz mahallî idarelere bütçeden ne kadar pay aktarmışız? 5,7 milyar, yaklaşık olarak söylüyorum. Bu bütçenin yüzde kaçına geliyor? Yüzde 7'ye denk geliyor. Peki, 2010 yılında ne kadar? 22,5 milyar civarında aktarmışız. Yani 5,8-5,7 milyardan 22,5 milyar lira... Peki, oranı ne? Yüzde 10,7. Yani hem oran olarak hem miktar olarak enflasyonun da çok ötesinde. Peki, bu adil dağıtılıyor mu? Şimdi bir kanun var, o kanun çerçevesinde Maliye Bakanlığı bunları dağıtıyor. Ha "Bu kanun doğru değil." diyorsanız, bir dahaki sefere bu hususla ilgili yapılacak düzenlemeyi biraz daha adaletli yapalım, bu konuları düzeltelim. Yani ben o çerçevede onu da ifade etmek istedim.

KKDF... Tabii ki cari açıktaki hakikaten bir artış var.

Bu arada şu "güncelleme" konusunu tekrar açıklığa kavuşturayım. Değerli arkadaşlar, ben basın toplantısında o ilk bu konu gündeme geldiği zaman... Gidin okuyun lütfen. Zaman zaman maalesef bazı şeyler cımbızlanıyor. Bu sadece bana değil, hepinize olabilir. Ben orada demişim ki: "Şu vergiyi artırdık." Bakın, "Artırdık." demişim. "Şu artışın sebebi budur, şu artışın sebebi budur, şu artışın sebebi..." Üç tane artıştan bahsetmişim. İş sigara üzerindeki maktu vergiye gelince: Ben demişim ki: "Efendim, 2,65'ten 2,90'a çıkartmışız. Bu 25 kuruşluk bir artış demek, bu yüzde 9,8'lik bir artış demek. "Bu da işte yeniden değerlendirme oranı çerçevesinde güncelleme olarak ifade edilebilir." demişim, bunun böyle görülmesi gerektiğini ifade etmişim. Nitekim alkollü içkiler üzerindeki vergilerde de benzer bir tanıımı kullanmışım. Çıktı, o diğer artışlar göz ardı edildi, yani benim "artış" diye ifade ettiğim hususlar göz ardı edildi, sadece ve sadece konu yine güncellemeye getirildi. Ama sonuç itibarıyla tabii ki nispi orandaki artışı ben nasıl güncelleme olarak sunarım size! Böyle bir şey olmaz tabii arkadaşlar. Yani ben orada çok açık bir şekilde neyin niçin yapıldığını ifade etmişim. Libya'da iş yapanlara tabii ki biz mutlaka yardımcı olmalıyız. Mücbir sebep konusunu biz hemen yürürlüğe koyduk, yani mücbir sebep olarak ilan ettik. Aslında şu anda bana gelen tek önemli sorun... Yani ben o kesimlerle de, yani iş alemiyle de tabii ki görüşüyoruz, geliyorlar. Diyorlar ki: "Sayın Bakanım, biz bu yeniden yapılandırma yasasından yararlandık. Fakat Libya'da işimizden dolayı belki yükümlülüklerimizi yerine getiremedik." Bir kısmı bunu diyor. "Bunu acaba sadece bizim için tekrar bir değerlendirebilir misiniz?" Komisyonun takdirinde. İleriki dönemde bu da tabii ki yapılabilir. Meclisimizin takdirinde olan bir konu.

50 bin taksi plakası... Teşekkür ediyorum fikir için. Tabii ki arkadaşlar eminim not almışlardır, incelesinler.

"Hangi temel sorunu çözdük?" denildi. Yani enflasyonu mu anlatsam... Türkiye çok uzun süreler hakikaten çift haneli, zaman zaman üç haneli enflasyonla mücadele etti. Bunu tek haneye düşürdük. Orada tutuyoruz. Yüzde 3'ün altına düşmesini ben çok arzulardım. Fiyat istikrarının ne anlama geldiğini hakikaten ben çok takdir ediyorum. Ama bugün tek hanede olması bile iş aleminin planlama yapması açısından tabii ki genel makroekonomik istikrar açısından önemli bir kazanım olarak görüyorum.

Faiz yükünün azaltılması, yine bankalardaki tabii ki yapının iyileştirilmiş olması, borç konusunda, birçok konuda, aslında açıklar konusunda Türkiye'nin başarısı ortada. Sosyal nitelikli programlar konusunda ortada.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 60

TÜİK işsizlik rakamları hep eleştiriliyor. Birçok rakamı eleştiriliyor TÜİK'in. İnşallah arkadaşlar gelir, bu konuda tabii ki size cevap verirler. Ama benim bildiğim kadarıyla TÜİK'in birçok uygulaması, birçok anketi Avrupa Birliği standartlarını temel alıyor. Dolayısıyla, aynı TÜİK Türkiye'nin küçüldüğünü de gösteriyor, Türkiye'de işsizliğin yüzde 16'lara da çıktığını gösteriyor. Aynı TÜİK işsizliğin de azaldığını, istihdamın da arttığını gösteriyor. Şimdi dolayısıyla seçici olmamak lazım, kurumlarımızı böyle çok kolay bir şekilde yıpratmamak lazım. Aynı TÜİK, yani bahsettiğimiz kurum aynı kurum. İşsizlik oranı artarken kimse çıkıp "Bu gerçekçi bir rakam değildir." demedi. Bizden öyle bir yorum asla tabii ki olmaz. Çünkü bizim için hakikaten bu kurumların o anlamdaki kredibilitesi çok önemli.

Değerli arkadaşlar, nasıl bir güncelleme? Geçen sene memur maaşlarını –ortalama olarak söylüyorum, yani diğer ödemeleri de dikkate alarak- yüzde 13,8 civarında artırdık. Yani sadece geçen sene, bu sene için artışları... Yani bir yüzde 8,2-3'lük bir artış var, bir de ekstradan yapılan birçok ödeme var. Ama toplamda baktığınız zaman ortalama memur maaş artışı -yaklaşık diyorum- yüzde 13,8.

Değerli arkadaşlar, hafif ticari araçlar konusunda eleştirildik. Bunun tabii ki ithalatla ilgisi olmadığı... Değerli arkadaşlar, normal ticari araçlara vergi artışı olmadı. Sadece binek muadili ticari araçlar... Burada sektör çok ısrarlı bir şekilde geldi, "Burada büyük bir haksız rekabet var." denildi. Yani "Biz binek otomobil satmaya çalışıyoruz, aynı zamanda binek otomobil tarzında 'ticari araç' adı altında satışların olduğu" ifade edildi. Dolayısıyla o çerçevede bir adım atıldı. Bakın onu da ben söyledim. Bu artışın bu amaçla olduğunu da ifade ettim o basın toplantısında.

Değerli arkadaşlar, vergi dışı gelirlerde artışın nedeni... 2011 yılında özelleştirmeden biz arzuladığımız geliri elde edemedik. Yaklaşık 3 milyar liralık bir gelir söz konusu. Fakat şu anda sözleşme aşamasında olan 9,4 milyar dolarlık yapılmış, bitmiş bir özelleştirme söz konusu. O nedenle, 2012 yılında 10,5 milyar liralık bir hedef var. Tabii ki eğer bu çerçevede bakarsak bu vergi dışı gelirlerdeki artışın tamamen oradan kaynaklandığını muhtemelen göreceksiniz.

"Vergi gelir hedefi gerçekçi mi?" Bu tabii ki her zaman sorulan bir soru, makul bir soru. Eğer bizim büyüme tahminimiz olan yüzde 4 ve deflator tahminimiz -yaklaşık yüzde 7 civarı- tutarsa, ben inanıyorum ki, öngördüğümüz vergi artışları gerçekçi olur. Yok eğer buralarda birtakım yukarı veya aşağıya doğru sapmalar olursa tabii ki ona göre de farklılıklar olabilir.

Değerli arkadaşlar, dolaylı vergilerin oranı yüksek. Kabul ettim ben. 2002 yılında millî gelirin yüzde 11,5'u kadar biz dolaylı vergi topluyorduk. 2011 yılında yüzde 12,2'si kadar, yani 0,7 puanlık bir artış söz konusu. Ama arkadaşlar da ifade ettiler, hakikaten Türkiye'de temel sorun, birkaç sektör hariç, birkaç ürün hariç, dolaysız vergilerin son derece düşük olmasıdır. O nedenle, ümit ediyorum ki, bu gelir vergisi reformuyla ve diğer düzenlemelerle inşallah biz bunu aşarız.

Bakın size basit bir şey ifade etmek istiyorum: "Niye vergiyi tabana yaymada, kayıt dışıyla mücadelede, dolaysız vergileri artırmada bu ülke başarısız oldu?" diye sorarsanız, ileride bu gündeme geldiği zaman takdirlerinize sunacağız. Ben Amerika'da da yaşadım, İngiltere'de de yaşadım, Batı'da vergi idaresi sizin harcamalarınızı inceler; örneğin kredi kartıdır, kiradır vesaire, birçok vergi gelir. Bize de geliyor bu arada. Şu anda biz de o noktadayız. Ama çağırıp mükellefi şunu diyebiliriz: "Siz 100 liralık bir harcama yaptınız ama 10 liralık gelir beyanında bulundunuz. Aradaki farkı açıkla." Eğer açıklayamazsa tarhiyat yapılabilir. Türkiye'de ise bu yapılamıyor. Türkiye'de mutlaka ve mutlaka idarenin bunu kanıtlaması gerekiyor. Bakın temel konulardan bir tanesi budur. Şimdi bu tür hususlar düzeltilmeden inanın ne kadar ortaya biz... Hani bu tartışmalar devam edecek, günlük bir tartışma değil. Benzer hususlar. Şimdi Batı'da vergi kaçırma kamu düzenine karşı bir suç olarak ifade ediliyor ve Batı'da bunun müeyyidesi çok ağırdır. Türkiye'de bunun müeyyideleri maalesef yeterince ağır değildir arkadaşlar. Bakın bunu ben açık yüreklilikle ifade ediyorum. Bu iki konuyu düzeltelim, bakın görüyorsunuz nasıl vergi tabana yayılıyor, nasıl dolaysız vergiler artıyor? Danimarka'nın millî geliri eğer 100 avroya, 29 avro gelir ve kurumlar vergisi var. Türkiye'nin millî geliri eğer 100 avroya -basitleştiriyorum- bizim 6 avro civarında kurumlar ve gelir vergimiz var. Şimdi bunun içinde tabii ki memurun, ücretlilerin stopajı dahi var.

Değerli arkadaşlar, istihdam konusu bile eleştirildi. Doğrusu bu dönemde hakikaten istihdamda bir başarı var. Yani hangi standardı kullanırsanız kullanın Türkiye'de çok ciddi bir istihdam yaratıldı, Türkiye'de işsizlik oranları azaldı. Ha "İşsizlik oranı hâlâ yüksek." diyebilirsiniz. Ama, bakın, birçok örnek var. Bu dönemde işsizlik oranı neredeyse ikiye katlanıp da henüz işsizlikte ciddi bir azalma yapamayan birçok ülke de var. Yani görece anlamda çok büyük başarı var. Mutlak anlamda da hakikaten Türkiye'de sadece son on iki ayda -rakamlara baktım ben- 1,1 milyon kişilik bir artış söz konusu iş gücüne katılımda, 1,5 milyona yakın da bir istihdam söz konusu. Ben temmuz ayı itibarıyla söylüyorum. Tabii ki bence o anlamda çok ciddi bir başarı söz konusu.

Değerli arkadaşlar, "Özelleştirme işsizliği artırdı." diye ifade edildi. Biz mümkün olduğunca bizim dönemde özelleştirme nedeniyle şu veya bu şekilde hakikaten vatandaşlarımızın mağduriyetlerini en az düzeyde tutmak için ne yaptık? 4/C müessesesini getirdik, onun da maaşlarını artırdık, sosyal güvence getirdik. Dolayısıyla, iddia edildiği gibi "Şu kadar aile aç, yoksul bırakıldı" yaklaşımını ben doğru bulmuyorum doğrusu.

Sayın Gümüş'ün küresel perspektifi çok anlamlı. Yani gerçekten çok önemli bir boyutu gündeme getirdiler. Dünya çok hızlı bir şekilde değişiyor ve bizim bundan sonraki politikalarımızın çerçevesini belirlerken bunu dikkate almamız lazım. Belki bir miktar, çok daha fazla müdahaleci bir sanayi politikasını gütmemiz lazım. Bölgesel işbirliklerini, ben yüzde yüz katılıyorum, çok önemsiyorum ben. Tabii ki bizim geleneksel pazarımızda ciddi sıkıntılar var -Avrupa Birliğini kastediyorum- ve dolayısıyla bizim özellikle Hindistan'ı, Çin'i, Asya'yı genel olarak konuşuyorum, büyük ölçüde ihmal ettiğimiz, özel sektörümüzün ihmal ettiği belki... Bu bölgeleri çok daha ciddi bir şekilde analiz edip, o bölgelere biraz tabii ki bakmamız lazım.

"İç denetçi kadroları neden boş?" Yüzde 57'si dolu. Yani 1.369 kadro var, 774'ü dolu. İç Denetim Koordinasyon Kurulunun bana verdiği bilgiye göre "Bu sene içerisinde 100 kamu idaresinde niye bu boşlukları doldurmuyorsunuz?" diye uyarı mektubu gönderilmiş.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 61

Özel sektör dış borcundaki artış... Ben not düştüğüm için söylüyorum. Değerli arkadaşlar, tabii ki özel sektörün varlıklarına da dikkat etmemiz lazım. Yani hakikaten "Ben artmadı." demiyorum, ben "Bunu bir sorun olarak görmemek lazım." demiyorum. Bakın, altını çiziyorum. Özel sektörün borçlarının artması önemli bir husustur, önemli bir sorundur. Ama varlıklar nereye gidiyor? Yani ben örnek vereyim size. Diyelim ki siz herhangi bir kuruluşu diyelim ki devletin elindeyken özelleştirmişsiniz. Yani bu TUPRAŞ olabilir, Türk Telekom olabilir, başkası olabilir. Şimdi oturup doğrudan doğruya bunu peşin sermayeden ödeme imkânı olmuyor. Çoğu zaman vadesi uzun olduğu için o varlığın satın alınması için dışarıdan borçlanılabiliyor. Hatta bazen sırf vergi avantajı elde etmek için borçlanıldığı da ortaya çıkıyor. Yani dolayısıyla bu rakamların tabii ki o çerçevede de kısmen değerlendirilmesinde ben yarar görüyorum.

Değerli arkadaşlar, bir konu daha gündeme getirildi. Sayın Çam dediler ki: "Tekel içki kısmı 292 milyon dolara satıldı. Yani kamudayken özelleştirildi 292 milyon dolara. Sonra özel sektör bunu 800 milyon dolara sattı. Sonra da yine özel sektör bunu 2,1 milyar dolara sattı." Rakamlar muhtemelen doğrudur. Yani ben rakamlara tamı tamına bakmıyorum ama doğrudur. Değerli arkadaşlar, şimdi şirketlerin değerleri iner çıkar. Niye? Şöyle: Yarattığınız katma değerle ilişkilidir, kârla ilişkilidir. Literatürde "amortisman, vergi ve faiz öncesi" diye bir değer var. EBITDA deniliyor buna literatürde. Benim bildiğim kadarıyla bu şirket özelleştirme sonrası dönemde EBITDA'da çok ciddi, yani 30 milyon dolar civarından 300 milyon dolara çıktı ve o nedenle şirketin değerinde çok büyük artışlar oldu.

Size bir örnek daha vereyim: Biz PETKİM'i 2008 yılında 4 milyar dolara satmışız, yani yaklaşık olarak yüzde 51'ini 2 milyar dolara satmışız. Şirketin tamamı yaklaşık 4 milyar dolar. Bugün itibarıyla borsa değeri ne kadar? 1,2 veya 1,3 milyar dolardır. Evet, 4 milyar dolar üzerinden sattığımız bir şirket bugün 1,3 milyar dolar diyelim. Şimdi aynı soruyu ben de sorabilirim: "Bu aradaki fark o zaman nerede?" Şimdi, şirketlerin değerleri tabii ki şirketin yönetilme, şirketin yarattığı değere bağlı olarak çok ciddi bir şekilde artabilir, çok da ciddi bir şekilde azaltılabilir. Citibank bir ara 250 milyar dolardı, dönem oldu 30 milyar dolar civarına kadar indi. Niye? Çünkü bütün problem tabii ki kâr/gelir öngörüsüne...

Bizim gündemimizde bölgesel asgari ücret yok değerli arkadaşlar. Hiçbir şekilde bizim o metinden bunu çıkartmamak lazım. Şu an itibarıyla bizim gündemimizde böyle bir şey yok. Niyet okumamak lazım.

"Sermaye taraftarı bir yaklaşım içerisindeyiz." Kesinlikle hayır. Böyle bir şey olsa Merkez Bankamız faizleri, bakın, bugün itibarıyla dahi Merkez Bankası diyor ki: "Sen getirip parayı bende park edeceksen, yani getirip parayı bana satacaksan, ben sana -yanlış hatırlamıyorsam 5,75 mi, o civarda bir şey- 5,75 veririm. Daha önce 1,75'e kadar indirdik. Bunu indiren biziz. Şimdi önceki dönemlere bir gidelim, yüzde 40'ların üzerinde. Hazinesin borçlanma faizine bakın, Hazinesin borçlanma faizi 2002 yılında ortalama yüzde 62,7 civarında. Bugün ne kadar? Yani ben ortalamadan bahsediyorum. Ekim ayı dâhil yüzde 8,3 civarında bir rakamdan bahsediyorum. Dolayısıyla, hiçbir şekilde bir sermaye taraftarı yaklaşım söz konusu olamaz. Ne sermayeye düşmanız ne de sermaye taraftarı bir yaklaşım içerisindeyiz. Biz eğitime, sağlığa, altyapıya, hakikaten samimi bir şekilde bu ülkenin uzun dönem kalkınması için ciddi bir şekilde kaynak ayırmaya çalışıyoruz.

Tabii ki millî gelirden biz 57'nci sırada olabiliriz. Benim doğrusu 2002 yılında hangi sıradaydık bakmam lazım. Ama şu bir gerçek: Kişi başına millî gelir satın alma gücü paritesiyle veya normal piyasa dolar kuru cinsinden ölçülebilir. İkisi itibarıyla da baktığınız zaman biri ikiye katlanmış, biri üçe katlanmış. Yani bu dönemde hakikaten kişi başına millî gelirden bir artış var.

İnsani gelişmişlik endeksinde gerideyiz, 83'üncü sıradayız. Ama nedeni ne acaba? İnsani gelişmişlik endeksinin üç tane bileşeni var: Değerli arkadaşlar, bir tanesi, mesela nüfusun ortalama okulda geçirdiği süre. Yirmi beş üstü nüfusa bakıyorsanız, altı buçuk yıl geçirmiş. Yirmi beş yaş nüfusun eğitim düzeyi, yani ortalama kaç yıl okulda geçirdiği, altı buçuk yıl bizden önceki döneme denk geliyor. Aslında bu soruyu benim sormam lazım. Hakikaten güzel bir soru, çok doğru, yerinde bir soru. Yirmi beş yaş üstü nüfusun Avrupa'da veya diğer gelişmiş ülkelerde ortalama on bir-on iki yıl olan, o civarda olan okulda geçirme süresi Türkiye'de niye altı buçuk yıl? En önemli değişkenlerden bir tanesidir. Çünkü diğer iki değişkende; kişi başına millî gelirden ve ortalama yaşam beklentisi veya doğuştan bebek ölümlerinde çok çok ciddi ilerlemeler sağlandı bu ülkede. Dolayısıyla, burada Birleşmiş Milletler hesap da değiştirdi; eskiden aritmetik ortalamaya bakıyordu ve herhangi bir değişkende bir artış endekse olumlu yansıtırdı. Şimdi diyor ki: "Ben geometrik ortalama bakarım. Eğer aynı anda üç değişkende ilerleme söz konusu ise ben bunu hesaba katarım." diyor. Dolayısıyla, önemli bir konu gündeme getirildi ama hakikaten bunun sebeplerini daha yakından tabii ki incelememizde fayda var.

Değerli arkadaşlar, cari açıkla ilgili çok çok derinlemesine tabii ki analizler yapabiliriz, burada konuşabiliriz. Ama emtia fiyatlarından bağımsız bir cari açık analizi doğru bir analiz olmaz. Emtia fiyatları çok önemlidir, Türkiye'nin dış ticaret hadleri çok önemlidir. Ve maalesef açık bir şekilde -yani rakamlar ortada- emtia fiyatları son sekiz-dokuz yıldır özellikle Çin ve Hindistan'ın ve gelişmekte olan ülkelerin çok hızlı kalkınması nedeniyle emtia fiyatları enflasyonun çok çok ötesinde artışlar gösterdi. Evet, doğrudur, 2002 yılında Türkiye'nin petrol, doğal gaz, bütün enerji ithalatı yaklaşık dokuz-dokuz buçuk milyar dolardır ve bu sene muhtemelen 50 milyar dolar civarında olacaktır. Yani bunu sadece tüketimle açıklayamayız, burada çok ciddi bir şekilde emtia fiyatlarında artış vardır.

İş gücüne katılım oranıyla ilgili paragraf... Değerli arkadaşım, ben o paragrafı okumadım. Doğrusu o paragrafı gördüğüm zaman... Çünkü konuşma metnim çok uzundu, birçok birimden katkı yapıldı. Ben o kısmı özellikle okumadım. Yani eğer hatırlarsanız benim şeye bakarsanız, ben de sizin o bakış çerçevesinde düşündüğüm için o paragrafı okumadım.

Tarımda istihdam rakamları... Arkadaşlar, belki o değişikliği görememişlerdir.

Müsaade ederseniz birkaç soruya da çok hızlı bir şekilde elimden geldikince bir cevap vermeye çalışayım.

Mayınlı arazi konusu. Değerli arkadaşlar, bu konu Meclisimizde uzun uzun tartışıldı. En sonunda bu konunun, yani mayınların temizlenmesini Millî Savunma Bakanlığına biz tabii ki bir görev olarak verdik. Bildiğim kadarıyla o yönde ihale çalışmaları devam ediyor. Hiçbir şekilde bunun şu veya bu ülkeye verilmesi söz konusu değildir. Biz ideal olarak şunu tercih ederiz: Ülkemizde bu işi yapacak firmalarımız olmasını tercih ederiz. Birinci konu bu.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 62

İkincisi: Ne yapılacak? Doğrusu, bu temizlendikten sonra karar verilecek bir husustur. Yani orada tarım mı yapılır, orada başka yönde mi kullanılır, bu konuda şimdiden benim bir şey söylemem tabii ki doğru olmaz. Bağcılar vergi dairesi yoksa eksiğimiz, onu gidermek için çalışmamız lazım. Yanlış hatırlamıyorsa "Çatalca" dediniz. Ecrimisil sorunu varsa, arkadaşlar dosyaları almışlar, hepsine teker teker bakacaklar. Dolayısıyla, ben müsaade ederseniz o dosyaları geçeyim.

Muhtarların durumu hep gündeme geliyor. Değerli arkadaşlar, ben hep şunu söylemişimdir: Yani özlük haklarına ilişkin düzenlemeleri eğer biz genel olarak Köy Kanunu'nu düzenlerken yaparsak buna Maliye Bakanı olarak benim en ufak bir itirazım olmaz. Bu konunun adresi ben olmamakla birlikte muhtarlarımızın durumunun düzeltilmesi gerekiyorsa... Ki, biz epey düzeltmişiz ama sosyal güvenlik de tabii bir avantajdır. Sosyal güvenlik bir yükümlülüktür ama aynı zamanda bir avantajdır. Çünkü sosyal güvenliğin bir vergi olarak görülmemesi lazım. Sosyal güvenlik sonradan vatandaşımıza tabii ki emeklilik döneminde maaş olarak dönecektir.

Vergi Denetim Kurulu Yönetmeliği çıktı. Koordinasyonla ilgili bir husus var. Değerli arkadaşlar, Vergi Denetim Kurulu tabii ki bir bünye içerisine çevrildi. Bu aynı zamanda Maliye Teftiş Kurulu. Çünkü oraya teftiş, inceleme, soruşturma, bütün o unsurları koyduk, olduğu gibi bıraktık. Şimdi burada tabii ki amaç neydi? Amaç, mümkün olduğunca koordinasyon problemini ortadan kaldırmaktı, mümkün olduğunca sınırlı olan denetim kaynaklarımızı en iyi şekilde, en verimli şekilde kullanmaktı.

Muhasebat ve Millî Emlak... Tabii ki niye böyle bir ihtiyaç duyuluyor? Niye Genel Müdürlüğe bağlı uzmanlık olarak değerlendirilmek isteniyor? Doğrusu, ilgili genel müdürler, arkadaşlar bana "Burada yapılan fonksiyonların çoğu denetimle ilişkili değil." dediler. Dediler ki: "Örneğin bir değer tespiti..." Değer tespitini uzman da yapabilir, bir kontrolör de yapabilir.

Yine bu uzmanlara ilişkin genel kamuda bir düzenleme söz konusu. Bu çerçevede çok sayıda dağıntık bir kariyer uzmanlık olacağına bunları biz tekleştirelim şeklinde bunun daha büyük katkısı olur diye ifade edildi. Yani amaç burada, bizim Bakanlığın hiçbir şekilde birikimlerini yok etmek değildir. Tam aksine, Bakanlığımızdaki insan kaynağının daha rasyonel bir şekilde kullanımını sağlamak, kariyer meslek mensuplarının niteliklerini tabii ki daha da güçlendirmek, meslek gruplarının bilimler arası geçişini kolaylaştırmak, Bakanlık kurumsal kimliğinin kariyer meslek mensupları için ortak bir zemine dönüştürmek. Yani ben hiçbir hususu ilgili birimlerden, ilgili genel müdürlerimize rağmen hiçbir zaman ben o yönde de adım atmadım. Hep beraber iştirak içerisinde bunlar yapılıyor. Dolayısıyla, yani bu yönde bir çalışma söz konusu; ben çalışma yok demiyorum, bu yönde bir çalışma söz konusu.

Dolayısıyla evet yine başka bir...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yanlış...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Müsaade ederseniz ben bitireyim yani müsaade ederseniz...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Ama Başkan söz vermiyor, ondan sonra biz mecburen girmek zorunda kalıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, toparlayalım lütfen.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Ama bütün arkadaşlara fazla zaman verdiniz.

BAŞKAN – Tamam, buyurun.

Hayır, sonra "Sorularımıza cevap verilmedi." diye bana şey yapacaklar.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sizi yanıltıyorlar, onu ifade edeyim. İnanın yanıltıyorlar ve fevkalade yanlış bir uygulama içerisinde ve maalesef, fevkalade yanlış. Sizin yanıltıldığınız kanaatindeyim, çok özür dilerim.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bütün mamulleri üzerindeki vergi iki boyutlu. Bir maktu vergi var. Bu asgari maktudur. Yani 2,65'ti paket başına, 2,90'a çıkardık. Bundan geriye adım yok değerli arkadaşlar, burada herhangi yeni bir düzenleme yok.

Bir de oransal yani bir nispi vergi söz konusu. Bu da yüzde 63'tü, 69'a çıkartmıştık. Peki, ne oldu? Ne oldu da böyle bir hafta, iki hafta içerisinde nispi yeni bir düzenleme yapıldı?

Şimdi bizim amacımız, hakikaten buradan yaklaşık 2,7 milyar liralık bir vergi gelirdi ve bu hesaplar yapılırken belli bir zam... Yani ağırlıklı tabii, ağırlıklı ortalama çünkü her paketin, her sigara çeşidinin, her sigara markasının değişik satış miktarları var, değişik fiyatları var.

Şimdi, öyle dönemler olmuş ki -arkadaşların bize bu dönem hazırlık yaparken getirdiklerini biz konuşuyoruz çünkü bu konu- denildi ki, zaman zaman biz bu oransal artışlara gittiğimizde bazı firmalar fiyat dahi indirdi bazı markalarda. Yani mesela 2010'da yapılmış bu tür düzenlemeler. Dolayısıyla, hakikaten biz o ağırlıklı ortalama zammın ne kadar olacağını önceden yüzde 100 öngöremiyoruz yani fiyatları biz dikte edemiyoruz. Zaten rekabet hukukuna aykırı olur. Birçok firma var, birçok yani sektörün değişik segmentlerinde konsantre olan firmalar var.

Şimdi, biz de bir baktık, hakikaten bizim öngördüğümüzün -bakın açık açık söylüyorum- ötesinde zam ortaya çıktı. Biz de çünkü orada tabii ki birçok unsur var yani kur var, ithal edilen tütün var, bayi yani bu dağıtım maliyetleri var, kendilerinin kârı var, bayilerin kârı var, bu konuda tartışmalar yaşandı. Biz bir baktık, dedik ki bize yaklaşık ağırlıklı ortalama fiyat artışı olarak yüzde 18-19 yeter diye düşünüyorduk. Şimdi çıktı yüzde 38'e. Böyle olunca inceledik, nereden kaynaklandı bu diye. Esas itibarıyla, bu oransal vergi boyutuyla ortaya çıkmış. Şimdi, maktuda herhangi bir geri adım yok. Oransalda da biz bunu bir geçiş dönemine yani geçiş dönemi şeklinde tekrar ayarladık.

Tabii yani ben eleştiriler... Kesinlikle sadece enflasyon boyutuyla bakılmadı bu konuya. Gerçekten, bakın, gelir hedefini ben zikretmişim ve arkadaşlarla ortaya konulan çalışmalar yüzde 19'luk bir ortalama ağırlıklı bir fiyat artışıyla bu hedefin sağlanabileceği yönündedir.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Fiyatlar geri geldi mi Sayın Bakan?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Geldi değerli arkadaşlar.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – 38'den kaç geldi?

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 63

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Arkadaşlar, inanın değerlendirmeleri... Biz buradayız, ben bir daha geleceğim buraya, bir daha geleceğim. Yani dolayısıyla sizlere karşı, arkadaşlar, bugüne kadar hep hakikaten samimi olduk ve dürüst olduk.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Ona hiç şüphem yok.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) - Dolayısıyla, biz size nereden nereye geldi, onu da söyleriz ama bakın, şu da var. Yani biz doğrudan doğruya fiyat seviyelerini de dikta edemiyoruz. Ha, o da bir gerçek, böyle bir sektör.

Şimdi, stok konusu gündeme getirildi. Stok konusu şöyle bir şey değerli arkadaşlar: Eğer önceden siz “Biz vergileri artırıyoruz.” deseniz, önceden “Artırıyoruz.” deseniz, onlar bandrol alıp stok yaparlarsa o dediğiniz risk ortaya çıkıyor. Fakat bu bahsettiğiniz husus 2013 yılında gündeme gelecek değil mi? Yani çünkü şu an itibarıyla biz, değil mi, 2012'nin sonunda...

Şimdi, idare olarak biz yeni bir bandrol uygulamasına gidiyoruz. Bu sektör için, özellikle bu sektör için elektronik defter, elektronik fatura yani her şeyi elektronik ortamda anlık takip edeceğimiz bir sisteme geçiyoruz ama buna rağmen eğer stokla ilgili diyelim ki şüphelerimiz olursa ya stok denetimini getiririz ya da biz onun zamanlamasını değiştiririz idare olarak. Bu konuda en ufak bir tereddüdünüz olmasın çünkü en fazla hassas olduğum konulardan bir tanesi bu tür konulardır.

Şimdi, intibak için sosyal güvenlik bütçesinde veya bütçede bir pay söz konusu mu? İntibak konusunu biz kademeli olarak, adil bir intibak olarak görüyoruz. Bu yönde çalışmalar var, bu yönde bir miktar söz konusu olabilir. Zaten biliyorsunuz, sosyal güvenlik bir anlamda açık hesap çalışıyor değerli arkadaşlar yani nerdeyse. Açığını biz karşılamak zorundayız. Yani sosyal güvenlik açık verdiği zaman bu ülkede... Biliyorsunuz sistemi. Yani bu sene aktaracağımız miktar çok ciddi yani 69 milyarın biraz üzerinde. Hem eşit işe eşit ücret yani belli çerçevede hem de intibak için bir miktar kaynak ayrılmış durumda.

Yine sabit sermaye yatırımlarında bir azalma... Ben onu ifade ettim, yani başlangıç ödeneğini mi alacağız, gerçekleşmeyi mi alacağız, ben bu konuyu ifade ettim.

Gıda bankacılığı konusuna cevap verdim.

Tütün kaçakçılığı konusu, akaryakıt kaçakçılığı...

Değerli arkadaşlar, bu özellikle sigara için ben ifade edeyim yani tütün, tütün mamulleri kaçakçılığı. Gerçekten bu yazın çok çalıştık yani bu sorunu gördüğümüz için çok çalıştık. Bakın, 2009 yılından 2010 yılına geçerken yüzde 13,3'lük sigara tüketiminde paket olarak bir azalma söz konusu ama bunun ne kadarı kaçakçılık, ne kadarı Sağlık Bakanlığımızın kampanyaları etkili oldu, ne kadarı bizim yasalar etkili oldu, ne kadarı vergi artışıyla etkili oldu, bunu hakikaten yani kesin hatlarıyla ayırmak mümkün değil ama kaçakçılıkta, bu yakalanan kaçak miktardan artıştan yola çıkarak bir artış olduğu da ortada. Bunu da azaltmak için çok ciddi bir eylem planı üzerinde çalıştık ve sonuçları kamuoyuyla da paylaştık ve gerçekten de bu konuda Gelir İdaresi olarak diğer bütün birimlerle yakın çalışacağız ve akaryakıtta da benzer şekilde yani ilgili Bakanlığımıza her türlü desteği tabii ki vereceğiz.

Niye kesilemiyor? Bir şeyi yüzde 100 azaltmak lazım. Bir şeyi yüzde 100 ortadan kaldırmanın imkânı yok.

Yani şimdi asgari ücret üzerinden biz vergi alıyor muyuz? Değerli arkadaşlar, bildiğim kadarıyla -şimdi rakamları ben ezberimden söylüyorum- bundan önce asgari ücret üzerinde yüzde 11 civarında bir vergi alınıyordu yani AK PARTİ Hükümetlerinden önce. Biz şu anda 4 çocuklu, eşi çalışmayan bir asgari ücretliden yüzde 0 alıyoruz. Yine 2 çocuklu, eşi çalışmayandan yanlış hatırlamıyorsam yüzde 1 alıyoruz, yüzde 1 civarı. Yine çocuğu olmayandan yüzde 5, daha doğrusu bekâr olandan yüzde 5 alıyoruz. Düşürdük. Daha da düşürülmesi gerekiyor mu? Bu konularda çalışılabilir tabii ki. Yani ben bu kapıyı asla kapatmıyorum, istihdam üzerindeki vergilerin azaltılması yönünde benim tercihim son derece açık.

Yani yine istihdam üzerinde 5 puanlık indirim yaptık. 5 puan dediğiniz yüzde 5 değil yani yüzde 19,5'tan yüzde 14,5'a kadar indirdik değerli arkadaşlar.

Şimdi, değerli arkadaşlar, genç işsizlik oranı –yani sırf bilgilendirmek için söylüyorum- 2010 yılında Türkiye’de yüzde 21,7; Avrupa Birliği 27 ülkesinde yüzde 20,9; avro bölgesinde yüzde 20,6.

2011’e geliyoruz, Türkiye’de genç işsizlik, yani 15-24 yaş arasındaki nüfusun işsizlik oranı Türkiye’de yüzde 18,3 -2011 yılında- Avrupa Birliği 27 ülkesinde yüzde 20,8; avro bölgesinde yüzde 20,1.

Dolayısıyla hakikaten burada da bir iyileşme söz konusu. Ama yüksek mi? Yüksek. Daha düşürmek için çalışmalı mıyız? Kesinlikle, o konuda en ufak bir yine tereddüdümüz olmasın.

Şimdi, değerli arkadaşlar, cari açığın finansmanının kalitesinde bir miktar kalite düşüklüğü var. Bunu artırmak için o nedenle orta vadeli program ve iş ortamını iyileştirme, daha çok greenfield dediğimiz yani sıfırdan üretim kapasitesini, ihracat kapasitesini artırmaya yönelik yatırımlar için uğraşıyoruz. Ama diyelim ki diğer doğrudan yatırımların da küçümsememesi gerekiyor. Niye? Her ne kadar uzun vadede belki cari açığı da artırabilir, ben bu gerçekleri biliyorum ama şu bir gerçek: Diyelim ki bir bankayı satın aldı. Şimdi dikkat edin, biz şu ana kadar hiç bankaların kâr dağıtımına izin vermedik biliyor musunuz, kâr dağıtımına, dışarıya kâr gitmesine izin vermedik BDDK olarak, krizi de bahane ettik tabii ki. Sermaye yapılarını güçlendirin dedik, sermaye yeterlilik oranını yukarı çektik fiilî uygulamada. Ama diyelim ki sizin bir bankanız var ve bankanızı sattınız ve bundan dolayı da bir doğrudan yatırım yedi. Şimdi o bankasını satan vatandaşımız o parayı eğer sadece finansal enstrümanlarda değerlendirmez, onu da yatırıma dönüştürürse –ki dönüştürüyorlar- o da aslında Türkiye’nin üretken kapasitesini, ihracat kapasitesini tabii ki artırabilir.

Net hata, noksan kalemi... Çok tartışılan bir konudur. Ben bu konuya geçmişte biraz kafa yormuş bir yani ne bileyim, bir uzman diyeyim artık Bakan demeyeyim de... Şimdi burada muhtemelen sistematik bir net hata, noksan olmaz. Eğer sistematikse o zaman bizim bir şeyleri gözden geçiriyor olmamız lazım. Kendi deneyimimden açıklayayım. Yani diyelim ki eskiden yurt dışında çalışıyorduk, orada para kazanıyorduk. Bizim bu türden 5 milyona yakın vatandaşımız var.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 64

Yani temelli yurt dışında yaşayan ama Türkiye'yi sevip Türkiye'ye tatile gelen, Türkiye'de yatırım yapan, Türkiye'ye geldiğinde yani nakit olarak ailesine para veren bir sürü kardeşimiz var, bir sürü vatandaşımız var.

Şimdi geliyorsunuz, girip bir bankaya veya diyelim ki bir döviz bürosuna, diyelim ki bin avro bozacaksınız, o tatilinizde harcayacaksınız veya bir akrabanıza verdiğiniz, o bozacak. Sorulmuyor size yani bu turist midir, bu efendim nedir... Bu bence önemli bir kalem. Bakın, önemli kalemlerden bir tanesi bu. Bunun benzeri kalemler olabilir veya yastık altında daha önce tutulan, diyelim ki döviz varlığınız olabilir, altın varlığınız olabilir yani benzer şeyler olabilir. Şimdi siz kalkıp bunu sistemin içerisine şu veya bu nedenle bu kriz döneminde veya bu yapılandırma döneminde soktunuz. Bu da yine bozulurken o döviz, eğer çok açık bir şekilde ifade edilmemişse eninde sonunda net hata ve noksana giriyor.

Değerli arkadaşlar, bölgesel kalkınma projelerine, inanın, bu dönemde çok ciddi kaynak aktarıyoruz, aktarmaya da devam edeceğiz. Bakın, 2011 yılında bu bölgesel kalkınma projelerine -tabii GAP başta olmak üzere- yani 6,7 milyar lira para ayırdık. Yani büyük kısmı da harcanmıştı, ben öyle inanıyorum çünkü henüz bize yani "Ödeneği harcamadık, size geri veriyoruz." diye bir şey olmadı. Dolayısıyla, 6,7 milyar lira çok ciddi bir kalem ve 2012 yılında da bunun bu çerçevede artmaya devam edeceğine ben inanıyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, tabii ki ben bunları söylemeyeceğim ama arzu eden değerli arkadaşlarımıza vereceğim, gerek memur gerek emekli gerek asgari ücretli 2002 yılında ne alabiliyordu temel giderler...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ezberledik...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Hayır, hayır, ben söylemeyeceğim çünkü ama gerçekten, değerli arkadaşlar, çok istisnai kalemler hariç hemen hemen her kalemden bir iyileşme söz konusu dana eti dâhil olmak üzere.

Değerli arkadaşlar, şu asgari ücret konusunda bakın yüksek-düşük demiyorum ama size, müsaade ederseniz sadece bir iki rakam söylemek istiyorum. Bakın, avro cinsinden söylüyorum: Bulgaristan'da 2002 yılında asgari ücret brüt olarak avro cinsinden 51,4 avro. Nereye gitmiş? 122,7 avroya çıkmış. Romanya'da 50 avro 157 avroya çıkmış. Litvanya'da 122 avro 231 avroya çıkmış. Estonya'da 118 avro –bunlar asgari ücret- 278 avroya çıkmış. Macaristan'da 203 avro 280 avroya çıkmış. Letonya'da...

MUSA ÇAM (İzmir) – Fransa'da ne kadar Sayın Bakan? Bizi onlarla niye mukayese ediyorsunuz, gözünüzü seveyim.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Hayır geliyorum. Değerli arkadaşlar, Fransa'yla da karşılaştıralım ama Fransa'nın düzeyinde olmadığımız ortada, öyle bir iddiamız yok ki.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dünyanın en büyük 16. ekonomisinden biriyiz...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Dünyanın Fransa kaçınıcı büyük ekonomisi?

MUSA ÇAM (İzmir) – Kıbrıs'la mukayese edin.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, Kıbrıs'ta, ona da geleceğim...

Şimdi, Polonya'yla karşılaştırmak lazım, Macaristan'la karşılaştırmak lazım, Çek Cumhuriyeti'yle karşılaştırmak lazım, Hırvatistan'la karşılaştırmak lazım. Bunların hepsi Orta Avrupa'da gelişmekte olan ülkeler kategorisinde. Biz bunun ilmini de yaptık, uygulamasını da yaptık, Doğu Avrupa ve Orta Avrupa ülkelerinin incelemesini de yaptık.

Şimdi Türkiye'de yaklaşık 174-175 avroymuş, 385 avro civarında çıkmış. Şimdi bu bahsettiğimiz ülkelerin hepsinin üzerinde. Yani Türkiye asgari ücretin...

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Netten mi brütten mi bahsediyorsunuz?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Arkadaşlar, brütten. Diğer ülkeler de brüt. Karşılaştırmak açısından brütten bahsediyorum.

Peki, bizim üzerimizde yok mu? Var. Avrupa Birliğine ta 1980'li yıllarda girmiş ülkeler var tabii ki. Mesela Portekiz 565 avro, Slovenya -yeni girdi nispeten- 748 avro, İspanya 748 avro, Yunanistan 862 avro. Bunların hepsi brüt ama şimdi bu ülkelerin durumunu da tabii ki sizler de biliyorsunuz.

Değerli arkadaşımız dediler ki: "Hiç badın görmedim komisyonda." Doğrusu ben baktım, arkadaşlar çıkarttılar, müdür ve üzerinde Maliye Bakanlığında ve bağlı ve ilgili kuruluşlarda –bağlı, ilgili kuruluş derken Millî Piyango, Gelir İdaresi, Devlet Malzeme Ofisi ve Özelleştirmeyi kastediyorum- tam 96 tane çok değerli kadın arkadaşımız yönetici olarak Maliye Bakanlığında görev alıyor. Bütçeyle ilgili olarak da en iyi arkadaşlarımdan bir tanesi Ayşe Hanım, herhâlde buradadır.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – O her şeye yeter.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – O her şeye yeter, evet.

Dolayısıyla o konuda en son Vergi Denetim Kurulu Başkan yardımcılarında bir tanesini de bayan olarak atadık.

Şimdi değerli arkadaşlar, tabii ki artırmak lazım. Değerli arkadaşlar, bu konuda en ufak... Tabii ki artırmak lazım, tabii ki artması lazım, bu konuda yani bizim bir tereddüdümüz yok. Bu yönde...

BAŞKAN – Evet Sayın Bakanım, toparlıyoruz değil mi?

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Bitiriyorum.

Şimdi, 1923 yılıyla 2002 yılı arasında Türkiye'de ortalama bir ivme yüzde 4,54. Bakın, 1923 ile 2002 yılı arası. Türkiye'de yıllık ortalama reel büyüme yüzde 4,5 civarı. 1994 ve 2002 yılı arası –bu dokuz yıllık- AK PARTİ dokuz yıldır iktidarda, büyüme oranı –arkadaşlar bana getirmişler- 2,44.

Peki, 2003-2011 arası ne? O da dokuz yıllık, yüzde 5,1.

Şimdi değerli arkadaşlar, tabii birçok konu var. Yani gini katsayısına bakarsanız Türkiye'de gelir dağılımının, bakın, Brezilya'dan, Şili'den, Meksika'dan, Singapur'dan, Çin'den, efendim Amerika Birleşik Devletleri'nden, Malezya'dan, Rusya'dan -yani bir sürü ülke var burada- onlardan daha iyi olduğu ortaya çıkacaktır.

Şimdi aslında birçok soru daha var. Bana müsaade etseniz aslında hepsine cevap vermek istiyorum.

T B M M

Tutanak Müdürlüğü

Tarih :

Grup :

Giriş:

Sayfa : 65

BAŞKAN – Evet Sayın Bakanım, lütfen tamamlayın.

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Belki öbür kısımlarını öbür...

Deprem vergisine ilişkin de değerli arkadaşlar, ben bir çalışma yaptırdım. Onun sonuçlarını da sizlerle paylaşacağım, kamuoyuyla da paylaşacağım ama şunu bir ifade etmek istiyorum.

Şimdi önce, geçtiğimiz hafta içerisinde bir soruya cevaben ben dedim ki: “Bütün vergiler -yani bu anlamda, aynen bu anlamda- bir havuzda toplanır eğer ayrı bir fon kurulmamışsa, o havuzdan 74 milyonun ihtiyaçları karşılanır.” Dedim ki: “Bu vergiler –aynen böyle- bakın eğitime, sağlığa, duble yollarına, demir yollarına, çiftçimize...” Bakın, sıralamışım, gitmişim. Ama basın -yani bazı- aldılar “Sadece yol olmuş.” dediler, “Sadece yol.”

Bakın, benim metnim ortada...

AYDIN AĞAN AYAYDIN (İstanbul) – Yandaş basın...

MALİYE BAKANI MEHMET ŞİMŞEK (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bakın bu zaman zaman oluyor, gerçekten oluyor bu işler ve hâlâ yorumlar yapılıyor bu çerçevede.

Benim söylediğim tek şey şu: Şimdi doğrudur, Değerli Bakanımız da açıkladılar. 1999 yılında -iki sebepten dolayı çünkü ben gerekçeyi okudum kanunun- deniliyor ki: “Deprem yaralarını sarmak için ve bir anlamda -o da ifade ediliyor- kamu dengelerini yani bozulmasını engellemek için bu vergiler getiriliyor.” Bir, tek defalık vergiler var. Onları zaten Değerli Bakanımız da ifade etti, aynen o dönemde son bulmuş.

Gelelim özel iletişim vergisine ve özel işlem vergisine. Bunlar ise daha sonra, özellikle özel iletişim vergisi kalıcı, doğrudur, bizim dönemde kalıcı hâle getirilmiş. Yalnız benim oradaki cümleme bakarsanız, basın toplantısında -çünkü arkadaşlarımız beni eleştirdiler bu konuda- ben dedim ki: “Zaten uzatıldığı için kalıcı bir nitelik kazanmıştı.” Bakın “Nitelik” dedim yani çünkü hakikaten oraya bakarsınız “Nitelik” dedim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu konuda depreme ne kadar harcadı bizim dönemde, daha önceki dönemde ne kadar harcadı, bu uzatılırken, 2000 yılında uzatılırken, efendim 2002 yılında uzatılırken hangi gerekçelerle uzatıldı onları da ortaya koyacağım. Çok açık bir şekilde bizim IMF'ye verdiğimiz 1999 yılında, 2000 yılında verdiğimiz niyet mektuplarında bu deprem vergilerinin özellikle özel iletişim vergisinin uzatılacağını, kalıcı bir nitelik yani anlamında uzatılacağını ifade etmişiz.

Orada gerekçelerde kamu finansman dengelerini de ortaya koymuşuz, depremin yaralarını da ortaya koymuşuz. Sayın Kemal Unakıtan, bir önceki Maliye Bakanımız bunu uzatırken, daha doğrusu kalıcı nitelik kazandırırken çok açık seçik bir şekilde demiş ki: “Biz vatandaşımızı kandırmayacağız.” Bu vergiler toplanmış ve bunun amacı burada kamu finansman dengelerini düzeltmek... Metin var elimde, ben sizin zamanınızı almak istemiyorum.

Şimdi, dolayısıyla yani bu hem güncelleme konusunda hem bu deprem konusunda aslında benim söylediklerim hakikaten tamamen bir Maliye Bakanının çok açık ve şeffaf bir şekilde söyleyeceklerini ben söyledim. Yani üstünü örtmedim, herhangi bir bahane de bulmadım. Özel iletişim vergisi bugün birçok ülkede alınıyor. Bakın, özel iletişimden bahsediyorum. KDV'ye ek olarak iletişim üzerinden birçok ülkede –listesi var- vergi alınıyor ve Türkiye bu çerçevede bunu kalıcı hâle getirmiş... Ha, bu tartışılabilir. Bu yüksek midir, efendim, depreme yeterince hazırlıklı mıyız, burada yeterince kaynak aktarıyor muyuz, bunları tartışabiliriz. Ben bu konularda tartışılmaz, biz mükemmeliz demedim, o basın toplantısında da söylemedim ama çok açık bir şekilde dedim ki: “Bunlar vergidir, bütçede toplanmıştır ve bu vergiler memleketin ihtiyaçlarına harcanmıştır.”

Sayın Başkan, çok çok teşekkür ederim bana müsaade ettiğiniz için.

FERİT MEVLÜT ASLANOĞLU (İstanbul) – Sayın Bakan, sonuçta basından şikâyetçi misiniz sizde?

BAŞKAN – Sayın Bakana kapsamlı ve samimi açıklamalarından dolayı çok teşekkür ediyorum.

Bütçe ve kesin hesap kanun tasarılarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

2012 yılı merkezî yönetim bütçe ve 2010 yılı kesin hesap kanun tasarılarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir

Sırasıyla ilgili maddeleri okutuyorum:

(Maddeler okundu)

BAŞKAN – Evet, Sayın Bakana, Komisyonumuzun çok değerli üyelerine, kamu kurum ve kuruluşlarımızın temsilcilerine ve basın mensuplarımıza çok teşekkür ediyorum.

Yarın saat 10.00'da programımıza uygun şekilde ilgili kamu kurum ve kuruluşlarını görüşmek üzere birleşimi kapatıyorum.

İyi akşamlar.

Kapanma Saati: 20.26